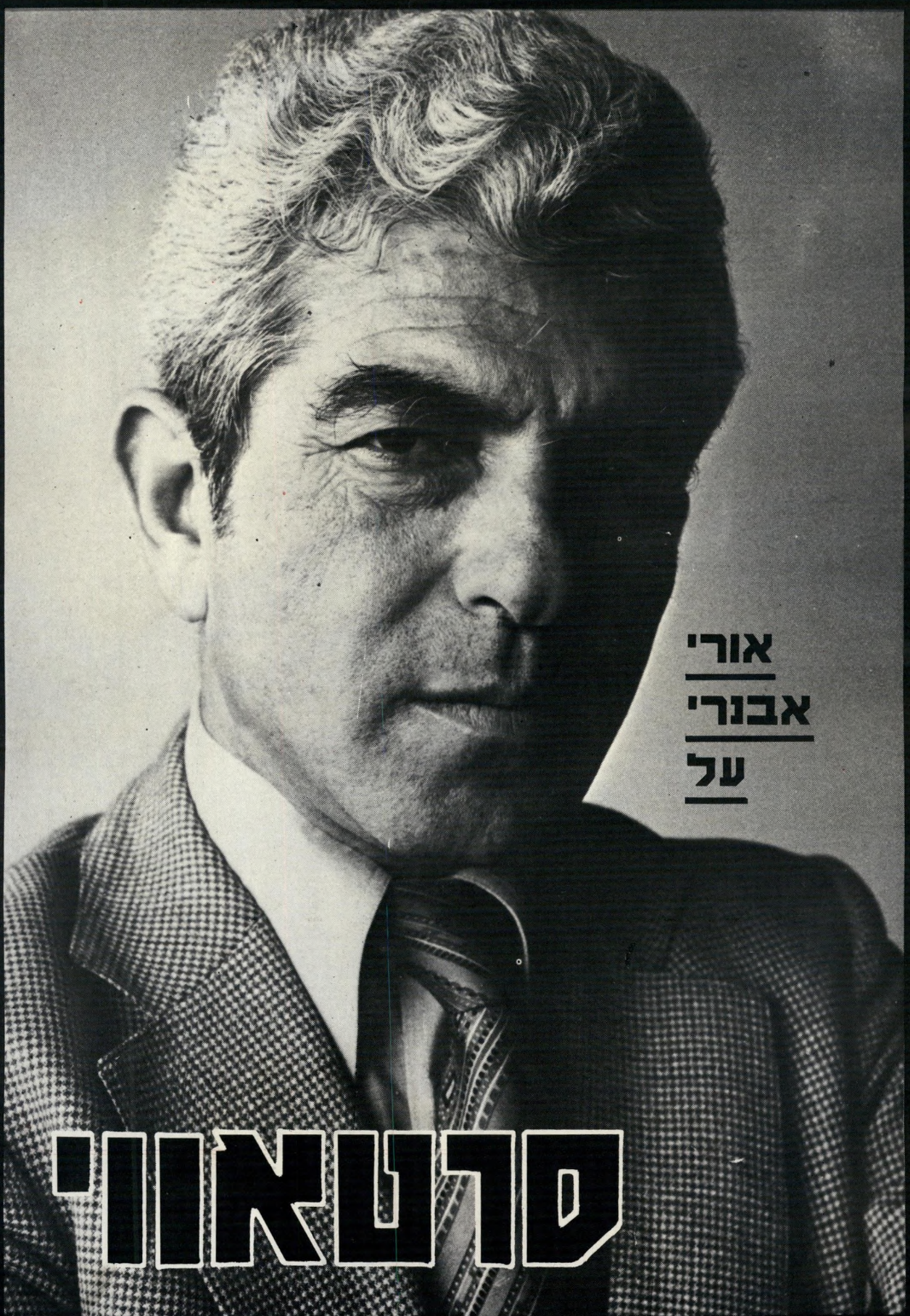
ל' ניסן תשמ"ג 13.4.1983 מיספר 2380 שנה 47 72 עמודים המחיר: 60 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

אורי אבנרי על סרטאוס

טרי מהתנור.

עלית שוב מחדשת: לראשונה בישראל ופל עם תאריך.

בפעם הראשונה
בתולדות הופלים יש לך
בטחון במאת האחוזים שהופל טרי.
עלית עשתה את זה. בשבילך. אריזת הופל
החדשה, הבלעדית לעלית, היא אריזה רב־שכבתית,
אטומה, שתפקידה לשמור על הטריות של כל שכבת ופלים. כל
שעליך לעשות מעתה, הוא לשים לב לתאריך שעל האריזה. התאריך
מבטיח לך טריות לאורך זמן. איפה עוד מפנקים אותך כך?

ניתן להשיג ב-3 טעמים: לימון, וניל, שוקולד.

טרי באחריות! שים לב לתאריך

טוב לי עם ופלים עלית

העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4, תא־דואר 136, ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך תבנית: יוסי שגיו ♦ רכז מערכת: שלמה מרנקל ♦ עורכי כיתוב: תמי מוטוביץ וגיורא נרקיס ♦ צלמי מערכת: ציון צפריר ועמנואל סרגוסטי ♦ עורכת דסק: אהובה קורן ♦ ראש המינהלה: אברהם מיטגן ♦ מחלקת המודעות: רפי זברוני ♦ המרכז: העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב ♦ הפצה: גד" בע"מ

בלי בר

מזה כמה שנים חסר בעיתון אחד ממדוריו האופייניים ביותר. זהו המדור תמרורים, והוא מתחדש החל בגליון זה.

המדור מוקדש כולו לאנשים: אותם שנולדו השבוע, אותם שהתמנו לתפקידים ציבוריים, אותם שהלכו לעולמם.

הנה המדור הראשון:

פרש ● מתפקידו כעוזרו של ראש עיריית תל־אביב **אליעזר פולג** (32), אחרי שעבד במחיצת שלמה (״ציץ״) להט יותר משנה. הוא התמנה לתפקיד בכיר במערך השיווק של חברת דלתא־גריל בלוד נדון. לעיריה הוא בא משירות קבע בצה״ל, בדרגת רס״ן. במקומו מונה לתפקיד עוזר ראש העיריה **יוסי מידשטיין** (29).

מונה ● למזכיר העיר תל־אביב **שמואל לוי** (42), חבר המיפלגה הליברלית. לוי החליף את **יעקב הדר**, שפרש מתפקידו. הוא נולד בקובלנקה שבמארוקו למישפחה בת שמונה נפשות, עלה לארץ בגיל 11 במיסגרת עליית הנוער ונקלט בקיבוץ יגור שם גם סיים את לימודי התיכון. הוא נשוי לדניז ואב לשלושה ילדים. מאז 1969 הוא עובד בעיריית תל־אביב כרכז חינוכי, מנהל יחידת־הביקורת, מנהל המוקד־העירוני, עוזר ראש־העיריה וסגן מזכיר־העיר. הוא שייך לקבוצת ח״כ צבי רנר מאיגוד העובדים הליברלים.

שמעון בר
נפטר

שב ● למולדתו קולומביה, אחרי גלות מרצון של שנתיים, חתן פרס נובל לספרות **גבריאלה גרסיה מארקס**. בשנת 1981 הוא ביקש מיקלט מדיני במכסיקו, אחרי שממשלת קולומביה רדפה אותו בגין קשריו עם אנשי שמאל.

חזרה ● למיטוי פסח בקרב הפלאשים באתיופיה ח״כ העבודה **אורה נמיר** (53), שאף דאגה לתעד בצילומים את מסעה שם. היא השתתפה בטיול מאורגן שהגיע גם לקניה, אחרי שדיווחה לגורמי־ביטחון על נסיעתה הצפויה.

מונה ● כשגריר ישראל בארצות־הברית הד״ר **מאיר רזין**, שגריר ישראל בצרפת. בעבר הוא כיהן כיועץ המישפטי של מישרד־החוץ ועזר בניסוח הסופי של הסכמי קמפ־דייוויד.

נפטר ● שחקן התיאטרון **שימעון בר** (56), מהתקף־לב שקיבל בביתו שבצפון תל־אביב. הוא פרש מאונס מהבימה לפני שנתיים, כאשר קריש־דם במוח שיתק את גופו והוא נאלץ לשכב במשך שישה חודשים בבית־חולים. בר היה ידוע כפרפקציוניסט בעבודתו על הבימה ובדרישותיו מעצמו ומאחרים, ושנא חובבנים וחסרי חוט־שידרה תרבותי. הוא היה אוטו־דידקט ושלט בעברית, רומנית, אנגלית, צרפתית, איטלקית וספרדית. באחרונה התחיל ללמוד רוסית. היה זמר ואף זכה בפרס הראשון בפסטיבל הזמר הראשון. באחרונה התחיל ללמוד פריטה על גיטרה. עסק בתרגום שירים, והיה בעל ידע נרחב בספרות, תיאטרון, מוסיקה והיסטוריה. היה חבר ברביעיית מועדון התיאטרון לצידם של גידעון זינגר, יעקב („יענקל׳ה״) בן־סירא וראובן שפר.

הניח אשה, **שוש**, בת **דפנה** (17) ובן **אריאל** (6).

נפטר ● העיתונאי הוותיק **יוסף גרייבר** (69), שערך במשך קרוב ל־30 שנה את בוליטין החדשות של לישכת העיתונות הממשלתית. עלה לארץ בשנת

אברהם יפה
נפטר

1931 מפולין, למד בבית־הספר החקלאי מקוה ישראל ואחר־כך התחיל לכתוב ב־עיתונים דואר היום, דבר ועל המישמר. הניח אשה, בת ובן, **משה**, שהוא ברוקר בבורסה.

נפטר ● אחרי מחלה ממושכת, **אברהם יפה** (70), יושב־ראש רשות שמורות הטבע. נולד ביבניאל, ולמד בבריטניה. בשנים 1936־1939 שירת תחת פיקודו של צ׳ארלס אורד ויינגייט בפלוגות־הלילה ובשנים 1940־1946 בצבא הבריטי. מאז 1948 שירת בצה״ל והגיע לדרגת אלוף. הוא פיקד על הכוח שכבש את שארם־אל־שייח׳ במילחמת־סיני, ובמילחמת ששת־הימים פיקד על אחת האוגדות בחזית הדרומית. היה חבר בתנועה למען ארץ ישראל השלמה, ובשנת 1974 אף נבחר מטעם התנועה כח״כ של הליכוד. תחביבו היה איסוף כלי־נשק עתיקים. התגורר עם מישפחתו בתל־אביב.

מאי שפיגל

כתבות השער הקדמי:

סרטאווי

המוות ציפה לו יום־יום, רגע־רגע, אך הסכנה לא ריפתה את ידיו. „אם יירו בי,״ אמר האיש האמיץ, „אני רוצה לפחות לראות את פני הרוצח שלי.״

5

הצוואה

לפני שלושה שבועות, בפרימנט ההולנדי בהאג, נשא עיצאם סרטאווי את הנאום האחרון בחייו. העולם הזה מגיש את הנוסח המלא של הנאום, היכול להיחשב כצוואתו של האיש שמת למען השלום.

8

ועידה בספק

זיופים, שיכושים ואי־סדרים בבחירות פנימיות של תנועת החרות, שנערכו לפני שנה, עלולים לסכן את קיומה של ועידת המיפלגה כמועדה.

66

כתבת השער האחורי:

האלגנטיות

אופנאי" הצמרת בחרו באירית לנהאו הישראלית כאחת הנשים הלבושות בצורה הטובה ביותר בעולם, ובדיצה חבס כאחת הנשים האלגנטיות ביותר בי־צרפת. השתיים העניקו ראיונות בלעדיים לכתבת העולם הזה.

63

ישראל על ספסל הנאשמים

יש להבחין בין מדיניותה של ממשלת הליכוד ובין עמדות העם הישראלי

סען עורך־הדין **אמנון זיכרוני**, שהופיע כפרקליטה של ישראל האחרת בי־מישפט פומבי בבירת יפאן.

19

„עוצר הוסל היום...״

אירוע שיגרתי — ילדים זרקו אבנים ובאיזור הוכרז עוצר, שיימשך ימים או שבועות. **ענת סרגוסטי** נקלעה למחנה־הפלגים קלנדיה, ליד ירושלים, בשעה שהוכרז בו עוצר. היא צילמה ומ־דווחת.

47

מיסמר העשרה

„אני אסע מכאן ברומא ואחיה שם בשקט,״ מכריז יחזקאל אסלן באוזני נעמי אדוה, ואומר: „אחרי שאסע, ישאר להם רק מיסמך העשרה!״

46

אהבה במיובלה

מריה חודריף העידה בתחילה נגד אהובה, **חמדאן אבו־ג׳מא**, שנאשם בנסיון לרצוח אותה, ואז חזרה אל דו־כן העדים כדי להעיד לטובתו.

41

פולנים, רוסים ושאר ירקות

בחגיגות המימונה נשארו המארוקאים האמיתיים ושאר עם ישראלי סגורים מ־אחורי גדרות־ברזל וזרקורי הפירסומת הופנו אל אוהל־הכבוד, שם ישבו ה־מארוקאים הידועים של המדינה וברא־שם ראש־הממשלה.

44

נערת השער

לפני שבוע הוקרן בטלוויזיה סיפור חייה של נערת הפליירבי **דורותי סטראטון. שרית ישי** הכירה את הגיבורים האמיתיים של הדראמה ו־מביאה את הסיפור שמאחרי הסרט.

58

„חשבתי שזה טירוף!״

„כשהציעו לי את הספיפור,״ מתוודה הבימאי סידני פולאק, „לא האמנתי לעיניי.״ אך טוטסי הפך סיפור הצלחה אדיר.

50

קליין על מכבי

כראיון מיוחד להעולם הזה, סיפר **ראלף קליין** על יחסו למכבי, מתח ביקורת על הנהלתה וקבע: „חייב לבוא שינוי!״

60

מדורים קבועים:

במדינה	4
תשקיף	10
הנדון	13
מה הם אומרים — זאב בירגר, אבישי דקל, מיא ליטוינסקי, מיכל זמורה, יהורם גאון ואנטואן ג׳בארה	14
אנשים	16
בקונים	18
מיכתבים	20
תשבץ	22
הורוסקופ — מזל טלה	25
יומן אישי	27
זה היה העולם הזה שהיה	29
עולם קטן — איטליה, זאיר ופקיסתאן	31
אנשים בעולם	32
פלבזטק	34
מוסיקה	39
רחל המרחלת	42
נמר של נייר — שירת מחאה	52
זה וגם זה	54
שידור	55
מדריך שידורים — בטלוויזיה הישראלית והירדנית	56
ספורט	62
לילות ישראל	68
אתה והשקל	70

במדינה

העם

ציון לגמאי

אוי ורמטכ"ל של צבא אשר חייליו מסרבים לשאת את אות המילחמה שהוא יזם וניהל!

שום ידיעה לא יכלה להטיל אור חזק יותר על השחיקה שחלה בערכים הלאומיים בשנה ה־35 ל־קיום מדינת־ישראל — השנה שב־מרכזה עמדה מילחמת־הלבנון הרת־האסון.

חייל נדון לכמה ימי־מחבוש ב־עוון סירובו לקבל את אות המיל־חמה.

הוא פעל מטעמי־מצפון — אותם הטעמים שגרמו לכמה חיילים אח־רים להעדיף את הישיבה בכלא הצבאי על פני השרות הלבנון או בשטחים הכבושים האחרים. אותם הטעמים שגרמו לאלפי אחרים ל־בקש שלא להישלח ללבנון, וש־גרמו בשיא המילחמה למעשהו חסר־התקדים של אל"מ אלי גבע.

מאסר־עולם. עגידת אות־מע־רכה, כמו כל עיטור אחר, היא זכות. בכל צבאות העולם, ההנחה המובנת מאליה היא שחייל יישא אות כזה בגאווה. במילא אין שום הוראה צבאית בעולם המחייבת חייל לשאת את האות.

אוי לרמטכ"ל, אשר בצבאו יש להכריח חיילים לשאת את אות ה־מילחמה שהוא יזם ושהוא ניהל אותה. ואוי לממשלה העומדת מ־אחורי רמטכ"ל כזה.

לפי אותו הגיון, יש לשלוח ל־שנת־מחבוש מי שמסרב לקבל את צל"ש הרמטכ"ל, ולהטיל מאסר־עולם על מי שמסרב לקבל את אות־הגבורה, אחרי ביצוע מעשה־גבורה יוצא־דופן, תוך חירוף־נפש בשדה־הקרב.

מצב זה מהווה ציון־לגנאי ל־רפאל איתן, בתום תקופת־כהונתו. קשה לתאר ציון ברור יותר.

מיפלגות

האריה והשועל

„טוב השועל החי מן האריה המת," אומר חפיתגם העברי (בהדרורה משופצת). האמנם?

קשה היה לתאר מחזה דוחה יותר:

על בימת־הנואמים של האינטרנ־ציונל הסוציאליסטי בפורטוגל עמד שימעון פרס, והספיד את עיצאם סרטאווי, אשר נרצח בדם קר ב־אותו בניין, כמה דקות לפני כן.

גופתו של סרטאווי היתה מונחת עדיין באכסדרת המלון, בשלולית גדולה של דם. ועל הבימה הפיק שימעון פרס מילים שמנוניות של צער מעושה.

מטרתו העיקרית של פרס, בבואו לכנס האינטרנציונל, היתה למנוע את כניסתו של עיצאם סרטאווי ל־אולם־הדיונים. כל כוחן של מיפ־לגת־העבודה הישראלית וחברתה, מפ"ם, גוייסו כדי למנוע מסר־טאווי את ההישג האישי והלאומי הזה. לשם כך הושמץ והוכפש שמו של אש"ף, ובעקיפין גם של סר־טאווי עצמו.

המטרה היתה להוכיח לבוחר ה־ישראלי כי שימעון פרס אינו פחות לאומני ממנחם בגין, וכי הוא ממ־לא שליחות חשובה במילחמה ב־אש"ף.

מטרה זו הושגה, לפחות חלקית. סרטאווי אמנם הוכנס לאולם ה־דיונים, אך רק כמשקיף אישי, ללא ציון שמו והמוסד הלאומי שהוא מייצג. לא ניתן לו לשאת את דבריו מעל הדוכן — דברים שהיו כל־כולם קריאה לשלום ולה־כרה הדדית בין שני העמים. שער־תיו האחרונות עמדו בסימן של אכזבה נוספת, בדרך־מרורים ארו־כה.

ובאותה שעה, שבה עסקו שימעון פרס וחבריו במלאכת־קודש זו, כ־שליחי המדיניות של מנחם בגין, היו הרוצחים בדרכם לחיסולו של סרטאווי.

היפוכו של פרס. לא יתכנו שני אנשים השונים יותר איש מ־רעהו. עיצאם סרטאווי היה ההיפך הגמור של שימעון פרס, ופרס היה היפוכו של סרטאווי (ראה עמודים 5 והלאה).

סרטאווי היה איש אמיץ מאין כמותו. יתכן כי שימעון פרס מחזיק בשיא ההפוך.

סרטאווי היה איש ישר, שמעולם לא היסס להגיד את דעתו בפה מלא, גם מול פני אויבים ויריבים אלימים המאיימים על חייו. פרס מעולם לא אמר מילת־אמת, אם זה לא היה כדאי לו.

סרטאווי לא רדף אחרי פופול־ריות זולה, ולא הזדנב אחרי הלאו־מנות הזולה של הדמגוגים רודפי־הקאריירה. ההיפך ניתן לאמר על שימעון פרס, שתמך בפלישה לל־בנון.

סרטאווי היה לוחם בנשק כשהיה נדמה לו שזה דרוש לעמו, והפך איש־שלום מושבע ועיקבי, כאשר הגיע לכלל מסקנה כי טובת עמו מחייבת את ההליכה בדרך זו. שי־מעון פרס לא היה מעולם חייל, ולא עשה מעולם דבר חשוב למען השלום.

סרטאווי עורר אוטומטית כבוד והערכה אצל כל מי שפגש אותו. אומץ־ליבו היה לאגדה עוד בחייו. קשה למצוא בעולם אנשים המכ־בדים את שימעון פרס, כמדינאי או כבן־אדם.

ראשי האינטרנציונל, שהקשיבו לדיבורי־ההספד המתחסדים של פרס בפנים חתומות, בוודאי ערכו ב־עצמם את ההשוואה הזאת.

חומר לשירים. הפיתגם העי־ברי העתיק אומר, בשיפוץ־מה: טוב השועל החי מן האריה המת.

אך על מותו של אריה נכתבים שירים. מי יכתוב שיר על חייו של שימעון פרס?

ישראלים בחו"ל

מי זה אילן הלוי

ישראלי מונה השבוע כנציג רישמי של אש"ף באינטרנאציונל הסוציאליסטי במקומו של סרטאווי שנרצח.

כל העולם שאל השבוע: „מי זה, לעזאזל, אילן הלוי?" הודעת אש"ף, כי במקומו של עיצאם סר־טאווי שנרצח התמנה הלוי כנציג אש"ף באינטרנציונל הסוציאליס־טי, הרעישה את העולם. העיתונות הבינלאומית שלחה קריאות אס־אר־אס לכתביה בארץ.

מי האיש?

אילן הלוי, הידוע יותר בארץ כאילן אלברט, היה בישראל פחות מ־10 שנים.

הוא נולד בתורכיה, ב־1943, לאב תימני ולאם תורכית, ממוצא ספר־די. בילדותו נפטר אביו והמיש־פחה עברה לצרפת. שם גדל ול־מד. בגיל 14 עזב את בית־הספר התיכון והתחיל נודד בעולם. היה כמה שנים במערב אפריקה, ושי־מש יועץ לממשלה המהפכנית ב־מאלי.

אחר־כך נסע לארצות־הברית ו־היה פעיל בתנועת הפנתרים הש־חורים. חבריו מספרים, שאף היה מקורב ביותר למלקולם איקס, מ־מנהיגי התנועה באמריקה.

מעצר ופעירה. ב־1967 הגיע לארץ והצטרף לקיבוץ. אחרי תקו־פה מסויימת בקיבוץ הפך אנטי־ציוני, עזב ועבר לירושלים, שם הצטרף לתנועת מצפן, מאוחר יותר פרש ממנה והקים את הברית הקומוניסטית המהפכנית, שממנה התפלגה מאוחר יותר קבוצתו של אודי אדיב, שקראה לעצמה החזית האדומה.

חברי החזית האדומה נעצרו ב־דצמבר 1972, הואשמו בבגידה וב־פגיעה בביטחון־המדינה ונידונו ל־תקופות מאסר שונות. הלוי לא היה קשור בהם.

ב־1976 עזב אילן הלוי את ה־ארץ, עבר להתגורר בפאריס.

שם הכיר את קאתרין לוי — סוציולוגית מהחשובות בצרפת. היא היתה פעילה בתנועות השמאל בצרפת, והשתתפה בהפגנות הס־טודנטים הסוערות במאי 1968 ב־פאריס.

אחרי שנישאו, החליטו לבוא ל־גור בישראל. קאתרין קיבלה מי־לגה מאוניברסיטה ומכון מחקר ב־צרפת, לכתוב בארץ מחקר סוציו־לוגי על החברה הישראלית.

השניים קנו מכונית, ארזו כמה חפצים נחוצים ועשו את דרכם באוניה לישראל.

בחיפה חיכתה להם הפתעה — קאתרין נעצרה בחשד שמכוניתה ממולכדת ושהיא סוכנת של אש"ף. היא היתה עצורה כמה ימים. מע־צרה עורר סערה בקרב האינטלק־טואלים הצרפתיים, שלחצו לשיח־רורה.

החשדות נגדה היו חסרי כל בסיס, היא שוחררה ללא אישום.

קבלת הפנים הבלתי־מעודדת, שינתה את דעתם של השניים על תוכניתם לגור בארץ, למרות ש־שכרו כבר דירה בירושלים. הם ארזו את חפציהם וחזרו לפאריס.

יהודי־ערבי. כשחזר הלוי ל־פאריס, פתח סוכנות־אינפורמציה והחל מוציא פעם בחודש ביטאון שנקרא חדשות מבפנים. הוא ריכז בו קטעים מתורגמים מן העיתו־נות הישראלית, במיוחד כאלה ה־נוגעים לבעיה הפלסטינית, למצב הערבים בישראל, ולדיווחים מן השטחים הכבושים. בין המנויים שלו היו מוסדות רבים בצרפת וכן גופים ערביים כמו הליגה הערבית.

כעבור שנתיים, נסגר הביטאון מחוסר תקציב.

אילן הלוי התחיל סובב ברחבי אירופה ונשא הרצאות על ישראל והבעיה הפלסטינית. בהרצאות ה־ציג עצמו כאדם פרטי שמבין בנו־שא, ולא כשליח של אש"ף, למרות שבמשך השנים ניהל מגעים ומי־פגשים לא רישמיים עם נציגים שונים של אש"ף.

לפני כמה שנים הוא אף נשא הרצאה בביירות, במכון המחקר של אש"ף (שפוצץ לפני שבועיים). לפני חוקרים פלסטינים. נושא ה־הרצאה: ההשפעה של ביקור סא־דאת על החברה הישראלית.

ב־1982 הוציא ספר בשם השא־לה היהודית. הספר זכה בביקו־רות טובות בצרפת ואף הגיע ל־ישראל, אך לא תורגם. בספר הוא מגדיר את עצמו כיהודי ערבי, ומגדיר את המציאות הציונית ב־ארץ כתערובת של סובייקטיביות יהודית מעורבת עם גזענות מע־רבית.

רק לאחרונה קיבל תפקיד רישמי באש"ף, ושימש דובר של האירגון בוועידת אונסק"ו בג'נווה.

ביטחון

מרגלת או מטורפת?

רק אחרי חודש של מעצר הגיע היועץ המישפטי לממקנה שברוריה גרין, שהיתה מאושפזת בבית־חולים, אינה מרגלת.

המכונה הבירוקרטית פעלה ב־דרך המקובלת. זרועות הביטחון העבירו בקשה למישטרה לעצור את ברוריה גרין (35), מרחוב אהרונוביץ בתל־אביב, בחשד של מסירת סודות־מדינה לסוכן זר. ה־צעירה גבוהת־הקומה ודקת־הגיזי־רה נעצרה מייד, ובמשך 30 יום הוטל איפול על מעצרה.

רק השבוע הגיע היועץ־המיש־פטי־לממשלה למסקנה, שהצעירה לא גרמה כל נזק למדינה והורה לשחררה.

צוואה ומזדעות. לפני שנה באה ברוריה גרין למערכת העולם הזה. בן־ציון ציטרין כתב העולם הזה, ששוחח איתה, הבין אחרי שיחה של דקות אחדות מה שלקח לחוקרי המישטרה חודש תמים.

מיפי בן־ציון ציטרין:

כשראתה אותי ברוריה, היא בי־קשה מייד שנעבור לחדר אחר ו־שנדבר מאחורי דלת סגורה. היא שאלה שוב ושוב אם איני מקליט אותה. עניתי בשלילה ואז היא שלפה ערימת מיסמכים מודפסים במכונת־כתיבה והגישה לי אותם.

סקרנותי גברה כאשר ראיתי ש־בראש העמוד מתנוססת המילה, „צוואה." מה לאשה צעירה ולצוו־אה? הבטתי בה. היא היתה מתוחה מאוד, עישנה סיגריות בשרשרת ועיניה התרוצצו בין הדלת לחלון שבחדר.

קראתי במהירות את הצוואה ש־היא כתבה. היא הקדישה סכום של כמה אלפי דולרים לאחיה, סכום קטן יותר למרצה באוניברסיטת תל־אביב ואת מרבית הכסף לפי־רסום מודעות בגודל עמוד בעי־תוני הבוקר והצהריים. במודעות היה אמור להיכתב שמותה לא נג־רם במיקרה אלא בוצע על־ידי שירותי הביטחון הישראליים ש־עוקבים אחריה מזה זמן רב ומנסים להתנכל לה.

ביקשתי לקבל מידע נוסף בעל־פה. ברוריה דיברה במהירות. היא טענה שהמעקב אחריה התחיל כא־שר עבדה בבנק גדול. שאלתי אותה אם היא מילאה תפקיד חשוב, והיא ענתה שהיתה מזכירתו של פקיד בכיר בבנק. „אם כן," שאל־תי אותה, „מדוע עוקבים אח־ריך?" תשובתה היתה: „לא יו־דעת."

מרעיוי סיגריות. העלתי בד־עתי שגם מצב כזה אפשרי, ובי־קשתי לדעת מה גרם לה להאמין שמישהו אורב לה ומנסה לפגוע בה. „הם הולכים אחרי ברחוב," היא אמרה, „הם מקליטים את המ־תרחש בדירתי, הם מצלמים אותי ומעבירים את התמונות לאחרים. הם פרצו לדירתי, ואף ניסו לד־רוס אותי." עד כאן זה נשמע אפ־שרי. אבל בשלב זה חרגה ברוריה מהמציאות לפנטסיה: „אני מעשנת סיגריות טיים. הם יודעים זאת ולכן הם מרעילים את כל חפיסות הטיים בתל־אביב כדי להמית אותי."

עתה הבנתי שאין לנו שפה משותפת. הסברתי לה שאיני יכול לעזור לה, ואם היא חושבת להת־לונן במישטרה או במישרד־הבי־חון, אולי כדאי שתממש את זכו־תה כאזרחית ותפנה לבג"ץ. בלי־בי חשבתי שאולי בכל־זאת יש משהו בדבריה, ובית־המישפט יוכל לברר זאת. כששאלתי אותה אם היא היתה מאושפזת בבית־חולים פסיכיאטרי היא השיבה בשלילה. נטיתי לחשוב שאולי בגלל המתח שבו היא שרוייה היא התחילה לדמיין.

היא שמחה לרעיון. מאז היא טילפנה כמה פעמים למערכת כדי להודיע לי שהבג"ץ בדרך. אחר־כך סירבה להשאיר לי הודעות אצל המרכזנית משום שלדבריה „היא שתולה של שירותי־הביטחון במ־ערכת." אחרי שהבג"ץ נדחה משי־קולים מישפטיים־ענייניים היא הו־פיעה אצלי שוב. דחיתי אותה ב־אדיבות ומאז לא הופיעה שוב ב־מערכת.

עתה הסתבר שברוריה לקחה ל־פני שלוש שנים בנפשה ואושפזה פעמים אחדות. אחרי שאובחנה אצלה מחלת־הרדיפה. אם כן, מדוע היה צורך להחזיק אותה חודש ב־מעצר? האם כדי להוכיח לה ש־באמת רודפים אחריה?

סרטאווי

מאת

אורי אבנרי

ע שרות פעמים, כשנפרדתי ממנו — בנמל־תעופה, במישרד או ברחוב — חלפה במוחי המחשבה: אולי זוהי הפעם האחרונה?

הסכנה שריחפה על חייו היתה מוחשית, מתמדת. היינו מודעים לה בכל עת. דיברנו עליה פעמים רבות.

פעם נכנסנו למיסעדה בפאריס. כמו במיסעדות רבות שם, היו השולחנות מסודרים כך שאחד הסועדים יושב כשגבו אל הקיר, והשני מולו, כשפניו אל הקיר. בהיכנסנו תפסתי אוטומטית מקום כשגבי אל הקיר ופני אל הדלת. קשה לשבת אחרת. הוא ביקש ממני להתחלף. קמתי בלי היסוס וישבתי כשפני אל הקיר. הוא הצביע אל האקדח הקטן שהיה בכיסו ואמר: „זה לא יעזור, אך לפחות מגיע לי לראות את פני הרוצח שלי!" איני יודע אם זכה בכך ברגעיו האחרונים.

פעם, כשירדנו למוסך התת־קרקעי של הבניין שבו שכן מישרדו בפאריס, ניגש אל מכוניתו ופתח אותה בלי היסוס. הזדעזעתי. „אתה חייב להיזהר!" אמרתי לו. „זהו מקום המועד לפורענות!" הוא שאל אותי איך, וסיפרתי לו שעברתי קורס קצרצר מפי חבלן של משטרת־ישראל, שנתן לי גם הוראות בכתב כיצד לבדוק מכונית לפני ההת־נעה, מחשש פן הונחה בה פצצה. (זה היה אחרי פרשת פינטו, כשרבו האיומים על חיי.) „תלמד אותי בהזדמנות," אמר. ושנינו שכחנו.

פעם האחרונה ראיתיו, לפני שבועיים, בהאג בירת הולנד. אחרי יום ארוך, שבו הופענו ונאמנו ביחד, ישבנו מאוחר בלילה בבאר של בית־המלון. הבאר עצמו נסגר מזמן, והיינו מוקפים בחצי תריסר שומרי־ראש, אנשי שרות־הביטחון ההולנדי, וביניהם שומרת־ראש בלונדית יפהפיה. התלוצצנו, כדרכנו, על חיבתו של סרטאווי לנשים בלונדיות תמידית.

ניצלתי את ההזדמנות כדי להפציר בו שוב להיזהר. אמרתי לו שבנסיבות הקיימות אסור לו להופיע בשום מקום שבו נמסר על הופעתו יותר מיומיים מראש. אירגון של התנקשות מצריך הכנות של כמה ימים, ואסור לתת לאוייב אפשרות כזאת.

עיצאם עשה תנועת־יד של ביטול. „שום דבר לא יעזור," אמר, „הרוצחים יכולים להמתין מאחורי כל פינה. צריכים להתנהג כאילו אין הסכנה קיימת, ולסמוך על המזל."

למחרת יצאתי מהמלון השכם בבוקר, כדי להגיע לנמל־התעופה. לא עוררתי אותו לאמירת שלום. ראיתי את המכשיר האלקטרוני של שרות־הביטחון ההולנדי, שהיה מכוון אל דלת חדרו, כדי לאפשר לשומרי־הראש בחדר הסמוך לפקח על המתרחש. במוחי חלפה מחשבה: דלת דקה ומכשיר אלקטרוני — זה כל מה שעומד בינו ובין המוות.

ראיתי הרבה גיבורים בחיי. ראיתי את גיבורי אצ"ל, כשהייתי נער וחבר האירגון. ראיתי את אנשי גיבעתי, מגיני נגבה והמסתערים על מוצבי־הצומת. ראיתי אנשים פוליטיים אמיצים, שקיבלו על עצמם סיכונים גופניים ונפשיים במאבק על עניין שנראה להם צודק.

מעולם לא ראיתי אדם אמיץ כמו עיצאם סרטאווי.

באחת הפרידות אמרתי לו, ספק בהלצה, ספק ברצינות: „אנא, היזהר! אינני רוצה לכתוב על־ך מאמר־הספד כפי שכתבתי על סעיד (חמאמי)!"

והנה אני כותב אותו.

מיזודת ג'יימס בונד

פ עם, אחרי כמה חודשים של היכרות, ישבנו בבית־קפה בשדרת סנט־ז'רמיין והחלפנו דיעות.

באמצע השיחה קם סרטאווי כדי לרדת לחדרי־השרותים. „אנא, שמור לי על המיזודה," אמר, והצביע על מיזודת ג'יימס־בונד שחורה, שעמדה על הארץ בינינו.

כעבור כמה דקות חזר, ישב במקומו ופיתאום פרץ בצחוק. „המיזודה הזאת מלאה בסודות של אש"ף, ואני נתתי לציוני ארור שכמותך לשמור עליה!"

„המיזודה הזאת יכלה להכיל מיטען חומר־נפץ, ואני האמנתי למתבל ארור שכמותך!" עניתי.

באותו רגע הרגשנו לראשונה, היינו אויבים. כאשר נפגשנו לראשונה, היינו אויבים. התווכחנו בזחט, היו בינינו חיזוקי־דיעות חריפים, שגבינו כמריבות. והנה, מבלי להרגיש בכך, הפכנו ידידים.

אינני אדם המתיידד בקלות. אך בשנים האחרונות היה עיצאם סרטאווי לידידי בנפש. האמנו איש לרעהו בלי כל הסתייגות, אמון מוחלט. הפקדתי לא פעם את חיי בידיו, בלי היסוס. והוא הניח לי לא פעם לשהות לבדי במישרדו — כשמאות תיקיו הסודיים פתוחים לפני בחדר הסמוך.

היה לי אח, שנפל במילחמה. עיצאם היה לאחי השני, וגם הוא נפל במילחמה. כי מעולם לא ראינו את מאבקנו אלא כמילחמה על השלום, מילחמה אמיתית שבה יש לחרף את הנפש ולהביא קורבנות, שיש בה התקרמויות ונסיגות, והמצריכה סבלנות אין־קץ.

יתכן שבכך מהמצה הסיפור כולו: כשנפגשנו לראשונה, בסתיו 1976, באנו משני עברי החזית של מילחמת ישראל־פלסטין. הוא וחבריו באו מביירות, חבריי ואני באנו מתל־אביב. היינו מודעים מאוד לעובדה שפעורה בינינו תהום של איבה. ואילו בשנים האחרונות חשנו שאנחנו שייכים למיפלגה אחת, מיפלגת־השלום הישראלית־הפלסטינית.

(המשך מעמוד 5)

וכי החזית עוברת בינינו ובין מחרחרי־המילחמה משני הצדדים, שוחרי המות, הקנאות — אבו נידאל וכהנא, שמיר ותבש, קד׳אפי ושרון.

היינו ביחד במשך אלפי שעות, בתריסר ארצות. עברנו ביחד הרפתקות לא־מעטות, ולא פעם חרדנו איש לחיי רעהו. פעם סיפר לי כי היום השחור ביותר בחייו היה היום שבו חציתי את הקווים בביירות, בחברת שרית ישי ועוזת סרגוסטי, כדי להיפגש עם יאסר ערפאת. סרטאווי, שעזר לארגן את הפגישה, עקב אחריה ממרחקים, מפאריס, ובמשך שעות ארוכות־ארוכות לא שמע דבר על המתרחש. „אלף פעמים תיארתי לי שנהרגת בסעות אצלנו, במערב, וידעתי שלא אסלח לעצמי לעולם!״ אמר.

כמה פעמים חשבתי כך עליו? כאשר הסתכן ונכנס לדמשק של אסד, גוב האריה, והטיף שם במכיבת־עיתונאים לשלום ישראלי־פלסטיני, כאשר קרה תיגר באוזני יאסר ערפאת באלג׳יר, כאשר התגרה באנשי אבו־נידאל בתריסר מקומות?

בפגישתנו לפני־האחרונה, בלונדון, ישבנו ביחד על הבימה. זה לצד זה, מול פני שתי חבורות פאשיסטיות, שפניהן היו מעוותות בשינאה אין־קץ. החבורה היהודית המיוחה בפני השמצות ואיומים, והחבורה הפלסטינית צעקה לעברו בזעם: „אתה יושב ליד ציוני! סופך יהיה כסופו של סאדאת! ימח שימך, בוגד ארור!״

הוא קרא לעברם, „אם חושב מישהו שחלושי־אופי עושים שלום, הוא טועה! עושי־השלום הם קשוחים מאוד! וכה יעזור לנו האלוהים: אם יתגרו בנו, אנחנו נוכיח עד כמה שאנחנו קשוחים!

„אותנו אי־אפשר להשתיק בצעקות! אותנו אי־אפשר להפחיד! אותנו אי־אפשר להרתיע בלוזמשיך בדרך שבחרנו לעצמנו! כי דרך זו, אשר למענה שפכנו דם יקר, היא הדרך המוסרית, הדרך הפטריוטית!״ *

ובגבור הצעקות, כאשר הפאשיסטים היהודיים והערביים צעקו ביחד — באנגלית,

רגע הניצחון: סרטאווי כשושבין הפגישה עם ערפאת, בינואר 1983
הכל נשמר בסוד

בעברית ובערבית — איומים וקללות, צעק לעברם: „מזל טוב לשני הצדדים! מברוק עליכום! מזל טוב לשניכם!״

כך אני אזכור אותו תמיד: עומד בהמולה על הבימה, זועם ונאה, ללא שמץ של פחד.

כשישב, העביר לי פתק: „צריכים לצלם את הכנוסייה הזאת. אלה הם אנשי אבו־נידאל, ואני זקוק לתצלומים כדי לנסות לזהות אותם!״

עגילים ירוקים

ב רגע זה עוברים במוחי בעיקר מומנטים אנושיים, פשוטים.

היתה לי התחייבות אחת כלפיו: להביא לו את שני הדברים שהוא אהב אותם יותר מכל — גבינה נאבולסית ופיתה תאבונית. גבינת־עזים מיוחדת במינה, המיוצרת בשכם, ופיתה הנאפית בתנור כפרי פתוח.

לפני כל נסיעה נסעתי לגדה כדי להשיגם. לא פעם, בעוברי את הבדיקה הביטחונית בגשר־התעוסה, שאלתי את עצמי מה היו הבחורים והבחורות הנחמדים האלה אומרים אילו סיפרתי להם שאני מביא פיתה וגבינה לאחד „המחבלים.״

בפגישה האחרונה שלנו בהולנד איחר סרטאווי ביום. יאסר ערפאת קרא לו לבוא לתוניס, אך ערפאת עצמו איחר לבוא לשם ממסעותיו. כשהתמהמה, החליט סרטאווי על דעת עצמו כי ההופעה בכינוס בהאג חשובה אף מן ההמתנה ליישר־ראש. הוא טס בלילה והגיע בבוקר ישר לכינוס.

כשחזרנו משם למלון, מסרתי לו את הגבינה והפיתה. הוא לא התאפק אף לרגע, קרע את עטיפת־הניילון שהכינה רחל, אשתי, בקפדנות, והחל אוכל. „אינני יודע אם יש משהו מיוחד בפיתה הזאת,״ אמר, „אבל לי זהו הטעם הטוב ביותר בעולם.״

* הנוסח המלא של נאומו של סרטאווי באותה הזדמנות התפרסם בהעולם הזה (2375). שבוע לפני כן תיאר אורי אבנרי את מהלך הפגישה (העולם הזה 2374).

הוא הירהר מעט, ואמר: „זהו כוחה של מוזרת. הייתי יכד כשעזבתי אותה, אך הטעם הזה נשאר.״

נזכרתי בסעיד חמאמי, האיש שעימו פתחתי במגעים ב־1974, שנתיים לפני שהתפקיד הועבר לידי סרטאווי. חמאמי, ידידו של סרטאווי, נרצח גם הוא על־ידי אנשי אבו־נידאל ביגלל פגישות אלה. בפגישתי הראשונה עימו דיבר על הבית שבו נולד, ושאותו נטש בגיל 7. הבטחתי להביא לו בפגישה הבאה תצלומים של הבניין. מאז, במשך ארבע שנים, ניסיתי לאתר את הבית. צילמתי בתים רבים, אך בכל פעם הבית בתצלומים ואמר באכזבה: „זה לא הבית!״ עד לרגע הירצחו, בינואר 1978, לא הצלחתי להביא לו את התצלומים הנכונים.

שוב לא אביא פיתה וגבינה לעיצאם.

הוא השתדל שלא לערב את אשתו, וידאד, במגעים, כדי לשמור על חייה וחיי ילדיו. פעם אכלנו שלושתנו במיסעדה הודית בפאריס.

השבוע היה זה מתי פרד, גם הוא ידיד־נפש של עיצאם, שבישר בעל כורחו לאשה כי בעדה נהרג. מתי טיפח אדיה מכלי ידעת שאין היא יודעת עדיין דבר על הרצח. כך נאלץ להודיע זה על כך.

רחל, אשתי, דיברה פעמים רבות עם עיצאם בטלפון, אך מעולם לא ראו זה את זה.

לא מכבר, באחת מפגישותינו בפאריס, סיפרתי לעיצאם באקראי שאני צריך לקנות עגילים ירוקים לרחל, כדי לנחם אותה על כך ששערותיה הארוכות קוצצו בידי ספר פוזי. היינו שקועים בשיחה עמוקה על המצב באש״ף ובישראל, אך לפתע קם וביקש סליחה לכמה דקות. הוא חזר כעבור חצי שעה — ובידו חבילת־שי לרחל. כשפתחנו אותה בבית, מצאנו זוג של עגילים ירוקים נהדרים.

רחל הכירה את קולו כמוני. בכל שעות היום והלילה היה הטלפון עשוי לצלצל, והקול המוכר היה אומר „שלום עליכום!״ במשך שנים ארוכות במתחרת החרגל שלא לזהות את עצמו בטלפון בשמו.

„קשה להעלות על הדעת שלא נשמע עוד את הקול הזה,״ אמרה רחל השבוע. אף שלא נפגשה עימו מעולם, כבר היתה רגילה לסיגנונו ההיתולי־למחצה בטלפון, מחמאותיו ותעלוליו. לא פעם, כשהייתי במישרדו בפאריס, סילפנתי הביתה כדי לברר אם אירע בינתיים משהו בארץ. אז היה עיצאם נוטל את השפופרת מידי ומייסר את רחל על כי שוב לא נלוותה אלי.

„אורי לא לקח אותי איתו,״ היתה רחל מתנצלת. שכן בגלל עבודתה כמורה לא יכלה להשתחרר.

„בפעם הבאה אסרב להיפגש איתו, אם לא יביא אותך!״ הבטיח לה.

בפעם האחרונה־האחרונה בפאריס חזר על כך במלוא הרצינות. החלטנו שבפעם הבאה תבוא רחל איתי לפאריס, תהיה ההזדמנות כאשר תהיה.

לא תהיה פעם באה.

זכורני שבאחד מלילות סילווסטר (ערב ראש־השנה 1978? 1979?), כאשר ישבנו, רחל ואני, בבית וקיבלנו את השנה החדשה בבקבוק שמפניה, צילצל הטלפון בחצות. מתי פלד שהה אז בפאריס, וחגג יחד עם עיצאם ואשתו. החלפנו ברכות בטלפון — גברים ונשים כאחד — כאילו היינו בני־משפחה.

ומבחינה מסויימת, אכן היינו.

שלושת המוסקטרים

ב משך השנים נפגש סרטאווי עם ישראלים רבים. מעולם לא סירב להיפגש עם ישראלי, אלא אם כן חשד בכוונותיו.

אך במרוצת הזמן התעמקו היחסים שלו עם שלושה, שבהם ראה שותפים מלאים למאבק. היו אלה מתי פרד, יעקוב ארנון ואני.

המישלחת הראשונה של המועצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני, שנפגשה עם סרטאווי וחבריו בסוף קיץ 1976, כללה את לובה אליאב. סרטאווי נפגש עימו כמה פעמים. אך לא נוצרה ביניהם „כימיה.״ הם רבו ביניהם כמה פעמים. קשה היה להסביר זאת, כי לובה הוא אדם יקר וכן. התעוררו ביניהם עניינים של כבוד ויוקרה.

כאשר העניק ברונו קרייסקי לשניהם את פרס־השלום שעל שמו (אני המלצתי על כך, כי לובה היה אז יו״ר הנהלת של״י) עשה סרטאווי מעשה אופייני לו. תחילה ביקש אישור רישמי של מוסדות אש״ף, אך האישור לא ניתן. מסיבות ששוב איני זוכר אותן, סברי המנהיגים באותו זמן, שהשעה אינה כשרה לכך.

סרטאווי סבר אחרת. הוא חשב כי הסירוב לקבל את הפרס יתפרש כאקט מדיני שלילי, ויעליב את קרייסקי, שכבר היה יו״ר הידיד הבולט ביותר של אש״ף באירופה. על כן המיר את פי ההחלטה ובא לקבל את הפרס. הוא רק ביקש להצניע את הטקס ולצמצם את הפירסום שניתן לו.

היה זה מעשה נועז. לאחר מכן ביקשו כמה מראשי פת״ח להעמידו לדין־חברים על הפרת־פקודה. הקיצוניים תבעו פומבית להוציאו להורג — כבר אז.

בטקס נאמו השניים. סרטאווי ציפה כי לובה יתחשב במצבו, ויסתפק בדיבור על הצורך בפשרה בין שני העמים. תחת זאת נשא לובה, כדרכו בקודש, נאום ארוך בשבח הציונות — דבר שהתפיר לאין שיעור את מצבו של סרטאווי. כתוצאה מכך התקררו היחסים בין השניים עוד יותר. הם לא השתפרו גם כאשר הטיל ערפאת על סרטאווי, בניגוד לרצונו, לנהל בווינה את המשא־ומתן על גורל השבויים, כשבצד השני הופיע לובה אליאב.

(סרטאווי קיבל את המינוי במורת־רוח, גם מפני שהשבויים נמצאים בשטח שבשליטת סוריה, והוא ידע היטב כי הסורים רואים בו את אוייב מס׳ 1. הוא גם סירב להיענות לבקשתי ולהציע לערפאת לאפשר לי לנסוע יחד עם כמה אמהות לבקר את השבויים. „אתה לא מכיר את הסורים,״ אמר לי בחודש שעבר, „שום הבטחה שלהם אינה שווה כלום. בשום פנים לא ארשה לך לסכן את חייך בצורה כזאת.״ ואכן, הוא לא העביר את בקשתי.)

את יעקב ארנון אהב בשל ההומור הייקי וחוכמת־החיים ה„מפא״יית״ שלו. ארנון יכול היה להיות אביו, וסרטאווי באמת גילה כלפיו יחס של בן לאב. כשראה אותו, נדלק אור בעיניו והוא חיבק אותו בחום. (כל פגישה בינו ובינינו היתה כפגישת אחים אחרי פרידה ארוכה, והתחילה בחיבוקים. מעולם לא הרגשתי שזהו טקס בילבד.)

את מתי פלד כיבד בשל מחשבתו העיקבית, הבלתי־מתפשרת לחלוטין, שאינה סוטה שמאלה וימינה. העובדה שמתי הוא אלוף בצה״ל הוסיפה נופך ליחסים אלה, וסרטאווי אמר לא פעם בנאומים, בדברו על מתי פלד, ובהזכירו את עברו כראש אירגון של פידאיון: „כגנרל פלסטיני לגנרל ישראלי...״

אני חושב שהיחסים המיוחדים שנוצרו בינו ובין שלושתנו („שלושת המוסקטירים,״ כפי שקרא לנו. וכפי שקראנו בסוף גם לעצמנו) נוצרו ביגלל זהות־הדיעות הגמורה שנוצרה בינינו לגבי הפיתרון, וגם ביגלל הנסיון שהוכיח כי רק בפורום זה נשמר כל סוד לחלוטין.

מעולם לא היתה דיפה כישחי משיחותינו וממעשינו — וזהו דבר נדיר, שלא יסולא בפז. מה גם שכימעט כל מעשה שלנו יכול היה להיות בבחינת סנסציה בינלאומית, והעיתונות שחרה לפיתחנו.

בחברתנו היה סרטאווי מגולל רעיונות כאילו דיבר עם עצמו. נדונו בינינו רעיונות מעשיים מאוד, וגם רעיונות שנראו, ברגע הראשון, משוגעים לגמרי — כגון רעיון ביקורנו בביירות בראשית 1981, או הזמנתנו למושב המועצה הלאומית הפלסטינית בדמשק באפריל של אותה שנה. כך נולדו גם התוכניות על ביקורנו אצל המלך חסן במארוקו, ופגישתנו עם יאסר ערפאת בינואר השנה אי־שם — שני רעיונות „משוגעים״ שהתגשמו. עוד אספר איך.

„כי מחר נמות!״

ה קשר ביני ובין סרטאווי היה בנוי — כך נדמה לי — על כמה וכמה קווי־אופי דומים שהיו לנו. מבחינה מסויימת. היינו אנשים דומים. השבוע אמרה לי עיתונאית

אמריקאית, שהכירה את שגינו: „אתם הייתם כל־כך דומים, שדיברתם האחד כמו השני. אפילו תנועות־הידיים שלכם היו דומות."

עיצאם היה מסוגל להסתפק במועט מאוד ולקבל על עצמו בלי תלונות יסורים, אך הוא גם אהב לחיות טוב כשזה ניתן. הוא לא היה סתגפן, ולא שיחק מישחקים של מהפכנים סינתטיים. כשאפשר היה לאכול היטב, העדיף מיסעדה טובה על גרועה, ומלון טוב על גרוע.

הרבה משיחותינו התקיימו במטוסים, במסעות מפרכים, אך רבות מהן נערכו בשעת ארוחה טובה במיסעדה מוכה. כדיעבד, יתכן שהיתה בכך הרגשה של „אכול ושתה, כי מחר נמות." היה זה הצד השני של סכנת־המוות המתמדת, שריחפה על פגישותינו.

אחרי אוהה אסיפה סוערת בלונדון, לפני שישה שבועות, כאשר הוטחו איומי־הרצח בפנינו, ואחרי שהשוטרים הבריטיים הוציאו אותנו תחת מישמר כבד מדלת צדדית של ארמון העירייה, נסענו ישר למיסעדה טובה, ודיברנו במשך שעות ארוכות על תוכניותינו הבאות (עוד אדווח על כך בהמשך). אכלנו אוכל הודי מצויין, שתינו יין טוב והדברים נראו קצת פחות קודרים.

מוזר לחשוב עד כך היום, אך יתכן כי באותם רגעים עצמם ישב הארכי־רוצח, צברי אל־בנא, המכונה „אבו־נידאל", עם אנשי כנופייתו חבזוייה, ותיכנן את רציחתו.

על כל פנים, כעבור כמה ימים פירסם העיתון הערבי אל־ערב, המופיע בלונדון בכסף סורי־לובי, הודעה מטעם הדובר הרישמי של כנופיית אבו־נידאל („פת"ח המהפכני") ובה מעין פסק־דין מוות מחודש. ההודעה התייחסה לידיעה מסויימת שפורסמה בגארדיאן הבריטי, שגילתה כי ראש החוליה שניסתה לרצוח את שגריר ישראל בלונדון, ושסיפקה לאריאל שרון את העילה למילחמת־הלבנון, הוא אלוף־מישנה בשרותי־הביטחון של עיראק. הדובר של אבו־נידאל הודיע כי אורי אבנרי, סוכן המוסד שקיבל על עצמו את המשימה לחדור לחוגים פלסטיניים, המציא את הידיעה הזאת. עיצאם סרטאווי, סוכן הסי־איי־איי, דאג לפירסום הידיעה, בעזרת כסף ששופק לו על־ידי סוכן שני של הסי־איי־איי, יאסר ערפאת. (סרטאווי שלח לי העתק של קטע זה.)

מוח מעוות? שקרנות פושעת? שיטות נאציות? אולי. התוצאה מונחת עתה לפנינו.

סרטאווי עסק הרבה מאוד בכנופייה זו. כאשר נתפסו כמה מאנשי אבו־נידאל באוסטריה, בנסותם להכניס לשם נשק לביצוע משימה, שיתפו האוסטרים את סרטאווי בחקירתם. ביליתי כמה שעות עם סרטאווי והאיש האוסטרי שהיה אחראי לחקירה, ואני זוכר את זעמו של סרטאווי על אי־יכולתם של האוסטרים להעמיק את החקירה ולגלות לפחות מגיין בא הנשק. „תנו לי לנהל את החקירה, ואני אגלה את הכל!" קרא ביאוש. ואילו האוסטרי פנה אלי בחיוך ואמר: „אנא, הר אבנרי, הסברי־נא לידידנו איך פועלים מוסדות־החוק אצלנו." ואכן, שום דבר לא התגלה.

אולם חקירותיו של סרטאווי הרחיקו לכת. היה זה הוא שגילה כי רובי־רובם של אנשי אבו־נידאל, שנתפסו עד כה ברחבי אירופה, גוייסו בשטחים הכבושים אחרי התחלת הכיבוש הישראלי. הוא גילה את המחתרת של אבו־נידאל בתוך אירגון פת"ח, שבראשה עמד אדם פרו־סובייטי שאיש לא חשד בו.

בילינו הרבה שעות בניתוח העובדות והמימצאים, ובניתוח פעולותיו של אבו־נידאל נגד בתי־כנסת ומוסדות יהודיים אחרים.

מסקנתו של סרטאווי היתה: או שאבו־נידאל משרת את המוסד הישראלי, או שהוא מופעל על־ידי המוסד כעד כוחו, כי רק לממשלת־בגין יש עניין בפעולות האלה.

ההתנקשות בשגריר ארגוב, שבאה לאריאל שרון כמתנה מן השמיים, בדיוק כאשר כבר קבע את המועד לפתיחת הפלישה ללבנון, היתה בעיניו אישור לכל חשדיו.

מכיוון שלא קיבלתי גירסה זו, היו לנו על כך ויכוחים רבים. הוא הביא כתימוכין את פרשת בגדאד 1950, כאשר הניחה מחתרת ציונית פצצות במוסדות יהודיים שם, כדי להמריץ את היהודים להסתלק מעיראק בעוד מועד. הוא חי אז בעיראק, וחקר פרשה זו. את מימצאי חקירתו הבטיח לפרסם בבוא היום בהעולם הזה.

לפני שישה שבועות: סרטאווי באסיפה בלונדון
ואחר־כך, ארוחה הודית

יפריע לו אם אעשן את המיקטרת שלי בחברתו, אמר: „אדרבה! זה עוזר לי! אני אוהב להריח את הריח, גם כשאני איני מעשן בעצמי!"

התערבות על ויסקי

ה יו סרטאווי עליות וירידות חדות במצב־הרוח, בהתאם להתפתחות הדברים בתנועתו ובהצלחתו לעשות בצמרת אש"ף נפשות לרעיונותיו.

לא פעם ראיתיו בשפל הדיכאון, כשהיה נדמה שהדברים אינם זזים, או שהם זזים אחורה. אני זוכר ארוחה במיסעדה סינית בכיכר מונפארנאס בפאריס, שבה לחמתי במשך שעתיים במצב־רוחו זה. בעזרת נימוקים הגיוניים ויין אדום מחבל בורדו הצלחתי בכך. זה היה לפני כארבע שנים, ולאחר מכן היו התפתחויות מעודדות.

בפברואר 1979, ערב שיבתי לכנסת, נפגשנו בווינה וסעדנו ביחד על שולחנו של קרייסקי. למחרת הערב הלכנו לאכול לבדנו באיזור בתי־המרזח של וינה, באחד מאותם המקומות שבו קונים נקניקים ליד הדלפק ומזמינים יין או בירה ליד השולחן. העמסנו על צלחתינו כמויות עצומות של נקניקים מכל הסוגים, עד שהמוכרת האוסטרית פערה זוג עיניים כחולות ושאלה בגרמנית: „מה, אתם באמת מתכוננים לאכול את כל זה?" סרטאווי, שהתקשה לדבר גרמנית, אך שמעולם לא חסרה לו תיקשורת עם אשה יפה, הבטיח לה: „עד הפרוסה האחרונה!"

שתינו „הוריגן" (יין השתא), אכלנו את הנקניק (עד הפרוסה האחרונה) ודיברנו. סרטאווי היה מדוכא מאוד. כדי לעודדו ערכתי עימו התערבות, שהמדינה הפלסטינית בגדה וברצועה, לצד ישראל, תקום תוך זמן מסויים. עמדנו על המקח כדי לקבוע את את מועד תום ההתערבות. לבסוף הוחלטה: תוך שבע שנים.

מאז, ככל פגישותינו, הזכיר לי סרטאווי שהזמן חולף, ושאם לא תקום המדינה הפלסטינית עד ינואר 1986, אצטרך לקנות לו בקבוק של ויסקי יקר.

החיבה לנשים יפות שימשה עילה לרגעים משעשעים רבים. מעולם לא עסקנו בנושא כה חמור או בוויכוח כה רציני, שימנע ממנו להפנות את תשומת־ליבי לאשה יפה העוברת על פנינו. כך נהגתי, כמובן, גם אני.

נדמה לי ששנינו ידענו שאם לא נתייחס לדברים מעט בהומור, וברוח קלילה, פשוט לא נוכל לעמוד בעומס החרדה לגורל שני העמים, מול פני מעגל הדם, הזוועות והשיפלות האנושיות שאיים עלינו.

הפעולה המשותפת הולידה הרבה חוויות משעשעות משותפות. כבר הזכרתי בהזדמנות אחרת את הטיסה למארוקו. היינו אורחיו האישיים של המלך, והוענקו לנו מקומות מלכותיים במחלקה הראשונה של המטוס המארוקאי. הסתדרנו ברוב כבוד בשתי שורות, כאשר הופיעו לפתע זוג פרוטקציונרים של הצוות, מעשירי המדינה, שלא הוזמנו להם מקומות מראש. הצוות המבולבל, שלא ידע מי אנחנו, פשוט בחר בשניים — עיצאם סרטאווי ומתי פלד — והעביר אותם למחלקה הרגילה.

במטוס המארוקאי, ההבדל בין שתי המחלקות היה כהבדל בין חצר־המלך ופונדק־דרכים. את ארנון ואותי פינקו כפי שלא פונקנו בחיינו, בזרם בלתי־פוסק של שמפניה וממתקים, ואילו השניים האחרים ישבו להם מאחור, וקיבלו אוכל שהם סירבו לנגוע בו.

במשך השנתיים שעברו מאז תיאר סרטאווי פעמים רבות, ברגעים של עליזות, את רגשותיו כאשר ראה אותי מופיע בפתח שבין שתי המחלקות. כשאני נושא בקבוק של שמפניה כדי להרים תרומה לשני האחים ה„פרולטריים."

„הוא ממש התעלל בנו," טען.

כעבור זמן, כאשר נסענו לארץ אחרת, ושוב במחלקה הראשונה כאורחי המארחים, הבטחתי לו: „אם הפעם יסלקו שניים מאיתנו, תשארו אתה ומתי כאן. אנחנו נלך."

יחד עם זאת היה לסרטאווי מינהג שגרם לי לא פעם להסתגף: הוא לא אכל אלא ארוחה אחת ביום — ארוחת־ערב. הוא לא אכל כלל בבוקר ובצהריים. „התרגלתי כך כאשר הייתי מנתח־לב בארצות־הברית," הסביר.

במשך שנים עישן בשרשרת. לא מכבר החליט להפסיק לעשן. אך כאשר שאלתי אם

„לא ניתן לבני־הזונות!"

ב אחד הימים, כשפישפשתי בספרים שלו (רוב ספריו, כך סיפר לי, נשארו בבגדאד) מצאתי להפתעתי שמדף שלם הוקדש לנושא שהוא גם מחביב שלי: האתולוגיה. זהו המדע של התנהגות בעלי־החיים, תוך התייחסות למורשה הביולוגית של האנושות. היו שם כל הספרים של קונראד לורנס, ניקו טינברגן, דסמונד מוריס ורוברט אודרי.

זה שימש לנו נושא לוויכוחים רבים. לאחרונה, בלונדון, ישבנו בביתה של גברת לונדונית יפהפיה. שעורה לסרטאווי בפעולתו, והכינונו את התוכנית לאותה אסיפה מפורסמת, כאשר הזכרנו איכשהו את הנושא הזה. אחד הנוכחים — פרופסור יהודי — התפרץ: „לורנס? אודרי? הרי אלה הן שטויות גמורות! אני יכול להוכיח להם בשעה אחת שכל זה אינו אלא אוסף של הבלים."

שנינו הפצרנו בו להשמיע לנו את דעתו. הוא הבטיח לנו לעשות זאת בהזדמנות ראשונה, אחרי שהאסיפה תעבור בשלום.

עוד הבטחה אחת שנשארה תלוייה באוויר, וששוב לא תקויים.

אותה אסיפה בלונדון התקיימה זמן קצר אחרי סיום מושב המועצה הלאומית הפלס־טינית באלג'יר. נוצר מצב חדש, עדין ביותר, ועל סרטאווי היה להחליט איך לכלכל את המשך מעשיו בטווח הקצר. לא היה לו ספק לגבי הטווח הארוך יותר, אך השאלה היתה כיצד להתנהג בשבועות הקרובים, לאור המצב החדש. הוא ידע שהופעתו הפומ־בית לצידי תיראה בעיני כמה מחבריו כפרובוקציה. ההגיון הקר אמר שכדי לו לשבת קצת בשקט.

הגעתי לנמל־התעופה בלונדון וטילפנתי לו לפאריס. הוא ביקש שאבוא מייד לצרפת. גם מתי פלד היה שם, בדרכו מארצות־הברית הביתה.

לקחתי את מיזוודותי ועליתי למטוס הראשון דרומה. בילינו 12 שעות בדיונים בלתי־פוסקים (שכללו, כמובן, גם ארוחה במיסעדה ארגנטינית) והחלטנו שעיצאם ואני ניסע ללונדון.

שם, בביתה של אותה גברת, המשכנו להתלבט. האם היה עליו להעז או לא להעז? המארחים, קבוצה של יהודים נהדרים, הפצירו בו שלא להכשיל את מאמציהם, ברגע שהם נושאים פרי. עיצאם הציע שאופיע לבדי, ואדבר גם בשמו, או שייאמר שהוא חולה. דיברנו ודיברנו, והבהרנו היטב את הסכנות הפוליטיות והגופניות הכרוכות בהופעה. ואז לפתע הזדקף עיצאם סרטאווי ואמר: „או קיי, אני אופיע!"

זה היה האיש, ועד כך שילם בחייו.

אני נזכר במעמד מלפני כמה שנים. היינו בנמל־תעופה כלשהו (צירי? וינה?) ונפרדנו — אני הייתי בדרכי לתל־אביב, והוא בדרכו לביירות. עמדנו בתנות הסחורה הפטורה־ממכס, שם קנינו בקבוקי ויסקי (למרות היותו מוסלמי מלידה, הוא אהב לשתות) ופיתאום אמר:

„אורי, אנחנו מטומטמים! מה אנחנו עוסקים בשלום, כשאף אחד אינו רוצה בשלום? אילו הספנו למילחמה, היינו עכשיו שנינו מנהיגים לאומיים גדולים, אהובים ופופולריים! מפני שאנחנו פעילים למען השלום, אנחנו צריכים לחרוד לחיינו. מה אנחנו צריכים את זה?"

הגענו ליציאה מן התנות, שיזמנו והתחבקנו. „אנחנו מטומטמים," חזר ואמר, „אבל אנחנו נמשיך! לא ניתן לבני־הזונות להוריד לנו את הראש!"

(דרכו של עיצאם סרטאווי מראשות אירגון־פידאיון לראשות מחנה־השלום — תוכניותיו הסמויות לגבי העתיד — פרשיות סודיות מחייו — על כך יספר אורי אבנרי בשבוע הבא).

„תנו לנו שלום! תנו לנו חיים!"

הצוואה

לפני שלושה שבועות, ב־25 במארס, הופיע עיצאם א־סרטאווי בכינוס של חברי־פרלמנטים מרחבי אירופה, שנערך באולם־המליאה של הפרלמנט ההולאנדי בהאג. הוא הופיע מייד אחרי אורי אבנרי, וישיבה מיוחדת של הכינוס הוקדשה לשני נאומים אלה. כמו אבנרי, דיבר גם הוא ללא טכסט מוכן מראש. זה היה נאומו האחרון של סרטאווי בחייו, מאחר שבהשפעת שימעון פרס נמנע ממנו לנאום באינטרנציונל הסוציאליסטי.

הנאום יכול להיחשב כצוואתו. הוא הוקלט כולו, ולהלן נוסחו המלא:

גיבורתי ורבותי,

אינני יודע מדוע זה קורה לי, אך תמיד נגזר עלי באסיפות להופיע אחרי הנואם המזהיר ביותר. לכן לא אנסה להתחרות עם סיגנונו המבריק של ידידי הטוב, אורי, ואתחיל בדברים פרוזאיים.

אני מודה לכם על ההזדמנות שנתתם לי להופיע כאן לפניכם. אני יודע שזהו כינוס חשוב ביותר. אכן, אני מעריך את חשיבות הכינוס הזה עד כדי כך שביליתי לילה שלם בטיסה, כדי להגיע הנה. היה עלי לבטל את כל לוח־הפגישות שלי בתוניס *. שם הייתי אתמול, וטסתי כמה אלפי קילומטרים כדי להגיע אליכם.

אם תשאלו אותי מהו הדבר החשוב ביותר ברגע זה, אגיד לכם: להשיג הכרה אוניברסלית באש"ף. אני סבור כי זוהי המטרה המיידית והדחופה ביותר בעולם כולו.

השלום במיזרח התיכון הוא ציווי מוסרי עליון. אך לא רק משום שזהו ציווי מוסרי עליון אני סבור שהוא חשוב לכולנו. ולא רק לנו, עמי המיזרח התיכון, אלא לעולם כולו, וגם לכם, גבירותי ורבותי, בני מערב אירופה, ולשותפיכם שמעבר לאוקיינוס, ארצות־הברית.

כי מאותה ארץ קדושה, שממנה יצאה בשורת התרבות האנושית היקרה לכל, בשורת קיומנו האנושי, מסורתנו ותרבותנו, עלולה להתחיל מיזחמת־העולם הגרעינית, שתביא להתפוצצות שבה יאבד עולמנו.

מוטב שהעולם יגלה בעוד מועד שקיים שם מצב־חירום, לפני שתתרחש שואת כל השואות.

המאבק למען השלום הוא מאבק מוסרי — וכולנו מייחסים חשיבות רבה לענייניים שבמוסר. אני יודע שאתם רגישים במיוחד למימד המוסרי. הטבח בצברה ובשאתילא היה מעשה בלתי־מוסרי בעל מימדים היס־טוריים. אפשר לחשוב שזה נוגע רק לקורבנות. אך לא ולא. זה נוגע לכל. זה נוגע במיוחד לכם כאן, בהולנד.

ממשלת־ישראל פלשה ללבנון במטרה מוצהרת להשמיד את אש"ף מבחינה צבאית, מדינית, חברתית וכלכלית. כולנו יודעים שאש"ף הוא מושג מופשט, אך גם ממשות אנושית. הוא ביטוי ללאומיות הפלסטינית, לקיום העם הפלסטיני.

להשמיד את אש"ף, ולהכריז על כך פומבית, פירושו להכריז על השמדת העם הפלסטיני כיעד מעשי.

זה נוגע לעולם כולו, זה נוגע למוסדות העולמיים. העולם ראה כיצד נטבחים הפלסטינים והלבנונים בצברה ובשאתילא.

לכן העולם כולו, וגם אתם כאן, אחראים לטבח הזה, כשם שהעולם כולו היה אחראי לטבח של היהודים בימי השואה.

יש ציווי מוסרי, אך לא מוסרי בלבד. כבר אי־אפשר לעזור לאותם השוכבים בקברים של צברה ושאתילא. אך צריכים לעזור למי שזה יכול לקרות לו מחר. לכן חשוב להתעמק בעניין השלום, ולהבין מהן הדרכים להשגתו. ובעיני, הדרך החשובה ביותר היא ההכרה באירגון השיחרור הפלסטיני, כנציג הבילעדי של העם הפלסטיני, כביטוי וכמכשיר של הלאומיות הפלסטינית.

כלי הפלסטינים לא יתכן שלום, ולא תיתכן יציבות במיזרח התיכון ובעולם כולו.

לכן, מי שמכיר באש"ף תורם תרומה אמיתית וממשית לעניין השלום בעולם. ומי שתורם לשלום, דואג גם לאינטרסים של עצמו. שהרי אם תפרוץ מילחמת־עולם, אתם, בני מערב אירופה, תהיו המטרות הראשונות לפצצות הגרעיניות, לפני שהן יגיעו אל העולם השלישי.

„אשרך כבר הכיר בישראל!"

מתוך הבנת המצב הזה, ובשל חשיבות ההכרה באש"ף, אנחנו קוראים לכם לפעול בכיוון זה. אחרי כל מה שקרה, אחרי כל הזוועות והמילחמות, התלאות והיסורים קשה להבין איך לא זכה עדיין העם הפלסטיני בהכרה בזכויותיו.

יש דרכים רבות להכרה. הדרך החשובה ביותר היא ההכרה המוסרית. צריכים להכיר בעם הפלסטיני מפני שהוא ישנו, מפני שהוא קיים.

ארבעה וחצי מיליון יצורים אנושיים מסר־בים למות. יש להם זכויות אנושיות ולאומיות, זכויות שאתם מעניקים לכל העמים, ושעדיין לא הענקתם לעם הפלסטיני.

אך גם אם נתעלם מן הצד המוסרי, מן הנכון והצודק, יש הצד המעשי, התועלתי. על־ידי ההכרה בעם הפלסטיני אתם תורמים למניעת הסכנה של מילחמה עולמית.

הטענה המדהימה ביותר לשלילת ההכרה מאש"ף, לשלילת ההכרה מהעם הפלסטיני, היא הטענה שאין להכיר באש"ף מפני שאש"ף אינו מכיר בישראל.

אין מאשימים אותנו במעשה כלשהו, אלא במחדל: שלא הכרנו בזכותה של ישראל להתקיים. אש"ף צריך להכיר בזכותה של ישראל להתקיים, ואז ישנה העולם את יחסו לאש"ף.

קשה לי להבין זאת עקרונית, שהרי יש להכיר בעם מפני שהוא קיים, ולא בגלל שום סיבה אחרת. אבל הנרי קיסינג'ר קבע את התנאי הזה. כולכם מכירים את נוסח הדברים, שהיו מצורפים להסכם־ההפרדה (משנת 1975). זה הפך מדיניות של ממשלת ארצות־הברית, וזה הפך גם חלק מן החיים הפוליטיים באירופה.

אני דוחה את הגישה הזאת של קיסינג'ר. אני תובע שיכירו בי מפני שאני קיים. אינני חושב שלנו, הפלס־טינים, מותר להתפשר עם עקרונות, על־ידי כניעה לתנאי הזה של קיסינג'ר.

אבל אחרי שאמרתי זאת, אני קובע ש־אירגון־השיחרור הפלסטיני, כממשלת העם הפלסטיני, וכביטוי לבגרותו המדינית הגוברת, התאים את הקו המדיני שיו למציאות של העולם שבו אנו חיים. ומתוך הכרה זו נולדה סירובה של החלטות חשובות ביותר, שהעולם ומר קיסינג'ר העדיפו להתעלם מהן כיום.

עוד ב־1974 החליטה המועצה הלאומית הפלסטינית לנסח מחדש את המטרה הלאומית הפלסטינית, וקבעה כי המטרה היא להקים את „הרשות הלאומית הפלסטינית" בכל חלק של פלסטין שישוחרר, או שממנו תיסוג ישראל.

ב־1977 אישרה המועצה את המטרה הזאת מחדש בצורה ברורה עוד יותר, והחליטה שהמטרה היא הקמת „מדינה לאומית פלסטינית" בחלק של פלסטין.

באותה השנה קיבלה המועצה הלאומית הפלסטינית את ההחלטה חסרת התקדים, לי־צור מגע עם כוחות מתקדמים ודמוקרטיים בישראל ובעם היהודי.

ב־1978 התקיימה בבגדאד ועידת־הפיסגה הערבית, ש־קבעה פה אחד מטרה חדשה לאומה הערבית כולה: שלום צודק ותמידי — אני חוזר ומדגיש: ת מ י ד י — המבוסס על נסיגת ישראל מן השטחים שכבשה ב־1967. ההחלטה הזאת אושרה ב־1979 על־ידי המועצה הלאומית הפלסטינית, המוסד העליון של העם הפלסטיני, פה אחד.

ב־1981 אירע מאורע היסטורי. המועצה הלאומית הפלסטינית, קיבלה בברכה את הצהרתו של נשיא ברית־המועצות, ליאוניד ברז'נייב, שהיתה כלולה בנאומו לפני ועידת המיפלגה הקומוניסטית הסובייטית. הצהרה זו קראה לשלום בהשתתפות אש"ף וישראל, שיתבסס על זכותן של כל המדינות, ובכללן ישראל — שאותה הזכיר במפורש — לחיות בשלום ובביטחון. זהו מיסמך חשוב ביותר.

לאחרונה, במושב שלה באלג'יר, הרחיקה המועצה הלאומית הפלסטינית לכת. היא קיבלה את תוכנית־השלום שעליה הוחלט בוועידת־הפיסגה הערבית בעיר פאס, והעלתה בדרגה את תוכנית־השלום של ברז'נייב. היא אישרה אותה בפירוש, בעוד שקודם לכן רק „קידמה אותה בברכה".

זוהי העמדה הפלסטינית הרישמית. אך תניחו למריכות הפנימיות שלנו להסית את דעתכם מן העובדה החשובה הזאת. כמה מאיתנו רצו להדחיק לכת עוד קצת יותר, ועל כך היו חילוקי־דיעות.

„מילאנו את התנאים"

אם כן, איפה אנחנו עומדים? **העם הפלסטיני, בעודו דוחה את האולטי־מטום של קיסינג'ר, מילא למעשה את התנאים הכלולים בו, אף מעבר לפירוש שניתן על־ידי (עוזר שר־החוץ האמריקאי) ניקולאס וליוטיס.**

יש לנו כל הזכות שבעולם לשאול: מאחר שמילאנו את כל התנאים הכלולים במה שאני קורא „הזמנת וליוטיס", מדוע לא מילאה ממשלת ארצות־הברית מציד־תה את ההתחייבות הנגדית שלה, ולא הכירה באש"ף?

אין זו רק שאלה ריטורית, זוהי גם שאלה מוסרית. איני יודע איזו תשובה יש לאמריקאים, אך הייתי רוצה להפנות את אותה השאלה אל ממשלות אירופה המערבית. ואני מפנה את השאלה הזאת גם לממשלת הולנד.

בשם אש"ף אני מודה על כך שיש לנו כאן נציג רישמי (גאזי אל־חורי, מי שהיה בעבר עוזרו הראשי של עיצאם סרטאווי). האדון הזה קרוב במיוחד ללי־בי. הוא תרם מאחורי הקלעים תרומה רבה להתליך השלום *. אבל אין זה מספיק. היינו רוצים שהוא יכהן כנציגנו כאן, בהאג, לא תחת שלט הליגה הערבית, אלא תחת הדגל הפלסטיני. אם מדינות אירופה, ולפני כולן הולנד, ינהגו כך, הן יתרמו תרומה אמיתית לשלום.

הדבר השני שהייתי רוצה לראות, אחרי ההכרה

* חורי הוא שקיבל את פני חברי מערכת **העולם הזה** כשחצו את הקווים בבירות, והיה נוכח בפגישה עם יאסר ערפאת.

* סרטאווי לא גילה לנוכחים שהוא ויתר על פגישה עם יאסר ערפאת עצמו, שזימן אותו לתוניס.

ועידת האג: סרטאווי (ליד שולחן הנשיאות מימין) מקשיב לאבנרי (על הדוכן)
„רק אחמד ומשה יכולים לעשות שלום!"

תצלום מלפני שלושה שבועות: סרטאווי (משמאל) עם אורי אבנרי, קונסול כוויית וגאזי אל־חורי בוועידת האג

„אני תובע שיכירו בי מפני שאני קיים״

באש״ף, הוא ההכרה במחנה־השלום הישראלי, אותה קבוצה של גברים ונשים אמיצים בישראל, שיש לה תפקיד הרבה יותר חשוב בתהליך השלום מכפי שנדמה עתה לרבים בעולם.

„היום הארוך ביותר״

תנו לי להזכיר כאן מאורע אחד, מאורע יפה ללא תקדים, האופייני למחנה־השלום בישראל.

בניגוד לכל המקובל במילחמה, סיכן אורי אבנרי את חייו וחצה את קווי־האש בביירות, כדי להביא מסר של אהבה לאחיו, שנטבחו בביירות.

לעולם לא אשכח את היום הזה, שהיה כשביליי היום הארוך ביותר בחיי.

אורי אבנרי טילפן אלי לפאריס, מחדרו במלון אלכסנדר במיזרח ביירות, בשעה 2.30 בבוקר. נתתי לו את מיספר־הטלפון של אש״ף בביירות המערבית, וביקשתי ממנו להחזיר לי צילצול. הוא לא עשה זאת. כזה הוא. טילפנתי לו ב־8 בבוקר, ואז סיפר לי שבשעה 10.30 עומדים לקבל את פניו במעבר־המוסיאון במערב ביירות.

אמרתי לו: „אורי, אתה מטורף! אתה פשוט מטורף! אתה רוצה לעבור שלושה או ארבעה קווים, במקום הרוחש ממישמרות ישראליים?״

טילפנתי בעצמי לביירות והבטחתי שלפחות מהצד שלנו יהיה הכל בסדר.

הוא נכנס לשם, והוא יצא משם בשלום. אבל עד שזה קרה, האמינו לי שלולא היו לי כבר שערות שיבה, היו שיערותיי מלבינות בשעות אלה!

זה היה מעשה מיוחד במינו, מעשה יפה, אינני מסוגל לתאר את היופי של המעשה הזה.

מדוע אני מספר את זה? האם רק כדי לסיים את דבריי בסיפור יפה? לא, יש לסיפור הזה מוסר־השכל.

אני רוצה שתידמו מהסיפור הזה, וממאות סיפורים אחרים, את החשיבות המכרעת של מחנה־השלום הישראלי.

אני שמח במיוחד לראות כאן את אורי אבנרי, אינכם יודעים כמה לחמתי במשך השנים כדי לשכנע את עמיתיי ואת העולם לקבל את אורי אבנרי, את הגנרל מתי פלד ואחרים ממחנה־השלום הישראלי. כל ישראלי מסוג ג׳, סקיד במישרד ממשלתי ישראלי מסוג ג׳, מתקבל כמלך בכל מקום בעולם.

ואילו הפטריוטים הישראליים האיה — והם אכן פטריוטים בכל ובנפש! — עדיין אינם זוכים בעולם בהכרה הראוייה להם ולי תפקידם. חשיבותו של מחנה־השלום בישראל הולכת וגוברת. הוא הגורם שיש לו חשיבות מכרעת להשגת השלום.

„תן לו חיים!״

יש גורמים בעולם שאינם מעוניינים בשלום במיזרח התיכון, שיש להם אינטרס מוחשי במניעת השלום. יש הרוצים שהמיזרח התיכון יישאר זירת־ניסויים לנשק החדש שלהם. יש גנרלים הזוקוקים לשדה־קרב, ויש אנשים המוכנים לירות זה בזה כדי לספק תעסוקה ליצרני־הנשק.

אני לא רוצה שהעם שלי והעם הישראלי ישכמשו בשרי־תותחים זוך כדי לנסות נשק חדיש!

הדרך הטובה ביותר לשלום היא דרך המגע הישיר. הראיתי לכם שאש״ף מוכן לכך. ידידי היקר, נחום גולדמן, אמר פעם בנוכחותי בשיחה טלפונית בינלאומית — זה היה רגע שנחרט בזיכרוני, רגע שנגע לליבי — לאישיות עולמית רמת־מעלה: „אנא, תן לעמי שלום לפני שאמות! תן לו חיים!״

יש כוחות השוללים מאיתנו את השלום, את החיים. אבל אנחנו מוכנים לשלום, אנחנו בוחרים בשלום!

גבירותי ורבותי, אנא עיזרו לנו להשיג את השלום, עיזרו לנו לסלק את המיכשולים. תפקידם של אנשים כמו אורי אבנרי הוא בעל חשיבות מכרעת במאבק זה.

אורי דיבר על אחמד ומשה, אשר ירו זה בזה כבוירות, ושרק הם יכולים לעשות שלום זה עם זה. עיזרו־נא לאחמד ולמשה לעשות את המלאכה!

אולם הנשיאות: סרטאווי (משמאל) עם אבנרי וראשי הכינוס

„מיאנו את התנאים — ואיפה אתם?״

תשקיף

התנחלויות חדשות

השבוע

ועדת־השרים לענייני־התיישבות תתכנס השבוע לדיון. אחרי זמן רב שבו לא כונסה. **אחת ההחלטות הראשונות שלה תהיה הקמת שמונה התנחלויות חדשות בגדה המערבית.**

מחזרים אחרי

ארידור

שיחים של שר־החוץ, יצחק שמיר, התארחו בכיתו של שר־האוצר, יורם אריזור, ודנו בחידוש הברית בין שני השרים.

החודש ייערכו שני כינוסים גדולים בתגובה: אחד של „החוג לחיזוק התגובה", של השרים דויד לוי ומשה ארנס, והשני של „חוג נורדיה", של אנשי השר יצחק שמיר ותומכי אריק שרון. שני המחנות טוענים שארידור יהיה נוכח בכינוס שלהם.

מחזה של

אלי גבע

המחזאי דני הורביץ כותב מחזה על אל"מ (מיל') אלי גבע, שתבע לשחררו מפיקוד על חטיבתו בכירות, מחשש פן יקבל פקודה להסתער על מערב העיר.

המחזה, „שיעור במזרדת", נכתב בשיתוף פעולה מלא עם גבע עצמו, אביו האלוף (מיל') יוסף גבע וחברים של המח"ט המפורסם.

„תיאטרון חיפה" כבר רכש אופציה להעלאת המחזה.

ועידת חרות ב'יוני

ראש־הממשלה שוחח עם ותיקי תנועת־החרות על החשיבות שבעריכת ועידת־התנועה בחודש יוני הקרוב. אם ככל זאת יחליט מנחם בגין לדחות את מועד הכינוס, צפויה פנייה של פעילים לבתי־הדין של התנועה ולבית־המשפט המחוזי, כתביעה לקיים את הוועידה הקיץ.

חומר נגד מגן

יריבי ח"כ חרות דויד מגן אוספים חומר על פעילותו הפוליטית־מוניציפאלית. שאינה עולה לדעתם בקנה אחד עם מישטר דמוקרטי.

הכוונה היא למעשיו כראש עיריית קריית־גת, ומעורבותו בפעולות המימשל האזרחי בגדה המערבית.

רפול למערך?

בניגוד לגירסה שהרמטכ"ל היוצא רפאל („רפול") איתן יצטרף לליכוד, גורסים אנשים, המכירים אותו, שהוא יתקרב לניצי המערך.

חברים במושב תל־עדשים טוענים שלא לייחוס, שרפול מקורב בהשקפת־עולמו לפלג הימני של מיסלגת־העבודה, ושהם הוא מרגיש כמו בבית.

הצעות מפתות

לפורשי „אל־על"

בנקים וברוקרים פרטיים עטים על הקבוצה הראשונה של פורשי „אל על" ומציעים להם הצעות מפתות להשקעת כספי הפיצויים שלהם.

התחרות בין המציעים היא כה גדולה עד כדי כך שאחד מהברוקרים הפרטיים הגדולים התחייב, שאם הצעתו לא תניב את התשואה המתוכננת, הוא ישלם מכיסו את ההפרש.

„איסתא ליינס"

לבית־המישפט

המישטרה העבירה את תיק חקירת „איסתא ליינס" לפרקליטות מחוז המרכז, והמליצה להעמיד לדין כמה מראשיה.

איסתא ליינס הוקמה על־ידי קבוצת מנהלים ועסקנים של איסתא, כדי לבצר את מעמדם ושליטתם בחברה. אם הם יועמדו לדין, יתבררו במהלך המישפט פרשיות שונות, הקשורות לאגודות הסטודנטים שבהן שלטו אנשי חרות בעשור האחרון.

ישראלים

מייצאים לרוסיה

פאטנט ישראלי עוזמי של ייצור מזון דמוי־כשר, המכוסס על חלבונים צימחיים, כתחליף לבשר, ישווק לארצות הגוש הקומוניסטי, ובעיקר לבריית־המועצות.

החברה הישראלית שבבעלות מישפחת סרנקנטל תקים מיפעל בארצות־הברית, בשותפות עם בעלי־הון דרום־אמריקאים, כדי לשווק למיזרח־אירופה את הטכנולוגיות משם, ולא מישראל.

התנחלות המפונים

נטושה

התנחלות מפונית־מית הקיצוניים, אלי סיני, מאוכלסת רק בסופי־השבוע, וגם אז רק ע"ידי 12 מישפחות המתנחלים. במשך השבוע שומרים על המיבנים שברצועת־עזה, חיילי מילואים של צה"ל.

מועמד נוסף

לערוץ השני

הפירסומאי חיים פלד מרכז סביבו בעלי־הון מישראל ומארצות־הברית, וחוא מעוניין לקבל את הזיכיון להפעלת הערוץ השני של הטלוויזיה.

פלד פנה למשלה והודיע שחברת־ענק אמריקאית, המתמחה בתיקשורת, עומדת מאחוריו, ושהיא תהיה מסוגלת לקחת על עצמה את הפעלת הערוץ כולו.

כוכבים

למיסעדות

בתוך כמה ימים יופעל הסרן חדש של דירות מיסעדות ובתי־קפה בארץ. ועדה ציבורית שמינה מישרד־התיי־רות קבעה קריטריונים מחמירים לדי־רוג, מכוכב עד ארבעה, ועתה נקבע הדירוג לכל מיסעדה.

בעיקבות המיבצע יפורסם סמל חדש, ויפת תוקפם של כל הסמלים שמתנוססים על קירות מיסעדות ובתי קפה ברחבי הארץ.

הסגן לא יהיה נציב

סגן נציב שירות־המדינה, נתן אברהם, לא ימונה לתפקיד הנציב, אחרי פרישת הנציב הנוכחי, אליעזר אכסטר.

אברהם, סגן־אלוף במילואים, המקורב לקבוצת שר־האוצר יורם ארידור, לא מילא את הציפיות שתלו בו — קידום אנשי מיפלגה בשירות עובדי־המדינה.

בוה של גאולה –

לחרות

צחי הנגבי, בנה של ח"כ־התחייה גאולה כהן, שפרש מהתנועה בגלל מתינותה, הצטרף לתנועת־החרות. הוא הביא עימו אנשים נוספים שפרשו מהתחייה.

יולדה בחמיכה

אמריקאית

ועד של אישים ימניים, המקורבים לשר בכיר בממשלה, יוזמים ועד לעידוד היולדה בארץ. הם באו במגע עם קהילות יהודיות בארצות־הברית, ואלה יתמכו בדרך מיוחדת במישפ־חות מרובות־ילדים בישראל.

התוכנית היא שכל מישפחה יהו־דית מעבר לים תאמץ מישפחה בארץ, ותעביר לה סך של 40 דולר לחודש על כל ילד שלישי והלאה, לא מתוו־כים.

נקדימון –

יועץ תיקשורת

העיתונאי הבכיר של „ידיעות אחרונות", שלמה נקדימון, ישמש יועץ לענייני תיקשורת לחברות כלכליות גדולות.

הוא קיבל מעיתונו שנת־חופשה, כפי שקיבל כאשר מונה כיועץ לענייני תיקשורת של ראש־הממשלה.

הרי־קרישנה

משנים תדמית

נציגי כת הארי־קרישנה בארץ מחפשים מישרד־פירסום ואיש יחסי־ציבור, שיטפלו בכניית תדמית חדשה לקבוצתם.

לארץ בא נציג בכיר של הכת מחו"ל, כדי לארגן את התנועה מחדש מבחינת פעילותה, דרכי קבלת חברים חדשים ותדמיתה בעיני הציבור.

חברי הכת לא זכו להיענות מצד מישרדים רבים, שאליהם הם פנו.

יין על־שם פלאטו

שמואל פלאטו־שרון יתחיל לשווק בקרוב יין הנושא את שמו.

זהו יין תוסס כשר, שיתחרה ביינות דומים מיובאים שאינם כשרים.

תוכנת מחשב

לחוק האינפלציה

סאדים מועלם, לשעבר סגן נציב מס־הכנסה, ואוריאל נעמן, מנהל הכספים של „שירותי אשראי מיסחרי לישראל", פיתחו תוכנה בעיברית, המאפשרת לבדוק את ההשלכות הפיננסיות של חוק המיסוי האינפלציוני על נתוני החברה.

התוכנה זוכה בהתעניינות גדלה והולכת של מישרדי רואי־חשבון, והשימוש בה חוסך אלפי שעות־עבודה ידנית בחישובים שמצריך החוק.

לא לכינוס הפועל?

מסיבות לא־ברורות עדיין לא אישרה המישלחת הישראלית את השתתפותה בכינוס הפועל, שיפתח באחד במאי.

ירושלים

בין החומות

עריכה בת 67 שוכבת בבית־חולים חסרת־הכרה אחרי שהוכתה. החשודים במעשה, כחורי ישיבה, אינם עצורים.

פאטמה אבו־מיאלה, (67) תושבת הרובע המוסלמי בעיר העתיקה בירושלים, שוכבת זה כמה ימים בבית־החולים חסרת־הכרה. היא שוכבת על גבה, פיה פעור לרווחה ונחרות, המעידות על נשימה קשה, בוקעות ממנו. עיניה עצומות, פניה נפוחות מכוסות כתמים אדומים וכחולים, גם בעיניים. קודקודה עטוף כולו בתחבושות. יד נפוחה, חבושה בחלקה, מוטלת על החזה. הרופאים: היא גוססת.

פאטמה אבו־מיאלה ובעלה גרים בחצר משותפת עם ישיבת בירכת אברהם. שכנים אחרים ברחוב מספרים, כי כבר חודשים רבים מגיסים בחורי הישיבה, שרובם חוזרים בתשובה, לשכנע את המישפחה לעזוב את ביתה. הם רוצים להשתלט על הבית ולספח אותו לבתים האחרים של הישיבה. לדיברי התושבים הם ניסו בכל מיני דרכים — בדיבורים, באיומים בשפיכת מים ואף בזריקת אבנים. אך הזוג אבו־מיאלה מסרב לעזוב את ביתו. הם כבר זקנים מדי ועייפים מכדי לחפש לעצמם בית חדש. הם רוצים להישאר בביתם.

כיפייה סליימה, צעירה המתגוררת בשכנות, מספרת כי בחורי הישיבה מטרידים ללא הרף את התושבים הערביים הגרים בסביבה. „אנחנו לא ישנים מרוב פחד," אומרת כיפייה. היא סיפרה שלפני כחצי שנה היכו את אמה, והיא נפגעה ברגלה ונזקקה לכמה תפרים בבית־החולים. אמה הגישה תלונה במישטרה, אבל לדבריה, סגרה את התיק כדי שבחורי הישיבה לא יטרידו אותם יותר. „הם שופכים עלינו מים כל הזמן," היא טוענת. „וזורקים עלינו אבנים."

„שחטו אשה!" ביום הראשון שעבר הגיעה פאטמה אבו־מיאלה לבית־החולים במצב קשה. איש אינו יודע בדיוק מה קרה, אך תלמידי הישיבה הם החשודים במעשה. נאפז אבו־מייזר, בן 20, המתגורר בשכנות, הוא שמצא את פאטמה הפצועה, והוא מספר:

„ביום הראשון בשעה 3 וחצי אחרי־הצהריים עברתי שם במיקרה ושמעתי צועקים שיש אשה שנשטה מישהי. היינו כמה צעירים וכשהגענו למדרגות הבית לא יכולנו להיכנס. מהישיבה למעלה זרקו עלינו אבנים ובקבוקים. חזרנו וקראנו לחיילי מישמר־הגבול. הסברנו להם שאנחנו רוצים להוציא את הזקנה ואנחנו לא רוצים לריב עם תלמידי הישיבה.

„השוטרים באו איתנו וכשהגענו שוב לכניסה, ניסה מפקד הסיור לדבר עם תלמידי הישיבה, אך זה לא עזר, והם המשיכו לזרוק אבנים ובקבוקים. לבסוף, בתחבולה, הצלחתי להיכנס פנימה. מצאתי את האשה שוכבת במיטבח צר מאוד. ראיתי כמות גדולה של דם מסביבה. נבהלתי — כל הראש והעיניים שלה היו מלאי דם והעור של הראש היה מקולף.

„כשנרגעתי, הרמתי אותה. כשהתחלתי ללכת איתה הרגשתי שמישהו מכה אותי בצוואר, ובאותו זמן התחלתי לחטוף מכות גם בגב. כשגמרו להכות אותי עזבו וברחו. בכוחות אחרונים הרמתי את הזקנה ורצתי איתה לבית־החולים." גם אבו־מייזר מאושפז בבית־החולים וסובל מכאבים בצווארו ובגבו.

בחורי הישיבה לא נעצרו באותו יום ואיש לא בא לגבות מהם עדות. המישטרה: לא הוגשה תלונה. **כמו במירחמה.** כעבור יומיים, ביום השלישי שעבר, הגיע לרחוב צוות־טלוויזיה אנגלי. הם רצו לצלם את ביתם של זוג הזקנים. הם נכנסו פנימה ובאותו רגע ניטח עליהם מטר של אבנים וזרם של מים. אנשי הטלוויזיה התלוננו במישטרה, ובעיקבות תלונה זו נעצרו ביום השלישי בערב שמונה בחורי ישיבה.

באותו זמן נראה הרחוב בעיר העתיקה בירושלים כמו במילחמה. תושבים ערביים מפוחדים הציצו מתוך הבתים ופחדו לעבור את הרחוב, ושוטרי מישמר הגבול בתגורים מלאים ובקסדות, עם הנשק דרוך בידיים, התרוצצו הלוך ושוב במעלה הסימטה, כשאיש אינו מעז להתקרב אל מקום האירוע.

בחורי הישיבה שוחררו למחרת בצהרים. בקשת המישטרה לעכב את שיחרורם עד להגשת עירעור או כתב־אישום לא נענתה.

במישטרה טוענים שכתב־אישום נגדם יוגש כשניתן יהיה לגבות עדות מהזקנה. ברגע כתיבת שורות אלה הזקנה עדיין חסרת־הכרה וספק רב אם תחזור להכרתה.

מוכה אבו־מיאלה (שוכבת כלי הכרה בבית־החולים)
זקנה מכדי לחפש בית חדש

חסידי ישיבת „בירכת אברהם" בעת מעצרם
היכו וחזרו להתפלל

דרוזים

כביש רפי

צעיר דרוזי פוצץ כדרך אישית חריגה.

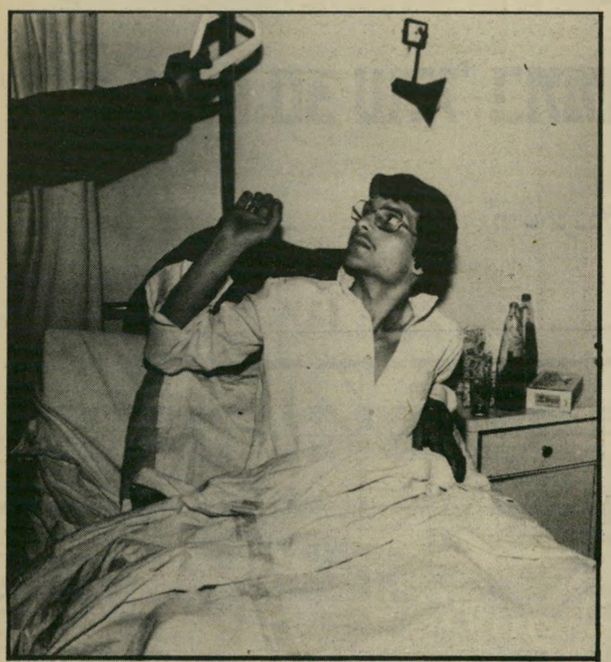
מה המשותף בין האישים הבאים: ח"כ שינוי אמנון רובינשטיין, מפקד מישטרת מחוז תל־אביב אברהם תורגמן, ראש־עיריית חיפה אריה גוראל, ח"כ־לשעבר שמואל טולדנו, ח"כ חרות יוסף רום, ח"כ המערך אמנון לין, נשיא אוניברסיטת תל־אביב חיים בן־שחר, הנשיא־לשעבר אפריים קציר, מזכיר־הממשלה לשעבר אריה נאור, קצין־חינוך ראשי לשעבר אבי זר־הר, מפקד חיל־האוויר לשעבר דויד עיברי, רקטור אוניברסיטת תל־אביב יורם דינשטיין?

התשובה: כולם ביקרו באחת מימי השבת בבית מישפחת חסון בכפר הדרזי דלייית אל־כרמל.

אירוח מכא. האופן שבו הם הגיעו לשם מחייב הסבר. רפי חסון, צעיר בן 23 בן המקום, התחיל לכתוב בעיתונים שונים בה־יותו תלמיד תיכון. בצבא הוא שירת ככתב במחנה (העולם הזה 2348).

במיסגרת עבודתו העיתונאית הוא נפגש עם אישים שונים ונהג איתם טקטיקה דומה: הוא הזמין אותם לביתו כשהוא מבטיח אירוח מלא והסבר על אורח החיים הדרוזי. מסתבר שרפי, שאביו הוא מזכיר המועצה המקומית, לא איכזב את אורחיו שבאו לטיול בכפר יחד עם בני־מישפחותיהם, וזכו להכנסת אורחים מלאה שבמרכזה אכילת כבש שנשחט במיוחד עבורם. „היום כבר יש כבישׂ על שמי. כביש רפי. אני סייעתי שיבנו כביש המקשר את הכפרים לצומת אלקיים ומשם לתל־אביב, בדרך קצרה יותר מאשר הנסיעה דרך חיפה," הוא אומר.

רפי נבחר פעמיים כאיש השנה הצעיר של ג'ייסי — הלישכה הצעירה, על פעילותו הציבורית בכפר. עתה הוא לומד בחוג ללימודים קדם־מישפטים באוניברסיטת תל־אביב.

מוכה אבו־מייזר בבית־החולים
ניסה להציל

נפרס באברהם קפה

Rombouts

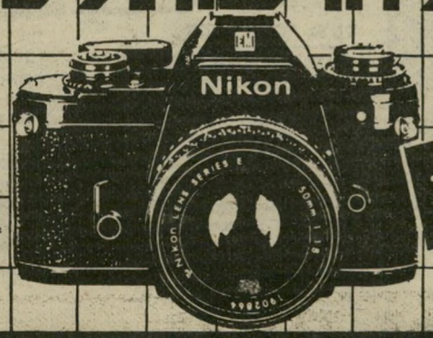
הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה
מפקד האוכלוסין והדיור 1983

30,000 שקל בממוצע — שכר פוקד קבלני ל־28 יום.

כדאי!

• **פרטים** בכל סניפי הדואר ובלשכות של שירות התעסוקה

כן, אתה יכול להרשות לעצמך Nikon

5 דגמים לבחירתך
להשיג גם משקפות "ניקון"

יבואן:
"הדר" אחד העם 36 ת"א

הדר HADAR

תנופה

הנדון:

כל זמן שעם־ישראל נוהג כעם של כבשים, הוא ישלם

מס הטפילים

אני מעריך את סבלנותו של עם־ישראל.

יש אומרים: סבלנות של ברזל.

אפשר גם לומר: סבלנותם של כבשים.

■ ■ ■

מאות אלפי ישראלים יסעו השנה לחו"ל.

הם משתמשים בזכותם לספק את תשוקתו העיקרית של האדם המודרני: לראות נופים חדשים, להכיר עולמות אחרים.

עבור תענוג זה ישלמו במיטב כספם, פרי עמלם.

הם ישלמו יותר מעמיתיהם באירופה, אף כי משכורתם של כימעט כל הישראלים היא כמחצית השכר שמקבלים עמיתיהם באירופה המערבית עבור אותה העבודה עצמה. מכלל זה חורגת שיכבה קטנטנה של ספסרים, רמאי־מס ופרוטקציונרים אחרים של המימסד.

החל באחד בחודש זה משלם עתה כל ישראלי 50 דולרים נוספים עבור הזכות לצאת מארצו. 50 דולרים לנפש — גבר ואשה, זקן ונער, ישיש ותינוק. (נדמה לי שאין המס חל על כלב וחתול — אך מחדל זה בוודאי יבוא על תיקונו, במרוצת הזמן.)

50 דולרים — עבור מה?

לא עבור ביטחון־המדינה. לא עבור שיפור השרותים לזקנים גלמודים, לחולים ולנכים. אלה נשארים בשפל המדרגה.

אלא — וייאמר הדבר סוף־כוף במילים הפשוטות והברורות ביותר:

כדי לקיים חבורה של טפילים, כתחפושת שחורה ובמיגבעות שחורות, שאינם עובדים ואינם משרתים בצה"ל, ושעיסוקם הבלעדי הוא במיתוס אמונות טפלות.

ועם־ישראל הסבלני, הסבלני עד־אין־קץ, עומד בתור ומשלם.

■ ■ ■

כמה ימים אחרי שנכנס לתוקפו מס־הטפילים, הוטל היטל של אחוז אחד על כל קנייה של מטבע זר במדינה.

כל מי שזקוק לדולרים או לפרנקים, למארקים או ללירטות, שוב אינו יכול לרכשם בערכם האמיתי. הוא ישלם יותר.

זה מתחיל באחוז אחד. כל ילד מבין כי במדינת־ישראל אחוז אחד הופך לשניים, שניים לארבעה, וארבעה לשמונה. זוהי רק שאלה של זמן.

אחוז אחד — עבור מה?

לפי הטענה הרישמית: כדי לעזור לייצוא. מטרה טובה לכל הדיעות. צריכים לייצא כדי לחיות. מי לא ישלם ברצון עבור הייצוא?

אלא שאין בכך כל ממש.

הכסף הדרוש לעידוד הייצוא צריך היה להילקח מן התקציב הממשלתי — תקציב אדיר, מנופח, המתפקע בכל התפרים.

אבל בתקציב הזה אי־אפשר לנגוע.

מדוע?

מפני שכל אגורה בתקציב הזה שייכת למישהו.

שייכת למי?

לא לעם־ישראל, המזיע דם כדי לפרנס את התקציב הזה.

לא למשלמי־המיסים, שאין להם שום השפעה על קביעת היעדים שאליהם זורמים הכספים, זיעת־אפם.

אלא לחבורה קטנה של בני־אדם: השרים.

ועל כך כדאי לעמוד.

■ ■ ■

תקציב־המדינה מחולק בין מישרדי־הממשלה. בראש כל מישרד — עומד שר. וכל שר שייך למיפלגה.

מובן מאליו שכספי התקציב הולכים למטרות טובות רבות. שכר המורים והשוטרים, קיצבות לקשישים ולילדים ועוד ועוד.

אך אין שמץ של ספק בכך כי חלק אדיר של התקציב הזה משמש תשלום מס למיפלגות.

לא, איני מתכוון למס־המיפלגות הרישמי, שהוא טיפה בים. טיפה גדולה, בלי ספק. אך טיפה בילבד.

לפי החוקה הבלתי־כתובה של מדינת־ישראל, ברגע שמיפלגה מצטרפת לקואליציה ומקבלת לידיה מישרד ממשלתי, היא זכאית לשלל.

המישרד הממשלתי המסור בידיה משמש לשתי מטרות שונות — המטרה הרישמית של המישרד (דתות, רווחה, פנים וכו') והמטרה הסמוייה: לפרנס את מיפלגת בעליה.

הדבר נעשה במאות צורות שונות. עסקני המיפלגה משובצים במנגנון המישרד, בתפקידים השמנים וגם בתפקידים הפחות־חשובים. באמצעות מערכת מסועפת של הסוואה, עוברים כספי המישרד בצינורות סמויים רבים אל כיסי המיפלגה. תיק־אפרסק גילה רק טפח מן השיטה הזאת.

יש מישרדי־ממשלה השייכים למיפלגה שלי־מה. יש השייכים רק לפיעה אחת במיפלגה. ויש השייכים לעסקן אחד ולחוג מוקיריו. אך העיקרון שווה בכל מישרדי־הממשלה.

בעידן הפיאודלי היה המלך מעביר לגאמניו אחוזה קרקעית — דוכסות, רוזנות או פיסת־קרקע קטנה יותר — תמורת תמיכתם בו בימי שלום, ובעיקר בימי מילחמה. אחוזה כזאת („פיאודום" בלאטינית) פירנסה את האציל בכבוד, ואיפשרה לו להחזיק צבא פרטי. הוא היה זכאי לעשוק את נתיני האחוזה כאוות־נפשו.

במציאות הישראלית מהווה כל מישרד ממשלתי פיאודום כזה. תמורת תמיכתה במלך, מקבלת המיפלגה או הסיעה אחוזה פרטית (דתות, רווחה, פנים וכו'). היא זכאית להשתמש בה כדי להעביר את מירב כספי המדינה לכיסיה, ולכיס עסקניה, לחלק ביניהם מישרות, כיבודים, שליחויות לחו"ל, מכוניות, מזכירות, רשיונות, זכיונות, הזמנות, ואלף ואחת הצורות האחרות העוזרות לקיים את רמת־המחייה של שיכבת הספיחים, הממלאה את מיסעדות־הפאר והמועדונים היקרים מדי ערב.

על חלוקה מיפלגתית זו מכופם כל המימסד הישראלי — כפי שכל המישטר של ימי־הביניים היה מבוסס על החלוקה הפיאודלית.

■ ■ ■

כאשר דרוש כסף למטרה כלשהי — עידוד הייצוא, הגדלת הקיצבות לילדים, מילחמה חדשה ומה עוד — צריך היה, לכאורה, לחול עיקרון פשוט: צימצום חלק אחר של תקציב־המדינה כדי לשחרר כספים לצורך החדש.

זה הגיוני, אבל אין זה אפשרי.

אמנם, כל כלכלן יודע כי התקציב הממשלתי המנופח הוא אבי כל החוליים הכלכליים של המדינה, החל באינפלציה וכלה במאזן־התשלומים השלילי. זה ברור כשמש בצהרי יום־קיץ.

אברהם שפירא (עם יצחק רבין ואבא אבן בכנסת): שיא השיאים

אבל הבעייה אינה כלכלית. היא פוליטית.

אפשר בקלות להוריד בין 10% ו־25% מתקציב כל מישרד ממשלתי, מבלי שייפגעו תפקידיו הרישמיים. יתכן שנכון ההיפך: אם ייחתך השומן הזה מן הגוף, הגוף ייטיב לתפקד.

הנה סוטרו עובדים רבים מאוד בחברת אל־על, ולדברי מנהליה לא יזיק הדבר לתיפקודה, אלא להיפך, והרי אין ספק בכך שחברת אל־על, גם בימיה השחורים ביותר, תיפקדה לאין שיעור יותר טוב מכל מישרד ממשלתי בארץ.

אבל קיצוץ כזה, שהיה פוגע בתפקיד הרישמי של המישרד, היה פוגע בתפקידו האמיתי, הסמוי. הוא היה פוגע בכוחה של מיפלגת־בעליו, ביכולתה להחזיק מעמד ולשגשג על־ידי חלוקת השלל בין חבריה ותומכיה.

לכן אין זה בא כלל בחשבון.

לכן נאלץ האוצר להטיל מיסים חדשים, שאינם כלולים בתקציב. עוד לפני שהתקציב החדש אף נכנס לתוקפו. לכן הוא ייאלץ להגדיל את המיסים האלה שוב ושוב במשך השנה — מס־הנסיעות, מס מטבע־החוץ והמיסים החדשים הבאים, ששמותיהם עדיין לא הומצאו.

עבור מה? ייאמר גם זה במילים פשוטות וברורות:

כדי לקיים חבורות־חבורות של טפילים, שאינם מסוגלים ואינם מוכנים לשום עבודה יוצרת, ושכרטיס־הכניסה היחידי שלהם למעמד העליון במדינה הוא כרטיס־המיפלגה.

ועם־ישראל, הסבלני עד־אין־קץ, עובד ומשלם, רוטן ומשלם.

■ ■ ■

מבחינה זו — גם מבחינה זו — אין שום הבדל בין המערך והליכוד.

לא הליכוד המציא את השיטה הזאת. המציא אותה המערך, עוד לפני שקמה מדינת־ישראל.

כאשר הוקמה המדינה, לפני 35 שנים, פשוט הועברה השיטה אליה, מומסדה ובוצרה.

עם הגיע הליכוד לשילטון, הוא אימץ לו את השיטה כולה כמות שהיא. החלוקה נמשכת כפי שהיתה. כל אשר קרה, באותו „מהפך" מפורסם, הוא שינוי במפתח. הליכוד, שקיבל עד אז מעט, מקבל עתה הרבה מאוד. המערך, שקיבל אז את חלק־הארי, נאלץ עתה להסתפק בחלק־השועל. שוב אין הוא חולש על מישרדים ממשלתיים, אך הממשלה זורקת לו נתחים שמנים מן השולחן — הזמנות

(המשך בעמוד 66)

מיא ליטוינסקי:

„הגשנו לכם מדינה על מגש של כסף!"

בכל פעם שאני פוגשת אשה שלחמה במילחמת־העצמאות, אני מתרגשת מחדש. האמהות שלנו — אלה השמרניות, אלה שאינן מבינות אותנו, אלה שאין לנו איתן שפה משותפת והשייכות לדור חישן — היו פעם נשים במיכנסי חאקי קצרים, שהתרוצצו עם סטנים ביד והיו מלוות שיירות לירושלים תחת אש צולבת ובסכנת נפשות.

ישראל היא בת 35, במיטב שנותיה — כמו שאומרים על אשה שהגיעה לגיל הבשל הזה. מיא ליטוינסקי היתה אחת 'מאותם שהגישו לנו אותה על מגש של כסף. לפני יום־העצמאות השלושים וחמישה של ישראל, שאלתי אותה:

● **מה עשית במילחמת העצמאות?**

הייתי אחת מאותן שהסתירו את הסטנים והרימונים מתחת לבגדים.

● **על נשים לא חיפשו נשק?**

חיפשו, ועוד איך. אלא שאני הייתי בחופשת־שיחרור מהצבא הבריטי, ובכל פעם שחיפשו — הראיתי תעודת־חייל, ואז עזבו אותי. פעם, אני זוכרת, הסתן הציץ מהשימלה, והחייל הבריטי אמר לי: „היום קר, צריך לסגור את המעיל."

● **ליווית שיירות?**

ליוויתי שיירות במשך שבועיים, עד שנתקענו בירושלים.

● **היית בשיירה שהותקפה?**

השיירות הותקפו כמה פעמים.

● **לא פחדת?**

הייתי צעירה מדי. לא עלה על דעתי לפחוד.

● **איך את מרגישה היום, כשאת עוברת בכאב־אי־יעד?**

צביטה בלב. אבל כשאני חושבת על בני, המשרת בצנחנים בלבנון, צובט לי בלב עוד יותר. היום אני מבינה את ההורים שלי. אז בכלל לא הבנתי אותם.

אז לא עלה על דעתי לבקש מהם רשות. לשאול אותם אם להילחם או לא להילחם. זה היה מובן מאליו שצריך להירתם למאמץ.

● **הדור שלנו דווקא שואל שאלות.**

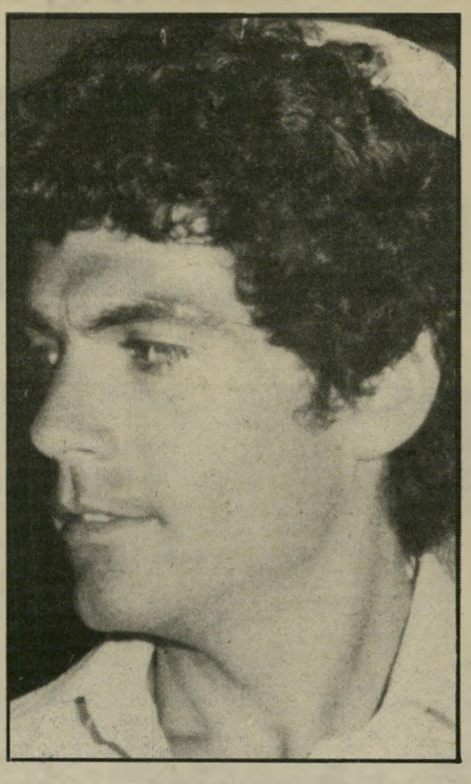
אנחנו לא שאלנו. לא היתה ברירה, וזכרנו את השואה. הדור של עכשיו שכח.

את חושבת שהחיים שלנו היו יותר קלים?

● **יותר מעניינים.**

ולכם אין החיים מעניינים?

הבעיה היא שאתם לא יודעים את זה. שכחתם. השאלה שאני שואלת את הדור הזה: למה לא למדתם היסטוריה? הגשנו לכם את המדינה על מגש של כסף, לא כדי שתתנו אותה במתנה. אנחנו אומרים ציונות, ואתם צוחקים מאיתנו.

אבישי דקל:

„פליני לא נתן לנו הוראות בימוי!"

בין שני אנשי צוות־הטלוויזיה שנעצרו באשמת בימוי נערות מועלות בשכם ושוחררו כעבור שבע שעות היה איש־הקול אבישי דקל, בעלה של חבדרנית ציפי שביט. שבוע אחרי המעצר ואחרי שנרגע מעט מהמאורעות, שיכנעתי את אבישי, בקושי, לספר לי מה בדיוק התרחש בבית־החולים בשכם.

● **אבישי, מדוע בעצם עצרו אתכם?**

הגענו לבית־החולים בשכם ועלינו למעלה, בלי מצל־מות, לבקש מהמנהל אישור לצלם. הוא לא היה. ביקשנו מהסגן. הוא צילצל למימשל וקיבל אישור.

● **מהמדש? הצבאי?**

המושל לא היה. מישהו במיבצעים אישר לו. ירדנו למטה כדי לקחת מצלמות. אני ומשה בן־דור עלינו בחזרה, כשרופא נלווה אלינו לחדרים של הבנות. צילמנו מה שהיה לצלם, בלי להוציא מילה מהפה ובלי הדרכה של פליני ולא של אף בימאי מפורסם אחר. לא עברו שתי דקות והגיע קצין של הצבא וקצין של מישמר הגבול. הם דרשו מאיתנו להפסיק לצלם, לקחו תעודות וביקשו שנתלווה אליהם לתחנת־המישטרה. הם לקחו גם שלושה רופאים.

● **מה קרה במישטרה?**

ישבנו בחוץ וחכינו. המפקד של הנפה, שקראו לו גבי, נתן לנו קפה והתנהג אלינו יפה. הוא כנראה תפס יחמה אישית על העניין והחליט להלביש עלינו סיפור. דרש מאיתנו לתת לו את הקסטה. לא הסכמנו. אמרנו לו שאם האזור סגור, ניתן לו את הקסטה, כי יש צו שאסור לצלם. אבל אם האזור לא סגור, מותר לנו לצלם. ביקשנו שיראה לנו צו שהאזור סגור. כמובן שלא היה לו צו כזה. הוא ניסה לדבר על ליבנו. אמר שאנחנו ישראלים וצריכים לשמור על תדמיתה של המדינה. לא עגינו לו. יצאנו החוצה. הוא יצא אחרינו ואמר: „אתם מפה לא יוצאים עד שלא תתנו לי את הקסטה. יש לי אישור מאלוף הפיקוד לעצור אתכם."

● **באיזו אשמה עצרו אתכם?**

באשמת הפרת הסדר והתססת הבנות.

● **מאיפה הסיפור של הבימוי?**

מהמישטרה. המישטרה היא שהעבירה, לדעתי, את הסיפור לרדיו.

● **מתי שוחררת?**

כשעוצרים אותך ל־48 שעות, את רשאית לצלצל. טילפנו לסי־בי־אס. נו, סי־בי־אס זה לא אבישי דקל או ציפי שביט. זה ישר טלקס לניו־יורק, ומשם טלקס לבגין וטלקס לארנס, וזהו — שיחררו אותנו.

● **בלי שמסרתם את הקסטה?**

בשלב מסויים מסרנו את הקסטה לחוקר הדרוזי שחקר אותנו, אבל כשוחררנו אמרנו שאנחנו לא עובים בלי הקסטה, וכך היה. קיבלנו את הקסטה ורק אז עזבנו.

זאב בירגר:

„נגיב מחפוד' כלל לא הוזמן ליריד!"

יריד הספרים בירושלים הזמין השנה סופרים חשובים מאוד, כדי להשתתף בארועיו. פורסם בעיתונים כאילו הספר המצרי נאגיב מחפוד' הודיע שלא ישתתף ביריד. כמו כן פורסם, שגם הסופר הגרמני הנודע גינתר גראס הודיע שלא יגיע, מטעמים פוליטיים.

פניתי אל מנהל היריד, זאב בירגר, ושאלתי אותו:

● **מדוע סירב נאגיב מחפוד' להשתתף ביריד?**

הסיפור הזה לא נכון. הוא לא הודיע שהוא לא ישתתף ביריד, מכיוון שהוא כלל לא הוזמן להשתתף. לדעתי, הסיפור פורסם בטעות.

● **הזמנתם סופרים מצריים?**

לא הזמנו.

● **יש סיבה מיוחדת לכך?**

לא, אין שום סיבה.

● **לפני שנתיים הזמנתם.**

לפני שנתיים זה היה משהו אחר. השנה הזמנו מו"לים מצריים:

● **והם יגיעו?**

עדיין אין לנו תשובה.

● **כיצד נימק גינתר גראס את העובדה שלא ישתתף ביריד?**

הוא הודיע, שלצערו הוא עסוק במועד המסויים של היריד, ולא יוכל לבוא לישראל.

● **היו נימוקים פוליטיים בסירובו?**

אין לי כל סיבה להניח שהיה לו נימוק פוליטי. במיכתב שכתב הודיע, שהוא עסוק — וזו הסיבה היחידה.

● **רשימת הסופרים שישתתפו ביריד דמה למדי. מדוע לא הזמנתם סופרים ידועי־שם?**

אני לא חושב שהרשימה דלה. יבואו גדולי הסופרים בעולם. יבואו אלאן סוליטו, הארווין האו, פרופסור מרטין גילברט — שהסרט על אושוויץ, שהוקרן בטלוויזיה, מבוסס על סיפרו — ורחל דה־קארון גדולת הסופרים בבראזיל.

לדעתי, זה הישג גדול שבמצב הפוליטי הקיים מגיעה קבוצה כל־כך גדולה של סופרים חשובים לירושלים.

מיכל זמורה:

„מוסיקה קלאסית - אי של שפיות הדעת!"

בראשית מאי עומדת להצטרף רשת חדשה לקול־ישראל. „קול המוסיקה" יקרא שמה, והיא תשדר מ־6 בבוקר עד 1 בלילה מוסיקה קלאסית.

שאלתי את מיכל זמורה, האחראית על המוסיקה בקול־ישראל, ועיית השופט העליון לשעבר חיים כהן:

● **מי צריך רשת נפרדת למוסיקה קלאסית בלבד, יהיו לה די מאזינים שיצדיקו את הקמתה?**

לא מדובר פה במיספר מאזינים. בני־אדם הם לא רק מיספרים. מדובר בערכי־שידור. יש לנו הרשתות גימל ובית. המשדרות מוסיקה קלה, וצריכה להיות רשת של מה שאנחנו קוראים בטעות מוסיקה קלאסית.

● **למה בטעות?**

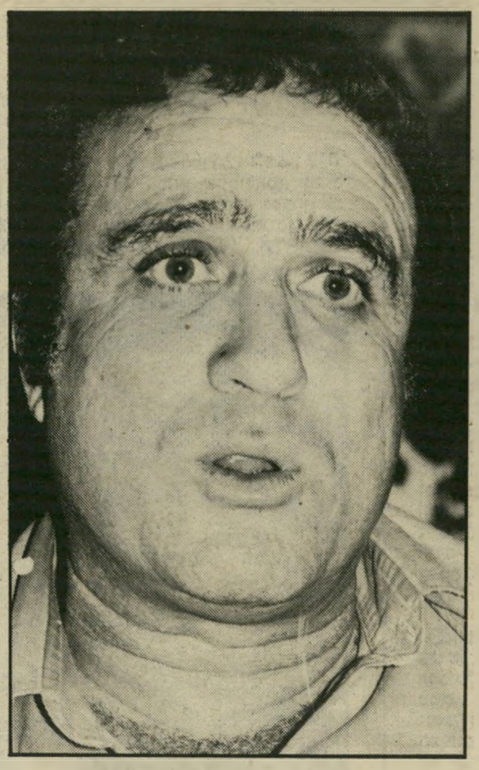
מכיוון שהשם קלאסי מותאם לתקופה מסויימת, שבין 1750־1800, אלא שהיום אין שם אחר, אך אני עדיין סבורה שאין זה שם הולם.

● **כאיזה שם היית בוחרת?**

אני מתחבטת. אולי מוסיקה אמנותית — להבדיל מעממית? אך גם זה לא קולע, לכן אני מסתפקת בקלאסית. כי כל אחד יודע למה הכוונה.

אני חושבת שהסיפריה שלנו היא כל־כך עשירה, ויש כל־כך הרבה אמנים ותקליטים, ובידינו מבחר כל־כך גדול — שזה פשע לא לעשות בזה שימוש.

אני סבורה שהאזנה מכוונת למוסיקה הזו עושה משהו לבן־אדם: מעין אי של שקט, אי של שפיות, טיפה יותר ישוב־דעת. אני חושבת שאנחנו חייבים זאת למאזינים שלנו. כי הרדיו הוא כיום האמרגן הגדול ביותר של האמנויות.

יהורם גאון:

„לא צחוק שעושים עליך, חיים שכאלה!"

בחלומות הכי פרועים שלי לא חלמתי שאקדיש לזמר יהורם גאון שני טורים במדור אחד: זה שמצד שמאל, וזה שאתם קוראים כעת. מה לעשות? כאשר ריאיינתי את אנטואן ג'בארה, לא ידעתי שיהורם גאון עומד להיות כוכב „חיים שכאלה",

העובדה שלא ידעתי, היא שתיים־אפס לטובת רעיית חזמר, אורנה גאון, שהצליחה להסתיר ממני ומכל חברותיה הטובות ביותר את הסוד שאותו נשאה בתוכה חמישה חודשים. אני, שחשבתי שאני יודעת הכל, אכלתי אותה שוב, בפעם המי יודע כמה, וקראתי על „חיים שכאלה" עם יהורם ואון בעיתון.

טילפנתי אליו ושאלתי אותו להרגשתו. הוא היה עדיין נרגש ביותר ואמר לי:

בפעם הבאה, כשמחליטים לעשות חיים שכאלה, לבן־אדם, שיצמידו אליו רופא לב. באתי לאולפן להקליט שיר ליום־העצמאות, ופיתאום מצאתי את עצמי מול עמוס אטינגר.

הייתי המום, לא האמנתי למראה עיניי. התרגשתי מאוד.

זו היתה ממש סכנה בריאותית — היו שם אנשים שלא ראיתי שנים, הביאו את המחנכת שלי מכיתה גימל. זה היה כמו לקבל לטיפה מצד אחד ובוקס אדיר מצד שני.

● **בוקס אדיר?**

הייתי המום. את מבינה למה? אני מתכוון, שזה לא צחוק כשעושים עליך חיים שכאלה.

אנטואן ג'בארה:

„שיר שלום למיזרח התיכון!"

את אנטואן ג'בארה, המגדיר עצמו כאידיאולוג ומחנך לבנוני, אפשר היה למצוא בשבוע שעבר ברמת־השרון, בביתו של הזמר יהורם גאון. בקומת המרתף בסטודיו עבד המשורר הלבנוני, חשוען לזכות יוצרים על הימנון הצבא הלבנוני, עם גאון על שיר בשם „שיר השלום למיזרח התיכון".

ג'בארה, שאינו מדבר עברית, וגאון, שאינו דובר ערבית, דיברו זה עם זה צרפתית מגומגמת. אך מכיוון שמדובר כאן בעבודה ולא בשיחת נימוסין, נעזרו בד"ר אשר פרחי, ראש המכון ליחסי־אנוש, ששימש כמתורגמן.

שאלתי את ג'בארה:

● **מה אתה עושה ברמת־השרון?**

באתי לכאן מביירות, כדי לפגוש בזמר הישראלי יהורם גאון.

● **הכרת את גאון לפני כן?**

כתבתי את שיר השלום למיזרח התיכון, פגשתי בד"ר אשר פרחי, והוא סיפר לי על יהורם גאון. שמעתי תקליטים שלו, והחלטתי שאני רוצה באיש זה, שיבצע את השיר.

כעת אני נמצא פה, ואנחנו עובדים ביחד על השיר, שאני מקווה שיופץ ברחבי המיזרח התיכון.

● **אתה מאמין בשלום בין ישראל ולבנון?**

אחרת לא הייתי כותב את השיר.

● **אחיך הלבנונים, גם הם מאמינים בשלום?**

כולנו מאמינים בשלום.

● **אינשאללה.**

אנשים

איך מלהיב פסח גרופר את הגרמנים

ואילו זיכרונות יש לשימחה ארליך מפולין

■ פולין הסכה לגושא ה־שיחה המרכזי בין שר־החקל־אות שימחה ארליך ושגריר קנדה החדש בישראל ג'ורג' ורנון. השגיים נפגשו רק עתה משום שכאשר קיבל השגריר את כתב אמנתו היה ארליך בניתוח בארצות־הברית. בשי־חה הזכיר השגריר שהוא היה מזכיר שני בשגרירות קנדה בורשה, וארליך סיפר על יל־דותו בפולין. „לא הייתי שם כבר 50 שנה, אך פולין ידועה לי," אמר סגן ראש־הממשלה והציע לאורח שהם יספרו זה לזה בדיחות בפולנית. ורנון הסכים וארליך סיפר לו על שני שומרי־גבול, רוסי ופולני, ה־תוספים על הגבול המשותף בין שתי הארצות מבריח זהב. „בוא נחלק את 20 קילו הזהב כמו אחים," אמר הרוסי לפו־לני. „לא, לא נחלק כמו אחים, אלא פיפטי פיפטי," ענה לו הפולני.

■ השר לשעבר מאיר עמית, שידוע כנץ בדיעותיו, שינה אותן כנראה בעיקבות מלחמת־הלבנון. בערב ראיר־נות בבני־ברק הוא אמר ליע־קב אגמון, שאם צריך להניח על כפות המאזניים את תוצ־אות המלחמה, הרי שזו מיל־חמה שהיא פסולה מעיקרה. הוא גימק זאת בכך שהממשלה אינה מסוגלת להביא לידי־כך שבעיקבות המילחמה תהיה הי־דברות עם הפלסטינים. לדעתו, אם לא תהיה הידברות, יהפכו קורבנות המילחמה לקורבנות שווא.

■ האסטרולוג הרצל ליפ־שיץ טוען שהמילחמה עם ה־סורים לא עומדת לפרוץ עכ־שיו, אלא בחודש אוגוסט. נשיא סוריה חאפט' אל־אסאד יודע, ומייד אחר־כך תפרוץ מילחמה רבת־משתתפים במיז־רח התיכון.

■ ח"כ מפ"ם אימרי רון אמר בערב בירה ומצח רוח ש־נערך בעפולה שלדעתו יש ל־תת גם למיפלגתו להצביע על מועמד המערך לראשות הממ־שלה. אחרי שהמראיין יעקב אגמון לחץ עליו, הסכים רון לומר שהמועמד שלו הוא יצחק נבון. אחרי הראיון ה־ציע אגמון שהקהל, שמנה יותר מ־400, יצביע בעד המועמד המתאים של המערך. יצחק רבין קיבל שיבעה קולות, מספר זהה קיבל שימעון פרס, ואילו את כל השאר, יותר מ־380 קולות, קיבל ה־נשיא הפורש, יצחק נבון.

■ מישלחת ותיקי השומר־הצעיר התארחה במישכן הנ־שיא. מאיר יערי לא נכח, אך לעומתו הופיע יעקב חזן. הוא התווכח עם נבון מי מהם היטיב להכיר את דויד בן־גוריון. חזן טען שהוא הכיר אותו טוב יותר מנבון. הנשיא טען שחזן אולי הכיר את הזקן זמן ממושך יותר, אך הוא הכיר אותו יותר מקרוב. הש־גיים חזרו שוב ושוב על דיב־ריהם ולבסוף, כשלא הגיעו לעמק השווה, הסכימו לא להי־חלים.

■ בטקס הענקת עיטורי ה־צל"ש במישכן הופיע ראש־הממשלה באיחור קל, והגיע ממש בתחילת האירוע. הוא נראה זעוף ביותר, ומייד אחרי הצילום המשותף עם החיילים, עם שר־הביטחון משה („מי־שה") ארנס ועם נבון הוא עזב את המקום, למרות שנבון ביקש ממנו שישאר להמשך שיחה עם שר־הביטחון ועם הרמטכ"ל.

■ בעת טקס חלוקת תעו־דות בית העסק המובחר בירו־שלים, זכה ראש העיריה טדי קולק, שחילק את התעודות, במתנה מיוחדת. אחת הזוכות, בעלת בוטיק, העניקה לו חול־צת טי בצבע שחור. עליה, בלבן, מצוייר, נוף ירושלים ו־כתוב בלועזית „תיאודור ה־1." קולק התלהב, לבש את החול־צה והמשיך בחלוקת התעודות. אחרי־כן הוא חזר למיקרופון וכיפר שח"כ הליברלים, ארי־אל ויינשטיין, הציע ששני־הם יחתמו על החולצה, והיא תוצע במקום למכירה פומבית שתמורתה תהיה קודש למגן־דויד־אדום. החולצה נמכרה ב־300 דולר, וכאשר עמד קולק לרדת מהבימה העניקה לו בע־לת הבוטיק חולצה דומה בצבע אדום.

■ מזכ"ל הפועל יצחק אופק זכה בעזרה מיריב ספור־רסיבי. הוא היה בדרכו לצפון הארץ כאשר אירע תקר בגלגל מכוניתו. בעודו מוציא את ה־גלגל הרזרווי שלו, עבר במקום מנכ"ל מכבי יואב טף ועזר לו להחליף גלגל.

■ כאשר ביקר עורך־הדין הירושלמי אבי ברדוגו בח־גיגות המימונה בנן־סאקר, הוא הבחין בסבלה שבה הופיעו ר־שימות הישגי העדה המארוק־אית בארץ, ברשימה הם כללו את ישוב קריית־שמונה, דימו־נה, נתיבות, אופקים ועיירות פיתוח אחרות. העיר ברדוגו: „זו נראית כמו רשימת הצרות של המדינה."

■ עורכת התוכניות בקול־ישראל ענת פלג לא תשכח זמן רב את מה שעבר עליה כאשר הקליטה את התוכנית ה־סוד הנורא — תוכנית שפתחה את שידורי הרדיו ביום הזיכ־רון לשואה ולגבורה. התוכנית עוסקת, לראשונה בארץ, בשי־חות עם ניצולים על ניסויים רפואיים אכזריים שנעשו בהם על־ידי הנאצים. במיסגרת ה־מחקר שקדם לראיונות ערכה פלג בדיקה של מיסמכים ה־מצויים ביד ושם, ושלמעולם לא נבדקו. את התוכנית היא הקליטה שלוש פעמים, משום שגם היא וגם שני טכנאים לא יכלו לעמוד בסיפורים ששמעו. אחד הטכנאים לא התאפק וב־אמצע ראיון עם ניצול יצא אל מחוץ לחדר והתחיל לבכות.

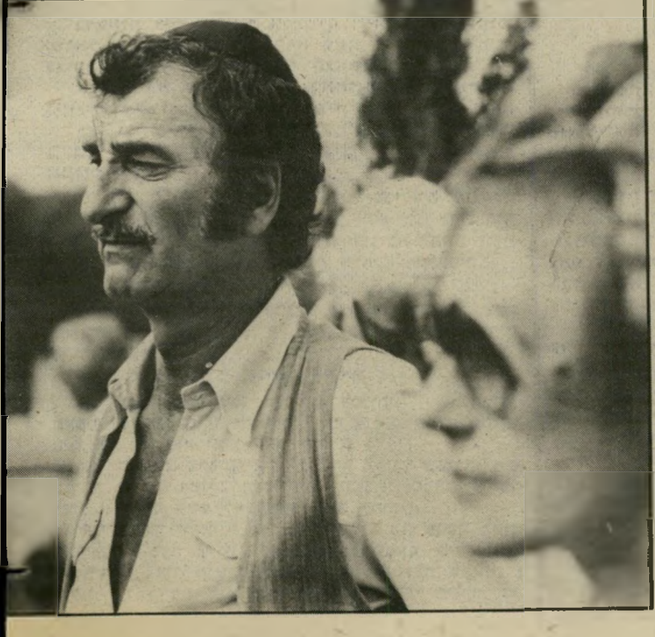
■ הרמטכ"ל הפורש רפאל („רפול") איתן גילה עניין באשה שישבה מול מישרד־ה־ביטחון בשביתת־שבת. הוא ני־גש ושמע שהמדובר בשרה יבלונקה, מבאר־שבע, אמו של אנטוך, היושב בכלא הצבאי 35 יום. בפעם השלישית השנה, על סירובו לשרת בש־טחים הכבושים. לבקשת רפול הסבירה האם מדוע יושב בנה 100 יום בכלא. ענה לה רפול: „בפולניה יש שטחים כבושים, לא כאן." כשעזב את המקום הוסיף: „הוא יישב ויישב עוד. הוא לא ישב מספיק."

■ סגן שר־החקלאות, פסח („פייסי") גרופר מתגבר גם על השפה הגרמנית. באחרונה הוא ביקר בתערוכה חקלאית בברלין ועתה הוא קיבל מיכ־

דב בן־מאיר חובש לראשו טרבוש באוהל מארוקאי שהוקם בתל־אביב לרגל חגיגות חמימונה. בן־מאיר (במרכז) מועמד המערך לראשות עיריית תל־אביב, לא בחל בכובע. לעומת זאת דחת את חבישת הכובע יצחק רבין. הוא אמר: „אני לא אוהב כובעים. בצבא לא היתה לי ברירה, וחבשתי כובע, אבל כאזרח אני לא חייב לעשות זאת."

שוש בר מביטה בגופת בעלה, השחקן שימעון בר, המורד אל הקבר. שוש (למעלה, שניה מימין) עמדה במרחק־מה מחקבר הטרי, בעוד שהוריו של השחקן מיררו בבכי ליד הקבר הפתוח. לחלוויה הגיעו שחקנים רבים שליוו את בר בהופעותיו בתיאטראות השונים, וביניהם חבריו לרביעיית המופורסמת, (מימין לשמאל) גידעון זיגנר, יעקב (יענקל'ה) בן־סירא (לידו משמאל השחקן יוסף כרמון) וראובן שפר, שעזר בנשיאת הגופה לקבר. בזמנו, כאשר פרש בר מהרביעייה, ופנה לכיוון חדש בדרכו האמנותית, החליף אותו אוריאל פורמן.

עדי ברקוביץ

מקבלת מאביה מיקי כדור־סל שעליו מתנוססת חתימתו. עדי בת ה־4 וחצי באה לפתיחת חנות חדשה של אביה, עם שני שותפים אחרים: משה רייס, שחקן כדורסל מהפועל חולון ואמיר נוישטט (במרכז) מהפועל גיבעת־ברנר. בתו של נוישטט, אוסנת בת ה־8 וחצי, קיבלה אף היא מאביה כדור־סל בחתימתו של מיקי. ניקול בת ה־7 חודשים (משמאל) בתו של שחקן הפועל רמת־גן קליף פונגנסנר, קיבלה בבנות האחרות ואביה נתן גם לה להחזיק כדור־סל שעליו מתנוססת חתימתו של מי שהביא שלושה ימים לפני־כן להפסד הפועל רמת־גן בקרב על אליפות הליגה בכדורסל. הפתיחה של החנות בערבה גרמה לפקקי תנועה ברחובות הסמוכים. מאות ילדים צבאו על פתח החנות והמתינו בסבלנות לחתימות מידי כוכבי מכבי תל־אביב, שבאו לברך את חברם.

תב ובו קטע עיתון שבו התפר־סמה כתבה עליו. בכתבה שהו־פיעה בברלינר מורגן פוסט נאמר שגרופר הוא אדם שלמ־רות קשיי השפה איתו נוצר עימו קשר אישי מיידי בזכות אישיותו המיוחדת. כותב הכת־בה מסכם ומציע לישראל לה־רבות בשליחת ישראלים בעלי תכונות אופי הדומות לאלה של גרופר.

■ יושב־ראש המכון הירו־שלמי לדתות, **ישראל ליפל**, היה בצרפת והתארח בביתו של הארכיבישוף של פאריס ז'אן מרי לוסטיז'ה, שהוא ממוצא יהודי. ליפל חובש ה־כיפה, מנכ"ל מישרד־הדתות לשעבר, שהודח על־ידי שר־הדתות לשעבר **אהרון אבו־חצירא**, ידוע בקשריו עם מנהיגי העולם הנוצרי מתוקף תפקידיו. הוא הביא עימו ל־פאריס מדליה על צליינים, ש־אותה הוא העניק למארחו.

■ הפתעה ציפתה למנכ"ל רשות־השידור **יוסף** ("טומי") **ליפל**, כשביקש מהוועד־המנהל של רשות־השידור לאשר את תקציב הרשות. יושב־ראש ה־וועד **ראובן ירון** נעדר. **אהרון פאפו** ו**אהובה מי־רון** הצביעו נגד אישורו בעוד שממלא־מקום היושב־ראש, **מיכה ינון**, והד"ר **ישראל** ("רוליק") **פלג**, תמכו בו. ינון ביקש להצביע פעמיים. פעם ב־שמו ופעם כיושב־ראש הי־שיבה. פאפו, שהוא עורך־דין, טען שמבחינה מישפטית זה לא תקף. חיזוק לדעתו נתן היועץ המישפטי לממשלה **יצחק זמיר**. הוא דחה את בקשת לפיד שהממשלה תאשר את התקציב, אחרי שבירר אצל היועץ המישפטי של הרשות **נתן כהן**, איך התנהלה הה־צבעה.

■ לפיד ראה באי־אישור התקציב פגיעה אישית בו. מכיוון שפרופסור ירון מת־לים בבית־חולים אחרי ניתוח שעבר, הוא הציע שאת ההצ־בעה החוזרת על התקציב שלא אושר יעשו בבית־החולים ש־בו שוכב ירון.

■ כתב הארץ **אילן שחור־רי** התלבט זמן רב בשאלה מי משכניו גונב את עיתון הארץ מתיבת־הדואר שלו בשעות ה־בוקר המוקדמות. הוא ערך מארבים, אך תמיד בימים ש־בהם המתין לגנב, הגנב לא הופיע. עתה מצא שחורי שיטה חדשה, שמסתבר שהיא הוכיחה את עצמה. הוא גזר מעיתון הארץ ידיעה על תושב רמת־גן שהועמד לדין והורשע ונדון לקנס על הוצאת עיתון הארץ מתיבת שכנו. שחורי הדביק את הידיעה הגזורה על תיבת־הדואר שלו, ומאז, כבר יותר מחודשיים, אין איש מוציא את עיתונו מהתיבה.

■ תיבת־הדואר של ח"כ שינוי **מרדכי וירשובסקי** מלאה תמיד בכל מיני סיפורים אישיים נוגעים ללב ובקשות לעזרה. אך מסתבר שווירשובס־קי משמש כתובת גם למחנות הריכוז של אגודת־ישראל. מ־סיבה לא ברורה הוא זוכה ל־קבל לעיתים מזומנות דברי השמצה על ח"כ אגודה זה או אחר, בצורת כרזות, עיתונים ומודעות המחולקות בבתים. וירשובסקי קורא את החומר ב־הנאה ומשתף את עובדי מיש־רדי שינוי בחוויה.

■ המראיין **איתן דנציג** לא יצא לחו"ל כבר זמן רב, בעיקר בשל התכיפות של ערבי הראיונות שאותם הוא מוזמן לערוך. השנה החליטו הוא ו־אישתו **בירהה** לחגוג את חג־פשת הפסח בחו"ל. אך גם חג־פשה זו צמודה מאוד לעבודתו של דנציג, שהוא קודם־כל עו־בד מישרד־החינוך. הוא יצא לאירופה בשעת בוקר מוקדמת. חמש שעות קודם לכן הוא חזר לביתו שבחולון מערב־ראיונות בצפון הארץ, וחזר ארצה בשעות אחר־הצהריים, כשש שעות לפני ערב־ראיונות אחר שאותו הוא הנחה.

■ "אליך חנוך," כתב **אמנון אברמוביץ** בדו"ח שלו במעריב, כאשר תיאר את עורך־הדין **חנוך קינן** כשו־פט לא־רחמן במישפט בגדה המערבית. שבו נשפט אביהן של בנות בנות 13 על מעשיהן. מטבע לשון זו מוכרת מדיווחי שדרי הספורט שירים ושערים. קינן הוא גם שדר־ספורט ב־שעות הפנאי.

■ השר **אברהם שריר** עמד מאחורי מכונת־ההצבעה שהביאה לבחירתה של **שרה דורון** לשר השישי של המיפ־לגה הליברלית. אישתו של שר־התיירות, **רבקה**, גילתה סימפטיה דווקא למועמדת ה־שניה, **פיגלית פריאל**, שז־כתה בחמישה קולות בלבד. כשפגשה אותה היא אמרה לה: "כל הכבוד! אני מעריכה את הדרך שבה התמודדת, ואת אומץ ליבך. גם גבר לא היה עושה זאת."

■ דברים מוזרים מתרחי־שים בבאר־שבע. במקום מת־ארחת מישלחת של האיגודים המיקצועיים מגרמניה. באחד מביקוריהם הם התארחו במוע־צת־הפועלים המקומית כאורחי ההסתדרות. במקום לא נמצא מתורגמן, ואת המצב הציל דור־קא איש חרות וחבר הסתדרות העובדים הלאומית. היה זה העיתונאי הבאר־שבעי הוותיק **יצחק שתיל** הדובר גרמנית. שליוה את המישלחת והפך בלית־ברירה למתורגמן של מטרות ההסתדרות. שתיל הוא ידיד אישי של ראשי המיש־לחת.

■ לעומת־זאת היתה לין־שב־ראש המישלחת, **הורסט בקר**, שיחה מרתקת עם מי־לא־מקומו של ראש עיריית באר־שבע, **משה זילברמן**. השניים שוחחו בגרמנית על פעילותם האנטי־נאצית. בקר היה חבר במחתרת האנטי־נא־צית של **ויל־ברנאנט**. זיל־ברמן סיפר שהוא יצא לקראת יום השואה לפולין, כדי להש־תתף באירוע לציון 40 שנה למרד גטו ורשה.

בלונים

מאת דניאלה שמי

מועמדת לכהונת שרה, שרה דורון

אנשים

מדוע נסע שימעון פרס לספרד ומה עשה משה דיין ליהונתן גפן

■ שילוב בין דרכי יצירה שונות הוא המדריך את **סוזי רוסק־אושרוב**, ציירת העו־בדת כפסיכולוגית במישרה ח־לקית והכותבת סיפרי שירה. אחרי שהכירה את המלחינה **יעל גרמן** שהלחינה מוסיקה לשיריה, היא תופיע בהקראת שירים, בליווי גרמן ואנסמבל ג'או. ההופעות יערכו על גג הגלריה היפואית 13, מעל ל־תערוכת ציוריה של רוסק־אושרוב.

פסוקי השבוע

● **ח"כ העבודה חיים בר־לב**, על האפשרות ש־אש"ף יכיר חד־צדדית בישּ־ראל: „אני לא רואה שום בעיה. לי אין על מה לדבר עם אש"ף שרוצה להקים מדי־נה פלסטינית."

● **שר־הפנים יוסף בורג**, על הספק־הרעלות בש־סחים: „עדיין לא ברור אם זה דבר שקשור באוויר, באווירה או בווירוס."

● **העיתונאית ניבה ל־ניר־פלבסקי**: „שימעון פרס נסע השנה לעשות את המימ־נה עם אחינו הספרדים בס־פרד."

● **ח"כ הליכוד יגאל הורביץ, שר־האוצר לש־עבר**: „עוד יתגעגעו לשנת 1980, שנת יגאל הורביץ."

● **הרב מנחם הכהן**: „בעולם הכספים נחשב השקל הישראלי יותר כעני העומד בפתח מאשר כמטבע העומד בשער."

● **ראש־עיריית חיפה מטעם המערך, אריה גו־ראז**: „חיפה היא בבחינת סטלינגראד בשביל הליכוד."

● **המחזאי יהושע סו־בול**, על אות המילחמה: „קח עוד אות, אתה יודע למה!"

● **הנ"ל**, על הידיעה שה־רב מרדכי אלבום מתנועת נאמני הר הבית מכין את מל־בושי הכהן הגדול לתפילה ב־הר הבית: „זה הזמן להתחיל להכין את אלבום המילחמה ה־באה."

● **הסופר ג'ון לה קא־רה**: „הישראלים איבדו את האונקיה האחרונה של תדמיתם המוסרית."

● **הרמטכ"ל הפורש רפאל („רפול") איתן**, על ההצעה שיקדיש את זמנו הפנוי ללימוד בישיבה: „אני אדם ש־רגיל לעבוד בעמידה."

מיכאל בר־זוהר

ח"כ המערך מביט בעבודת־יד של שטיח־קיר בו נארגה דמותו של משה דיין. בר־זוהר ראה את השטיח באחד האוהלים שנפרשו בגן־סאקר בירושלים, שם נערכה חגיגת המימונה המרכזית, ובחן אותו בקרוב. הסיבה — בר־זוהר היה חבר ברפ"י, ידיד של דיין ואחד מנושאי כליו הנאמנים כאשר היה דיין בשיאו.

● **הפרופסור לפילוסו־פיה עדי צמח**: „אנחנו נמ־צאים במצב דומה לזה שאנשי־הרוח בצרפת עמדו בו בעת מילחמת אלג'יריה. לא יתכן שאנשי־הרוח יעסקו בתקופה כזאת בעניינים מיקצועיים בל־בד."

● **העיתונאי יהונתן גפן**: „אני עובד המון, אבל אני לא עשיר, כי אני לא גונב, לא מהמר, לא (אפרים) קישון ולא מתיישב בשומרון. לא קני־תי אף מניה בחיים שלי."

● **הנ"ל**, על דודו: „הדבר היחיד שמשה דיין עשה לי זה לסדר טלפון לדירה שלנו ב־רמת־גן. זה היה דבר מושחת והוא עשה זאת בקלות כזאת עד שזה הפחיד אותי."

● **ח"כ העבודה יצחק רבין**, על המשותף והמפריד בינו ובין מנחם בגין: „כשהיי־תי ראש־ממשלה נפלתי באמ־בטיה ושברתי את עצם הבריח. וגם ראש־הממשלה הנוכחי הח־ליק באמבטיה אבל הוא שבר את ירכו."

אמנון זיכרוני הופיע כפרקליט של ישראל האחרת במישפט פומבי שנערך בבירת יפאן

כאשר רצה המישפטן הישראלי אמנון זיכרוני להכין את עדותו לפני הטריבונל הבילאומי, היה עליו לדלג מעל למיזוודתו. המארחים היפאניים שיכנו את אורחיהם בבית־מלון שמידות חדריו מתאימים ליפאני, ולאורח מישראל היה קשה להסתדר שם.

המישפטן התל־אביבי גבה־הקומה הוזמן לטוקיו על־ידי ארגון הכולל אישים מח־מש יבשות, מרמזי קלרק, מי שהיה תובע כללי בממשלת ארצות־הברית, ועד מיקיס תיאודוראקיס, המלחין היווני. נושא ה־מישפט היה: הפלישה הישראלית ללבנון, וזיכרוני היה אחד משלושה נציגים יש־ראלים.

מישפט בטוקיו

זיכרוני הציג את עמדתו בישיבת־הפתי־חה של המישפט. הוא העיד במשך שעה, ואחר־כך נחקר במשך שעה נוספת. הוא הציג עצמו כציוני וכחבר המועצה היש־ראלית למען שלום ישראל־פלסטינו. הוא עמד על הקשר בין המילחמה בלבנון ובין המצב השורר בשטחי הגדה המערבית ורצועת עזה, וטען כי בית־המישפט הבינ־לאומי חייב להבחין בין מדיניותה של ממשלת הליכוד, ובין עמדותיו של העם הישראלי. זיכרוני אמר כי גינוי חד־משמעי של העם הישראלי רק יזיק למא־בקו של מחנה־השלום בישראל.

בפסק־הדין שלו, שניתן באמצע מארס, אימץ בית־הדין הבינלאומי את עמדתו זאת של זיכרוני.

בבית־הדין העידו אחרי זיכרוני מומחה למישפט בינלאומי מארצות־הברית, שהיה בלבנון כנספח למישלחת מטעם הקונגרס האמריקאי. העידה גם אחות ששירתה בבית־חולים בביירות, אותה אחות שהעידה לפני ועדת־כהן בישראל. היו גם עדויות של כתבים, והוקרנו סרטים על המילחמה בלבנון. זיכרוני טוען כי כמה מקטעי הסרטים היו מזעזעים, והבליטו את העוב־דה כי הטלוויזיה הישראלית כמעט שלא העמידה את הצופה הישראלי על חומרת הזוועות של מילחמת הלבנון.

באחד הסרטים מובא סיפורם של כתבים לעדים שהגיעו מישראל. מלבד זיכרוני הופיעו גם עורכת־הדין פליציה לנגר וח־בר־הכנסת תאופיק זיאד. העיתונאים לא הניחו להם, וזיכרוני מספר שהוא רואיין על־ידי כל סוכנות־ידיעות חשובה ועל־ידי כל רשת טלוויזיה גדולה המיוצגת ב־יפאן. לא רק ההתעניינות, אלא גם הידע שגילו היפאניים היה רב. זיכרוני הוזמן להרצות לפני יפאנים על „ציונות ויהדות", וזומנה לו גם פגישה עם נציגי עשרות תנועות מהפכניות באסיה, הנמצאים בגלות בטוקיו. הפגישה נערכה במיסעדה, בקומה השניה של בית גיישות.

בבית־הדין הופיעה גם מישלחת מטעם אש"ף. כראשה עמד חבר הוועד המרכזי של פת"ח, ג'מאל סוראני. אחרי דבריו ביקש זיכרוני את רשות התגובה, וטען כי השלילה האידיאולוגית של הציונות, כפי שביטא אותה סוראני, אינה במקומה, והיא אינה משרתת את המאבק לשלום. לדברי זיכרוני, הסתייגו גם החברים האח־רים במישלחת של אש"ף מדיברי סוראני.

זיכרוני התרשם מאוד מן העובדה כי את האוכלוסיה בת 100 מיליוני היפאנים משרתים 12 אלף עורכי־דין, בעוד שער־בעה מיליוני ישראליים זקוקים ל־9000 עורכי־דין. כאשר היה במטוס שהחזיר אותו לישראל, הוא למד מקריאה ביומון הבינלאומי הראלד טריבון כי בית־הדין הגבוה לצדק פסק לטובתו, ונגד החלטת רשות־השידור, שקבעה שהטלוויזיה הישר־אלית לא תראיין אישים בשטחים, המזד־הים עם אירגון השיחרור הפלסטיני.

יש להבדיל בין ממשלת ישראל ובין העם הישראלי, קבעו השופטים הבינלאומיים בטוקיו

שהלכו לחפש את שרידי הלוחמים של אש"ף או את כלי־הנשק ואת התחמושת שהבי אמורים להימצא ברובעי־המגורים שהופצצו על־ידי צה"ל, על פי הודעותיה של ישראל. אך אלה כלל לא היו בנמצא. „ראינו רק גופות, גופות, גופות," סיפרו הכתבים.

הצלחה כפולה

זיכרוני הופתע למראה ההתעניינות הרבה שלה זכה המישפט הפומבי ב־טוקיו.

בישיבת הפתיחה השתתפו שגרירים של 30 מדינות, וכלי־התיקשורת לא הניחו

זיכרוני כעיתון יפאני
בית־הדין אימץ את עמדתו

מכתבים

אסיר מצפון ביישראל

המסרב לדבא — לא יזוכא!

בני, אנטול יבלונקו, יושב בכלא זו הפעם השלישית. אנטול מתנגד בכל מאודו לשרת בשטחים הכבושים מטעמי מצפון.

בפעם הראשונה סירב אנטול לשרת במילואים בשטחים הכבושים בנובמבר 82', ובעיקבות זאת נשפט ונכלא ל־35 ימי־מאסר ב־כלא 6. חודשיים בלבד אחרי יציאתו מהכלא נידון ל־30 ימי־מאסר נוספים, על סירובו למלא תפקידי שיטור בקריית־ארבע.

שבועיים אחרי מאסרו האחרון נקרא שוב למילואים בשטחים הכבושים לארבעה ימים. גם הפעם לא נכנע לשום לחצים וסירב ב־תוקף לשרת בשטחים. אנטול נשפט בשלישית ל־35 ימי־מאסר ב־כלא 6.

אנו, הוריו של אנטול, דורשים להפסיק את ההתנכלות המתמדת לבננו. אנו דורשים לשחררו לאלתר מהכלא.

אנו דורשים לאפשר לו לשרת בתחומי מדינת ישראל על־פי צו מצפונו.

בל יענשו הבנים על סירובם ל־הרוג וליהרג במילחמה בלבנון או לדכא עם אחר בשטחים הכבושים. בנינו רוצים להגן על מדינתנו — ועליה בלבד.

ישוחררו אנטול יבלונקו וכל יתר אסירי־המצפון!

שרה יבלונקו, תל־אביב

● ● ●

אות הקלון

בעיתונות נמסר, שרן כהן מסרב לקבל את אות ה־מילחמה, נוכח המעשים המחפירים שנעשו לתושבי לבנון והפליטים הפלס־טיניים שם במהלך המילחמה.

מאחר שמר כהן היה אחד המפקדים שביצעו את המעשים הנ"ל, ולא היה לו העוז להתפטר בזמן, כפי שעשה אלוף־מישנה אלי גבע, אני חושב שעל אפו וחמתו הוא חייב לשאת באות־הקלון שמחלקת הממשלה. כך יידעו כולם שהוא לקח חלק במילחמה זו.

עמוס חודציזן, תל־אביב

● ● ●

„אהבת העם –

בראש מעייניי"

הקורא הזדעזע מקביעתו של אורי אבנרי כי רפאל איתן היה רמטכ"ל כושל

HANGOVER

לזכר האידיאליזם, לזכר טהר הנשק, לזכר מושיק ברוצדקי — ולזכר קורבנות צברה ושאתילא.

איך אתמולי המבושים / סומקים אל המחר / הוא מלגלג לחם בשמץ צחוק / ובהרבה דמעות בגרות // איך בטחוני הנושנים / חוורים מול האתגר / של שאת־חקול, של אין לשתוק / של הכאה על חטא עמוק / על חטא של אמונה. // הן כבר היו לי נסיונות / כושל בקוצר נשימה / שוקל בפתע עוונות / של אמונה תמימה. // „הפכחון של המחר / תמיד מופיע במאוחר" — / לחש הזורד באשה / של מדורת תמימות קדושה — והתפחם. // in the wake — of / the wake up / the pain of the / fake up prevails... **// אמר השכל הישר / של השכור המאושר — ו־התנמנם. // „למה לרוץ אל מה שאין?"/ אמרו המנהיגים והתחייכו / בהדר זאבי לעברי. // „כוחנו אכן — בשירת האמן!" / זימרו בחסידות העסקנים / שהתברכו / ב„הן" קולני, לשון ארוכה / וכיסא אחורי. // „בצה"ל איתן כארי נתברך!" / רעם המצביא וש־לח / עוד בחור עקוד למזבח; / אל שפתיו כוס דמים הגיר וכילה / וחיוך שאפתן הזדחר / וחשף את ניבי דראקולה. // „מיין קמפ דייוויד" — / ככתובת על קיר / בתמונת „בולשיט!", „העולם חזה" 2375).**

קורא ארם
„אררתי מדינתי..."

המחזור הרישמית. // מי פילל, מי חזה כי סיני וימית / ישמשו כתשלום הצדקה עצמית / ל„פתרון אחרון" שישמיד וימית / גם אויב, גם יריב גם עמית / גם תקוות נואשות של תנועה עממית / בנכל, כזב ותרמית. // הא דוריאן, דוריאן שלי / לא את עצמי בלבד גררתי / למסכת האימים; / אני מדינתי ארתי / בשיכרון אמון תמים. // העוד הכרח לגרור נואש / אבל ולבן פנים, / אל המחר שעוד נותר — / את העבר המיותר / לקול מצחל הבירוניים?

צבר ארם, סוקה, יפאן

הכותב הוא נכדם של משה ארם ויעקב זרובבל. היה חבר קיבוץ בית־אלפא, מ"פ ביחידת חי"ר (מפקדו בסדיר של מוישק). ב־יום הפלישה התקשר למשרד אש"ף בטוקיו והביע התנצלות אישית. (ב־1977, כ־הצבעת אי־אמון במערך — הצביע ליכוד!).

הזדעזעתי לקרוא את המאמר, ו־כאבה לי הפסיקה הסופית־כביכול, הבלתי־ניתנת לעירעור: „יש לומר זאת בבירור: הוא היה רמטכ"ל מחורבן!"

איני מתעמק או מתעסק בפוליטיקה, ואיני חבר במיפלגה כלשהי. אך מבחינה צבאית איני בטוח שיש בידי אורי אבנרי נתונים שרבים משיש בידי כדי לקבוע, שרב־אלוף איתן היה מפקד צבאי מעולה, שטובת העם והמדינה בראש מעייניו (אני קצין במיל', באחד מחילות־השדה).

אין לשכוח את תנאי השטח הקשים בלבנון, הלחימה בשטח בנוי תוך מגע עם אוכלוסיה עויינת ברובה, שמטעמים הומניטריים לא לפגוע בה, את הצירים המועטים ואת הרצון למנוע ככל האפשר נפגעים מצד כוחותנו. כשמשווים את מידת וקצב התקדמות כוחות צה"ל במילחמה זו

(המשך מעמוד 22)

טיולים נהדרים
במסלולים המרתקים ביותר!

* אירופה: 8-30 יום.
* ארה"ב, קנדה ומכסיקו: 28-32 יום.
* המזרח הרחוק: 31 יום.
* דרום אמריקה: 23 יום.
* דרום אפריקה: 16 יום.

שייט באניות הפאר של-ROYAL VIKING LINE
1) לאלסקה וקנדה-(בשילוב טיול בארה"ב)-30 יום.
תאריכי יציאה: יוני-28. יולי-22,10. אוגוסט-27,15,3.
2) לחוג הקוטב הצפוני-(כולל ביקורים בקופנהגן ו-וינה)-19 יום.
תאריכי יציאה: יוני-22,15. יולי-27,13,6.

חוברת עם פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות!

52 שנות נסיון לשרותכם!
הטיול הטוב ביותר שלך
אירופה טורס בע"מ EUROPA TOURS

הארגון, התכנון והביצוע ע"י אירופה טורס רח' בן יהודה 100 ת"א טל.243224.

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

ישראכרט | ויזה | DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.

שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

דרושה
מזכירה טלפוניסטית
*
לפנות לחנה, טל. 03-232262
כל יום בין השעות 11.00 — 14.00

נפתחה
Ricci
מסעדה איטלקית מקורית
רח' הרברט סמואל 78 (טיילת)
טל.659241 (דרך מלון קונקורד)
פתוח כל ימות השבוע מ-11.00 בצהריים עד 01.00 בלילה.

סיטרואן מציגה:

VISA Super E

כשאתה קונה סיטרואן ויזה Super E אתה מקבל: **מבנה** אירודינמי מתקדם, **מושבים** אורטופדיים מפוארים בבד קטיפה מיוחד עם משענות נשכבות. **שפע** של מקום למרפקים, לרגליים ולראש, **נוחות** נהדרת בנסיעה, **שטיחים** מקיר לקיר **לויין** פיקוד אלקטרוני בקצות אצבעותיך. **4 מתלים** טלסקופיים נפרדים, **מותות** קדמיים ואחוריים לאיזון המתלים, **מתאם בלימה** אחורי בעזרת תת לחץ, **מד בקרה** לחיסכון בדלק (אקונומטר). **כיוון אורות** קדמיים ממושב הנהג.

שעון זמן קוורץ, **פנסי קוורץ** יוד קדמיים, **מפשיר אדים** לשמשה האחורית. **נורות בקורת:** לחץ שמן מנוע, בלמים, מהבהבי חירום וטעינת מצבר. **מצית** סיגריות, **4 דלתות + דלת אחורית** לתא המטען (התא בנפח 674 דצ"ק עם מושב אחורי מקופל), **כיסים** בדלתות הקדמיות, **סגירת בטחון** לילדים בדלתות האחוריות, **הגה** בשיטת המסרק, **מנוע חזק** 1124 סמ"ק עם 50 כ"ס **יותר מ־18 ק"מ לליטר** במהירות קבועה של 90 קמ"ש, (בתנאי מבחן ביהח"ר) **זינוק** מ־0 ל־100 קמ"ש ב־16.8 שניות.

ניתן להצמיד מחיר המכונית ליום ההזמנה.
פרטים בסוכנויות **סיטרואן.**

ניתן גם להשיג ויזה Club עם אותו המרכב בנפח מנוע 652 סמ"ק.

בוא לנסות את ויזה סופר E ותגיע למסקנה שאתה מקבל מכונית השווה יותר ממחירה

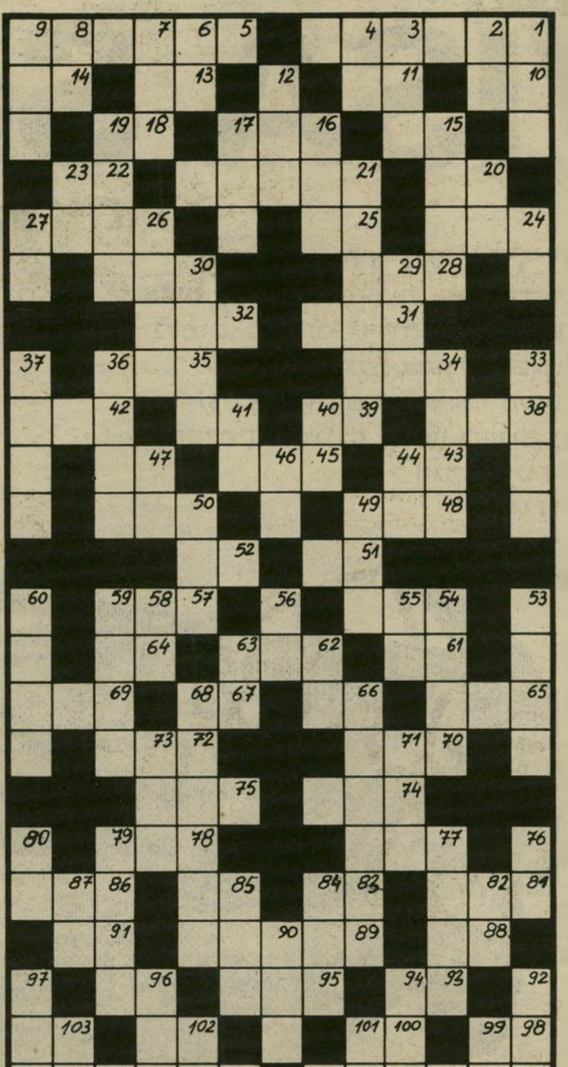
CITROËN

המפיץ הבלעדי: **דוד לובינסקי בע"מ. ת"א:** רחוב שונצינו 16, טל. 333214-9. **ירושלים:** רחוב הס 3 טל. 02-228488.
סוכנויות: אשקלון: אלנבי את בני א. התעשיה החדש, טל. 25757, **באר־שבע:** אשנב הנגב, דרך חברון, טל. 77021, 057-33210.
חדרה: קל נע, שיווק רכב בע"מ, הרברט סמואל 25, טל. 31689. **חיפה:** רכב הצפון בע"מ, שד' בן גוריון 8, טל. 04-520461.
כפר־סבא: פוספלד, איזור התעשיה, דרך השרון רמתיים, טל. 052-20161. **נתניה:** לוינקופף הרמן, רח' שוהם 4 טל. 25307.
תל־אביב: ב.ג. מוסכי, רח' אנילביץ 52, טל. 3313339. **נצרת:** מישל וזוהיר סרוגי', מרכז התעשיה החדש טל. 56860.

CITROËN VISA

תשבץ

מאת **אביגיל יואי**

מאוזן:

1) טוח ראייה (3,3); 5) קיצוניות; 10) נח; 11) כינוי מליצי לשמיים; 13) כלי קיבול לשמן; 14) מבושל למחצה; 15) מוסד תנוכי; 16) חבר אנשים, סיעה; 18) נישא; 20) אויב; 21) ראשוניות; 22) ידיד; 24) תכשיט; 25) שלי; 26) שד"ר; 28) בחפזון; 30) קרבן שהובא כדי לכפר על חטא; 31) מיתר שרירי; 32) רכוש רב; 34) סל קלוע מקני סוף; 35) דג־ים טורף; 38) קטע של ספר; 39) מרכז הרגש והרצון; 41) צעיר עזים; 42) תבנית; 43) אחד משבטי ישראל; 45) סירה של אסקימואים; 47) מחזאי אירי; 48) תפארת; 50) מבוע; 51) מקווה מים רבים; 52) מפתן; 54) באלחימיה — ברזל; 57) גיס; 61) מספיק; 62) אגודת אליאנס היהודית צרפתית (ר"ת); 64) שמה הראשון של אחת מגבורות דאלאס; 65) שפריץ; 66) חרון; 67) רק־בן; 69) ישוב בדואי בנגב; 70) סלח, הטה חסד; 72) נזיר וכהן בודאי בסיבט; 74) קסדצ'יק; 75) עיקר הדבר; 77) זעזוע; 78) רווח מסויים בין דבר לדבר; 81) יציר כפיו של המהר"ל מפראג; 83) רטוב; 85) נשמה באפיו; 86) פלך; 88) פקודה; 89) יצירה ספרותית לגלגלית עוקצנית; 91) סתום; 93) מדף; 95) עוות; 96) נכרי; 98) החלק הפנימי הרך שבצמח; 100) מספר הצדיקים לפי מסורת ישראל; 102 מפרנס; 103) תרי; 104) אוטונומיה; 105) פרופיל.

מאוזן:

1) חרפה ושבח; 2) עצם; 3) תקופה; 4) בהמה בהרי סיבט; 6) בני תשחורת; 7) גמל צעיר; 8) תואר הולנדי; 9) כינוי לוואי של כבוד; 12) אפס, ריק; 15) אחים ידועים מספרי אגדות לילדים; 16) השיח ממנו גבנתה תיבתו של משה; 17) חומה; 19) רצפט; 20) נצח; 21) איש תנועה דתית לוחמת; 23) כלי רתמה; 24) חוזקה; 26) הצוק שבמגוע; 27) שן חותכת; 29) פלגש מקראית; 30) שיר תהלה; 33) מרדה; 34) מעשה של הקרבה; 36) שמחי; 37) עגול ה'רך; 40) תואר לנכבד ערבי; 41) אריג עבה; 44) עמוד נוזלים; 46) מטבע פני; 47) אריג יקרות; 47) ארס, רעל; 50) תכונות יסוד; 53) אורח נשים, וסת; 54) משתה; 55) חכם בתורה; 56) של; 58) כלי נשיפה; 59) תער; 60) חשכה; 62) מכלי האכילה; 63) בן נח; 66) יתוש גורם הקדחת; 68) יחידת כמות החם בשיטה המטרית; 71) מול; 73) תקר, הוצאת רוח; 76) תפקיד צבאי; 77) הזארד, הסתכנות; 74) מוט של בניאים; 80) מספר השנים לקרבות מלחמת העצמאות; 82) שובב; 84) כתם על העור; 85) למרות; 87) מוקש; 90) ארבה; 92) ידיעה שנמסרה בע"פ; 94) גס; 96) אנטיתזה לופה; 97) מוסה; 99) אות כוזן; 101) אות בא"ב; 102) פורע ומכשיל; 103) לא יותר.

המכון הישראלי לספרות נשים קוסמטיקה ופדיקור

★ קורסים
ספרות נשים - קוסמטיקה - פדיקור מניקור
הוצאת שיער בחשמל לצמיתות (אפילציה)

★ סלון ומכון יופי
חסרוקות, תספורות, החלקות, סלסול, צביעות, פסים, טיפול פנים, איפור, הוצאת שיער לצמיתות (אפילציה) ובשעוה

★ הכנת כלות
• מחירים עממיים • שרות מעולה

דיאנה

1983

ת"א, דיזנגוף 190 (יחדפת 4) 226066, 229388

תן טרמפ לחייל

מכתבים

(המשך מעמוד 20)

עם שאר מילחמות ישראל — אסור לשכוח את כל אלה.

מאיר פיינצק, תל־אביב

● ● ●

„הסיגנון החדש"

תרומה מחיבשת החמישית.

קריקטורה זו קיבלתי מאוסטרליה מבני, אריאל, שאליו אנו שולחים באופן קבוע את העולם הזה.

שלום ויינשטין, הרצליה

● ראה בעמוד זה.

קריקטורה של טנדברג בעיתון אוסטרלי
תרומת הקורא ויינשטיין

● ● ●

לעולם לא נוח ממפה!

דפים מיומנו של ספסר עברי.

אפריל 1982: היה לי יום מוצלח היום. הבוקר חסמנו את השערים, הדלקנו צמיגים וצעקנו: „ימית — חלק בלתי־נפרד מארץ־ישראל. לעולם לא נוותר ממפה זו!"

קיבלתי מנציג הממשלה עוד מיליון שקל מתחת לשולחן. עוד מעט יגיע יועץ ההשקעות מהבנק. יש עכשיו גיאות בבורסה, צריך להכנס לשם חזק.

ינואר 1983: איזה מזל! הצלחתי לצאת מהבורסה בדיוק בזמן. אני הולך לנופים, לקנות וילה בהנחלות החדשה. צריך להיות חלוצים, ליישב את ארץ־ישראל. ההתנחלויות קובעות את זכותנו על הארץ.

מרס 1985: היה לי יום מוצלח היום. בבוקר חסמנו את השערים, הצתנו צמיגים וצעקנו: „גרפים — חלק בלתי־נפרד מארץ־ישראל. לעולם לא נוותר ממפה זו!"

קיבלתי מידידי הוותיק, נציג הממשלה, עוד טריליון שקל מתחת לשולחן (אוי, האינפלציה, האינפלציה!) עוד מעט יגיע יועץ ההשקעות...

הביא לדפוס:
אדם קדר, תל־אביב

● ● ●

לסגור לפני

את בית־הספר!

לתשומת־ליבו של שר־החינוך, אם טרם קרא את הדברים בעיתונות היומית:

למר זבולון המר שלום וחג שמח.

מן הראוי להביע סיפוק על החלטתכם לאסור על „הרב" מאיר כהנא להופיע לפני תלמידים בבתי־ספר בשל הדעות הגזעניות ורהפאשיסטיות שהוא מביע ומפיץ.

מן החובה להסב את תשומת־ליבכם לעובדה שהרמטכ"ל היוצא, רב־אלוף רפאל איתן — שלמעשה הודח על־ידי ועדת־החקירה הממלכתית שחקרה את פרשת הטבח בצברה ושאתילא — מרבה אף הוא להופיע בפני תלמידים בבתי־הספר. ובהזדמנות זו, כמו בהזדמנויות אחרות, הוא מטפטף רעל גזעני באוזני מאזיניו הצעירים.

בראיון שהעניק להארץ (18.3.1983) הצהיר: „נגד הערבים בשטחים מספיק מקל." באותו ראיון הפיץ דברים שבתולדות הסכסוך עם היהודי זכו לכינוי עלילת־דם. הוא אמר: „נאווה אלימלך אתה זוכר? היא נרצחה על־ידי ערבי מעזה כטסט קבלה לאירגון טרור. עתה נעלם עוד ילד באותן נסיבות."

במישפט־הטירטורים, שבו נחשפו גילויים מחרידים — של התעלולות, תקיפות בנסיבות מחמירות, ומתן פקודות בלתי־חוקיות בעליל הנוגדות את כללי המוסר והמישפט הבינלאומי — התברר כי הרמטכ"ל היוצא נתן את ההנחיות הבאות: „יש לקיים בדחיפות מחנה־מעצר, המחנה צריך לשמש למעצר, כאשר צריך להשתמש באמצעים החוקיים המאפשרים מעצר לחקירה (בלי מישפט) לפרקזמן המוכתב לפי החוק, שיחרורם ליום־יומיים ומעצרם שוב (טירטורם)... המינהל האזרחי צריך לתמנע מזימון מנהיגים לשיחות־התראה (אנחנו משפילים את עצמנו) ובמקום שיחות — לבצע מעצרים. אנשי הישובים היהודים חייבים לנוע עם נשק, וכאשר נתקפים — פותחים באש."

בעדותו לפני בית־הדין הצבאי התבטא הרמטכ"ל: „...יש הטלת סנקציות בשטחים, ענישה קולקטיבית... נתתי הוראה להעניש הורים של מתפרעים. יש צו בשטחים, שאם הילדים אינם בני־עשרה, יש להעניש את ההורים. אצל ערבים זה עובד טוב מאוד. לעצור ולשחרר, לעצור ולשחרר."

לשאלת אחד הפרקליטים האם הרמטכ"ל היה מתייחס בסלחנות לחייל שהגיב במהלומות על תנועה מיזרחית, הוא השיב: „תלוי. אם החייל הוא עולה חדש משוודיה, הוא לא יודע מה זה. אבל אם הוא עולה מעיראק והוא חושב שהאצבע לא מורמת בסדר, מוריד

(המשך בעמוד 24)

לך יפעיר שי סאבא

וידיאו עם אבא!

הגיע משלוח להספקה מיידית!

וידיאו סאבא — היצירה המושלמת בתמונה ובצבע עם הראש החכם המגנטי (HELICAL) הפועל בשיטת V H S (קסטות גדולות) הנפוצה ביותר בעולם ובישראל.

2 שיטות PAL/SECAM, מנועי הסרבו, האפשרות להרצת התמונה במהירות קדימה ואחורה תוך כדי צפיה, מגוון האפשרויות המתוחכמות להפעלה ולפיקוד והקפדנות בתכנון ובעיצוב — נותנים בידיך יצירה מושלמת עם אחריות לשנה שלמה כולל ראש הוידיאו (+ אפשרות לחידוש השרות בתום שנת האחריות).

האחריות ניתנת לך על ידי אבא חזק ואמין — השרות של תדיראן!

חדש! שאל על הוידיאו הנייד-סאבא

היכן תוכל לרכוש את וידיאו סאבא?

במת"ם ובמקומות הבאים:
(רשימה חלקית)

תל-אביב: "שיווק הוגן", דיזנגוף סנטר, טל' 03-292311.
"א.ל.מ. אינטרנשיונל", ה' באייר 76, טל' 03-454598 (ככר המדינה ליד בנק לאומי)
"גרינוולד", הרצל 68, טל' 03-829313
"סלון רז", אלנבי 132, טל' 03-613042
"סלון טוקיו", אלנבי 66 טל' 03-283770
"אל-דאי", העליה 23, טל' 03-824649
ירושלים: "סלון סיני", בן-יהודה 6, טל' 02-222627
"טטרון", אבן ישראל 2, טל' 02-222322
חיפה: "אסטרו אמריקה", שד' ההסתדרות 20, טל' 04-721234 — צומת הצ'ק פוסט (ליד היפר כל-בו)
"סלון קריידמן", צידון 4, פינת הנביאים 14, טל' 04-640640
"סלון מהיר", הנביאים 17, טל' 04-640106.
אשקלון: "צלילי הדר", הרצל 29, טל' 051-22513
"קרן אור – ברזילי", הרצל 22, טל' 051-28411
באר-שבע: "סלון אדיב", החלוץ 122, טל' 057-31131
"מימון", הרצל 82, טל' 057-70699
בת-ים: "כל בו ליפשיץ", בלפור 33, טל' 03-863698
גבעתיים: "צלילי המוסיקה", כצנלסון 117, טל' 03-739550
"מתנאלי", כצנלסון 18, טל' 03-317105

הרצליה: "רדיו T.V.", סוקולוב 53, טל' 052-82088
"סלון הרצליה", סוקולוב 59, טל' 052-85565
חדרה: "ש. שויצר ובניו" בע"מ, הרברט סמואל 68, טל' 063-26945/6.
"מרכז הוידיאו", הנשיא 43 טל' 063-22284
חולון: "סלון סבוי", סוקולוב 77, טל' 03-882588.
יפו: "פינדר", שדי ירושלים 28, טל' 03-824068.
כפר-סבא: "חשמל כל", ויצמן 74, טל' 052-44411
לוד: "גט-אין", הנשיא 2 (ע"י מגן דוד אדום), טל' 054-20195
ספרית קסטות וידיאו במקום
נס-ציונה: "פינקלשטיין משה", וייצמן 25, טל' 054-73292
נתניה: "גולן שניר", הרצל 41, טל' 053-40014.
"סלון בת קסם" בע"מ, הרצל 30, טל' 053-35454.
נהריה: "טל רון אלקטרוניקה", סמטת רון 19, טל' 04-928240
ספריית קסטות וידיאו במקום
עכו: "אחים סט", נבורי סיני 5, טל' 04-912540.
עפולה: "פינת האושר", ירושלים 5, טל' 065-23797
פתח-תקוה: "פרידמור", חיים עוזר 1, טל' 03-912843.
"סלון ברק", חובבי ציון 30, טל' 03-911330
צפת: "אחים מוכניק", ירושלים 75 טל' 067-30077.
"מארק", רח' ירושלים 40, טל' 067-72344
קרית אתא: "אחים סיאג", כביש קרית אתא טל' 04-723162
קרית ים: "אחים נפתלברג", ים 3 טל' 04-717393.

קרית שמונה: "סלון 2000" (פרס), מרכז מסחרי, טל' 067-40461
"בזק", **מרכז מסחרי**, טל' 067-41887
קרית-מלאכי: "לוגסי", מרכז הדר, טל' 055-82158
רעננה: "סלון אפי", אחוזה 109, טל' 052-20945
רחובות: "סלון להט", בית המעלים, טל' 054-58001/4
"סלון אלקטריק", הרצל 187, טל' 054-57574
"אלון אלקטרוניקה", רח' רמב"ם 100, טל' 054-55595
רמלה: "אסתר אוניברסל", ניאליק 2, 054-23077.
ראשל"צ: "תומר", הרצל 22, טל' 03-995772
רמת-גן: "סנסור", זיבוטינסקי 91, טל' 03-793685
רמת-השרון: "סנסור", סוקולוב 42, טל' 03-474917

לוידיאו סאבא יש אבא-שרות תדיראן

SABA

שיווק, אחריות ושרות

תדיראן
שיווק ושרותים בע"מ

מכתבים

(המשך מעמוד 22)

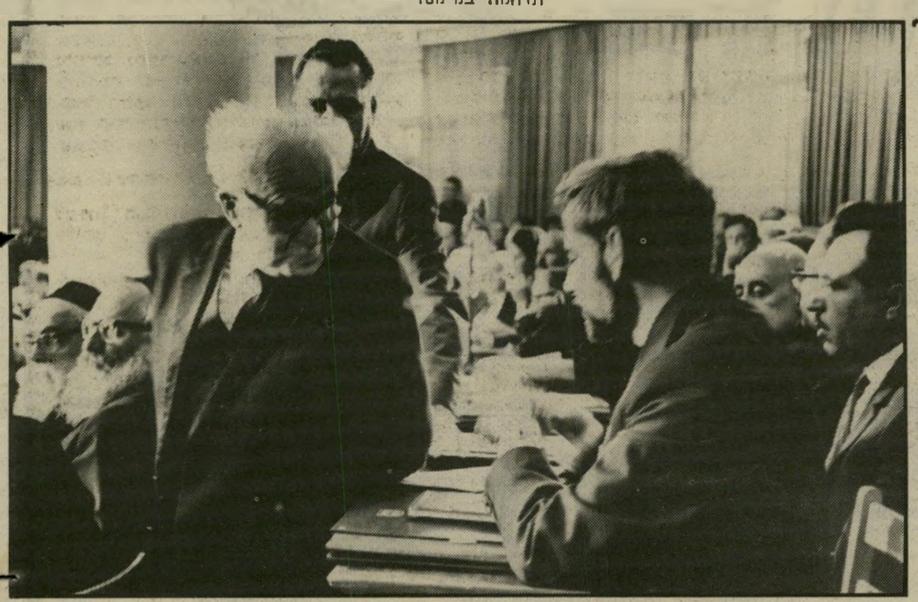
גבוט והערבי שוכב על הארץ — אני מסכים עם שיקול דעתו."

כל אלה הם רק לקט קצר ביותר של הכרזות והנחיות ראש"ל רפאל איתן, מהן עולה ריח חריף של גזענות מכאן מתחייב שתנאינה קטנה מהחלם של המימסד הישראלי ב־1965. אני זוכרת תמונה מפורסמת, שבה מביט דויד בן־גוריון כלא מאמין בח"כ החדש, אורי אבנרי. בוודאי תוכלו למצוא אותה בארכיון המערכת.

סנדרה לוי, בת־ים

פטרה קלי ביומה הראשון בבונדסטאג, 1983
תדהמה במימסד —

אורי אבנרי ביומו הראשון בכנסת, 1965
— ותיקות לשינוי

עם כל הכבוד לירוקים, כדאי להתייחס אליהם בזהירות. בהתלהבותו, מתעלם אורי אבנרי מכך שהכוח הפוליטי החדש הזה צועד בסמיכות בלתי־סימפאטית לשני תהומות עמוקים, והוא עלול להידרדר לתוכם בכל רגע:

● לסיסמות האקולוגיסטיות, נגד זיהום הסביבה, מתלווה נעימה אידיאולוגית של התנגדות־לשמה לקידמה הטכנולוגית. הם אינם מסתייגים במפורש מזמירות בסיגנון זה, המושמעות בשולי התנועה.

● לסיסמות נגד נאט"ו ונגד מירוץ החימוש הבין־גושי מתלווה נימה של בדלנות גרמנית לשמה, שפטרה קלי וחבריה לא טרחו להבהיר כי הם מתנגדים לה.

יוסף ריזן, פתח־תיקווה

● ● ●

הח"כ המגרש

מאיר כהן, הממליץ לגרש עם ממולדתו, אינו ראוי לתפקיד ציבורי.

סגן יושב־ראש הכנסת מאיר כהן, מצטער שלא גירשנו (סליחה — החזרנו לביתם) את הערבים תושבי הגדה המערבית, ומובן שיש לו נימוקים „טובים" לכך.

הגו עם רפאל איתן כפי שנהגתם עם ה„רב" כהנא ותנעלו את בתי־הספר לפניו, לבל ימשיך להרעיל את התלמידים.

יוסף אלגזי, תל־אביב

● ● ●

ירוקה בבונדסטאג

הצלחתה של מיפלגת הירוקים בבחירות הכלליות במערב גרמניה חזרה כירה לאורי אבנרי את הצלחתו של „העולם הזה — כוח חדש בבחירות 1965 (העולם הזה 2378).

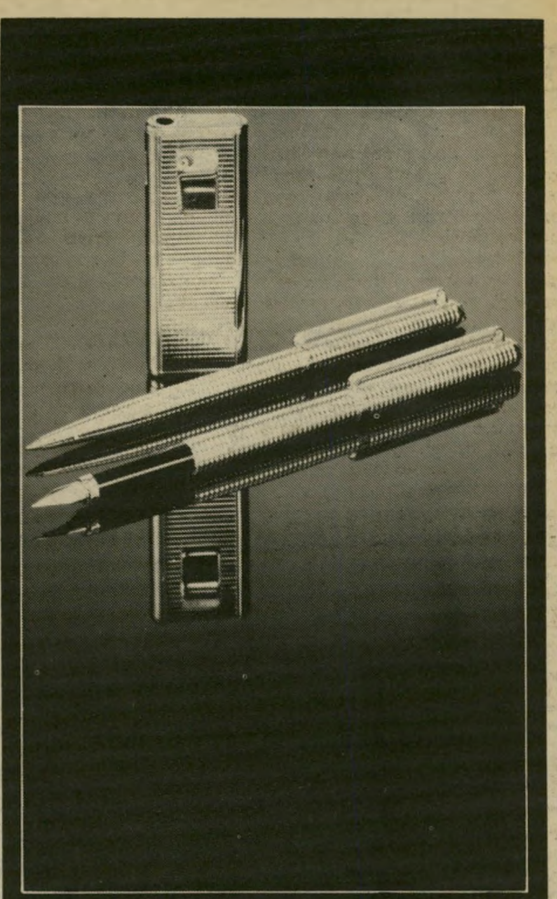
גם לי. הדילוג המרשים מעל מחסום חמשת האחוזים (אחוז ה־חסימה בגרמניה) הוא פתח תיקווה לאפשרות של שינוי וריענון בדמוקרטיה הגרמנית שהיא עדיין, למרבה הצער, סמכותית מאוד.

התדהמה וההפתעה שבה קיבלו הפוליטיקאים המיקצועיים בפרלמנט את הנבחרים החדשים, בוודאי זהו שלב נוסף בהתפתחות רעיון, שהחל מופץ על־ידי קבוצה גדולה קטנה, ובשנים האחרונות קונה לו אוהדים רבים. חלקם עדיין מתביישים להודות בכך, וחלקם כבר מודים בכך בפה מלא, ומקבלים גיבוי ולגיטימציה מבעלי־סמכות שונים — רבנים, אנשי־צבא בכירים, פוליטיקאים ואנשי אקדמיה בעלי אוריינטציה לאומנית.

עתה בא אדם בעל תפקיד ממלכתי שלישי בחשיבותו ומפיץ את הארס הזה הלאה. וכבר יש מי שמנסים לממש בפועל את התיאוריות בנסיון למרר את חייהם של כל תושבי השטחים (ולאו דווקא הפעילים בהתנגדותם לכיבוש), כדי ש„יפטרונו" מנוכחותם.

ובאשר למאיר כהן — לדעתי, אדם בעל דעות כאלה אינו זכאי לשרת בתפקיד יצוגי ציבורי.

יוסי זיו, תל־אביב

כאשר אתה רוצה לומר, ללא מלים, למישהו שהוא יקר לליבך באמת...

ל"אליזה" — עטים ומציתים יוקרתיים, מתוצרת גרמניה, שאומרים את הכל. ניתן להשיגם בציפוי זהב, ציפוי כסף או לכה סינית. ל"אליזה" אחריות לכל החיים.

élysée

יבואן בלעדי — "רנה" דיזנגוף 74, תל־אביב, טל' 287564
להשיג בחנויות מכשירי כתיבה חנויות טבק וחנויות מתנות מובחרות

מרים בנימיני

מזל החודש: טלה

יהודה ברקן

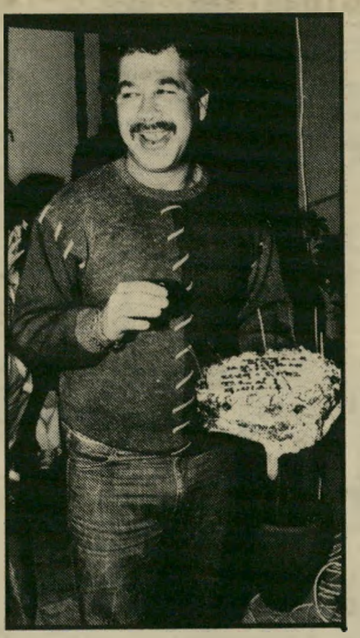
נולד ב־29 במרס 1945. חשמש במזל טלה, הירח במאזניים והאופק העולה במזל קשת.

במפת־הלידה נראית אישיות ששולט בה, יסוד האש, מה שמעיד על שימחת־חיים, על ילדותיות, על אופטימיות ועל חרבת העזה ומשיכה לסכנות.

מסתכל מחצד יכול לטעות ולחשוב שבעל המפה מתנהג וחי בדיוק כפי שהוא מרגיש. אך זה לא בדיוק כך. אין ספק שהוא מאוד ספונטאני, אימפולסיבי ומפתיע, לעולם אי־אפשר לצפות מראש מה תהיה תגובתו. במקום שהיה צפוי שיגיב בצחוק, בלעג ואפילו בנוסטרוח, הוא מסוגל לפתע להסתגר לחיץ־לב, להפגע ואיש לא יבין מה גרם לו להתנהגות כזו.

במצב אחר הוא יגרום להפתעה לא פחות קטנה, כאשר יצחק ויתלהב מ־עניין שלאחרים יהיה קשה למצוא את המשעשע בו.

במפה שלו מופיעות שתי תכונות מנוגדות: העדינות והגסות משתלבות ה־אחת בשנייה, ומבלבלות את האנשים שבאים עימו במגע. הוא מסוגל להיות גלוי־לב וחסר־טאקט עד להכאיב, אולם כשנדמה שעוד מעט הוא יעבור את גבול הטעם הטוב — הוא מציג לפתע את הצד הנסתר באישיותו ומגלה חבנה, טאקט ואפילו התחשבות.

יהודה ברקן
להיות במרכז העניינים

האויב המאיים ביותר על חייו הוא השיעמום או השיגרה. הוא ניחן בחשיבה מקורית וברעיונות בלתי־מקובלים. ברגע שרעיונות מוזרים ונועזים אלה מתעוררים, הוא חש שכעת הוא יכול לפוצץ את העולם, ואם לא כך, לפחות לגרום לו טלטלה כזו, שאיש לא יוכל להמשיך בשיגרה מבלי לחרגיש שניערו אותו ניעור רציני ביותר.

למזלנו, לא כך מתרחשים הדברים, מכיוון שבמחשבה שנייה הוא מסוגל לבקר את עצמו ואת רעיונותיו ולבחון איך הדברים יתקבלו ולמה הם יגרמו.

לזכותו אפשר לומר שהוא ניתן בבקורת עצמית חזקה, אך ביקורת זו לא מתרכזת רק סביב עצמו, ומופנית לעתים קרובות נגד דברים שמפריעים לו.

אי־אפשר לומר עליו שהוא מופנם, שכן המפה מספרת על אדם מוחצן שיש לו צורך להתבלט ולהיות במרכז תחת־עניינות ותשומת־לב. מאחר שנראה ב־בירור שנפל בחלקו כישרון מישחק, הוא מצליח בהופעותיו לפני הקהל ומסוגל לרתק ולהקסים את כל רואיו ושומעיו.

נראה, כי הוא ניחן בחוש־הומור, אם כי לא תמיד הומור מעודן ומתאים לסוג מסויים של קהל.

כדאי לחוסיף שעם כל שימחת־החיים והעליזות השופעת, מגיע רגע שבו „גמר לו" מכל הצחוק והשימחה, והוא חופף קודר ואפילו מדוכא. אז הוא מרגיש צורך להתבודד ולהתרחק מכל ההמולה. עד שפיתאום גם זה יעבור לו, והוא יחזור ויהיה משעשע ונחמד כפי שמצפים ממנו.

יש לו יחס של כבוד לכל מה שקשור למסורת, לבית ולמישפחה, והוא הדין לחשוף את עצמו, וגם משום שאנשים מתקשים להכיר מיהו באמת. רוב הקרובים שמתחילים בחמון תיקווה וציפיה נפסקים לפתע ומשאירים טעם מר ורגשת אכזבה.

אומנם, ההתייחסות שלו מאוד רצינית בעיניו, אך לפעמים הוא אפילו לא מרגיש שתגובותיו המהירות והמפתיעות פוגעות באנשים ומרחיקות אותם ממנו — והוא עומד ותוהה, כי אינו מבין מה קורה.

יש לו אינטואיציה חזקה מאוד ועוברות עליו תחושות מיסתוריות שלא קל להסבירן, לכן הוא גם מאמין במיסטיקה וחי אותה בצורה חזקה ביותר. לפעמים הוא עצמו חש שיש לו כעין חוש נבואי, והוא אינו מופתע שדברים שהוא חשב עליהם אכן מתרחשים. יופיטר ברום השמים מראה על פופולאריות רבה והצלחה, ואפילו הצלחה שבאה בקלות וכדבר מובן מאליו.

העדינות והגסות שלו משתלבות האחת בשנייה, ומבלבלות את כל האנשים שסביבו. הוא מסוגל להיות גלוי־לב וחסר־טאקט, ואחר־זה מתחשב ומבין

למרות הנטיה לחיפזון ולחוסר־סבלנות, עליכם לרשן את עצמכם השבוע, ולחשתדל לנהוג בסקט כל־פי הסובבים אתכם. קרובי־מישפחה או ידידים יעמיסו את עצמם עליכם, בין־היתר על־ידי דרישות ספציפיות שונות. זה הזמן להעמידם במקומם ולסרב בצורה החלטית. חיי־האהבה יהיו קשרים בנסיעות, פגישות תתבצענה מחוץ למקום מגוריכם. תזהרו בדרכים ותגיעו בשלום למחוז חפצכם.

* * *

שוורים נמצאים בתקופה של חשבון־נפש. אתם מרגישים שעומד להתחולל שינוי בחייכם, אך עליכם ל־התאזר בסבלנות ולא להקדים את המאוחר. ברגע זה רצוי לא לפעול בצורה קיצונית ולתת לדברים להתנהל בקצב שלהם. מצב ה־בריאות אינו טוב במיוחד — אתם רגישים כל אחד בתחום שמוכר לו. אל תזקזקו בברירות אותכם, הקפידו על מנוחה ועל שינה. חיי־האהבה מבטיחים ומוסיפים טעם לחייכם.

* * *

אתם מבולבלים השבוע ועצבנים: כל דבר קטן מרגיז אתכם, ואתם נוטים להתפרץ בפיתאומיות וללא שליטה, למרות שהתנהגות זו אינה אופיינית לכם בדרך־כלל. נסו להתרחק קצת ממקור הבעיות ולארגן לכם חופשה קצרה או נסיעה, ופגישות עם אנשים שאתם אוהבים. מצב־הבריאות אינו כרגיל — אתם מרגישים חולשה ומפתחים חרדות סביב מצבכם. בשבוע הבא תרגישו יותר טוב.

תקופה של פריחה בחייכם מתחילה עתה. אהבות חדשות, מחודשות או ישנות, ממלאות אתכם. חלק מהן תצטרכו לשמור ב־סודיות, ולהתאפק שלא לגלות לאיש דבר. מיפגשים חברתיים ירחיבו את מעגל הידידים ו־יפתחו לכם נקודת־מבט חדשה. בעבודה כדאי לנצל את הפופולאריות שלכם ולהתחיל בפרויקטים חשובים שתלוים ביכולתכם להרשים את אלה הקשורים לעניין. בני שור ודגים ינסו ליצור קשר.

* * *

חשבוע אתם זוכים בהצעות חדשות בעבודה, והדבר ממלא אתכם מרץ, אופטימיות ותיקווה לעתיד. העבודה החדשה קשורה לנסיעות לחוץ לארץ, או לאירוח של אנשים מחו"ל. אריות שמתכוננים לבחינה יכולים להיות שקטים, הם יצליחו ואפילו יצטיינו. חיי־האהבה מלחיבים ומרגשים. אתם זוכים ביחס חם וב־תשומת־לב, בני־הזוג מעוניינים בטובתכם ובהתקדמותכם, וזה גורם לכם אושר רב.

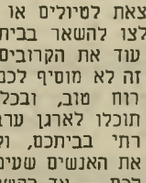
* * *

למרות שרציתם לצאת לטיולים או לחופשה, כנראה שתיאלצו להשאר בבית ולסעוד את הקרובים לכם.

זה לא מוסיף לכם מצב רוח טוב, ובכל זאת תוכלו לארגן ערב חברתי בביתכם, ולהזמין את האנשים שעימם נוח לכם — אך בקשו מהם שיעזרו לכם, כדי שלא יעול־העבודה לא יפול עליכם. מיכתבים או שיחות טלפון מחוץ־לארץ יוסיפו הרבה הנאה ועשויים לשנות את תוכניותיכם למשך לשבועות הקרובים.

נסיעה שאתם מתכננים לחו"ל עלולה להתעכב בגלל מעורבותו של בן־הזוג. אל תתאכזבו, זה יצא לפועל מאוחר יותר. סטודנטים חייבים לחשלים את העבודות ולא לדחות יותר, מכיוון שזה עלול לעלות להם בשנת־לימוד. אי־הבנות שהיו עם בן־הזוג אפשר יהיה ליישב השבוע, אך עליכם להיות חיוזמים, ולנסות את כל דרכי הדיפלומטיה וחטקט שלכם. קרובי־מישפחה מנצלים אתכם.

* * *

עומס עבודה מקשה על התקופה, ואתם חשים מודאגים, חרדים וחוששים שמא לא תצליחו למלא את המשימות בזמן. מתנו את הקצב, הדבר עלול לפגוע בבריאותכם. בני הזוג והידידים אינם מראים הבנה בימים קשים אלה, ומוסיפים גם הם להכביד. הם תובעים התייחסות תחת לעזור אתכם במנוחה. הדיבורים של בן־הזוג מעצבנים אתכם, אך כדאי לכם שלא להגיב ולתת לעניינים להרגע מאליהם.

* * *

קשתים מתכוננים לבילויים, לחופשות ולטיולים. כדאי לארגן פעילות חברתית ולא לצאת לנסיעות לבד. בן־הזוג יעניק מתנות ופינוקים, וזה ינעים לכם את התקופה. אם מתעכבות תוכניות בעבודה — אל תדאגו. העיכוב הוא זמני בלבד, עוד זמן מה תמצאו את עצמכם מדביקים את הקצב. קשתים יוכלו לארגן לעצמם תחום־לימודים חדש, או קורס קצר. זה הזמן המתאים לדברים מסוג זה.

השבוע תיאלצו להמצא יותר בבית ולדאוג לקרובי מישפחה מבוגרים. יחד עם זאת, סוף־סוף תוכלו להתפנות לעיסוקים יותר מענייניים. פגישות רומנטיות יוסיפו טעם לתקופה, אלא שיתכן כי עליכם יהיה ליזום את העניין. במקום הנוכיר בודה אתם עשויים להאישהו חדש מבני המין השני. שימו לב למה שקורה שם, וחישבו גם על נושאים אחרים — פרט לקריירה שלכם. המצב הכספי ישתפר מעט השבוע.

* * *

החודש אתם בנסיעות — חלקן בענייני עבודה וחלקן קשורות לביקור של קרובי מישפחה. בבית מורגשת מתיחות. בני־הזוג אינם מגלים הבנה רוחאורך־רוח. נסו למנוע מריבות ולפייס אותם. אהבה פיתאומית עומדת להיכנס לחייכם, תפגשו אותה במקום לא צפוי, והיא גם תשא אופי בלתי־שיגרתי שישנה את חייכם. המיפגש יהיה עם מישהו צעיר במיוחד. בני מזל תאומים יבלו כחברתכם.

* * *

בעיות כספיות עלולות להציק לכם השבוע, אל תחכננו קניות חדשות, וחישו כי עד כמה שאפשר. הפתעות לא כל־כך נעימות בעניינים פיננסיים עלולות לקלקל את מצב־הרוח. נסיעה או טיול שאתם מתכננים עלולים להתעכב בגלל ידידים שאי־אפשר לסמוך עליהם. נסו לארגן הכל בכוחות עצמכם, ואל תזדקקו לאחרים. הרמוניה תשרור בבית ביניכם ובין בני־המישפחה, דבר שיביא לכם אושר רב.

מסוף לשרות עצמי
מחפש שם לעצמו

20,000 שקל למציע השם הנבחר

בנק דיסקונט מוסיף להתייעל ולהשתכלל – למענך!
החידוש האחרון – מסוף לשירות אישי בתוך הסניף. במסוף זה תוכל לברר את מצב חשבונותיך השונים במו ידיך ובמהירות: הכנס את הכרטיס המגנטי האישי, לחץ על הקוד המתאים וזה הכל!
תוך שניות ספורות תוכל לקבל דו"ח מודפס על הפעולות האחרונות שנעשו בחשבונך. שיערוך עדכני של תיק ניירות הערך שלך, מצב חשבונך במט"ח, בתוכניות חסכון ועוד.
רק דבר אחד עוד חסר לו, למסוף הזה – שם עברי קצר וקולע. התוכל להציע אותו? צוות שופטים, הכולל את נציגי הבנק, נציג חברת הפרסום, רואה חשבון ועורך דין יבחר את השם הטוב ביותר ויזכה את שולחו בפרס בסך 20,000 שקל. במקרה שיבחר שם שהוצע ע"י כמה משתתפים, יחולק הפרס ביניהם.
את ההצעות יש לשלוח במעטפות סגורות **למחלקה לפרסום ויחסי ציבור, בנק דיסקונט, רח' יהודה הלוי 14, תל־אביב, 65546** עד לתאריך 15.5.83, תוך ציון שם המציע וכתובתו.
בנק דיסקונט יהיה רשאי להשתמש בשם הנבחר או בשם אחר שהוצע במסגרת התחרות, ללא כל תמורה.

יש עם מי לדבר.

בנק דיסקונט

הגברת בחליפה המשובצת

ראיתי אותה בתור למטוס בנמל־התעופה של פראנק־פורט. היא היתה לבושה בחליפה משובצת, נראתה כבת 35 ועיניה קרנו כוח־חיים ואופטימיות. מבטינו נפגשו וחייכנו. כל אחד מכיר את ההרגשה הזאת, כשפוגשים באדם זר לגמרי, ומשהו עושה „קליק".

אבל לא היה לי זמן. מיהרתי לקלן, ומשם לבון, כדי להשתתף בחגיגה הגדולה של „הירוקים" שנבחרו לבונדסטאג.

במטוס ישבנו במקומות מרוחקים. בנמל־התעופה של קלן המתין לי אחד מנבחרי הירוקים, שהסיע אותי לבון ושיכן אותי בבית־מלון קטן. השעה היתה מאוחרת.

עמדנו באכסדרת המלון ושוחחנו על התוכנית ליום המחרת, כאשר נפתחה הדלת ונכנסה הגברת בחליפה המשובצת, בעלת העיניים הקורנות.

„נא להכיר — הגברת ריטינג מאוסטריה, מר אבנרי מישראל."

„אתה האיש שהיה במטוס?" צחקה. „אילו שוחחנו בינינו, יכולנו להגיע הנה ביחד!"

במשך היומיים הבאים ראיתי אותה הרבה. צעדנו יחד בתהלוכה, וסוכנות־ידיעות בינלאומית הפיצה משום־מה תמונה משותפת שלנו בכל העולם. היינו יחד ב־פרלמנט, בישיבות הסיעה של הירוקים ובחגיגותיהם. שוחחנו הרבה, ועל הרבה נושאים.

ריטינג

אחד התענוגות הגדולים — והנדירים — בחיים הוא להכיר אדם חדש המעשיר את עולמך. כזאת היתה הפגישה עם ברברה ריטינג. כאשר ההיכרות נוצרת בין שני אנשים — או איש ואשה — שכל אחד מהם מתעניין בשטחים רבים ו־פעיל בנושאים שונים, יש לה אופי של מסע־גילויים. אתה מגלה עולם חדש, וכל דבר נראה לך חדש ומעניין.

תחילה שמעתי רק שהיא שחקנית. אנשים ניגשו אליה ברחוב, ביקשו בדחילו את חתימתה ואמרו שהם נהנו לראות אותה בהצגה סלונית או בסרט פלמוני. היא שיחקה 250 פעם את ליידי מאקבת (ושנאה את התפקיד). נשרפה כמה מאות פעמים על המוקד כז'אן ד'ארק, הבתולה של אורליאנס, ושיחקה לצד סופיה לורן בסרט על גרמניה הנאצית.

שיבצתי אותה במיסגרת „שחקנית", כאשר ניגש אליה אדם ברחוב ואמר: „אני נהניתי מספר־הבישול שלך. אני מבשל עכשיו את כל המתכונים שלך!" הסתבר כי לברברה ריטינג רעיונות נוקבים מאוד על מה מותר ומה אסור לאכול, והיא המחישה אותם בספר־בישול, ובו מתכונים נכונים מכל העולם, גם מישראל. (היא היתה כאן בהופעות של תיאטרון גרמני, וניצלה את ההזדמנות כדי לאסוף מתכונים של חומוס, טחינה ועוד.)

שיבצתי אותה מחדש, כאשר ניגשה אלינו גברת קשישה ואמרה: „אני קונה תמיד רק את הלחם שלך!" מסתבר כי ברחבי גרמניה ואוסטריה נמכר לחם האפוי על פי מתוכנה, והנקרע על שמה. יש ילדים הפונים אליה בשם „גברת ריטינגברוד" („לחם ריטינג").

כל אלה — מישחק בתיאטרון ובקולנוע, טיפוח תודעת התזונה הנכונה וייצור הלחם — אינם צורכים אלא חלק קטן ממירצה השופע של הגברת. היא כותבת ספרים לילדים (בין השאר: ספר הבישול והמישחק, שבא לחנך ילדים מגיל צעיר לתזונה נכונה), מנהלת מאבקים לאיכות הסביבה, לוחמת בריבוי התרופות המיותרות ו/או המזיקות מטעם התעשיה הפרמצבטית אדירת־הכוח, ופעילה בקרב הירוקים באוסטריה ובגרמניה. מובן מאליו שהיא גם פמיניסטית.

כרגע היא עוסקת בראש ובראשונה במאבק חריף נגד הניטויים בחיות. עיניה מתמלאות בדמעות כשהיא מתארת מה קורה לחיות בניסויים. לדעתה הם מיותרים לגמרי, מכיוון שאינם משמשים אלא ככיסוי פורמלי לניסויים חשאיים בבני־אדם, שרובם אינם מודעים לכך.

ביכלל, עיניה הירוקות של ברברה ריטינג מתמלאות דמעות בנקל. ראיתי זאת כמה פעמים ביום. כאשר התעללו חברי־הפרלמנט בנואמת „ירוקה" בבונדסטאג, כאשר שמעה על מעשה יסה של מישהו, כאשר דיברנו על צברה ושאתילא, ועוד. על הבימה, מסתבר, לא התקשתה מעולם לבכות ברגע הנכון.

איך צומחת אשה כזאת? בגיל 18 נישאה לגבר חסר־נתינות, שהבטיח לעזור לה בשיחרור אביה, שהיה שבוי בברית־המועצות. (כן, מיספר שנותיה עולה במיקצת על המראה החיצוני, וקרוב יותר למיספר שנותיי שלי). היא התגרשה ובאחד הימים עמדה בתחנת־רכבת. כשעל גבה התרמיל שהכיל את כל חפציה, בלי בית ובלי פרנסה. בלית ברירה הסכה שחקנית, וכך החלה הקאריירה שלה. לאחר־מכן נישאה לרוזן גרמני מפורסם מאוד, שנשבה בסטאלינגראד והיה אחד מראשי „הקצינים החופ־שיים" שהקימו על אדמה סובייטית את „הוועד למען גרמניה החופשית". בשעתו הייתי מקשיב לשידוריהם ברדיו מוסקווה. היא התגרשה גם ממנו, ועכשיו היא רשאית לקרוא לעצמה בשם רוזנת, אך אינה עושה זאת. תחת זאת היא חיה עם בחיר־ליבה הנוכחי וילדיה בסביבת זאלצבורג, בחוות־איכרים מרוחקת; ושם היא חיה את החיים האמיתיים — „חיים אלטרנטיביים", בלשון הירוקים. יש שם תרנגולות, כלבים, טוסים, וכמובן חתולים. את לחמה היא אופה, כמובן, בעצמה. מגרעיני־

אורי אבנרי

יקח איש

שעורה שלמים, שאותם היא טוחנת במטחנת־היד שהפכה לסמל שלה.

זה זמן רב לא פגשתי באדם כל־כך צעיר.

הבלגן המאורגן

„הירוקים" ישבו מסביב לשולחן עגול גדול בבניין הבונדסטאג. היה נדמה לי שאני יושב בפגישה של סיעת קמפוס באוניברסיטה העברית, או בכינוס של פעילי שלום עכשיו או הוועד נגד המילחמה בלבנון או יש גבול. שערות ארוכות, זקנים ארוכים, חולצות, סוודרים. הנשים בג'ינס ובמגפיים. לבוש מרושל. ישיבה מרושלת.

אלא שהחבורה הזאת גייסה יותר משני מיליון קולות — יותר מכל הקולות הכשרים בבחירות לכנסת העשירית בישראל. כל אחד מן הנוכחים מייצג 70 אלף בוחרים — פי ארבעה יותר מכל ח"כ ישראלי.

כמו בתנועות הישראליות, מתוכחים כאן על הכל, ובלי סוף. מצביעים בלי סוף, על כל דבר גדול וקטן. הדמוקרטיה המוחלטת משתוללת.

יש משהו יפה מאוד בהידברות אינסופית זו. התנועה אינה רוצה במנהיגים. גם ההתמקדות של כלי־התיקשורת בסטרה קלי הכאריזמטית אינה מתקבלת יפה. לא רוצים במימסד. לא רוצים במנגנון. לא רוצים בצוות מוביל. רוצים שהכל יוחלט ביחד, אחרי הידברות ממצה, שבה יוכל כל אחד להתבטא (וגם משתמש בזכות זו).

התנועה קמה כגל ספונטאני. הספונטאניות טבועה בעצם מהותה. יש פחד מפני התמסדות, שתהרוג את הספונטאניות. זה נראה כמו בגידה.

לא רוצים גם בהשתלטות הסיעה על התנועה. לכן הוקמו כל מיני מוסדות, שתפקידם הוא לפקח על הסיעה ולכפות עליה, בשעת הצורך, את רצון התנועה כולה.

לא רוצים בעוד מיפלגה, כמו המיפלגות המנוזנות של המימסד, מימין ומשמאל. רוצים בתנועה שתשמור על רעננותה. על־ידי קיום מגע חי מתמיד עם אנשי־השורה בסניפים.

כל זה מזכיר את שלום עכשיו ואת הוועד נגד המילחמה בלבנון. (אין זה מזכיר את ד"ש, כי ד"ש עסקה בעניינים של מה־בכך, בתיקונים קוסמטיים, ופה עוסקים ברציניות בבעיות החיים.) זה מתאים לסיגנונו של דור חדש בכל העולם המערבי, המואס במימסדים.

הצרה היא שקשה מאוד לפעול כך. בפרלמנט — וביכלל בחיים — יש רגעים כשמישהו צריך לקבל החלטות מהירות. כאשר מדברים בלי־סוף על עניינים נוהלי, קשה להתפנות לדיון על עניינים חשובים באמת, הסעונים ליבון. כאשר אין אירגון מינימלי, חוגג הבלגאן הניצחי.

(וזהי דילמה בלתי־נמנעת. אני מכיר אותה היטב מתנועת השולם הזה — כוח חדש, וגם משל". תמיד דרושים אנשים הצריכים לפעול ולקבל החלטות, ותמיד מושמעות נגדם טענות של „דיקטטורה".)

השאלה הגדולה היא איך לשלב ביחד ספונטאניות ברוכה של אלפי פעילים, הרוצים להרגיש שאין הם פעילים בילבד אלא גם שותפים להכרעה, עם הצורך במנגנון כלשהו המבטיח פעילות רצופה וקבועה. איך ליישב את הרגשת השותפות הגדולה, שבה הכל שותים, עם קיומם של „מנהיגים", שאמצעי־התיקשורת מתמקדים בהם באופן טיבעי ביגלל תכונתם הכאריזמטית. איך לשלב מוסדות, המסוגלים לקבל החלטות ככל שיידרש, עם אווירה המתנגדת עקרונית לכל המוסדות.

בקיצור: איך לשלב יחד אנארכיה יפה וספונטאנית עם הדפוסים הדרושים ליעילות.

אין לזה פיתרון קל, ויתכן שאין לזה פיתרון כלל. הירוקים יצטרכו להתלבט בדילמה זו, כפי שכולנו מתלבטים בה. זה יקבע במידה רבה אם הם יהיו תופעה חולפת, כפי שמקומים יריביהם, אנשי המיסד הישן, או שהם מהווים את גל העתיד, שיגבר ויגאה בעולם כולו.

מחמאה

כשקראתי לפני שבועיים בהעולם הזה את סיפורה של אוריאלה וייס על „פראנסואה ראש־גשר" — הוא פראנסואה גאשפאר, או אבו־סאלם, מארגן התיאטרון הפלסטיני — הציפו אותי זיכרונות רבים.

פגשתי את אביו, לוראן, בביתו של אנאר נוסייבה, כמה שבועות אחרי הכיבוש, ובו במקום נקשרה בינינו ידידות. ביתו בשייח־ג'ראח הסך לי לבית שני בירושלים, בשנות עבודתי בכנסת.

זה היה אי צרפתי קטן בים הערבי הירושלמי. במשך 14 שנים חי שם לוראן גאשפאר בבדידות רבה עם אשתו וילדיו. חיי־החברה בשכונה הערבית בעיר המחולקת היו מצומצמים, ולוראן גאשפאר היה עסוק בעבודתו (הוא מנתח מעולה) ובתירגום שירי ריינר מאריה רילקה מגרמנית לצרפתית.

אשתו היפהפיה והתוססת, פראנסין, היתה מספרת לי על חוויותיה. למשל, איך הכירה את הישראלים הרא־שונים. „תחילה באו החיילים. הם עברו בשכונה במהירות ועלו על העיר העתיקה. היו כמה יריות, והם נעלמו. אחר־כך באו אנשים בקפטאנים ובמיגבעות שחורות. היו להם זקנים ארוכים ופיאות ארוכות. הם היו חיוורים וחלושים. הם באו בהמוניהם, ואנחנו אמרנו לעצמנו: ריבונו של עולם, האם אלה הם הישראלים שכל העולם פוחד ממניהם?"

היו אלה, כמובן, אנשי מאה שערים, הראשונים שהגיעו לשכונה הערבית הסמוכה, בדרכם אל הכותל המערבי, שנכבש זה עתה.

בבית ובחצר היו טוס, תיש, כלב וחתולים, ודומני שגם תרנגולות. הבית עצמו היה מלא בשטיחים, בכרים ובציוריה של פראנסין. זה היה גן־עדן קטן.

לא פחות מבעלי הבית הרשים אותי הטבח. בכתבה סיפר פראנסואה שהוא היה כאביו החורג. עלי היה תושב הכפר סילוואן, ליד ירושלים. היה לו שפם אי־מתני, והוא נראה כמו שה־ישראלי הממוצע מתאר לי־עצמו „פורע ערבי". אבל הוא היה אדם עדין־נפש מאין כמוהו. הוא אמר לי אז מישפט שנחרת בזיכ־רוני:

עלי

זה היה אחרי מיקרה שבו נהרג ערבי במישטרת ירושלים. לוראן גאשפאר צילצל לי באמצע הלילה והזעיק אותי. הערבי נעצר, נחקר ונפטר מקרע בכבד. המישטרה טענה שנפל מן המדרגות. כל הערבים היו משוכנעים שמת מעינויים. השילטונות הכריחו את המיש־פחה לקבור את הגוויה באישון לילה, בלי קהל.

עשיתי מה שיכולתי כדי להזעיק את הכנסת, לתבוע חקירה וכו'. חוששני שזה לא עזר בהרבה. אך הדבר התפרסם.

בעת ביקורי הבא בבית גאשפאר הרגשתי שעלי לטבח מבקש להגיד לי משהו, והתבייש. מצאתי הזדמנות להיות איתו לבד, ואז אמר לי: „חודג'ה אורי, אם היהודים יהרגו אותך, אנחנו נמצא לך מקום בבית־הקברות המוסלמי בסילואן!"

חי! חי! חי!

„הפעם הוא הגזים!" חשבו בוודאי כמה קוראים, כאשר כתבתי על האסוסיאציות העלולות להתעורר בלב הצופים הגרמניים כאשר ישירו עופרה חזה ובני־להקתה את המילים „עם ישראל חי! חי! חי!" תוך הרמה דרמאתית של זרועותיהם.

הגרמנים הבורים, כך רמזתי, עלולים שלא להבחין כראוי בין צליל המילה „חי" וצליל המילה הזכורה להם, „הייל!"

מסתבר, שאצלנו אי־אפשר להגזים.

כי הנה הופיע בלטוויזיה אלן הארי גודמן, היהודי האמריקאי ששוחרר משרות צבאי במולדתו בשל היותו סטיכי, אך שנמצא כשיר לשרת בצה"ל. הוא השתמש בגישקו הצה"לי כדי לערוך מרחץ־דמים בהר־הבית.

בית־המישפט דן אותו למאסר־עולם פלוס. לפני כן הנציחה אותו מצלמת הטלוויזיה בדרכו להשמעת פסק־הדין. הוא הרים את זרועו הכבולה בצורה הזכורה, וצעק אל המצלמה: „עם ישראל חי! חי! חי!"

הפעם לא היה כל מקום לאי־הבנה. הבחור הוא פאשיסט מוצהר, בדיעותיו ובמעשיו. הוא רוצה להשמיד את הערבים, להרגם או לגרשם. הגנתו מומנה על־ידי „הרב" מאיר כהנא. תנועת־היד וצליל הקריאה לא השאירו כל מקום לספק.

200,000 שקל הנחה
+2 דירות נופש חינם לכל החיים

לרגל חג האביב יזכה כל קונה דירה, בשי כפול
ללא הגרלה ~~עד ליום 9.4.83~~

שבוע אחרון למבצע

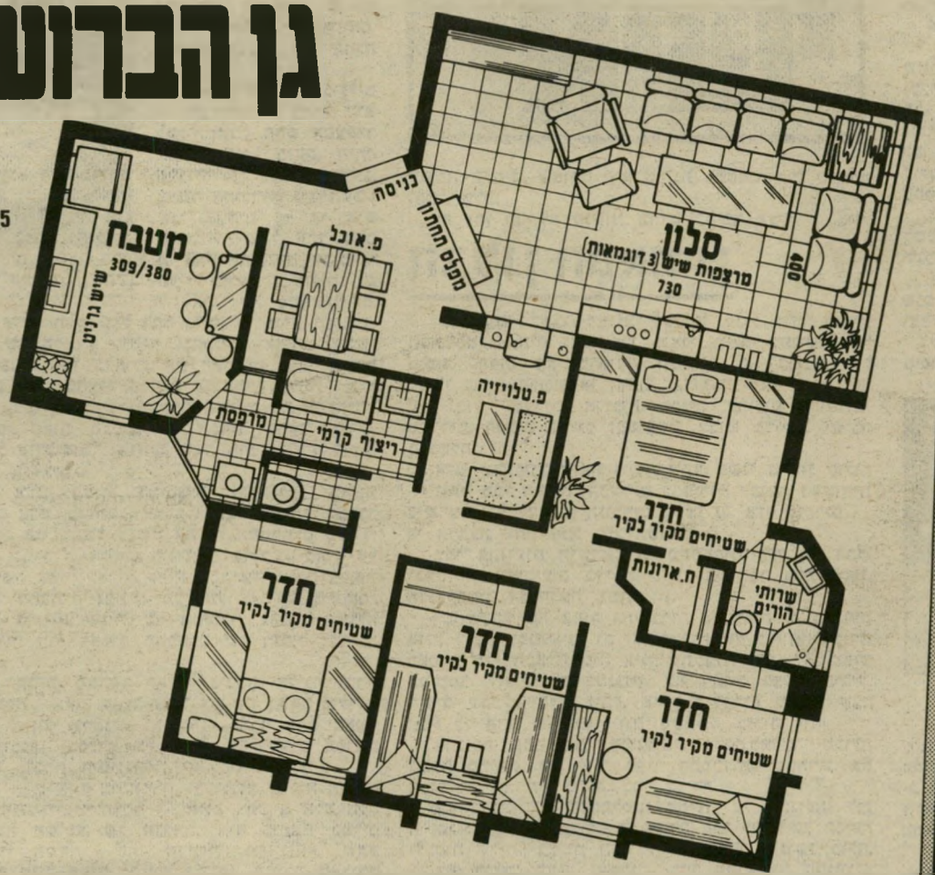
1. 200,000 שקל הנחה ממחירון החברה
2. שתי דירות נופש חינם ללא הגרלה

שבועיים בשנה — שבוע באילת ושבוע בטבריה לכל החיים.

גן הברושים

$ 82,500-מ
לפני הנחה

רבע שעה בלבד מתל-אביב!
5 חדרים, 2 מפלסים וכ-7 דונמים גן ציבורי צמוד לפרויקט.

תל-אביב

★ רח' לסל 22
דירות בנות 3½ חדרים, בבנין יוקרתי בן 8 דירות בלבד.

★ רח' ארלוזורוב 166
דירות בנות 4 חדרים ודירות + גג + חדר, בבנין מפואר בן 10 דירות בלבד!

פתח-תקוה

★ דירות מפוארות בנות 4 חדרים במרכז השקט.

רמת-השרון

★ בבני שרון
- קוטג' מפואר על קרקע של כ-350 מ"ר רק $160,000
- דירות מפוארות בנות 5 חדרים בבנין יוקרתי בן 9 דירות בלבד.
- דירות בנות 3 חדרים + גג + חדר.

נתניה

★ בגני ניצה מול הים בפרויקט היוקרתי ביותר הנבנה כיום בנתניה, דירות ברמה בינלאומית בנות 2, 3 ו-4 חדרים, בריכת-שחיה פרטית, מגרש טניס בחצר, חניון תת-קרקעי ועוד שכלולים רבים.
מחיר מחירון לפני הנחה החל מ-$63,000.

ראשון לציון

★ דירות בנות 3½ ו-4 חדרים בכל אזורי העיר.

בני-ברק

★ מבחר דירות מפוארות בנות 3 ו-4 חדרים + גג + חדר במרכז השקט.
מחיר מחירון לפני הנחה החל מ-$68,000.

המחירים לא כוללים מ.ע.מ.

הבית הבא שלך

פרוייקט "גן הברושים" טובל במשטחי דשא ועצים המשתרעים על פני כ-7 דונמים גן ציבורי!

הבית הבא נמצא באיזור היוקרתי ביותר בראשל"צ, בלב שכונת אברמוביץ. בשכונה גני-ילדים, בתי-ספר ומרכז מסחרי.

גן הברושים בלי מזומנים

נאפשר לך הלוואה עד $50,000 לתקופה עד 12 שנים, יתרת הסכום תשולם על-ידך בתשלומים נוחים.

TRADE IN

המשך לגור בדירתך הנוכחית.
נקבל את דירתך הישנה במחיר מלא וגבוה ונאפשר לך לגור בדירתך הישנה עד שהדירה ב"גן הברושים" תהיה מוכנה.
היתרה תשולם באמצעות הלוואה, שתוחזר בתשלומים נוחים עד 12 שנים.

אברהם גינדי

תל-אביב	פתח-תקוה	רמת-השרון	ראשון-לציון	נתניה
ככר הסרינה ה באייר 10	חיים עוזר 28	סוקולוב 84	הרצל 62	הרצל 18

אברהם גינדי בונה דירות שאנשים אוהבים

„העולם הזה" 1072
תאריך: 16.4.1958

משכורות לעידוד התרבות, ומפברקי מו"ראל סטנדרטי לפי הזמנה."

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש כתבת־שער ליחסי ברית־המועצות, המרחב וישראל, כאשר במרכז מתנוססת תמונתו של מנהיג ברית־המועצות ניקיטה כרושצ'וב. תחת הכותרת „אצ"ל כובש שוב את יפו" מובא סיפורו של כינוס „רדר המרד", שקיבץ את אנשי מחתרת האצ"ל תחת כנפי תנועת החרות, כראשותו של מנחם בגין. על המשכר בלבנון הובאה כתבה תחת הכותרת „הקרב על לבנון". חבר המערכת אלי תבור, סיקר תחת הכותרת „שיחקתי כ„כן חור"" את השתתפותו כניצב בהפרטת פרט זה. מדור הבידור התחיל שוב בהרשמה לתחרות מלכת המים 1958. בשער הגליון: מנהיג ברית־המועצות ניקיטה כרושצ'וב.

סמל „מקורי" לאומה מתחדשת ✶ בדיחה ושמה „אגודת הסופרים" ✶ העסק של חודורוב ומירמוביץ

העם

סמל הדור

„כדי למלא את צוואתו של אמו הגו־ססת, ערך נער תימני בן 12 טיול ברגל, שאם להעריכו מבחינת האומץ וההתמדה שהיו כרוכים בו, אפשר להעמידו בכפיפה אחת עם מסעות־הגבורה של חושפי מס־תורי הקוטב הצפוני או כובשי האוורסט. שם הנער: דויד בר־עזרא דמארי..."

כך כתב ג'וֹאיש אובזרוור, השבועון ה־לונדוני המוצא לאור בכספי ההסתדרות הציונית, והמשרת את קבוצת־המנהלים של דויד בן־גוריון. הוא העתיק אותו מבטאון יהודי ספרדי.

הסיפור המלא היה מרומם־לב. דויד בן ה־12, מסתבר, נתבקש על־ידי אמו הגוססת לעלות ברגל ירושלימה. הוא פנה צפונה, כמעט נהרג בגבול תימן־סעודיה, נאסף על־ידי מישפחה יהודית בסעודיה, הצטרף לעולי־הרגל הסוריים שחשבו כי הוריו ניספו בשריפה והלך עימהם עד לעקבה, שם עבר בלילה את הגבול, כמעט נהרג באש חיילי צה"ל. דויד סירב לנסוע ב־ג'יפ, הלך ברגל לבאר־שבע, התארח אצל גדנ"עים והמשיך לירושלים, שם נאסף לבית־היתומים העירוני.

בצדק העלה ראש־הממשלה דויד בן־גוריון השבוע מאורע היסטורי זה על נס. „עולה־רגל צעיר זה," קרא בהתלהבות באזני פעילי מגבית ההסתדרות מארצות־הברית וקנדה, „משמש סמל לדרכו של עם ישראל החוזר למדינתו. זה קרה לילד בן 12 וזה קרה לאומה שלמה."

שלישו של הנשיא התלהב גם הוא, הור־ד'ץ כי הנשיא נתן הוראה לזמן אליו את הנער, לשיחת־רעים.

לרוע המזל, יצטרך הנשיא לחכות זמן רב, כי הנער עזרא בר־דויד דמארי לא היה ולא נברא. איש לא ראה אותו מימיו, איש לא אסף אותו ואיש לא אירח אותו. בית־החרושת הישראלי, המייצר סמלים לאומיים בסיטונות, המציא סמל נוסף.

ומבחינה זאת היה באמת סימלי מאוד.

ספרות

אגודת פועלי העם

„וכי אפשר להתלונן? אי־אפשר. אין כמעט מקום בעולם שבו מטופח האמן והאינטלקטואל כמו אצלנו. מה שמוביל אותנו למסקנה שאין שום קשר בין טיפוח האמן וטיפוח האמנות...

„כל מה שאנו רוצים הוא... שכמה משו־ררים יראבו ללחם תמורת חופש הדפוס. אולי אפילו בית־סוהר לאלה שעברו את הגבול, במקום המחנק הנורא בתוך שפע הזכויות וההנחות והמרגרינה..."

כאשר כתב עמוס קינן בפאריס הרחוקה את השורות האלה, לא יכול היה לדעת כי למחרת פירסומם בארץ, תיערך הצגה סאטירית שכאילו בויימה במיוחד ביד אמן לפי הנחיותיו. ההצגה: הוועידה הארצית של סופרי ישראל המאורגנים.

מישטר המרגרינה. אגודת הסופרים היא מוסד כלכלי חשוב. יש לה בניין מפו־אר, שהוקם מכספי הציבור, כמו בית־העיתונאים, הרופאים, המהנדסים ושאר אגודות־הפועלים המאורגנים. יש לה זכויות כלכליות, מישרות בשכר, מענקים, מילגות ופרסים שהיא שולטת פחות או יותר על חלוקתם.

אמנם, הסופרים האמיתיים המעטים ש־שרדו בארץ למרות מישטר המרגרינה מצפצפים על האגודה. פרסיהם ושכרם למען החופש, לא הרימו סופרים אלה שום דגל שאינו בריא. הם העדיפו את המרגרינה על הדם. דרישותיהם: שיתוף בוועד ובוועדות, במינויים, בפרסים ובשאר השלל.

הוועידה נמשכה יומיים. היא התחילה בנאום שטוח של ס' יזהר, שהצטיין בסיס־מות יפות, אך היה לקוי בחוסר כל עמקות או מעוף חדשני. היא הסתיימה בהחלטות על הפנסיה שתשולם לאברהם ברוידס, בדרישה להגדיל את התגמולים לסופרים ובבחירת ועד חדש, שבו ניתן סוף־סוף ייצוג נאות לצעירים — שמיר, מגד וטנאי, שלושתם מלחכי־פינכה מיקצועיים.

כדברי עמוס קינן: „אפשר לתאר באופן נוגע עד הלב את הווי הלוחמים בפלמ"ח, ההולכים ונופלים בשדות, מבלי לעבור בחיים אפילו חוויה של יום־אימונים אחד... (אלה הם) פונקציונרים רוחניים, מקבלי מובטחים על־ידי טיב יצירתם. חוג זה כולל את אורי צבי גרינברג, חיים הזז, שמואל יוסף (ש"י) עגנון, אברהם שלונסקי, זלמן שניאור ואפילו משורר־החצר נתן אלתרמן.

אולם ישנם סופרים פחות ברוכים, הזקו־קים להבטחה כלכלית ולשיכונים של אבא חושי. אלה הם אנשים כמו יהודה בורלא, שלום (ש' שלום) שפירא, שמשון מלצר ודומיהם, המאורגנים תחת השגחתם של אברהם ברוידס. הם שולטים באגודה ומי־טגנים בשפע המרגרינה שלה.

מפברקי המוראל. כל זה היה טוב אלמלא קם בארץ דור חדש של מושכי־עט, הדורש גם הוא את חלקו מן הצלחת. רישומו הרוחני אמנם קלוש ביותר, ורמתו התרבותית קרובה לאפס. אולם, כדרך ה־צעירים, תיאבונם בריא וקולם רם. מלבד זאת הצליחו מושכי־העט הצעירים־בגיל להתארגן על בסיס מיפלגתי מוצק, ממפ"ם (משה שמיר) עד אחדות העבודה (חיים גורי, מתי ואהרון מגד, חנוך ברטוב) וקבו־צת „היד השחורה" (שלמה טנאי ודויד אבידן).

כך התפתח המרד הגדול של הספרות הצעירה. הוא לא דרש שינוי ערכים רוחני, או הליכה אל העם. בניגוד לחב־ריהם בהונגריה ובפולין ששפכו את דמם בים, עולה לאוטובוס ובידו גיליון עיתון־הרפש של השי"ב ר'מון. האיש ביקש ממסקין להציץ בעיתון: „אנשים הגונים לא קוראים עיתון זה!" השיב לו מסקין, וסירב להראות לו את העיתון.

ספורט

כדורגלנים למען כדורגלנים

„דחילקום, מתי תפתחו כבר את החנות?" פנה השבוע גבר חסון אל זוג כוכבי הכדורגל יעקב חודורוב ויוסף מירמוביץ, ברחוב דיזנגוף בתל־אביב.

היתה לאיש סיבה רצינית להתאונן. היה זה מורה ההתעמלות של בית־הספר תל־נורדויו. לאחרונה החלו תלמידיו להופיע ללא נעלי־התעמלות לשיעורים. „אנחנו מחכים עד שחודורוב יפתח את החנות, ואז נקנה נעליים," ענו הילדים. כי המאורע המדובר ביותר בשבועות האחרונים, אפילו יותר מאשר הפתעות מישחקי הכדורגל, היא החנות לצורכי ספורט, שזוג הכדורג־לנים פתח השבוע בשותפות.

לא רק עסק. הרעיון היה ישן. אין כמעט כדורגלן בארץ שאינו מתחבט בב־עיית עבודה. רק כדורגלנים מעטים הם עובדים עצמאיים. רובם נזקקים לחסות מיפעלים גדולים. במסעיהם המשותפים עם נבחרת ישראל הגו חודורוב, איש הפועל ומירמוביץ, איש מכבי, להקים יחד חנות ספורט.

אחרי חודשים רבים של הכנה, עזב חודורוב את מקום עבודתו כנהג במקורות, יוסלה נטש את בית־המלאכה המכאני שלו, ויחד רכשו חנות מפוארת בסכום של 14 אלף לירות. לא היה זה רק עסק מיסחרי שיבטיח לצמד הכדורגלנים הכנסה, אילו רצו יכלו לפתוח עסק טוב יותר. אולם שני הכדורגלנים רצו „להמשיך ולהישאר בעניינים."

החנות, אשר מן הסתם תהפוך תוך זמן קצר למקום־מיפגש מרכזי של ספורטאי ישראל, היא רק שלב ראשון בתוכניותיהם. „אנו מקווים להביא למצב, שבו לא יתקלו כדורגלני ישראל באותן הבעיות שבפניהן עמדנו אנחנו," הסבירו השניים.

עוד לפני שנפתחה החנות, זכו חודורוב ומירמוביץ בעידוד, שסימל כי אין מתיי־חסים לחנותם רק כאל עסק מיסחרי. אופיינית ביותר היתה תגובתו של ד"ר אליקום אוסטושינסקי, מנהל יקבי ראשון לציון, כאשר פנה אליו חודורוב בבקשה להנחה בקניית משקאות, תרם אוסטושינ־סקי משקאות חינם ב־400 לירות, לחגיגת פתיחת החנות.

חודורוב וכדורגל בשער

שוער נבחרת ישראל בכדורגל, יעקב חודו־רוב עומד, עם כדורגלן, בדלת הכניסה לחנות למכשירים וציוד ספורט, אותה פתח ביחד עם יוסף מירמוביץ, חברו לנבחרת, כיום מאמן נבחרת ישראל בכדורגל.

אנשים

● ראש־הממשלה **דויד בן־גוריון**, בראיון עיתונאי על יחסי ישראל־צרפת: „זה עניין של מוסר ולא עניין של אינ־טרס."

● חובב עיתונים, שנסע השבוע באו־טובוס בקו 5 בתל־אביב, ראה את השחקן **אהרון מסקין**, גיבור זרוק אותו לכל־

● מבקר הספרות ד"ר **ברוך קורי־צוויץ**, בביקורת על ספר השירים עיר היונה של **נתן אלתרמן**: „לא, השיר אינו צריך להיות עבד. זכותו וחובתו לפי־רוק צווים ועצות כמו רסן ומתג... לא קל לו לבעל־מצפון ובעל טעם כאלתרמן להיות משורר־חצר..."

מוקד 14 ב/ שמוליק סלע/ בן לם

BROADWAY 80

בבדיקה של Monde Selection, המרכז הבינלאומי לבדיקת איכויות בבריסל, זכתה BROADWAY 80 במדליית זהב לשנת 1982 על איכותה המעולה.

טעם אמריקאי. תערובת אמריקאית.

גמרת-זרוק הקופסא לסל. שמור על ישראל נקיה.

איטליה: המערכה על קומיסו

המיפסדים השונים במערב־אירופה מגלים לאחרונה דאגה הולכת וגוברת מבינאומו של המאבק נגד הצבת טילים גרעיניים חדשים. תנועות השלום החדשות איגן מבוזדות, הן פועלות בתיאום הדדי, מארגנות יחד אירו־עים הנושאים אופי כל־אירופי. שיתוף הפעולה איגו מצטמצם בתיאום צמרתי, בין ההנהגות. בכל ההפגנות ובכל האירועים משתתף קהל מגוון. איש־שלום דגי, הנקלע לצרפת או לבריטניה, אינו מתסס להשתתף בהפגנה, עצרת או אפילו שביתת־שבת. רבים נוסעים במיוחד מארצותיהם כדי לקחת חלק בעשיה של ממש למען השלום.

באורח די אירוני קורם הרעיון של אחדות אירופה עור וגידים בדרך שלא נחזתה על־ידי מחוללין. כל האירוסים המשתייכים לתנועות־המחאה מבינים היטב שלדידם אין כל הבדל בין טיל גרעיני המוצב בגרמניה, ובין מפציץ החונה על אדמת הולנד. תודעה זו הוסכת בהדרגה גם לנחלתם של מיליוני אירופים בגוש המיזרחי. השאיפה לשחרר את אירופה מאימתה של שואה גרעינית הוסכת לגורם מאחד ומלכד, וגורמת לחלחלה של ממש בקרב המנהיגים, אנשי ימין ושמרנים במערב, ומנהיגי המיפלגה הקומוניסטית במיזרח.

מאפיה גרעינית. בסיציליה מנהלת תנועת־השלום מאבק נוקשה וממושך נגד הצבת יותר ממאה טילי שיוט גרעיניים (העולם הזה 2379). הסיליים ישלחו לקומיסו בקיץ, ובסיסם קרוב מאוד להשלמתו, למרות הנסיונות הבלתי פוסקים למנוע, או לפחות לעכב, את הקמתו. רוב החתים השמגים לבניית האתר מצויים בשליטת המאפיה, או נמסרו לקבלנים המשלמים מס קבוע לראשי הכנופיות. המאפיוזים מהתים שדולה רבת־עוצמה למען הקמת בסיס הטילים בקומיסו, תם אינם מהססים לפגוע באורח פיסי בכל מי שיעמוד בדרכם. האיום של המאפיה אינגו מבוטל. מאז תחילת השנה נרצחו בסיציליה עשרות אנשים שהתנגדו לכנופיות, מהם גם עובדים סוציאליים שלחמו בנגע הסמים הקשים, שבהם סוחרת המאפיה. ראשי תנועת־השלום הסמומית לוקחים את האיומים המופנים נגדם בכל הרצינות, אבל ממשיכים במאבק נגד בסיס קומיסו.

הפגנת נשים. המישטרה האיטלקית פועלת באלימות רבה נגד המפגינים, לפי הוראות מפורשות מרומא. בשבועות האחרונים נעצרו עשרות נשים, שהקימו חגיגן ליד קומיסו, וניסו לחסום את דרכו של רכב כבד שנסע לבסיס המיועד. 40 מהעצורות הגיעו לקומיסו ממדינות אירופיות אחרות, בכללן צרפת, שבדיה, אנגליה, אירלנד, גרמניה והולנד. הנשים הוכו קשות על־ידי השוטרים, נגררו על פני שטח בוצי בשערות־ין. זרועה של מפגינה משוויץ נשברה באולת המישטרה. 12 נשים, כולן זרות, הואשמו בהקמת מחסום דרכים. עבירה זו נחשבת בסיי־ציליה לחמורה ביותר, והרשעה כרוכה בשנות מאסר רבות. שילטונות איטליה נאלצו להתחשב בגל המחאות

סמל תנועת־ההתנגדות להצבת הטילים
למטע או לעכב

האדיר בכל רחבי אירופה (רק בישראל קיימת אדישות מוחלטת למאבק תנועות־השלום האירופיות. והשלוזיה של לפיד מציגה אותו באורח קרתני וגלעג), ולהסתפק בגירוש כל העצורות. מנהיגי תנועות־השלום באירופה חוששים מפני התקדים של גירוש, ועומדים לזמן ועידה באינלאומית, בהשתתפות מישפטנים, כדי להגן על משתתפי פעולות־המחאה, וכדי לשמור על אופיו הכל־אירופי של המאבק נגד הגל החדש של החימוש הגרעיני, שקיבל ממדים כל־כך מאיימים ומסוכנים, מאז בחירתו של רונאלד רגן לנשיא ארצות־הברית וניסיונו לממש את תוכניות החימוש שלו.

זאיר: אחרי ישראל - דרום־אפריקה

זאיר משלמת מחיר כבד עבור שיתוף הפעולה שלה עם ישראל, שהתהדק דווקא אחרי מילחמת־לבנון.

שליט זאיר מובוטו
הסוף קרב

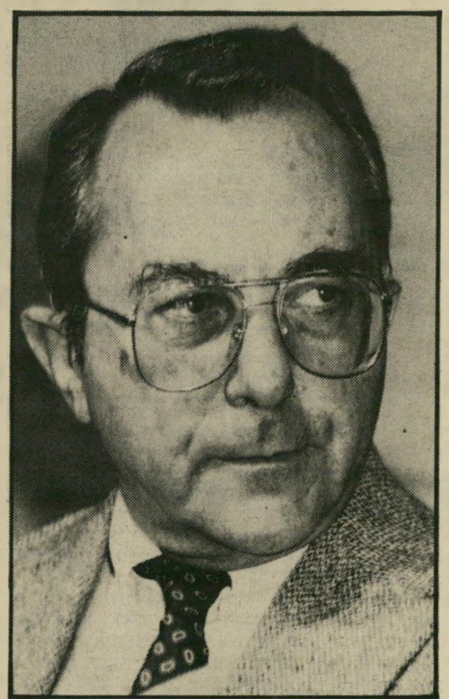

הירחון הלונדוני אפריקה נאו מדווח על השפעות מרחיקות־לכת של חרם הנפט הערבי על כלכלת זאיר. ייבוא הדלק ירד בשליש, ומחירו בתחנות עלה פי שישה. חוגים „אחראיים" בזאיר, כלומר אנשי אופוזיציה למובוטו ססה־סקו, הדליפו לעורכי הירחון שישראל התחייבה לסייע לזאיר להיחלץ ממשבר הדלק, בשיתוף פעולה עם דרום־אפריקה. גם ממשלת ארצות־הברית תהיה שותפה לעיסקת־ענק, שתבטיח לזאיר אספקת דלק סדירה במחירים נמוכים.

הירחון מאשים את מובוטו, שהוא גיאות לקבל כמויות אדירות של נשק, שנלקח שלל מלוחמי אש"ף במילחמת־הלבנון.

המילכוד עבור מובוטו, לדברי הירחון, הוא חמור. דרום־אפריקה דורשת מחיר כבד עבור הסיוע הכלכלי לזאיר — הכרה דיפלומאטית. צעד כזה של מובוטו עשוי להביא לבידודו המוחלט באפריקה, ואף למילחמה נגדו, שתגרור מרידה פנימית וקץ שילטונו. משקיפים סבורים ששליט זאיר המושחת והעריץ יחדה בתקופה הקרובה בכל מיקרה, וההשקעות הענקיות של ישראל בזאיר יירדו (שוב) לטמיון.

מבצע איסלאמאבד השנה?

שר־ביטחון ארנס
למען קיר הברזל

רדיו פקיסתאן בשפה האנגלית ההיר השבוע מפני מזימתם של גורמים עויינים לפגוע בכור הגרעיני הפקיסתאני ליד איסלאמאבד. הפרשן, המייצג כמובן את דעת הממשלה, רמז שוב על כוונת ממשלת ישראל לבצע את הפיגוע. מקורות בריטיים סבורים שמינויו של משה ארנס לתפקיד שר־הביטחון חיזק דווקא את הנטיה לפגוע בכור. הפקיסתאנים מאמינים שהשר החדש מתלבט בין שאיפתו להשמיד את הכור, וקירבתו לנושא הגרעיני, ובין תחושתו שפעולה כזו תפגע באורח קשה ביחסים עם ארצות־הברית.

הכור מומן דווקא על־ידי שליט לוב, מועמד קד־אפי. פרשנים בריטיים מסרו פעמים רבות שממשלת פקיסתאן הבטיחה ללוב פצצה גרעינית. לפי שעה מפעילים האמריקאים לחץ כבד על שליט פקיסתאן, זיא אל־חאק, שלא לייצר פצצות בכלל, ובוודאי שלא למוסרן לקד־אפי.

פסימיסטים במימסד הביטחוני של ישראל סבורים שהמכנה המשותף המוסלמי עלול להיות מכריע, מעל ומעבר לזיקות המעצמתיות הנוגדות של לוב ושל פקיסתאן. רוב העיתונאים בעולם השלישי משוכנעים שישראל תהרוס את הכור עוד השנה, אבל לא תדהה בכך באופן רישמי. מעניין לציין שהפעם נמנעו הפקיסתאנים להאשים את הודו בשיתוף פעולה עם ישראל. זיא עושה לאחרונה מאמצים ניכרים לשפר את היחסים עם הודו. ראש ממשלת הודו, אינדירה גאנדי, מכחישה כמובן כל כוונה לשתף פעולה עם ממשלת מנחם בגין, שהפכה למצורעת של ממש בקרב המדינות הבלתי־מזדהות. זיא מקווה שהלחץ על הודו, שגבר מאוד אחרי ועידת המדינות הבלתי־מזדהות שנערכה בחודש שעבר בדלהי, ירתיע את הודו מהרפתקה על כך ספקטקולארית בשיתוף עם המוסד.

עוד השנה. בוושינגטון מעריכים שהכור באיס־לאמאבד אומנם ייהרס עוד השנה. כוחה של השדולה הביטחוניסטית בישראל תמיד עולה על זו של השדר־לה המדינית. הביטחוניסטים רואים בכל קידמה טכנו־לוגית ערבית או מוסלמית איום חמור על עצם קיומה של ישראל. הם חוששים לגורלו של „קיר הברזל", שהוא היסוד הבסיסי של כל תסיסתם המדינית. מבחינה זו אין הבדל גדול בין משה ארנס ובין שימעון פרס. באירופה סבורים שבנין יגסה להשיג קונסנזוס עם האופוזיציה, אם יוחלט על מיבצע מרחיק לכת נגד פקיסתאן. אין כמעט ספק שהסכמה כזו תושג די בקלות.

אנשים בעולם

אלברט ממונאקו: החתן היפה ביותר בין הנסיכים מחפש את החכמה ביותר בין הכלות

יש לו כל מה שאמא טובה היתה מאחלת לבתה: הוא צעיר, הוא יפה, ואבא שלו מולך על ממלכה שלא משלמים בה מס־הכנסה. היש חיים טובים, בריאים וחסרי דאגה מאלה? זה נישמע יותר מדי טוב? אבל אלה בדיוק תכונותיו של **אלברט** ממונאקו, בנם של הנסיך **רנייה** והנסיכה המנוחה **גריים**. עם המצח הגבוה, גיזרתו הצרה, רומנטי ונונשאלאנטי הוא גם כל מה שנערה מבית טוב מחפשת לעצמה, ואלה מבין הנסיכות הממתינות לו בתור כיוצו את מיצחן בדאגה כשהוזמנו ליום־הולדתו ה־25, במזל טלה, לא מזמן. כי נסיך שכזה בן 25 הוא מטרה נאה לנישואין.

אבל יום־הולדתו של אלברט נחוג השנה מעבר לאוקיאנוס, בניו־יורק, שם עליו לבלות עוד כמה חודשים בהשתלמות מיקצועית. היום אסור שנסיך יהיה מחוסר מיקצוע. וכבר מדברים על כך שרנייה השלישי עומד לוותר על כסאו למען בנו, ולכן נישואיו של היורש כבר אינם עניין פרטי.

„אלברט צעיר אבל כמעט מוכן לשאת את המעמסה הציבורית," גילה רנייה באוזני מקורביו, „אבל הוא עדיין רוצה ללמוד." אחרי שיסיים את השתלמותו בבנק מורגן ישתלם גם ביחסי־ציבור, ובינתיים מכין לו גם השתלמות אישית. הגברת שבתמונה מהווה חלק מלימודים אינטימיים אלה — בתו של השחקן **גרגורי פק**, **סטיליה**. אחרי לידתי **הלן** וינדזור והנסיכה **אסטריד** בתם של **אלברט** ו**פאוליה** מבלגיה זו אמנם ירידה בייחוס, אבל לנסיכה מבית פק יש תכונות נעלות אחרות: היא גבוהה, ברונטית ואינטלי־גנטית, ועל כתפיה הצעירות כבר דיפלומה אקדמית בפוליטיקה. ובזמן האחרון נוספה לה דיפלומה בלימודים מלכותיים.

לינדה גרי: מה שסו־אלן לא עשתה: גידושין

בעוד כל צופי הטלוויזיה הבינ־לאומית יושבים ומכוססים ציפור־ניים בעצבנות — למה היא לא עונבת אותו ודי? ומתכוונים כמובן לסו־אלן האסורה כמעט לנצח בידי בעלה הגבל הסופר־נבלי ג'יי־אר, ישבה לה לינדה גריי באמבט העגול שתיכנן עבורה בע־לה היקר **אד טראשר** וזהרה מאושר, כשהמתכנן הנשוי לה כדת וכדין משכשך עימה רגליים מתחת לפני הקצף. כך ישבו להם ה־שניים בחוותם המקסימה אשר ב־קניון קאונטרי, מאה קילומטרים מצפון ללוס־אנג'לס, הרחק מן ההה־מון הזוהר ובעיקר רחוק מן ה־אולפנים, לשם היתה לינדה נוסעת מדי בוקר. ובמשך 21 שנה היתה מאושרת.

אבל בינתיים השתנה קצת ה־מצב: דאלאס הראה ללינדה כיצד החיים יכולים לטפס לגבהים שאיש לא יכול היה לחזותם מראש. היא קיבלה סחרחורת ושכחה בבית את אד, ואת שני ילדיהם האהובים ג'ף בן ה־18 (בתמונה למעלה עם אמו) וקרי בת ה־16 (למטה עם אמה). כנראה זה יכול להיות עצוב גם כשאין בארות־נפט.

אדריאנו צ'לנטאנו:

בחזרה לציוויליזציה?

אם יש מישהו שמתאים ביותר להחזיקו בכלוב ולהוציאו משם רק אם גמר לחבר שיר חדש, הרי זהו **אדריאנו צ'לנטאנו**, הזמר־מל־חין־שחקן איטלקי, שעשה מהומות לפני כמה שנים כאשר הופיע בת־חרות האירוויזיון עם שיר מצחיק ומוצלח בשם: מי שלא עובד לא עושה אהבה. כמובן שכבל איטל־קי משכיל ואמן הוא קומוניסט מושבע ומתעניין ביותר באבולוציה החברתית של האדם. אולי זו הסי־בה שהחליט בסירטו החדש של הבימאי **פסקוואלה פסטה־קא־מניה** לשחק קוף־אדם שגודל בג'ונגל בידי שבטים פרימיטיביים וגילה את הציוויליזציה רק בגיל 40. זהו תפקיד שונה במיקצת מזה ששיחק בסירטו הקודם, הנאהבים המטורפים, עם **אורנלה מוטי** שהגישה לו את הרפליקות ואת כל השאר באופן אישי.

מארוסקה דממרס:

כרמן של גודאר

כל אחד ואופליה שלו, כל גאון והכרמן שלו. **ג'וזף לוסי** מסריט את חלומו מזה שנים, עיבוד קול־נועי של האופרה כרמן של ביזה, עם פצצת האופרה הגרמנית **ג'יליה מינגנס**. סירטו הבא של הבימאי השווייצי **ז'אן לוק גודאר** שגם שמו כרמן לא יהיה זהה לזה של לוסי, ואין לחשוש אפילו שיהיה דומה לו. גודאר רצה את השחקנית הצרפתיה, **איזבל אדג'אני**, אבל העלמה המוכשרת אמרה „לא" לגודאר והמציאה גם סיבה לעניין: חוסר הומור. גודאר לא התאבל, בחן 400 מעומדות, ומצא לו את כרמן בדמות אלמו־נית הולאנדית בת 20, הלומדת ב־פאריס בין עבודת שמרטף אחת לשנייה. קוראים לה **מארוסקה דממרס** והיא נראית לא רע. למה לא צועניה הולאנדית?

נאטאלי באי:

הכוכבת הראשית של ליל הכוכבים

היא הרה מאושר כשניגשה לח־תוך את עוגת הענקים וחילקה או־תה עם כל גדולי אותו הערב. **נאטאלי באי**, שאיש לא הכירה לפני כשבע שנים, היתה מלכתו המוכתרת של ערב המסמל את שיאם של הישגי הקולנוע הצרפתי: ערב חלוקת הסזאר, הפרס המקביל לאוסקר האמריקאי. היא זכתה בו בזכות היותה השחקנית הטובה ביותר לשנה זו על הופעתה בסרט המאזניים. גם הפארטנר שלה ב־אותו ערב, **פיליפ ליאוטארד**, זכה בסזאר לשחקן הטוב ביותר של השנה. היה לכך טעם מיוחד של אירוניה, מאחר שפיליפ היה בן־זוגה לחיים של נאטאלי במשך שבע שנים, ודווקא אחרי שהופיעו יחד בסרט שהביא להם את הפרס הגדול ניפרדו דרכיהם, אחרי ש־נאטאלי הכירה את **ג'וני האליי־דיי** שאליו ניגשה ישר מן העוגה וקיבלה את הנשיקה הגדולה של הערב.

ויקי הוג': הישבן מתחת לכתר

כאב הראש החדש של הממלכה המאוחדת נגרם על־ידי ישבן סוטונגי. הוא שייך לגברת **ויקי הוג'** בת ה־35, בתו של בארון, שהיתה נערת־שער מצליחה ושערוריות שזיעזעו את האימפריה. היש קאריירה מכובדת יותר מזו לידידה של הנסיך **אנדריו**?

כלבה משוחררת

איור מתוך ספרו של רפי פלד „אנשי הכלב"

תדריך לחרמנים ולמיוחמות

האביב הגיע ושכנתי יצאה לרחוב כש־המטאטא בידה. חשבתי לרגע שהיא התגיי־סה למיבצע צ'יצ'אי דוגמת „חג שמח עם שוק נקי" והתמלאתי הערצה. אבל לפתע נתגלתה האמת במערומיה. הגברת התחילה לרדוף אחרי כלב ממין זכר, שבא לו על כלבתה המיוחמת.

לכאורה — נחת להורים. אבל לא אחת סיוט, בעיקר כשגדוד שלם של חרמנים צר על השער, משמיע יבבות־חשק, ומוכן להרוס את היקינתון הפורח ובלבד לקפוץ על משאת נפשו, כשכל האחרים מחכים בתור. ואם עלה בידו להתחיל במיצווה ומישהו הבהיל אותו. הרי שבמיקרה־כלב הנאהבים אינם משתחררים כי אם נד־בקים זה לזו שבעתיים, וכדי להפרידם יש צורך בעזרת רופא. (אם לא השתחררו בעצמם אחרי 20 דקות).

להורים בתולים שלא קיבלו את הדרכת אחות בית־הספר למגדלי כלבים הנה תדריכון נגסי:

1. כלבה מתייחמת בדרך־כלל פעמיים בשנה, והייחום נמשך 21 יום.
2. ייחום ראשון מופיע אצל כלבה בין החודש השביעי והעשירי לחייה. אין למנוע ייחום ראשון בזריקה או בניתוח, כי ההורמונים המיניים מסייעים להתפתחות גופנית טובה.
3. אם לא רוצים בהפרייה בעת הייחום אפשר למנוע אותה על־ידי זריקה למניעת ייחום כשישה עד שיבעה שבועות לפני המועד המשוער לתחילתו. ככל שמזרי־קים לכלבה קרוב יותר לתאריך הייחום המשוער, כן גדולה הסכנה להיווצרות דלקת רחם.
4. אם התקרב הייחום או התחיל, אפ־שר למנוע את התהליך בעזרת גלולות נגד ייחום. המינון: גלולה אחת ליום במשך 21 יום.
5. לאלה המתקשים בנתינת גלולות ומסרבים להכאיב לכלבתם, אפשר לקנות חומר נוזלי למניעת ייחום. חומר זה נמצא בשוק רק ארבעה חודשים בשנה ושמו מאסטינון. אופן ההגשה: עם המזון מדי יום ביומו.
6. אם הכלבה מיוחמת ונזקרתם מאוחר מדי, אפשר למנוע מהומות והזדווגות לא רצויה בכמה דרכים: לצייד אותה בנושא טמפון. להרחיק כלבים בעזרת תרסיס בעל ריח דוחה, והעיקר: אל תשלחו אותה לגן בגפה ואל תתירו לה לצאת בלי השגחה. היא תענה את חבריה ותתענה בעצמה. צאו איתה לטיול עם קולר ורצו־עה, הניחו לה לעשות את צרכיה ולהת־אוורר ושימרו עליה בבית לצדכם במשך כל אותם 21 יום גורליים.
7. אם הזדווגה הכלבה — האם אפשר למנוע עדיין את התעברותה? כן, על־ידי טיפול הורמונלי שיינתן לה על־ידי רופא לחיות־בית לא יאוחר מן היום השביעי להזדווגותה. ביום השלישי או החמישי אחרי ההזדווגות מתקבלות תוצאות טובות, ויש ביטחון שאכן הכלבה לא תתעבר.

כלבוטק

מאת

ד"ר יקותיאל שרעבי

ועדנה פיינרו

הנידון למוות ברח

זהו אמנם שם של סרט מפורסם מאוד, אבל הסיפור שלנו בא ישר מן החיים. הגברת הנחמדה שבתמונה, גברת פלייר, היא מתנדבת באגודת צער בעלי חיים והחזירון — תינוק שבזרועותיה הוא לא רק נחמד אלא גם אינטליגנטי (אגב עניין — חזירים נחשבים לבעלי־חיים בעלי אינ־טליגנציה גבוהה ומי יודע, אולי זו הסיבה שבני־אדם ממהרים לאכול אותם כשם ששומרי כשרות ומצוות פוחדים לאכול אותם).

חזירון זה נאסף אל חיקה של אגודת צער בעלי חיים אחרי שערק וברח ממש־אית עמוסה בחזירונים, בעת שהיתה בדר־כה לחוות החיות הנסיונית בנס־ציונה. החזירון הזה לקח את גורלו בידיו וזכה לקורת־גג ואפילו לחיתול, בהתאם לגילו. עד מה נדהמה פסרוניתו כשקיבלה צילצול מחוות הנסיונות, התובעת את הפליט ב־חזרה. ניראה לנו כי מי שניצל ממוות הרי ההשגחה העליונה היא שהתערבה כדי להשאירו בחיים, ולכן יאה חזירון זה שיעבירוהו לגן־החיות או לפחות לחוות־גידול שלא על מנת להורגו נפש. אל תשכחו כל המציל נפש אחת וכו'.

ניקיון של אביב

לא רק השמיחים והשמיכות, וכרי המשי זקוקים לאיוורור — פרוות הכלב אמנם איננה אוהבת שיעבור עליה שואב אבק (מנער, מבריש וכל שאר הני־סים המפורסמים במודעות „בלעבוסטע" של חברה מסוימת לשואבי־אבק — אבל הכלב יודה לכם אם תעבירו מיברשת הגזנה על גבו. זה הזמן. הגיע האביב.

גם אתם תודו לו על כך, שכן בהברשה הגזנה יורדת נשורת השיער, שלא אחת מהווה מיטרד המאלץ אתכם לעשות פסח בבית יותר מפעם אחת. לכן צווי השעה הם:

1. הבריאו או סרקו את בעלי־החיים מדי יום, ואם יש צורך בכך אפילו יותר מפעם ביום.
2. כדאי לעשות זאת מחוץ לבית, בחצר או בגינה, ולתת לכלב לנער את עצמו כהוגן אחרי ההברשה. כך נפטרים מעודפי שיער או אבק שדבק בם.
3. אם החזאי לא יענה אותנו במת־כוון, יש להניח שצפויים לנו ימים יפים של אביב. לכן כדאי להתייעץ עם הספרית אם כלבכם זקוק לגילוח ולא רק לסירוק ולחפיפה.
4. מכיוון שאפשר להתאוורר ולטייל בחיק הטבע, כדאי לאבק את הכלב באב־קה נגד טפילים חיצוניים, לפחות אחת לשבוע.
5. אם גיליתם עליו קרציות, האבקה אינה משפיעה דיה. נסו תרסיס שיצא לא מזמן לשוק — ותיווכחו כי בעוד האבקה אינה מחסלת את הקרציה התרסיס עושה זאת ביעילות.
6. אל תשכחו לרסס גם את סביבת המלונה או את מקום המירבץ החביב על הכלב.
7. אין זה טיפול של ביעור חמץ בלבד — זהו טיפול מומלץ לכל ימות הקיץ וטיפול המונע הרבה צרות מיותרות כמו גירודים וגירויים וכל מיני מרעין בישין.

חיות־אדם באילת

כתובים נאמר „אל תשליכנו לעת זיקנה." צריך להוסיף גם „אל תשלי־כנו לעת חופשה." אך אותם אנשים המק־פידים כל־כך לקחת את הסבתא הזדודה, על שלושת ילדיה וחמשת ניניה לחופשה על חוף, עם אוהל ועם מכשיר לצלייה קבב לכל המישפחה, מוכיחים שוב אטימות הנוגעת לכל הצומח והחי בסביבתם.

ומעשה שהיה כך היה: בתי הנבונה ב־דרך־כלל לא שמעה לעצת זקנים ומנוסים ממנה, ששומר נפשו ירחק מאילת בימות הפסח, וירדה דרומה. היא חיפשה חולות ומרחבים, ים וצבעים, אוויר נקי מתמציות כימיות תל־אביביות ומצאה כמובן את כל התל־אביבים מזבלים את מה שהיה פעם חוף אילת והפך כבר בערב הראשון של החג למזבלת המחוז. במקום לדרוך על חול הילכה על גבי שקי־שינה, ריח הים שינה טעמו לריח של גריל לאומי, ויציאת מצריים התנהלה אמנם בחרבה אבל בכיוון הפוך — מישראל למצריים.

בשיא ייאושה מצאה לה נוחם בגור רועה־גרמני, שליווה אותה ואת רעותה בזנב מורם ובחינחונים טיפוסיים. לרגע מסויים חשבה שהנה נמצא הרועה שינהיג אותה לחלקה מידברית אותנטית, ואמנם הכלבלב הבין את המאוויים, כך לפחות ניראה היה, כשבחר לו שעל אדמה משו־חרר ועצר. הבנות ישבו וערכו טעימה להרמת המורל, להנאתו הגלוייה של הגור.

מן המדורות עלו קולות שירה אדירים של „עם ישראל חי," וגם „הללויה" של אותו קונצרט מלפני כמה שנים לא איחר לבוא. אחרי־כך באה שורה של חוכמות מרגינות לב, שהשאירו אחריהם כל אותם עוברים ושבים שהבחינו ביושבות, בנוסח הגראפיטי המקשט קירותיהם של בתי־שימוש ציבוריים.

הן אספו את מטלטליהן במהירות, ורק או הבחינו באסון: הן ישבו לא הרחק מ־גווית כלב דומה לזה שהראה להן את הדרך, אלא שבחושך קשה היה להבחין אם זהו אחיו התאום או אמו שמתה אחרי ההמלטה. אף אחד לא היה שותף לנסיונו־תיהן של שתי הבנות להזעיק עזרה או לסלק את הגוויה. לעומת זאת, לפי התגו־בות, אפשר היה להבחין שאין זו הגוויה היחידה על החוף. נער־חמודות שעבר שם קרא לעבר בתי ההמומה: „למה לא תכני־סי אותו אליך למיטה ותחיי אותו?"

באותו לילה חזרה בתי היקרה הביתה. זיכרונה מאילת יהיה — חיות אדם.

בדיסקונט יש עם מי לדבר.

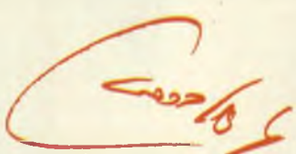
„הענין של הפק"מ תפ"ס אותי..."

...פתאם קבלתי הזמנה ענקית, ועם ההזמנה באה גם מקדמה גדולה, כדי להבטיח את המחיר.

עכשיו יש לי בעיה איך לשמור על ערך הכסף, עד שאוכל לייצר את הבדים, ושלא אפסיד מכל הענין. עם מי לדבר? דיסקונט. נכנסתי לסניף, הצגתי את הבעיה והציעו לי מיד פתרון.

כיוון שהייתי צריך את הכסף בחזרה בטווחים של ימים ושבועות קניתי תפס"ים (תעודות פקדון סחירות) ופק"מ (פקדון קצר מועד). הריבית - לא רק שכסתה לי את ההפרש - אלא עוד יצאתי מורווח מהענין.

בדיסקונט יש עם מי לדבר - „בזנס".

גיורא זילברברג, ייצרן טקסטיל.

בנק דיסקונט

וימר יעקבסון טמיר

רגע גדול לאופנת הספורט

עיצוב הדגמים:
Shuky Levy

גלי ספורט-איתך ברג

יש לי רק עוד שאלה אחת...
הוא בחולצת גלי קולומבו... ומכנסי גלי ספורט (סטרץ וכותנה).
היא בחולצת גלי גול וחצאית קפלים שהולכת יחד עם החולצה ויחד איתו.
סולו — 100% כותנה, 100% גלי
הוא בחולצת סולו עם שלובי פסים צבעוניים. היא בשימלת טניס, מיני סולו עם כיווצים, קלוש.
קוראים לה ג'ני (פרטים בגלי ספורט)
באוברול גונג עם מחשוף רשת.
הוא בחולצת טרפז ומכנסי גלי יאכטה (פרטים במרינה...)
Gali SPORT
ים הגדולים.

הדבר הראשון שאת לובשת...

תחתונים שמתחילים את היום.

תחתוני סברינה... נוחים, נעימים למגע.

יושבים היטב על הגוף.

מבחר דגמים אופנתיים, מחמיאים ו"חתיכיים"

בגזרה שלך: סליפ, מיני או טנגה.

...וחדש מסברינה – "יסמין".

תחתוני סברינה אומרים לך

בוקר טוב... ולילה טוב.

... הדבר האחרון שתורידי.

קודם כל סברינה

וגם זה...וגם זה...וגם זה...

במדינה

תעמולה

גילוי פלסטין

להפוך מיזוגי של אריאל שרון הפך לקו רישמי, שבשמו יצאה ישראל למיבחמה אחת — ואולי תצא לעוד כמה

בהתחלה לא היו כלל פלסטינים. גולדה מאיר קבעה כי „אין עם פלסטיני," ולכן לא היה קיים עם כזה. כמעט כל ישראלי היה משוכנע בכך. עובדה, אפילו גולדה אמרה.

ההסגנות בשטחים הכבושים, ה־פעילות הצבאית והדיפלומטית של אש"ף, ההכרה הבינלאומית שזכה בה יאסר ערפאת — כל אלה לא שינו את עמדותיה הרישמיות של ישראל: פלסטינים? אין דבר כזה.

עד שבא הקוסם אריאל שרון.

מירשם לגירוש. אם אי־אפשר למחוק את המילים — אמר לעצמו שרון — כדאי לאמץ אותן. הוא גיבש תיאוריה פוליטית חדשה, מתחכמת: לא רק שיש עם פלסטיני; יש גם ארץ הנקראת פלסטין. העוקץ ברעיון החדש: מולדתם של הפלסטינים היא בת־חומי הממלכה ההאשמית, בעבר־הירדן.

כשניסה לראשונה למכור את הרעיון החדשני שלו, נתקל אריאל שרון רק בלעג. לכל תינוק היה ברור כי אי־אפשר לפתור בעיה פוליטית חמורה, המטילה את צילה מזה שנים על הוויתם של שני העמים, בעזרת להטוט מילולי. יתירה מזו: במירשם שניסה שרון למכור הסתתר רמז, כי ישראל זכאית לבצע גירוש המוני של פלסטינים מתחומי הגדה, ואולי אף מתוך ישראל.

את הרעיון המוזר שהגה, שילב שרון במצע־הבחירות של רשימתו הכושלת שלומציון, בבחירות 1977. הוא ניסה למכור אותו בלי־הצלחה, לכל המתעניין. אפילו לכפרים ערביים הוא בא להשמיע את דבריו. כשהופיע בבקה אל־ע'רביה, לפני שש שנים בדיוק, השתתפו באסיפת הבחירות שלו רק קומץ סקרנים. „האיש הזה מקשקש," אמר אחד מהם.

במרוצת השנים הפך הקישקוש לקו רישמי, בעקשנותו הצליח שרון להוכיח כי גם אם אין לשקר רגליים — בעזרת פרוטזות ממשלתיות הוא מסוגל להרחיק לכת ולהיות מסוכן מאוד. אחת ממטרות המילחמה הכושלת בלבנון היתה לדחוק את אש"ף דרומה, לירדן, שם יופל חוסיין המלך ו־תוקם מדינה פלסטינית. במצב כזה — כך קיווה — תיחלש ההתנגדות הבינלאומית לסיפוח הגדה המערבית ורצועת עזה.

החודש, אחרי שבישראל סברו רבים כי בעיקבות מסקנות ועדת־כהן הובס הקו של שרון, התברר כי שיקרי־התעמולה שלו מקבלים תנופה מחודשת. רוב אזרחי ישראל לא ידעו על כך דבר. אילו חיו בארצות־הברית — היו יודעים.

במימונה של ממשלת־ישראל החלו מופיעים מודעות־ענק בעיתונות האמריקאית, שבהן מעוצבת מחדש מפת המרחב, מחירה של כל מודעה: 50־25 אלף דולר.

מכריזה מדינת התעמולה: גם יאסר ערפאת וגם המלך חוסיין אומרים, שירדן הינה פלסטין.

בסוף שנות ה־40 רצה עבד־אללה המלך, סבו של חוסיין, לקרוא לארצו בשם „ממלכת פלסטין." ב־1970 אמר הנסיך חסן, אחיו של חוסיין: „פלסטין היא ירדן וירדן היא פלסטין."

באותה שנה אמר יאסר ערפאת למראיינת אוריאנה פלאצ'י: „מה שאת מכנה ירדן, היא למעשה פלסטין."

גם חוסיין הכריז, ב־1981: „האמת היא שירדן היא פלסטין ופלסטין היא ירדן."

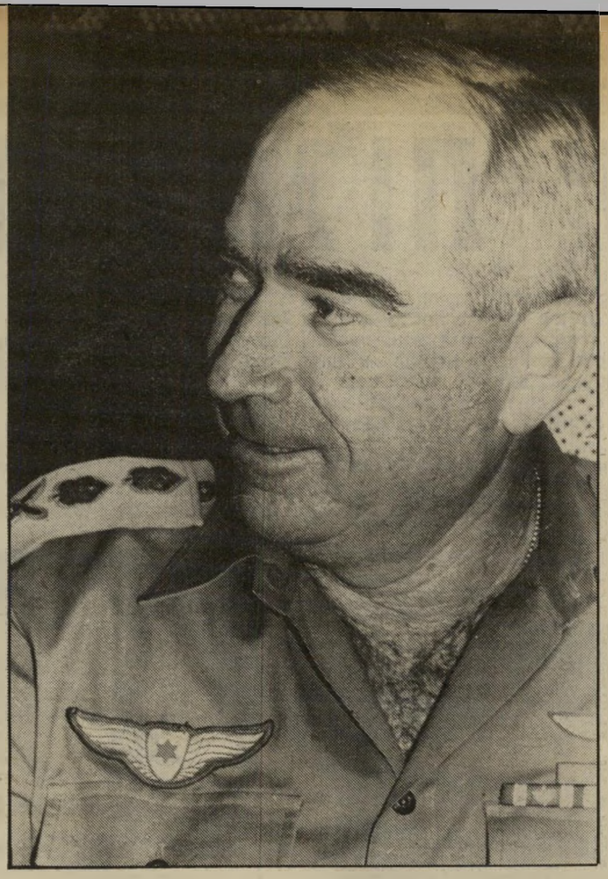
אפילו העיתון ניו־יורק טיימס אישר זאת, כאשר כינה, ב־3 באוגוסט 1975, את בירת ירדן כ„עיר הפלסטינית הגדולה בעולם."

עבד־אללה, חסן, ערפאת חוסיין וניו־יורק טיימס רק מאשרים את שכל אטלס או אנציקלופדיה יאמרו לך: ירדן משתרעת על פני כמעט 77 אחוז של פלסטין המנדטורית המקורית; יותר משני שליש מאוכלוסי ירדן הם פלסטינים; מחצית מראשי־הממשלה הירדניים מאז 1950 היו פלסטינים; שלושה־רבעים של עובדי־המדינה הם פלסטינים; פלסטינים שולטים ב־70 אחוז של העסקים בירדן.

אין פלא שחוסיין אמר, ב־1977: „שני העמים הם, בעצם, עם אחד. זוהי עובדה."

עד כאן נוסח המודעה.

במישפט האחרון מסבירה המודעה לשם מה, בעצם, היא מתפרסמת:

רמטכ"ל איתן
„שלושה ימים, יא מנאייק!"

Yasir Arafat and King Hussein both say that Jordan is Palestine.

כותרת המודעה ב„ניו־יורק טיימס"
„האיש הזה מקשקש!"

ואם זו עובדה שהירדנים והפלסטינים הם עם אחד, זו גם עובדה שמגיעה להם מולדת אחת. ירדן.

יהודים

חזרה לימי־החביונים

רבנים הטיזו חרם על אישים יהודיים שחתמו על עצומה נגד הפלישה הישראלית ללבנון.

שלושה רבנים, החברים בגוף הקורא לעצמו „בית־הדין הרבני העליון של אמריקה," שבו 13 חברים, הוקיעו בפומבי והטילו חרם על כמה יהודים אמריקאים ידועים, אשר הביעו התנגדות לפלישת ישראל ללבנון. אישים אלה, יחד עם עשרות אנשים נוספים, חתמו ב־20 ו־24 ביוני על מודעה בגודל של עמוד שלם בניו־יורק טיימס, שכותרתה „מוות וחרם בלבנון." הרבנים בחרו להטיל חרם על הבלשן הידוע נועם חומסקי, חתן פרס נובל סלבדור לוריא, הרבנים אוורט גנדלר ממסצ'וסטס ואלברט אכסלרוד מאוניברסיטת ברנדייס. העורך־מחבר אלפרד לי־לינטל ושני אחרים.

בטקס, שערך כשעה וחצי, לבשו שלושת הרבנים גלימות ארוכות, כיבו שלושה נרות ותקעו בשופר, כאות לסיום חייו הרוחניים של היהודי המוחרם. הרבנים קראו הודעות מוכנות מראש, שקבעו שההוחמים מוצאים מכלל ישראל.

בטקס צפו 25 אנשים. כמה מהם עירערו בגלוי על סמכותם של הרבנים, ואמרו: „אתם מדברים על ימי־הביניים, אבל אנו חיים במאה ה־20. אין לכם כל סמכות לדבר בשם הקהילה היהודית!" המבקרים אולצו לעזוב את „אולם בית־המישפט."

„ציונות — לא יהדות." הד"ר ליליגטל הגיב, שפעולה זו היא דוגמה נוספת ללחץ הציוני להשתיק את מי שמבקר את מדיניות החוץ של ישראל. הוא קבע: „יתכן שהוחרמתי מהציונות, ואני מקווה שהייתי ראוי לכך, אך איש, פרט לאלהים, אינו יכול להחרים אותי מדתי. ציונות אינה יהדות, ויהדות אינה ציונות. כדי להיות יהודי טוב, אין צורך לעבוד את עגל הזהב של מדינת ישראל וה־ציונות. שום ניד־מכשפות לא יוכל להפוך את האמונה הרוחנית־אוניברסלית ביהדות לתנועה הלאומית־פוליטית של הציונות."

עיתונות

רגע של עברית

לא די לתמוך בעמדות הלאומניות של הרחוב הישראלי — יש גם להכין את שפת הרחוב.

הידיעה כי רב־אלוף רפאל איתן ביקש להאריך את כהונתו בשלוש שה ימים תמימים, עד מוצאי ה־18 באפריל, כדי לשמש בתפקיד ה־רמטכ"ל גם ביום־העצמאות, שימשה מקור לא אכזב לבדיחות. בעלי הטורים הסאטיריים בעיתונים שהופיעו בחול־המועד של פסח ניצלו אותה עד תומה.

אחד המגיבים, נתן רענן, כתב בהומור, מוסף על המישמר: „פניית הרמטכ"ל לבגין מזכירה בקשת חנינה של אסיר בכלא 6... המבקש לחזור בתשובה ומתחנן על החג האבוד." את רשימתו הכתיר ב־דפוס לשוני הנפוץ בסלנג הצבאי: „עוד שלושה ימים, יא מנאייק!" „שמיפת מוח." כל חייל או חייל־לשעבר יודע את פירוש הצירוף: עוד (כך וכך) ימים, יא מנאייק (נון פתוחה, יוד צרויה). הוא שגור על פיהם של חיילי החובה, המצפים לסיום שירותם וסורפים בקוצר־רוח את החודשים והשבועות שנותרו להם לשרת; משתמשים בו האסירים והחבושים, המונים כל יום ושעה שעוברים עד למועד השיחרור.

לא כל הקוראים הבינו את הכתוב. אחד מהם, כתב מעריב גבריאל שטרסמן, התחלחל למיקרא הדברים. חוזתם, כך הוא הבין, מכנה את הרמטכ"ל בשם מאניאק. כלומר: רועה־זונות (בערבית) או מסורח (באנגלית).

על בסיסה של האי־הבנה הלשונית הוא חיבר רשימה פובליציסטית ארוכה, על „שטיפת־המוח שיש המנסים לשטוף בה את הציבור בישראל." מאז פרוץ מילחמת־הלבנון — הוא טוען — התרבו הטענות בישראל על נסיונות לסתימת־פיות, לצימצום חופש־הדיבור, להגבלת חרות־ההבעה. עניין המאניאק — הכריז בתרועת־ניצחון — מוכיח כי כל הטענות הן הבל.

כאילו שכח מה כתב כמה שורות קודם לכן, כשהתפאר על חופש־הדיבור הנפוץ בישראל, עשה לפתע תפנית חדה והכריז כי ביטויים כאלה נגד רפאל איתן „מוכיחים שאולי היה מקום באמת להשתמש קצת יותר בתבונתם של העורכים."

קורא חרוץ, שהצליח להגיע עד עמוד 13 במעריב של יום השלישי שעבר והבחין בטעותו המשעשעת של שטרסמן, העיר: העובדה ש־עיתונאי מבטא את דיעות הרוב ברחוב — אינה בהכרח ערובה לכך שהוא מבין את השפה המדוברת ברחוב.

בארי־שבע

סטאלין עדיין חי

ראש־העיריה הזמין את עובדי הניקיון למסיבה. אך התישבחות ששמע לא היו לכבודו

במלאת 30 שנה למותו של הרודן הסובייטי יוסף („סטאלין") דז'וגשווילי, מלאה העיתונות המערבית בהערכות על תקופת שילטונו העקובה מדם, בתיאורים על ימיו האחרונים וקורבנות מישטרו. איש לא דיבר בשיבחו.

אך מסתבר, שחסידיו לא פסו מן העולם. אחד מהם, שכנראה טרם שמע על ביטול פולחן־האישיות, מסתתר בין מכוניות־האשפה — בבירת הנגב.

מדווח המקומון „שבע": הכל כבר נאמר ונכתב על המיבצע הלילי המהיר, שבו נוקו רחובות באר־שבע מן האשפה שכיסתה אותם בעיקבות השביתה בשירותים הציבוריים. קברניטי העירייה, אשר ניצחו על פינוי האשפה כעל מיבצע צבאי חשאי, החליטו לגמול לעובדי האגף לאיכות הסביבה והפיקוח על עבודתם המאומצת בליל הפינוי הגדול.

וכך נקבצו ובאו, באחד מימי השלישי, כל עובדי מחלקת־הניקיון ונהגי מחלקת־הרכב שנטלו חלק במיבצע, לאולמי ארגמן. שם ציפתה להם ארוחת־צהריים חגיגית עם ראש העירייה, אליהו נאווי.

„אבינו האחד והיחיד!" הכל התנהל על מי־מנוחות ואפילו היין — כך מספרים — זרם כמים.

ואולם אז הסתבר, כי מארגני המסיבה לא לקחו בחשבון את אחת הבעיות של אחדים מן העובדים לטיפה המרה. וכך, בצהרי היום, נראו לפחות חמישה מן העובדים כשהם שתויים כלוט.

הגדיל לעשות אחד מנהגי ה„אר־טו־זבל," אשר כטוב ליבו ביין שיש המנסים לשטוף בה את הציבור בישראל." מאז פרוץ מילחמת־הלבנון — הוא טוען — התרבו הטענות בישראל על נסיונות לסתימת־פיות, לצימצום חופש־הדיבור, להגבלת חרות־ההבעה. עניין המאניאק — הכריז בתרועת־ניצחון — מוכיח כי כל הטענות הן הבל.

כאילו שכח מה כתב כמה שורות קודם לכן, כשהתפאר על חופש־הדיבור הנפוץ בישראל, עשה לפתע תפנית חדה והכריז כי ביטויים כאלה נגד רפאל איתן „מוכיחים שאולי היה מקום באמת להשתמש

ראש־עיריה נאווי
„סטאלין הוא אבינו!"

והבים שוטט במיזבלה כדי לאסוף

ת - ואז לפתע התנפל הגבר על האשה

הבה על

כין

דני וזמריה
גניחות מתחת לאשפה

לפני כחצי שנה הגיע נהג משאית־אשפה למיזבלת חיריה כדי לפרוק אותה במיזבלה, ול־פתע שמע גניחות מתחת לערימות האשפה. הוא הסיר כמה גרוטאות וגילה מתחתיהן צעירה בלונדית, כולה מגואלת בדם. מריה נדקרה בכמה וכמה דקירות־סכין בכל חל־קי גופה.

מכתבי אהבה

הנהג הביא אותה לבית־החולים, ושם הצילו את חייה. כאשר נחקרה על־ידי המישטרה סיפרה כי יצאה עם דני לחפש קופסות ריקות כדי לשתול בהן צמחים ל־קישוט דירתם. הם שוטטו במיז־בלה ואספו את העציצים, כאשר לפתע התנפל עליה דני ודקר אותה בסכין, ללא כל הסבר או מריבה קודמת.

חמדאן נעצר, אך הכחיש הכל. לדבריו הוא כלל לא היה באותה שעה ליד המיזבלה, אלא בבית המישמר־האזרחי, בחברת כמה ידי־דים. חמדאן נעצר עד תום ההלי־כים, ונאשם בנסיון לרצוח את ידידתו.

מייד כאשר השתחררה מריה מבית־החולים, החלה כותבת מיכ־תבים לדני, ובהם הביעה את אהבתה אליו. היא ציירה את דמותו, כשעל כיס החולצה כתובים שמותיהם יחדיו. היא צייר־רה גם לב מפולח בחץ, והטביעה את שפתיה על המיכתבים.

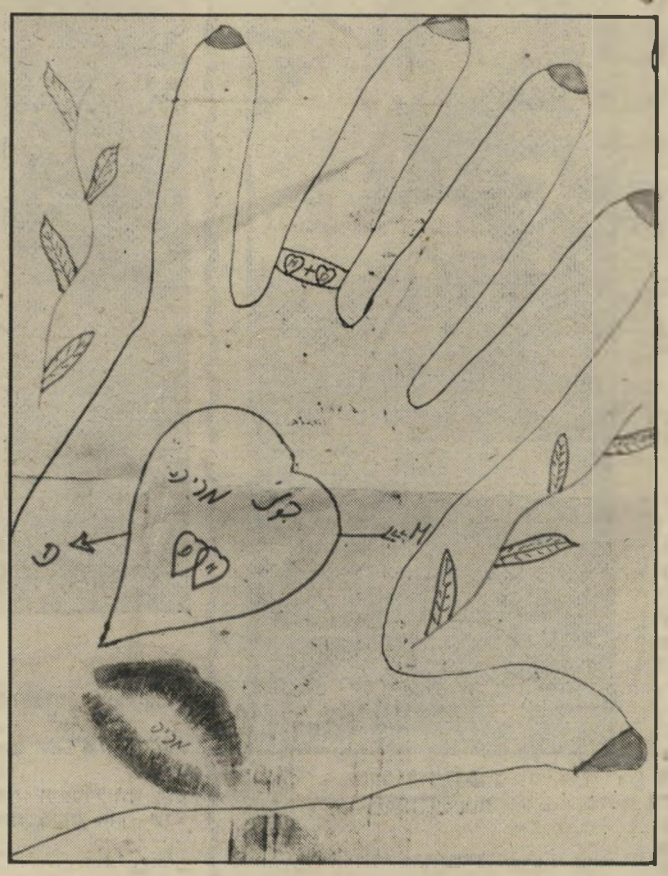
כאשר שוחררה מבית־החולים רצתה ללכת לבקר את דני בכלא. היא היתה זקוקה לתעודה רשמית כדי להיכנס לכלא ולבקרו, ועשתה מאמצים רבים לשחרר את דרכונה מבית־החולים. הדרכון הוחזק שם כערבות לתשלום הכסף המגיע עבור אישפוזה של מריה.

דף חדש

התובע, עמרם בלום, אולי חשש מן עקב אהבתה של מריה לדני, היא תחזור בה מעדותה ולא תספר לבית־המישפט את עלילות המיזבלה. אולם היא הפתיעה את כולם. מריה עלתה על דוכן־העדים, וכאזרחית טובה סיפרה את כל קו־רות אותו יום. היא לא חזרה בה מדבר. גם בבית־המישפט חזרה וא־מרה כי לא היה כל מניע לדקירות שנחתו עליה, והיא אינה מבינה אותן עד היום.

ציור המצוייר של מריה
„שלום דני!"

ציור האהבה של מריה
„אני מריה!"

עשתה מעשה
העידה בתחילת
התביעה העיקרית
אבו־ג'מא, ואחר־כך
עדת אופי עבורו. עדותה
את השופטים שלא למצות
הדין עם הנאשם.

סיפור־האהבה המוזר בין הער־בי מרצועת־עזה והיוגוסלבית הק־טנטונת התחיל לפני כשנה. חמ־דאן, המכונה על־ידי חבריו בשם

היא העידה נגדו במישפט - ואז שלחה שוב על הדוכן כדי להעיד לטובתו

„דני," עזב את מישפחתו ואת אשתו וילדיו, ועבר להתגורר בא־זור, שם הוא עובד במיפעל חמת. הוא שכר לו דירה, התיידד עם אנשים רבים במקום ואף החל מש־רת במישמר האזרחי.

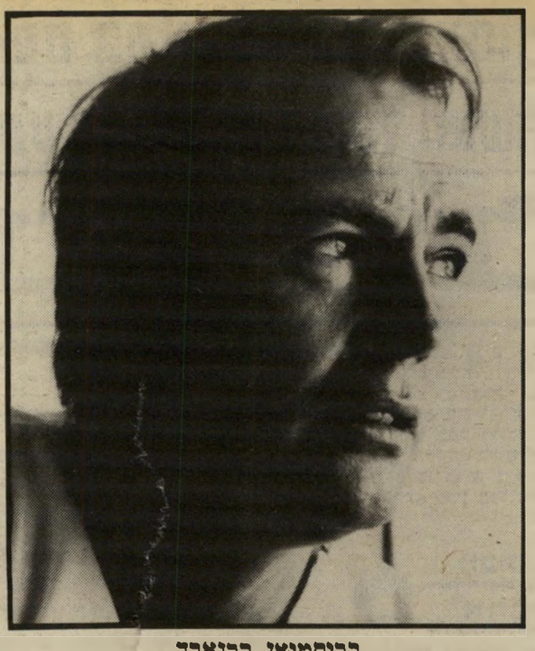
מריה בת ה־22 הגיעה לישראל מיוגוסלביה, אחרי גירושין מכאי־בים. היא חיפשה מקום להתחיל בו את חייה מחדש, ומצאה את דני. שני האנשים, שהיו פליטים בחברה היהודית, מצאו אהבה אחד בחיק רעותו והחלו מתגוררים יחדיו.

בית־המישפט זיכה את ח
מאשמת נסיון־לרצח, והרשיע
באשמת חבלה חמורה. ואז
הסניגור, אהרון שלנגר, את ז
המפתיע.

הוא חזר והזמין את מריה,
דת־אופי לעונש. מריה חזרה
תה על דוכן־העדים, הפעם כ
אוהבת, המבקשת רחמים
אהובה. היא סיפרה לשופטים
סלחה לדני על הכל, כי היא
בת אותו, והם עומדים להי
מאחר שהוא מוסלמי והיא נוצ
ושניהם החליטו להתגורר בישר
פתחו תיק ברבנות וביקשו
התגייר.

אפילו השופטים הקשוחים
יכלו לעמוד בפני האהבה. הנ
את חמדאן לשנתיים מאסר ב
כדי לאפשר לו לפתוח דף
בחייו, ולשאת את מריה לאש

רק אהבה והרבה

כריסטיאן ברנארד
רצפט בדוק

סופת שלגים חזקה מאוד השתוללה בעיר זפל שבאוסטריה
רק אנשים מעטים הסתובבו ברחוב. בלט ביניהם זוג נאה במיוחד. הוא כסוף שיער והיא בלונדית זוהרת. הם היו חבוקים ונראו מאוד מאושרים יחד.

הגבר הוא אדם ידוע מאוד בארץ, כי הוא אחד ממנתחי־הלב המפורסמים ביותר. כשהתבקש אותו מנתח, בראיונות אין־ספור, לתת עצות מתאימות כדי לשמור על לב בריא, התשובה שלו היתה תמיד: עשו אהבה, והרבה. הוא לא מאמין בריצות, בג'וגינג ולא בשום דיאטות.

מסתבר שמנתחי הלב המפורסמים הם גם שוברי לבבות לא קטנים (זוכרים עוד את כריסטיאן ברנארד הדרום־אפריקאי, המחליף אותן כמו גרביים ?). מה עושה אותם כל כך מבוקשים אני לא יודעת. אולי תורמת לזה העובדה שניתוח לב יכול להכניס לכיסו של הרופא סכום שמגיע עד ל־2 מיליון לירות.

ומסכום כזה אפשר להפריש בקלות כמה לירות לחיק־אגד המבריא והמחזק את הלב בחברת בלונדית. העיקר בריאות.

הכפילה

„אני נשבעת לכם שהם חזרו. ראיתי ב־מועדון החמאם את **עמירם טננבוים** עם **חוה אלברשטיין**, שממנה התגרש, והם ממש מאוהבים." כך סיפרו לי המודיעים שלי בהתרגשות.

בדיקה קלה הראתה שהעובדות אכן נכונות. עמירם, המנהל את החמאם, אמנם מאוהב ויוצא עם בחורה נמוכה ובלו־נדית בעלת עיניים כחולות, אבל זאת אינה חוה, אלא אשה הדומה לה מאוד. היא שחקנית בתיאטרון הקאמרי, החיה בנפרד מבעלה, שהיה מנהל תיאטרון, והוריה הם בעלי אחד מבית־הקפה הידועים בתל־

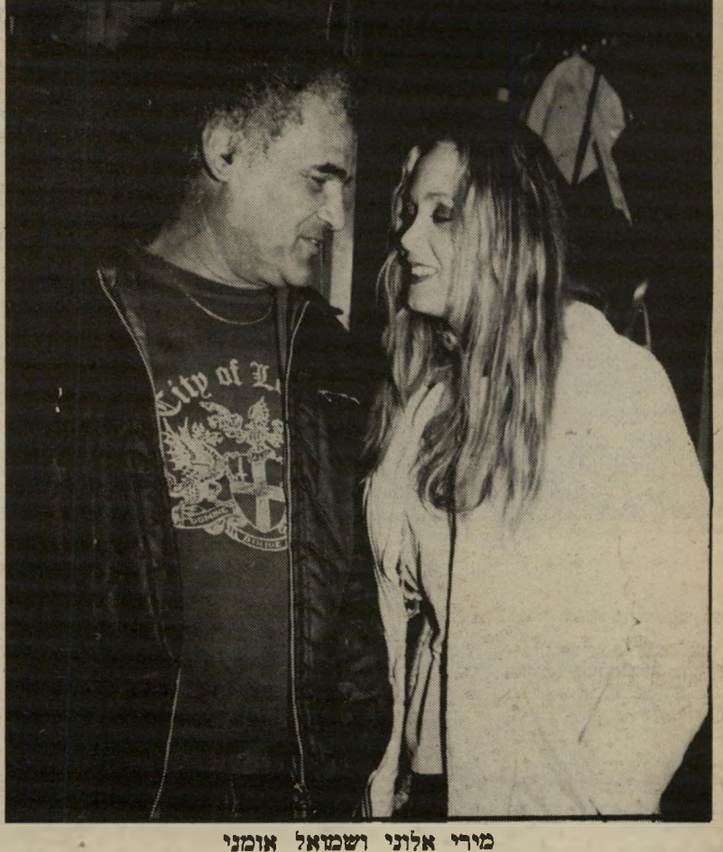
אביב. הזוג
מקום.

תהיה לעמירם בע
בת כזמרת האינטליגנטי
אני מקווה שכפילתה תדע
בזה.

אשר לחוה, היא ממש פורחת
אלה. היא עברה והתמקמה סופית בו
הפנטאוז שאותה רכשה ברמת־השרון אחר־
שמכרה את הווילה שלה. היא מתגוררת
שם עם ידידה, **נדב לויתן**, ועם שני
ילדיה.

רק למענם

כשהזמרת **מירי אלוני** אהבת — זה עד הסוף. נכון שיש לה קול נפלא, אבל לא זה מה שקובע את הקריירה האמנותית שלה.
מה שקובע את הקריירה שלה הוא הגבר שאותו היא אוהבת.
אם הוא מסכים — היא שרה ובתנאי שהוא יהיה לידה.
בימים אלה היא הודיעה שהיא עומדת לצאת ביום־העצמאות להופעה בלונדון,

מירי אלוני ושמואל אומני
יועץ אמנותי

ואם לא די בזה הרי שלפני כשבועיים היא חזרה מסיבוב הופעות בדרום־אפריקה.
ומאת בזכות מי ? בזכות הגבר, כמובן.
הגבר שאותו היא אוהבת עכשיו הוא בעלה מזה כשלושה חודשים, **שמואל אומני**. הוא מלווה אותה לכל המסעות, כשתפקידו מוגדר כ„יועץ אמנותי".
במשך שנים חיה מירי עם **ג'קי נחייסי**, שהיו לו שאיפות תיאטרליות. הוא דאג לכך שמירי תופיע רק במועדון שלו, והיא לא הופיעה בשום מקום אחר שלא זכה באישורו של ג'סי.
חוץ מאהבה מאמינה מירי באופן עיוור גם בהורוסקופ. את ידידיה היא בוחרת לפי התאמתם להורוסקופ שלה. אני רק מקווה שהיא בדקה באופן יסודי את ההתאמה של הכוכבים של שמואל אומני לכוכבים שלה.

ראש על הכתפיים

הראש היפה של הפירסומת של ואפלה פסק זמן טרוד היום בבעיות של מה לעשות עם החוק החדש בדבר מיסוי על בגדים מחו"ל.

חלי גולדנברג
בעיות עסקיות

הדוגמנית **חלי גולדנברג**, שבעוד חודשים ימלאו לה 29, חוששת שחוק זה יכשיל את התוכנית שלה לפתוח בוטיק שאותו

מממנים **שני אנשי־עסקים** גדולים, הנמנים עם חוג ידידיה.

ואם אתם חושבים שזאת הבעיה היחי־דה, אז הנה עוד אחת. חלי גם עסוקה בשיכנוע מתמיד של תיאטרון בית־ליסין, שיפיק את ההצגה שאותה רכשה בניו־יורק, שם בילתה את השנתים וחצי האח־רונות. ההצגה, שהיא שלאגר באוף־ברו־דוויי, היא הצגה לשתי שחקניות. וחלי חולמת להעלות אותה ולהופיע בה יחד עם גלי עטרי.

ואם כל זה אינו מספיק, הרי היא גם מודיעה בצורה הכי ברורה לכל מי ש־מעוניין שהיא אינה מתכננת שום נישו־אין. היא יוצאת ויש לה ידידים שונים, ביניהם בולט **איש־עסקים נוסף**, החי כיום בנפרד מאשתו וחלי מודיעה לכולם שמצבם המישפחתי של ידידיה אינו ענייגו של איש.

מה להגיד — הספק מלא.

רחל מרחלת על כל העולם

בת כשרה

דנה, בתם של **רפי שאולי** ו**מנדי ריים־דיוויים**, היא נערה דתית, המתפללת שלוש פעמים ביום שחרית, מנחה ומעריב, ומסיימת במשפט ברוך שעשני כרצונו. ועוד יותר מזה היא מאוד ציונית.

דנה שאולי
ברוך שעשני כרצונו

5־6 פעמים בשנה היא באה לארץ. ביום השני הקרוב היא עומדת את הארץ בדרכה חזרה לפנימיה הדתית שמחוץ ללונדון, כרמל קולג׳.

היא הגיעה לארץ בחברת כמה נערות אנגליות, בנות עשירים, שלהן היא הראתה בגאווה רבה את הארץ. היא דומה מאוד לרפי, יש לה גשר על שיניה וב־15 באוקטובר ימלאו לה 15. אמא מגדי התגיירה כשדנה היתה בת 4 שנים. אם יש דבר היקר לרפי יותר מכל זה דנה התמימה והמאמינה. לא להאמין איזה חינוך לערכים היא קיבלה!

פרופיל נמוך

אתם זוכרים את הסיפור על **גלית**, בתו הבכורה של עורך־הדין **צבי לידסקי**, שהודיעה לו בטלפון שהיא פשוט התחתנה בארצות־הברית? ובכן, אני לא ידעת אם בדיקה מרקמת של לידסקי היתה עוזרת, אבל גלית התגרשה. אבל היא מתאוששת ב־החלט מהר מאוד מהדייסה שאותה היא בישלה לעצמה. בארצות־הברית היא הכירה בחור יפה־פה, בלונדי עם עיניים כחולות, קטן ממנה בכמה שנים. הבחור הוא **ארי רום** (וורם), שהתאהב בגלית הגרושה, ולפני כשנה הם שכרו דירה בתל־אביב, ועברו לגור בה. למזלה של גלית ארי הצעיר זכה לפרופיל נמוך, ולכן לא גויים לצבא. וכך מסייל הזוג בארץ, ומשאיר אחריו שביל של דבש.

גלית לידסקי

פרידה לחמיד

ג׳וי כץ
ספרית, זמרת מזכירה

בידיעות שהגיעו אלי מניו־יורק ברור שאנחנו מפסידים סופית את **ג׳וי כ״ץ**. היא החליטה שעדיף לה לחזור ולהיות אמריקאית, רחוק מישראל ורחוק מ**שמואל קראוס**.

לפני כ־20 שנה הגיעה לארץ כספרית אמריקאית, הכירה כאן את שמוליק קראוס והפכה לזמרת. מעללי הזוג מילאו את טורי הרכילות. גראה היה שג׳וי הצליחה לפתח עור של פיל ולהסתדר עם התנהגותו הספונטנית של שמוליק.

אבל לפני כשנה וחצי היא החליטה שדי לה, קמה באמצע הלילה, לקחה את שני ילדיהם, **שם** ו**בן**, וחזרה לאמריקה. באמריקה השתדלה ג׳וי לא להופיע בחתונות ובחלטורות, אבל רק מהופעות „מכובדות" אי־אפשר לחיות. לכן היא הפכה למזכירה במישרד אמרגנות אמריקאי. היה לה גם רומן, שהסתיים, עם גבר אמריקאי.

ואשר לשמוליק, הוא ממשיך לחיות כמו תמיד, ולא מתכונן כנראה לעשות שום דבר כדי להחזיר את ג׳וי ואת הילדים לארץ. כמה חבל.

מעשה באחד באפריל

אתם לא יודעים את מיספר הבתולות בקמפוס הירושלמי, אך **אברהם** („פריצי") **פריד** יודע. פריצי, מפעילי המיפלגה הליברלית, התפרסם כמתחן מס׳ 1, שהיה אחראי למיבצע השערורייתי שבו הובטחה טיסה לפאריס לארבע סטודנטיות ראשונות שיביאו אישור גינקולוגי שהן עדיין בתולות. לגואל אותן הובטחה טיסה לארצות־הברית.

ועוד מעשייה: באחד מלילות החורף, אחרי שחבריו ביקשו לבדוק כמה חברות אמיתיות יש לו, התדפק **אלעזר שטורם**, שותפו במעשי הקונדסות, על דלתן של כמה מידידותיו של פריצי וסיפר בבהלה כי נודע לו שהבחור בצרות, נמצא עצור במיגרש הרוסים ושיגיעו מייד לשחררו בערבות. להפתעתם, הגיעו כמה נערות מנומנמות ופרועות־שיער, ואת פניהן הקרייל פריצי בצחוק רועם.

אבל הפעם, ב־1 באפריל, הוא אכל אותה. וזה הזכיר לי את מעשייה על הרועה והזאבים. כשכבר באו זאבים, אף

אברהם פריד
הרועה והזאבים

אחד לא חש לעזרתו אחרי זעקות השווא הרבות שזעק לפני כן.

זה קרה במישכנות שאננים, ביום שבו עמד פריצי להחליף קידומת לרגל יום הולדתו ה־30. זה היה אמור להיות אחד האירועים הכי מיוחדים בעיר, אך חוש ההומור שלו פגע בו. המסיבה הוקדמה ל־1 באפריל, יום המהתלות, והחבר׳ה ש־נכנו בעבר ממעשי הקונדסות חשדו שיש כאן טריק, ורבים וחשובים מהמוזמנים, שרצו להתחכם ולהראות שאינם נופלים בפח, לא הופיעו, והפעם הפסידו — וגם פריצי.

יופי של סיפור

זה בלי כל ספק הרומן המפתיע ביותר שעליו שמעתי לאחרונה. הוא ממש מדהים. מדובר בזמרת **אילנה רובינא**, שבימים אלה מלאו לה 50, והיא נראית מצויין, ממש פורחת. הרומן שלה הוא עם איש־הסרטים וההפקות **יצחק קוק**.

ומדוע זה מדהים? כי אילנה תמיד יצאה עם גברים יפים. היא אהבה אותכוצעירים, ובעלי גוף אתלטי.

יצחק קול אמנם רזה מאוד בימים אלה, אבל הוא רחוק מאותן הדמויות שליאת אילנה תמיד.

אילנה מכרה את דירת אמה, שהפכדלגלריה, רכשה דירה בתל־אביב, וחזרה

אילנה רובינא
לא משתעממת

להסתובב בחוגי האמנים, שמהם נעלמבזמן האחרון.

לפני אילנה ניהל יצחק קול רומן עתושבת חוץ, אחרי שהתגרש בצורה אלגטית מאשתו, **נעמי**. הוא ידוע כאימבריק ובעל חוש הומור. מה שבטוהיא לא משתעממת.

כולן רוצות לקאן

אתם בוודאי מכירים את אותן הנערות החולמות להגיע לקולנוע. ואת אותן החולמות להגיע לפסטיבל סרטים. גם לנו יש אחת כזאת, שכל מה שהיא חולמת עליו הוא קולנוע.

המדובר ב**שרה וינר**, גרושתו של רופא־השיניים **דני וינר**, שמתרוצצת ב־ימים אלה ומחפשת דרך להגיע לפסטיבל קאן, שיתקיים ב־7 במאי.

שרה, שהופיעה בסרטים של לואי מל ככפילה של **בריג׳יט ברדו** ועבדה במשך שנים בסרטים כמלבישה, הפכה עם הבחרו של **אריק שרון** כשר־הביטחון לעוזרתו האישית. ועם כל העיסוקים האלה היגם עושה מאסטר באוניברסיטה.

כדי להגיע לקאן היא מצאה שיטבדוקה. היא פשוט מארגנת קבוצה של נוסעים, וכמארגנת זוכה בכרטיס חינם.

יש עוד ישראלית אחת שאינה מחמיצכל פסטיבל — **פנינה רזניבלום**, אבהיא מוצאת תמיד דרך לנסוע על חשבמישהו.

השנה ייצגו את ישראל בקאן יפהפינוספות: כוכבות המגילה **אביבה פז**, **ניצה שאוב**, ואולי גם **יונה אליאן**כוכבת הסרט החורף האחרון.

„בגין! בגין!" צעקו המארוקאים, והכריחו את הנשיא לדבר עליו

ואחרי כל אלה — מפה גדולה של מדינת ישראל ולידה רשימת היישובים שהוקמו על־ידי המארוקאים. רבים מן הישובים אינם מוכרים, וספק אם מישהו, פרט לאלה שגרים שם, שמע אי פעם את שמם. לעומתם, היישובים שכן מוכרים, רשימה זו מקבילה כמעט באופן מוחלט לרשימת מקומות הפשע והמצוקה הגדולים ביותר ב־ארץ: דימונה, אור־יהודה, קריית שמונה, נתיבות ועוד.

המארגנים אפילו מצאו צייר מרוקאי מפאריס, שהציג באוהל נפרד, יחד עם צייר נוסף, ציורים בנושא השואה.

היה שם אוהל תימני, שבו בישלו מלוואח, היה שם אוהל פרסי שבו הציגו שטיחים ארוגים ביד, היה שם אוהל של עולי דרום־אמריקה, שגם בו חילקו מיני מאכלים, היה שם אוהל של עולי קווקז, עולי אתיופיה, הכושים של דימונה אף הם חגגו שם, כשהם מדגימים לקהל איך לעשות תיסרוקת כושית אמיתית תמורת 150 שקל בלבד.

אז איפה המארוקאים?

ק ני אופנועים פרצו בסערה דרך קהל החוגגים, ואחריהם קה מכונית אפורה מהודרת וגו־ת. שני פרשי מישטרה על סו־ם לבנים פינו את הדרך, ושוט־ם רבים התייצבו משני צידי סלול. השיירה התקדמה לעבר ת הכבוד. ראש־הממשלה, מנחם ן, ישב בתוך המכונית האפורה, קף בשומרי־ראש, ונופף בליאות לפי האנשים שמילאו ביום ה־לישי שעבר את גן סאקר בירו־ים, לחגיגות המימונה.

אלפי אנשים באו לפארק הירק־שלמי למה שאמור היה להיות החג המארוקאי. מארגני המימונה השנה החליטו, שהפעם החג יהיה תחת הסיסמה: „ביחד שיבטי ישראל." הם פנו לכל העדות וביקשו שכל עדה תכין אוהל ובו תציג את הפולקלור, המאכלים, ההיסטוריה ושאר מיני מטעמים שונים ומשו־נים. בצידו הדרומי של הגן גודר איזור שלם ושם רוכזו אוהלי ה־עדות.

בכניסה לאיזור הכינו המארגנים תערוכה שבאה לספר את ההיס־טוריה של העליה של המארוקאים ארצה. לולא המוסיקה המיזרחית שהתנגנה ברקע, אפשר היה לח־שוב שמדובר בעליית הפולנים. היתה שם תמונה גדולה של או־נייה מול חופי הארץ מתקופת ה־העפלה, היו שם תמונות של מח־נה־המעצר בקפריסין, עם גדרות־תיל וילדים קטנים מאחוריהן. הכל כאילו לומר: גם אנחנו סבלנו כמו האשכנזים. גם אנחנו העפלנו וש־הינו במחנות המעצר המפורסמים.

מרבוש וסיגד סדי קולק, ראש־עיריית ירושלים, הסכים לחבוש לראשו מרבוש מארוקאי אדום, אחרי שסעד את ליבו במאכלים מארוקאיים. יחד עם כל הכבודה.

למשלה ולממה משמאל: ראש־הממשלה מנחם בגין עולה על בימת הכבוד, מימין: ח"כ מוטה גור עולה על הבימה. העם עצמו, והמארוקאים, נשארו לממה מאחורי גדרות ברזל כפולות. הם זללו מטעמים בכל פה, ניגנו ורקדו. כשעלה בגין לבימה ליוו אותו בקריאות: „בגין! בגין!"

ישר לפה אורחי הכבוד של המימונה לא היו מארוקאים במיוחד. הם הוזמנו לשבת באוהל הכבוד, שהוכן במיוחד בשבילם, והיה סגור מכל צדדיו בגדרות ברזל חדשות. הם ישבו על כריות ומזרונים שהיו מונחים על הארץ, כשנשים וגברים בלבוש מארוקאי מגישים להם אוכל ישר אל הפה. מימין: זבולון המר, סם בן־שיטרית, אופירה נבון, שטעמה מכל מאכל, באמצע הביס ויצחק נבון. משמאל: יצחק נבון מאחורי צעיר מארוקאי, הלבוש בלבוש מסורתי של יהודי מארוקו, קפטן וסרבוש.

המארוקאים נסגרו מאחורי גדר כפולה, וחרקורי הפירסומת הופנו אל הפולנים, הרוסים ושאר ירקות

היה אוהל של אסירי ציון מעיראק וצמוד אליו היה אוהל של עולי ברית־המועצות, שמכרו ספרים ו־עשו שדולה לטובת אסירי ציון

מאת

ענת סרגוסטי

שלהם. אוהל מארוקאי לא היה שם.

קהל רב הסתובב בכל איזור האוהלים והתבונן בכל האנשים שלבשו תילבושות מסורתיות כמו שמתבוננים בחיות בגן־חיות.

כל המארוקאים הידועים

הרשא של גן־סאקר היה מלא בחוגגים וזוללים. אנשים עשו בשרים על האש, ילדים קטנים התרוצצו עם ארטיקים ביד, רוכ־לים שונים מצאו הזדמנות למכור את כל הסחורות שלא מכרו במשך כל השנה, החל מחולצות טריקו בזול, תכשיטים ועד לכל מיני מאכלים ומשקאות.

במשך כל הבוקר פיזזו ורקדו על הבימה המרכזית להקות נוער מכל קצות הארץ ומכל העדות והשבטים.

שיאו של האירוע התקיים בצהר־ריים. בשעה 2 אמורים היו להגיע כל המי ומי של צמרת המדינה והכנסת, ולכבד בנוכחותם את העם החוגג. והם הגיעו, האחד אחרי השני, כשראש־הממשלה ונשיא ה־מדינה מגיעים במכוניותיהם מלווים באופנועים ובליווי מישטרתי כבד. כל הכבודה החשובה רוכזה ביחד, במקום שיועד לכך מראש. המישטרה סגרה את כל איזור הבימה בשתי גדרות־ברזל חדשות, כששוטרים רבים מאבטחים את ה־מקום. חס וחלילה שלא יתערבבו חשובי המדינה עם פשוט העם.

ושם, בתוך האיזור הסגור, נמ־

(המשך בעמוד 46)

תה וסימפטיה ראש־הממשלה (למעלה) לא טעם כמעט כלום מהמאכלים שהוגשו לו. הוא הסתפק בתה ופיזר חיוכים לכל הכיוונים. כמוהו גם אריה דולצין (למטה).

טעם מארוקאי הנשיא, יצחק נבון, טועם מאכל מארוקאי. הנשים המארוקאיות עברו מאורח חשוב אחד לשני, אבל האורחים לא גמרו את האוכל הרב שהוגש.

פה גדול פותח שר־החינוך זבולון המר ושורף מאכ מארוקאי טיפוסי. המאכלים הגיעו בשרשרת, מכ המינים, מלוחים ומתוקים. בתחילה לא נגעו האורחים בכיבוד

הוא היה מס' 1 ברשימת ה־11, שהמישטרה ייחסה להם

את הנהגת הפשע המאורגן. הוא ישב בכלא סינג־סינג. הוא

נפגע מ־16 כדורים. הוא רצה להקים רשת של בתי־מלון

יחזקאל אסלן

מאיים לרדת

ל חזקאל אסלן התקשר אליי והזמין אותי לארוחה בשכונת־התיקווה, במיסעדה השייכת לו: שיפודי־התיקווה.

כשהגעתי, אמר שהזמין אותי כדי לבשר לי על עזיבתו את הארץ. למה ההחלטה הפיתאומית הזו? שאלתי. הוא ענה: „אני לא יכול להתקדם כאן, שמים לי רגל המישטרה לא מפסיקה להטריד אותי.“

ביקשתי הסבר יותר מדוייק. הוא אמר: „כל השטויות והפירסומים בקשר לרשימת ה־11 נמאסו עליי. מה, הם לא יכולים להבין שאדם צושה שטויות כשהוא צעיר ואחר ך נהיה רציני?

„אני לא מתעסק בפשעים. יש לי סוכנות המשקאות משקה לכל מיסעדה שיפודי התיקווה: אני מצא בשכונה כל היום, ובערב י יוצא לבלות לפעמים.

„רציתי לפתוח עסקים בענף אחר, כמו בתי־מלון למשל. דווקא א במקומות מרכזיים בעיר, אלא ביירות־פיתוח. לא מאשרים לי לוואות ולא רוצים לתת לי ריש־ נות.

„כשהיה לי בית־חרושת לג'ינס קריית־שמונה ונכנסתי לכלא ל־ לוש שנים — קיזזו במענקים.

„עכשיו, כל אדם שרוצה לפתוח שהו כמו בית־מלון מקבל מענק ל 40 אחוז מהממשלה ו־30 אחוז ואה 15 שנה ללא ריבית והי דה.

„לי פנו עורך בכמה מקומות. י לא חיים שיף שמקבל כל מה הוא מבקש.

„יום אחד חשבתי לעצמי, ש־ אם אני לא יכול להתקדם ב־ ארץ שלי — למה לי להישאר? אני בקשר עם חברים בחו"ל, והם הציעו לי לבוא להסתדר שם. כך שאני נוסע. העסקים שלי ימשיכו להתנהל כאן, בינתיים. יש לי אנ־ שים אחראים שעליהם אני סומך, והם ינהלו כאן הכל.“

„מי סוחב איתו קבלות?“

ה שיחה התנחלה בשעות־הצ הרים. בשעה 2 בערך באו כמה חברים של אסלן, שהצטרפו אליו. חבריו סיפרו לי כי יחזקאל סובל מיחסה העויין של המישטרה, אשר מטרידה אותו — וגם אותם — ללא הרף.

יגאל, שכינויו „השריף של ה־ שכונה,“ ואשר תפקידו לשמור על עסקיו של יחזקאל סיפר כי המיש־ טרה עצרה גם אותו ללא כל סיבה באחד הלילות, כשנסע לבלות. הוא סבור שזה קשור ביחסיו עם אסלן.

יחזקאל אסלן הסביר, כי עקרונית אין לו דבר נגד המישטרה, ואפילו יש שם אנשים הגונים לפעמים, אך יש כמה הפועלים בצורה ברו־ טאלית ולא הגיונית, כמו איש המדור המרכזי איתן צ'חנובר — איתו נתקל יחזקאל כמה פעמים.

אסלן מספר:

איתן צ'חנובר היה מפקח במדור המרכזי. הוא היה יורד על אנשים, והיו עליו תלונות רבות על אלימות כלפי עצורים וגם כלפי אזרחים. לפי השמועות, העבירו את צ'חנו־ בר בגלל ההתנהגות שלו לתחנת־ המישטרה ברחוב הרכבת.

לי היו היתקלויות איתו, כמו ב־ פעם כשנסעתי בלילה בתל־אביב, ושוטר במדים עצר אותי לבדיקת רשיונות שיגרתית.

אני חיפשתי את המיסמכים שלי, השוטר שראה את השם אסלן, מסר לצ'חנובר במכשיר־הקשר שאני שם.

תוך כדי הצגת המיסמכים, תעו־ דת־הזהות והרישיונות, הגיע צ'ח־ נובר ובא אליי בטענות למה לא מצאתי את המיסמכים יותר מהר. אני מחזיק את כל התעודות ב־ בגאז' של האוטו, מטעמי בטיחות.

האוטו עמד באמצע הכביש, ו־ איתן צ'חנובר דרש לעשות עליי חיפוש מדוקדק ליד האוטו. אני הצעתי לו להכנס לאיזה חצר, אם הוא מתעקש לחפש. לא רציתי לעמוד כך, באמצע הרחוב. התבייי שתי.

צ'חנובר אמר שהוא עוצר אותי והוריד לי את השעון והטבעת ש־ היו לי על היד, בחשד שהם גנובים. התוכחתי איתו, והוא דרש ממני קבלות של השעון והטבעת. לא היו לי קבלות. מי סוחב איתו קבלות של שעון וטבעת שניקנו לפני שנים?

הוא עצר אותי ל־48 שעות — סתם. ברור לי, שהוא עשה זאת רק כדי להתנכל לי, הרי אין שום סיבה אחרת.

לפעמים אני נוסע עם מישהו מכובד, שלא שמע את סיפורי־ הפשע שמדביקים לי — ואז המדור מתנפל. הם מתנהגים בצורה פר־ אית ועושים בושות. הם מחפשים אותי, וכל אחד שמזכיר את השם אסלן בקשר למשהו שקורה לו — מתקבל בברכה.

בקיץ היה לי מיקרה עם המציל מבת־ים, יעקב לוי המכונה „אפאש.“ הוא גרוש כמה פעמים ויש לו תיק על בעילת קטינה. בקיצור, בן־אדם עם עבר פלילי. שמתעסק שם, בחוף הסקע, עם נשים נשואות. לאחותי יש קיוסק באותו חוף, ואפאש היה לוקח משקאות ועוד דברים ולא משלם.

אחרי תקופה, כשהצטבר חוב רציני ואחותי ביקשה ממנו לש־ לם, הוא שוב לא שילם והמשיך לקחת דברים.

פניתי אליו ואמרתי לו שישלם בהזדמנות. אמרתי לו, שיש גבול לכל דבר. היו איתי עדים ששמעו הכל. למחרת הלך להתלונן במי־ שטרה וסיפר, שהיכו אותו ודירדרו את האוטו שלו לתהום.

הוא אמר שהוא חושד בי. עצרו אותי והדביקו לי חמישה סעיפים. הייתי אז פצוע ויצאתי מביית־ החולים אחרי שירו בי והיה לי מיסמור בלסת. עורך־הדין שלי, אריה שערב, הסביר לשופט שכל זה לא מתקבל על הדעת.

שיחררו אותי. בקיצור, כל דבר שקורה — אני בפנים באופן או־ טומטי.

מה אני צריך את כל הבעיות המיותרות האלה? אני אסע מכאן לרומא, ואחיה שם בשקט. אבוא לארץ, לפעמים, לראות מה קורה. עד כאן דבריו של אסלן.

בנו בן ה־9 — אחד משלושת ילדיו — בא לקחת את אסלן ל־ קניות של פסח. הוא ראה מיכנסיים מיוחדות באיזו חנות. אסלן מחייך ונזכר: „בימים שהייתי ילד היתה מודה? את הנעליים של החורף היו גוזרים והופכים לנעליים של קיץ.“

„מיסמך העשרה“

ל חזקאל אסלן גדל בשכונת התיקווה. בביתו היו עשרה יל־ דים: חמש בנים וחמש בנות. האב, שנפטר בינתיים, היה ירקן בשוק של השכונה. יחזקאל סיים בית־ הספר העממי ולא המשיך ללמוד.

חבריו היו אף הם בני שכונת־ התיקווה. בגיל צעיר כבר היה טיפוס של מנהיג, ועם חבריו עסק בגניבת רכב. ב־1967 נידון למאסר של 18 חודש בגין נהיגה ללא רשיון. בגיל 24 נתפס בארצות־ הברית כשברשותו 140 ק"ג חשיש. הוא נידון לחמש שנות־מאסר. חלק מהתקופה ישב בכלא סינג־סינג. ב־1979 נדון ל־38 חודשי מאסר על סחר בסמים, אחרי שנתפס ב־ מלון רמדה עם חברים.

הכמות היתה מזערית — כמה פירורים — והעונש היה יוצא־ דופן בחומרתו. כשיצא מהכלא, פתח את המיסעדה ואת חנות־המ־ שקאות בשכונת־התיקווה.

יחזקאל אסלן, נעצר עוד פעמים רבות בקשר מיקרי־רצח, אך שו־ חרר מחוסר־הוכחות.

בפברואר השנה נורה אסלן ב־ חצר ביתו ונפגע בשמונה כדורים. שניים מהם פגעו בליסתו. הוא עבר כמה ניתוחים ונקבע לו מיס־ מור בלסת. את הניתוח הנוסף מת־ כונן אסלן לעבור בחו"ל, בקרוב, כאשר יעבור לגור שם.

יחזקאל אסלן, ששמו נזכר פע־ מים רבות ברשימת ה־11 של ה־ פשע המאורגן בישראל, אומר: „אחרי שאסע מכאן, ישאר להם רק מיסמך העשרה.“

נעמי אזרוה ■

אז איפה המארוקאים

(המשך מעמוד 45)

צא סוף סוף האוהל המארוקאי. אוהל שהוכן במיוחד עם כריות ומיזרונים רבים מרופדים קטיפה בשלל צבעים, לכל המארוקאים ה־ יורעים שהגיעו לשם. היו שם ראש־הממשלה מנחם בגין, יושב־ ראש הסוכנות אריה דולצין, ראש־ עיריית ירושלים טדי קולק וחברי־ כנסת רבים, ביניהם מוטה גור, יוסף רום, שימחה דיניץ, מיכאל בר־זוהר ועוד רבים וטובים, כולם מייצגים את העם. כמובן, נכחו שם נשיא המדינה ואשתו, שישבו גם הם, כמו כולם בתוך האוהל, על המיזרונים, והשרים זבולון המר ואהרון אזן.

ברגע שהתיישבה כל הכבודה על הכריות, התחילו להגיע המאכלים בשרשרת בלתי נפסקת. היה שם מכל טוב, כשנשים בתילבושת מא־ רוקאית מסורתית וגברים בקפטנים וטרבושים, מגישים את המטעמים ישר לפיותיהם של הנכבדים. סו־ללת הצלמים הרבים, שעמדה לה־ נציח את האירוע, הפחידה את האורחים והם לא הזדרזו לתת דרור לפיהם. הם חששו שהמצלמה תתפוס אותם בפוזה בלתי מכובדת עם הפה פתוח. מנחם בגין הסת־ פק בכוס תה. היתידה שהרשתה לעצמה לטעום מכל דבר, היתה אופירה נבון.

בגין! בגין!

ז זירה הגדולה התבצעה ב־ תוך האוהל, הרחק מעיניהן ה־ סקרניות של החוגגים בחוץ. אחרי שגמרו כולם לחלק חיוכים אלה לאלה, הגיע תור הנאומים.

בזה אחר זה עלו כל המכובדים על בימת הכבוד, כשקריאות „בגין“ מלוות אותם, ונשאו איש איש בתורו את דברו לאומה.

ראשון פתח מנהל המימונה, סם בן־שיטרית. הוא הודה לכל הגופים והמוסדות שעזרו באירגון האירוע. אחריו עלה עקיבא לוינסקי, גיז־ בר ההסתדרות הציונית העולמית, שאינו בדיוק מיוצאי מארוקו. הסו־ פר הצרפתי הידוע, אלבר ממי, בירך את הקהל בצרפתית. שר־ התיעוך, זבולון המר, שגיאות לה־ גיע, הזכיר בדבריו את הרמב"ם ואמר: „יום המימונה עדות לכוח הרוחני וליופי התרבותי של יהודי צפון־אפריקה שבלי יצירתם היתה נשמתנו דלה.“

הבא בתור הנאומים היה השר יצחק מודעי, יו"ר ועדת השרים לסקסים ולסמלים. גם הוא דיבר על המימונה שהפכה לחג בחיי כולנו.

השר אהרון אזן, נשיא הפדרציה הספרדית העולמית, גמר את נאומו עוד לפני שהתחיל אותו: „שתזכו לשנים רבות טובות ונעימות. כה לחי.“ הוא שבה את ליבו של הקהל בנאום הקצר.

הרשימה היתה ארוכה. לכל מי שאינו מארוקאי היה מה לומר לעם החוגג. אריה דולצין דיבר גם הוא על שימחת כל העם כולו. טדי קולק: „חג של האומה נולד. כה לחי.“ וכמובן נקודת השיא של כל הנאומים, המארוקאי הידוע: מנחם בגין. הקהל קידם את פניו בקריי־ אות: „בגין בגין!“ ובשיר „בגין מלך ישראל.“ הם לא רצו להפסיק לשיר, עד שלא ביקש זאת מהם ראש־הממשלה. „מברך אתכם בכל ליבי בשם הממשלה על ההישג הזה,“ אמר בגין „מדי שנה אנחנו ביחד ותמיד נהיה יחד.“ והקהל ענה „בגין! בגין!“ „מאחל לכו־ לנו,“ ממשיך ראש הממשלה „שב־ קרוב בימינו נזכה לשלום וביטחון ולאהבת ישראל. עם ישראל חי וקיים!“ והקהל: „בגין! בגין!“

אחריו עלה הנשיא נבון, אך ה־ קהל היה משולהב מדי, ואפילו המילים המארוקאיות, שבהן תיבל נבון את נאומו, לא הרגיעו את הקהל שהמשיך לצעוק: „בגין! בגין!“ אין ספק שבגין היה המא־ רוקאי האהוד ביותר ביום המימונה בירושלים.

זה קורה כמעט מדי יום. ילדים זרקו אבנים, ובאיזור מוכרז עוצר, הנמשך ימים או שבועות. ענת סרגוסטי נקלעה להכרזת עוצר במחנה הפליטים קלנדיה. היא צילמה ומדווחת

עוצר שיגרתי

כל הגברים של מחנה־הפליטים רוכזו בחצר בית־הספר, והמתינו במשך שעות

עוצר שיגרתי

הספר שבכניסה למחנה. הוא הולך, לבדו. במצב כזה, כשלקחו לו את התעודה, אין לו ברירה אלא ללכת למקום הריכוז.

שני ילדים קטנים מביטים על המחזה מבעד לחלון מסורג. הם מלווים במבטם את השכן שלהם, שנתפס ונשלח אחר כבוד למקום שבו יושבים עכשיו כל הגברים

ופתאום, במורד הסימטה צורּ עדת נערה צעירה כבת 13, תומכת באשה מבוגרת, צולעת, עם מקל בידה. הן הולכות לאט לאט, מתקדמות לעבר החיילים. הסג"מ

ליד הקיר עומדים שלושה צעירים, פניהם אל הקיר, ושני חיילים שומרים עליהם

אל מקום הריכוז

עת החיפוש, הוצא על־ידי החיילים החוצה. החיילים בדוּר צעיר, שׂ־ נמצא בביתו ב־ החרימו את תעודת־הזהות שלו ושלחו אותו לבדו אל מקום הריכוז, שם יושבים כל הגברים והנערים הצעירים של המחנה וממתינים שעות לשיחרורם.

הידעה פתאית ברדיו. משהו שבשיגרה, בשולי מהדורת ה־ חדשות: „עוצר הוטל היום על מחנה־הפליטים קלנדיה מצפון ל־ ירושלים."

בוקר של אביב במחנה־הפליטים, שהוא בעצם שכונה מצפון לירוש־ לים. פטרול של צה"ל. כמה ילדים הציתו צמיגים במרכז המחנה והת־ חילו לזרוק אבנים על החיילים. החיילים נכנסו פנימה והתחילו לרכז את כל הגברים והנערים של המחנה בבית־הספר המקומי, גם היום לא יהיו לימודים. הגברים יושבים ביחד, צפופים, מתחת ל־ אורנים, והחיילים מסביבם. עם רובה ביד אחת ואלה בשניה. חיילים של גולני, בביגדי עבודה וחגור מלא, עם קסדות על הראש.

השמש מתחילה לעלות. שמיים בחולים נקיים. שקט מתוח שורר במחנה־הפליטים. החיילים מחלק־ שים בינם ובין עצמם. מן המיסגד המקומי נשמעת קריאה ברמקול. זו אינה קריאה שיגרתית לתפילת־ בוקר. זהי קריאה, שיגרתית לא פחות, המודיעה על עוצר במחנה. כולם מתבקשים להיכנס לתוך ה־ בתים. קריאה חדה, קצרה וברורה.

קבוצה של שיבעה חיילים מת־ ארגנת בפתח בית־הספר לצאת לסיור במחנה. טוראים פשוטים, ילדים, ובראשם הקצין. סגן־מישנה צעיר בכיפה חומה סרוגה לראשו.

„עוד פעם הקטע הזה"

הכל שקט. אין נפש חיה ב־ רחובות. מתקרבים למרכז המ־ חנה. על הארץ עוד עולה עשן מה־ צמיגים החרוכים, שרידים שחורים מסריחים. פונים ימינה ומתחילים לצעוד במעלה סימטה לא סלולה. כל הסימטות במקום אינן סלולות. מהנה־פליט׳ם. בתים קטנים, בגוּ־ יים בצורה רעועה, עם גדרות בטון אפורות המקיפות אותם. אין ירק ברחובות, רק אבק והרבה אפרוריות. החיילים מתחלקים לש־ תי חוליות. „אחד חייב תמיד להי־ שאר בחוץ, בזמן שהאחרים מחפ־ שים בתוך הבית," פוקד הסג"מ הצעיר לחייליו.

שלושה חיילים צעירים ניגשים אל הבית הראשון. שער ברזל „חבר׳ה," הוא פותח בטון צבאי, „אנחנו עוברים מבית לבית, מחפ־ שים בכל החדרים, ומוציאים את כל הגברים והנערים. אסור לגעוע בשום דבר. באופן מיוחד אין לגעת בנשים ובילדים." החיילים מתארגנים. מהדקים את החגורים, רוכסים את הקסדות מתחת לסנטר, תולים את הרובים עם הקנה קדי־ מה, האלה מוכנה ביד השגיה. והם יוצאים לדרך, אל הסימטות.

חלוד סגור. דפיקות האלה על המתכת שוברות את הדממה המ־ תוחה. אשה מבוגרת, לבושה שימ־ לה מסורתית שחורה רקומה, פור־ תחת סדק קטן בשער ומציצה. לראשה מיטפחת בד לבנה. היא מבחינה בחיילים. מבט של „עוד פעם הקטע הזה" בעיניה, והיא פותחת את השער לרווחה. היא כבר מכירה את ההתליך. עוצר וחיפושים כאן זה עניין שבשיגרה. „תפדלו!" היא אומרת לחיילים והם נכנסים פנימה. השער צר והם מתפתלים סביב עצמם. קנה הרובה מסתבך בפתח הצר. הם נכנסים פנימה. חייל אחד נשאר בחוץ, מעיף מבטים חסרי־מנוחה אל הסימטה. שתי ילדות קטנות מציצות בסקרנות מעבר לגדר של הבית השכן. תיכף יגיעו גם אליהם.

שני החיילים יצאו. לא מצאו כלום. „כולם כבר ברחו לוואדי," רוטן אחד מהם, וממשיך הלאה, אל הבית הסמוך.

ובבית הסמוך, אחרי כמה דקות חיפוש, יוצאים שני החיילים, כש־ הם מובילים לפניהם נער כבן 14. הוא הולך קדימה במבט מושפל, והם אחריו, כשאחד מהם מחזיק בידו את תעודת־הזהות של הנער. הסג"מ הצעיר ניגש אל החיילים, מעיף בנער מבט האומר: „הנה, בכל זאת תפסנו." הוא שולח את הנער למקום הריכוז, אל בית־

לא לוקחים סיכונים

וכך הם עוברים מבית לבית, רק נשים וילדים קטנים. הם כבר רגילים, גם החיילים רגילים. הם מצאו עוד צעיר מסתתר בביתו. הם מובילים אותו החוצה. אמו יוצאת אחריו ומנסה להסביר משהו לחיילים. היא מנופפת ב־ ידיה. הסג"מ הצעיר מתקרב. כיפה חומה סרוגה מול אם מבוגרת במיטפחת לבנה. היא מסבירה שוב. בנותיה הצעירות עומדות מאחו־ ריה, מתבוננות בחיילים הצעירים. היא כמעט מתחננת. אבל כלום לא עוזר. הבחור הצעיר צריך ללכת יחד עם כולם. זו פקודה. זה חלק מן העוצר. והוא הולך. כמו כל השאר. תעודת־הזהות נל־ קחת ממנו והוא נשלח לבדו. פוסע בשקט ולאט במורד הסימטה. אימו מסדרת את המיטפחת על ראשה ושולחת בבנה מבט עצוב. מתי תראה אותו שוב? כמה זמן זה יקח הפעם? החיילים מבקשים מכולם להיכנס פנימה אל תוך הבתים, וכולם מצייתים. דוחפים את הילדים הקטנים לתוך הבתים, שערי־הברזל נסגרים בטריקה מתכ־ תית. שקט שב ומשתרר בסימטה הקטנה.

מהר הביתה!

שתי ילדות קטנות, שנמצאו משוטטות באחת מסימטות המחנה, נשלחו הביתה. העוצר הוסר ולאיש לא ניתן לצאת מפתח ביתו. החיילים הקפידו על כך וכל תושבי המחנה הסתגרו בבתיהם, עד חלוף הזעם.

חשודים למעצר

חלק מן החשודים, מאותם שרוכזו במשך הבוקר בחצר בית־הספר, הוּעלו על־ידי החיילים לקומנדקר צבאי שהגיע למקום ונשלחו למעצר. איש מהם אינו יודע למשך כמה זמן הוא נעצר.

הפנים אל הקיר

לזוז ולא לדבר האחד עם השני. שמר עליהם חייל צה"ל, עם רובה בידו האחת ואלה

כמה צעירים ממחנה־הפליטים נצטוו לעמוד מול קיר בית־הספר עם הפנים אל הקיר. אסור היה להם ביד השניה. בכל פעם שהעיז אחד מהם להפנות את ראשו, עט עליו החייל בצעקו וציווה עליו לא לזוז. הם עמדו שם זמן ארוך, כששמש צהריים יוקדת על ראשיהו על גג הבניין עמד באותה שעה חייל אחר חמוש ומצוייד באלה והשגיח עליהם מלמעלו

מכונית לבנה התקרבה אל המחנה, מכונית עם מיספר צהוב, ישראלי. ארבעה בחורים צעירים יצאו מתוכה וניגשו אל החייל השומר על המחסום. שני חיילי מישמר־הגבול, שהגיעו בינתיים כדי לעזור בפיקוח על הערצה, ניגשו אל הבחורים הצעירים והתחילו לבדוק את תעודותיהם. שלושה בחורים נכנסו פנימה אל המחנה, והרביעי נכנס בחזרה למכוניתו ונסע לכיוון ירושלים. הוא קבלן בניין, ואלה היו הפועלים שלו. כאשר שמע ברדיו שהטילו עוצר על מחנה־הפליטים קלנדיה החליט להחזיר את הפועלים הביתה, „שלא יעשו להם בעיות," הוא מסביר.

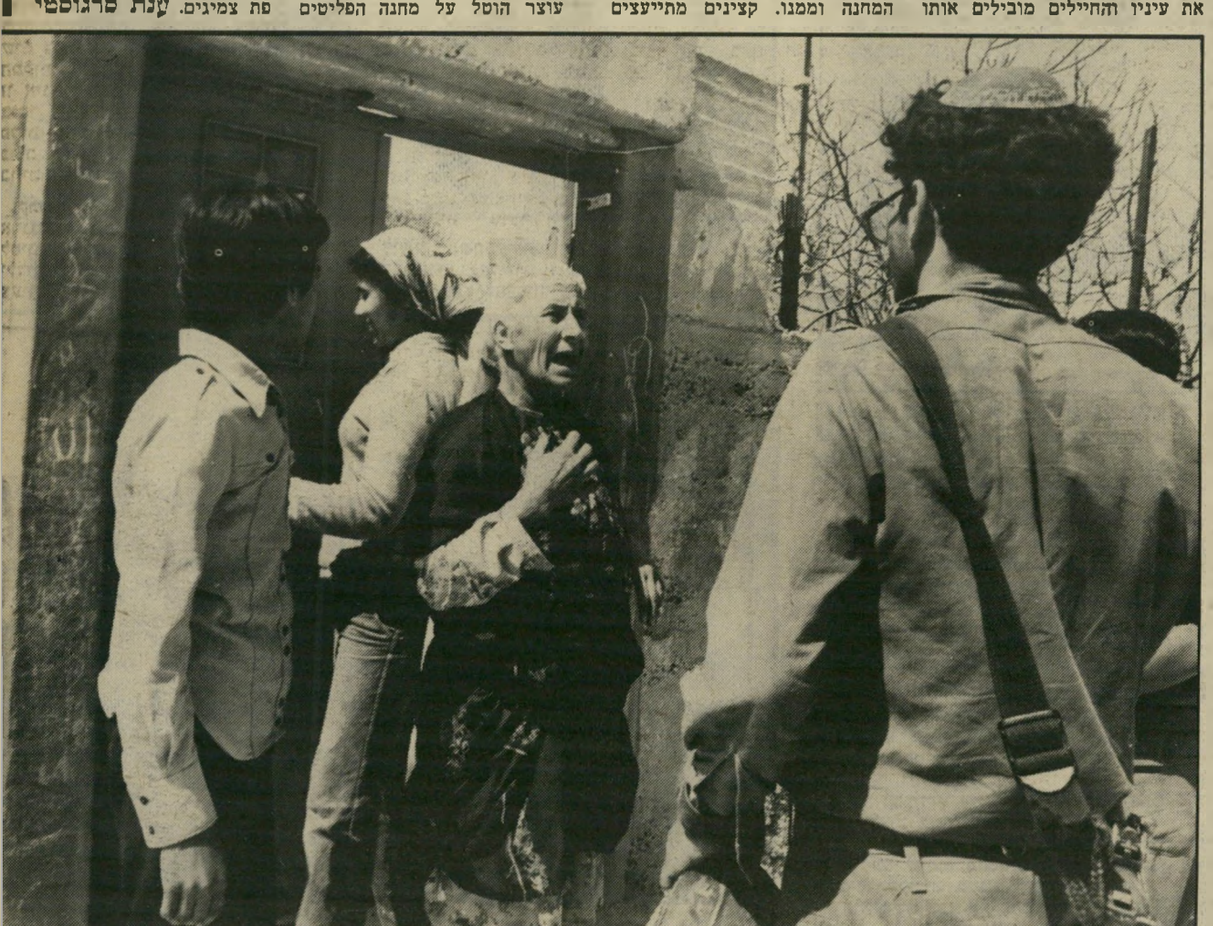
סמרטוט כחול

מול המחנה, מצידו השני של הכביש הראשי המחבר בין ירושלים ומראללה, מצטופפות כמה נשים ומסתכלות אל תוך המחנה. השמועות כבר עושות להן כנפיים באיוור. „החיילים ירו רימוני גאז בתוך מחנה הפליטים," מסבירה אחת מהן בהתרגשות רבה, „ויש שם כמה אנשים מתים בקצה המחנה." כולן מאמינות בזה. הן פוחדות. מראה החיילים עם הנשק והאלות בידיים, המסתובבים בתוך המחנה הסגור בפוזה קרבית, עם קסדות וחגורים מלאים, רק מאשר את דבריה.

קומנדר צבאי מתקרב אל גדר־התיל. חייל מישמר־הגבול מגלגל את הקונצרטינה ומאפשר לקומנדר להיכנס פנימה. הוא בא לקחת עצורים למקום אחר. שני צעירים כבני 18 מובלים אל הקומנדר. הם עולים לתוכו בייאוש. הם עומדים להיות מובלים אל המעצר, ואיש מהם אינו יודע לגמה זמן. מי יודע כמה פעמים כבר עברו את הדרך הזאת ממחנה־הפליטים אל המעצר וחזרה.

אחרי כמה דקות מובילים שני חיילים בחור צעיר נוסף, אלא שהפעם, שלא כמו האחרים, עיניו קשורות. סמרטוט כחול מכסה את עיניו והחיילים מובילים אותו בידיהם. קטע הנראה כאילו לקוח ממקום אחר, אולי מלבנון. ג'יפים צבאיים נוסעים הלוך ושוב אל המחנה וממנו. קצינים מתייעצים ביניהם. נותנים ומקבלים פקודות, וגברי הכפר יושבים בחצר בית־הספר המקומי, מחכים.

עוצר הוטל על מחנה הפליטים קלנדיה, בפעם המי יודע כמ ומי יודע לכמה זמן. עוצר שי רתי על ידוי אבנים שיגרתי ושר פת צמיגים. **ענת פרגוסטי** ■

חייל ואמא

החיילים עברו מבית לבית. הפקודה היתה להוציא כל גבר ונער, מגיל מסויים, ולשלוח אותם לחצר בית־הספר. מי שפיקח על חולייית החיילים היה סגן־מישנה צעיר, עם כיפה סרוגה לראשו. אימו של אחד הנערים שנמצא בבי ניסתה לשכנע את הקצין הצעיר שבנה חף־מפשע. אך הנער נשל עם כל היתר, אל מקום הריכוז. את הכניסה למחנה סגרו בגדר־תי

הבימאי האמריקאי סידני פולאק העניק ראיון בלעדי לעורכת מדור הקולנוע של „העולם הזה", עדנה פיינרו

להיט בטעות

מצונן עד לשד עצמותיו, עיניו דומעות, לבוש בבגדי עבודה (חליפת ג'ינס ומג־פיים), ומנסה להתפצל בעת ובעונה אחת בין ארבעה מראיינים שונים, הממתינים לו מזה שעות — הבימאי האמריקאי סידני פולאק יושב אחר כבוד בלובי של מלון **אינטרקונטיננטל** בברלין. הוא בא ערב לפני כן, להצגת הבכורה של סירטו החדש **טוסטי**; הוא עומד לצאת אחרי־הצהריים חזרה לארצות־הברית, אבל את אמצעי־התיקשורת אינו מזניח. זה חגו הפרטי, הוא המלך הבלתי־מוכתר של ברלין ברגע זה, ועד סוף הפסטיבל יהיה סרט הפתיחה, **טוסטי**, היחידי שיזכה באהדה בלתי־מסויי־גת מצד כל הנוגעים בדבר — מבקרים, קהל ואנשי־מיקצוע גם יחד.

פולאק עצמו קצת המום מכל העניין. מי יכול היה להעלות על הדעת, שדווקא הסרט שלא התחשק לו במיוחד לעשותו יביא לו את הכבוד הגדול ביותר בקארי־רה שלו? אומנם, הוא כבר עשה סרטים מצליחים, כמו **הם יורים גם בסוסים, כך היינו או הפרא החשמלי**, אבל מעולם עוד לא היה סרט שלו מועמד ל־10 פרסי אוס־קר, דוגמת **טוסטי**. ואשר להכנסותיו פולאק מודה שהוא ניצב המום מול כמות האפ־סים שליד הסכום הכולל של הכנסות אח־רי שישה שבועות בלבד של הצגות.

לכן, למרות ההצטננות, למרות לחץ המראיינים שסחטו אותו קודם ואלה המח־כים בתור, הוא יכול להתרווח בניחותה בתוך הכורסא, ולדבר איתי על סירטו, כמו היינו יושבים תחת עץ־בננות ומגלג־לים שיחות־יין על החיים היפים.

● מה דעתך על קבלת־הפנים שערך לסירטך הפסטיבל?

למען האמת, איני מכיר את ברלין, אבל היה לי הרושם, לפי התשואות אמש, שה־קהל אכן אהב מאוד את הסרט. אולם, אם להיות כן, אחרי ההצלחה העצומה שהיתה לטוסטי בארצות־הברית, נראה כל היתר כירפרפת לליקוק השפתיים אחרי ה־ארוחה העיקרית.

הסרט כבר הרוויח יותר כסף, בששת השבועות מאז יצא לשוק, מכל סרט אחר שעשיתי בכל הקריירה שלי. זאת הקומ־דיה המצליחה ביותר, מבחינה סטאטיס־טית, בכל הזמנים, ואשר למיספר הפרסים שכבר קיבל הסרט — קשה לי כבר למנותם.

אין זה אומר שלא איכפת לי מה קורה לי עכשיו, אבל גם אם הסרט לא יצליח כל־כך בגרמניה או בצרפת, אין סיבה להתייאש. למעשה, הדאגה העיקרית שלי מחוץ לארצות־הברית קשורה לאיכות־הת־רגום של הסרט, ולעצם העובדה שקהל אשר יקרא את כותרות התרגום עשוי לה־חמיץ לא פעם חלק מן הדברים המתר־חשים בתוך התמונה.

● יש בי הרגשה שבכמה מן הסרטים האמריקאיים האחרונים באים לידי ביטוי אכזבה או יאוש מסוים מעולם הבידור. כך היה בוויקטור־ויקטוריה או במלך הקומ־דיה. וכך גם בסרט שלך.

המצב בברודווי אינו כה נורא, ובכל זאת סירטי נאמן למדי למציאות. הגיבור הוא אדם בגיל 45־40, שחקן שעדיין מחלק דירתו עם שותף, מתפרנס כמלצר ומנסה להשיג תפקידים קטנים. ואם לא התקדם — הוא אשם בכך לא פחות מאשר המצב השורר בעולם התיאטרון בניו־יורק. זו חוויה שאני עצמי עברתי על בשרי כש־התחלתי דרכי כשחקן, ודאסטין הופמן הכיר אותה מקרוב.

זאת תמונת־המצב בניו־יורק. קשה לך מאוד, אם אינך מפורסם.

● קשה גם לאדם מוכשר כל־כך כמו גיבור הסרט, מייקל דורסי?

כן, אם הוא עושה בעיות כמו דורסי. יש סצינה בסרט שבה אני מעיר לו (פולאק מגלם בסרט את תפקיד אמרגנו של הגיבור הראשי, מייקל דורסי), **כי אין לו שום סיכוי למצוא תעסוקה, משום שאף אחד לא יוכל להשלים עם ביזבוז של שני ימי צילום. אך ורק כדי שישכנעו אותו לגלם עגבניה מול המצלמה בסרט פירסומת — וכשישתכנע, יסרב לשבת במ־קום אחד, משום ש„עגבניות אינן יושבות.' מובן שהיינו צריכים ליצור מצב מוגזם, שיכפה על האיש ללבוש ביגדי אשה. הוא חייב להאמין כי אין לו כל סיכוי לקבל עבודה, כמייקל דורסי, בגלל המוניטין ה־מפוקפק שלו, הדרך היחידה הפתוחה בפניו היא להתחפש לאשה.**

להבדיל מסרט כמו חמים ומעים, לא עמד לרשותי תירוץ משכנע כמו סכנת־חיים, שייאלץ גברים ללבוש שמלות, לכן ניסיתי לדחוק אותו לפינה, שהמוצא היחידי ממנה עבורו הוא בלבוש נשי.

● מתקבל הרושם שהופמן נמנע מכל רמז לכיוון של הומוסכסואליות או הצגה מוגזמת של גינוני נשים.

זה נכון, משום שלא רציתי לעשות משהו בנוסח ויקטור־ויקטוריה או חמים ומעים. אני אוהב את שני הסרטים, אבל בשניהם הקהל מתבקש לקבל מוסכמה מראש, ואיש מן הצופים אינו חושד, ולוא רק לרגע, שג'ולי אנדריוס היא גבר. כאן, כדי שהסרט יעבור, היה צורך במישחק הרבה יותר מאופק ומעודן.

● ערכתם שינוים בתסריט תוך כדי צילום?

אני תמיד משנה פה ושם דברים תוך כדי עבודה, וכאן היתה השאלה הגדולה: מה בדיוק עשוי לעבוד ולהיראות טיבעי על המסך, ומה לא. כי סיפור כזה על שחקן שהופך לכוכב דווקא כשחקנית ב־אופרת־סבון טלוויזיונית, בעוד הוא מאר־הב באשה המכירה אותו רק כגבר, ובאשה אחרת המכירה אותו רק כאשה — סיפור כזה מזמין הרבה מאוד זיופים. את הסיפור עצמו לא שינינו, ביסודו, אבל התאמנו אותו כל הזמן לצרכים שלנו.

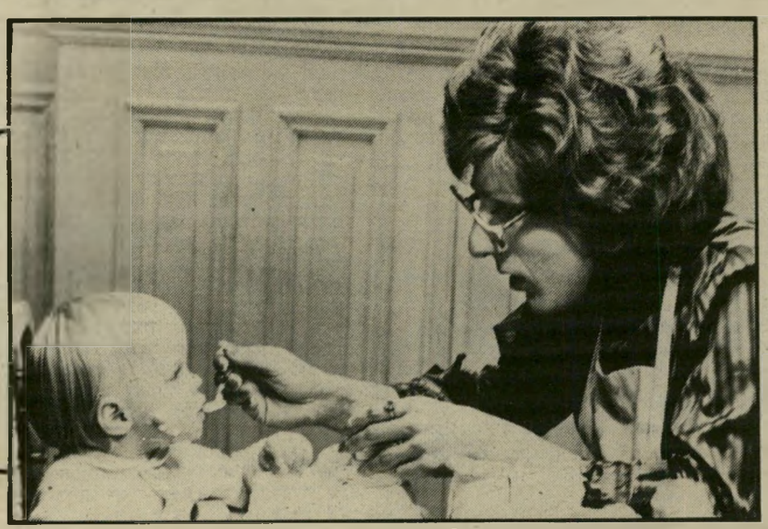
● תמיד טענת שאתה אוהב לעבוד עם שחקנים שאתה מכיר, ולתפוך את הדמויות ואת העלילה לפי מידותיהם. עד כמה הלכת לקראת הופמן בטוסטי?

הרבה מאוד בנוי כאן על הקצב הפנימי האישי של דאסטין הופמן. יש לו סיגנון מישחק ותנועה מהירים מאוד, הוא נמצא בתזוזה מתמדת, ולעולם לא יעמוד במקום אחד. הוא חסר מנוחה לחלוטין.

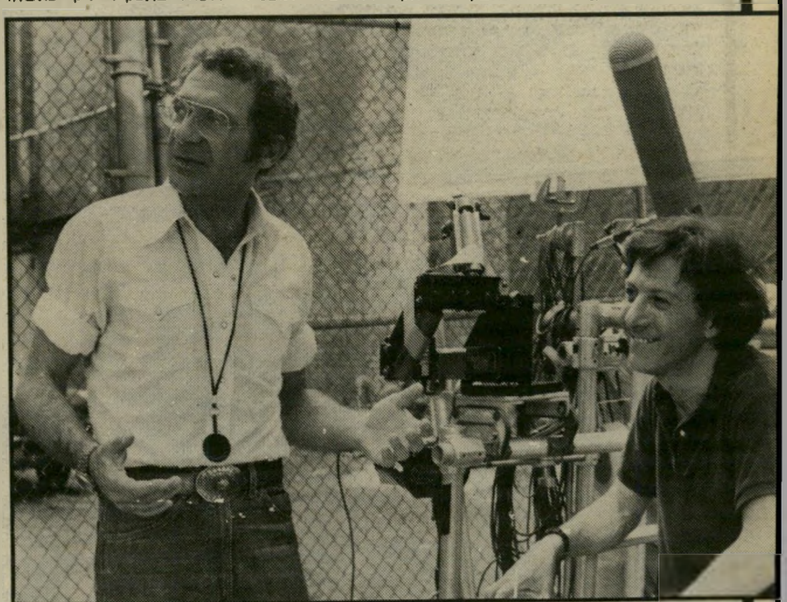
את התכונות האלה העברנו לתפקיד, כשהוא עדיין מייקל דורסי, אבל השתדלנו לקפוץ לקיצוניות השנייה — תגובות אטיות, מדודות ומתונות — כשדורסי מת־

בקולנוע הבימאי סידני פולאק משחק את תפקידו של ג'ורג' פילדס, סוכן־שחקנים רב־השפעה בניו־יורק. דאסטין הופמן מכסה כמייקל דורסי — שחקן מסור הנאבק על הקריירה שלו ומצליח לזכות בתפקיד רק כאשה.

שמרטפ(ית) במילכוד הופמן בתפקיד מייקל המחופש לדורותי, נקלע למילכוד מביך כאשר הוא משמש כשמרטפית לבתה של האשה שבה הוא מאוהב — וזו אינה יודעת כי הגברת המוזרה המשחקת מולה בסידרת־טלוויזיה ושהפכה לידידתה, היא למעשה גבר.

במציאות דאסטין הופמן, השחקן, וסידני פולאק, הבימאי, על בימת־הצילומים של **טוסטי**. הם מכירים זה את זה שנים רבות, מאז החלו בקריירות מקבילות כשחקנים. שניהם סעמו מגורלם המר של אלמונים בניו־יורק, טרם הפכו למפורסמים ומצליחים בקולנוע. הופמן הוא שהפציר בפולאק לשחק בסרט.

חפש לשחקנית בשם דורותי מייקלס. אפילו המיבטאים השתנו. תחת הקצב הרגיל של מכונת יריה, האופייני לדאסטין והמועבר לדמות של מייקל, דורותי מדברת במיבטא דרומי, איטי ומתנגן.

למשל, בכל הסרט אין הוא יושב אפילו פעם אחת — כשהוא מייקל; הוא זוכה לשבת במנוחה על כיסא, רק כשהוא משחק את דורותי.

● אני מבינה שהופמן בדק את הצלחת התחפושת הנשית עוד לפני תחילת הצי־

● אתה מגלם בסרט בהצלחה רבה את סוכנו של הגיבור. איך הירגשת כשחקן אחרי שנים כה רבות של בימוי?

האמת? שנאתי כל רגע. לא משום שאיני אוהב לשחק, אלא משום שהייתי צריך לביים ולשחק באותו הזמן. במיוחד משום שזה היה אולי הסרט הקשה ביותר שלי עד היום.

● מדוע?

משום שקשה כל־כך לעשות סרט כזה מבלי לגלוש להמוניות. יש הרגשה של

הצעת נישואין

אחד המצבים המביכים שאליו נקלע גיבור הסרט טוטסי, כשהוא מחופש לשחקנית. צ'ארלס דרנינג, המשחק את אביה האלמן של אהובתו, מציע לו נישואין אחרי תקופת חיזור־הסנית, כשאינו יודע שהאשה היחידה שאילצה אותו לבגוד בזכר אשתו המנוחה — היא בעצם גבר.

הפי אנד

תמונת הסיום של **טוטסי**: דאסטין הופמן בלי תחפושת, כשהוא מתודה על אהבתו לג'סיקה לנג — המגלמת את ג'ולי ניקולס השחקנית שהופיעה מולו בסידרת־טלוויזיה והוטעתה לחשוב כי דורותי מייקלס, ידידתה הקרובה ביותר, שהחלה מגלה אליה יחס מוגזם של אהבה. היא אשה.

דאסטין מול דאסטין

השחקן הנפלא דאסטין הופמן מול דמותו בתחפושת דורותי מייקלס. מי חשב שהתגלית החדשה שקצרה הצלחה ושבחים, היא שחקן ותיק מחוסר־עבודה?

הליכה על חבל דק, או בתוך שטח ממוקש. לאן שתיפנה פרוש לפניך מיבחר עצום של בדיחות זולות ובדיחות גסות על הומוסכסואלים, על לסביות ועל תחפושות.

זה פשוט מזמין התנהגות אינפנטילית. עצם המיבנה של התסריט היה קשה ומסובך ביותר, כי צריך להביא למצב שהקהל אכן יאמין בחוסר־הבריר של שחקן, אשר ללא שום סטיות מיניות לובש מרצונו תחפושת נשית.

הופמן עצמו הסתובב עם הסיפור הזה

שנתיים, איני יודע כמה תסריטאים ניסו כוחם בעיצוב עלילה מתקבלת על הדעת ונכשלו, וכמה בימאים שלחו ידם במלאכה.

כאשר אני הגעתי, הדעה הכללית היתה שהמצב אבוד. נדמה היה שכל מה שאפשר להוציא מן העניין הוא סרט של בדיחה אחת: גבר לובש שמלה. אבל זה לא מספיק!

כשהציעו לי את הסיפור, גם התגובה שלי היתה דומה: זה טירוף מוחלט, איך אפשר לעשות מזה כלום. הראתי אפילו את הסיפור לאשתי — ואיני נוהג לעשות זאת אף פעם — והיא סענה אותו הדבר: זה בלתי־אפשרי. אבל כמו שזה קורה לעיתים, תוך כדי הנסיון שלי להסביר מה לא יכול להתקבל על הדעת בסיפור, צצו כל מיני רעיונות על פיתרונות. באותו שלב לגיבור היתה רק חברה אחת, כלומר חסרה לי בעית הכפילות. חברו לחדר לא נולד עדיין; הדמות של המחזר המאמין שדאסטין הוא אשה המופיעה עמו בסידרת הטלוויזיה, גם הוא טרם נולד בסיפור.

וגם המסקנה הסופית — שגבר לומד להיות אדם טוב יותר אחרי שחווה את החוויות של המין נגדי — לא היתה קיימת עדיין. ותוך כדי הסברים שללא כל האספקטים הללו אין טעם לסרט, נלכדתי בעצמי בתוך הסיפור והתחלתי למצוא בו השלכות שעניינו אותי ונראו לי ראויות לפיתוח.

● כלומר, אתה שותף לתסריט?

אני תמיד שותף לתסריטים שאותם אני מביים.

● מה תוכניותיך עכשיו?

אני מקווה לעשות בקרוב סרט נוסף עם רוברט רדפורד. (פולאק הוא ידיד אישי ותיק של רדפורד. השניים החלו דרכם יחד כשחקנים, ורדפורד הופיע עד עכשיו בחמישה מסרטיו.)

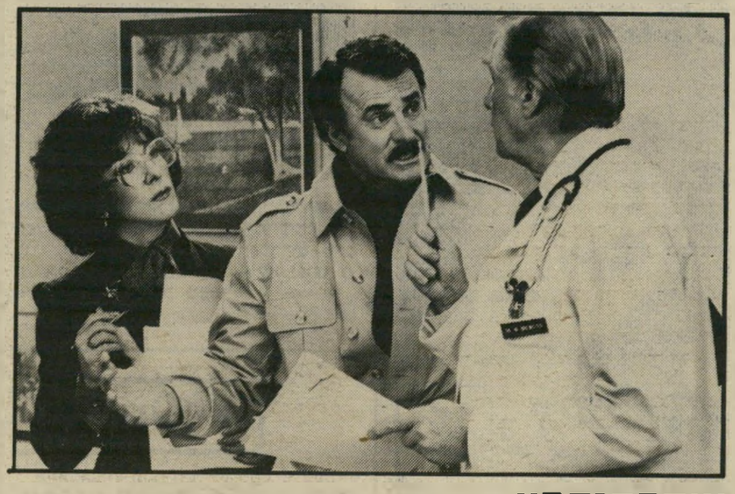
לומים, וזכה בכמה תגובות משעשעות מאוד.

היו שני מיקרים כאלה. המיקרה הראשון התרחש באותה המיסעדה שבה גיבור הסרט פוגש את הסוכן שלו. דאסטין ניכנס למסעדה בתחפושת דורותי מייקלס. מישהו קרא לסוכן־הפירסום של הופמן לשולחן, והציג אותו לפני הסוכן כדודניתו של הופמן, שהגיעה מן הדרום הרחוק. הסוכן האומלל ישב שם והבטיח לטפל בדודנית, שהציגה עצמה כטירונית חסרת־ישע הזקוקה לתמיכה ועידוד. וכאשר הסוכן היסס, הוסיפה הדודנית שדאסטין ודאי היה מרוצה אם יעשה כן.

הסוכן לא חשד אף לרגע בדודניתו המחננת של השחקן — לקוחו.

המיקרה השני קרה במעלית. כשדאסטין, בלבוש אשה, נטפל לשחקן הוותיק, חוזה פרר, המכירו מימים ימימה, גחן אליו ולחש באוזניו מילה גסה כל־כך, שפרר, המום מן ההעזה של האשה הזרה, נמלט מן המעלית כל עוד נפשו בו.

אני יכול להוסיף שדאסטין היה משכנע מאוד ברחוב. הרבה סצינות מן הסרט אכן צולמו ברחובות ניו־יורק ואיש לא העיף מבט נוסף של ספק או מבוכה למראה האשה האדמונית שחלפה על פניו.

אופרת־סבון

מייקל דורסי (דאסטין הופמן) מוצא את עצמו מתפרסם בן־לילה ככוכבת הטלוויזיה הנערצה דורותי מייקלס, כשהיא משחקת בתולה זקנה בעלת הליכות מוזרות ואחות ראשית בבית־חולים. בין השאר מופיעים באופרת־סבון זו גם דבזי קולמן (במרכז) וג'ורג' היינס.

עצמאות 83': שירת מחאה

פתיח

יום־העצמאות 1983 יהיה יום־עצמאות שונה. השאלה שתישאל בחדרי־חדרים תהא שאלת העצמאות המוסרית — שאלה שעלתה בכל חריפותה בשל מילחמת־הל־בנון. שוטי העיירה הישראלית ימשיכו לדשדש במי־האספסים של „הקיטוב העד־תי", שהיא שאלה מלאכותית שנופקה לה־מונים הנבערים־מדעת, בידיהם של פולי־טיקאים אמונים היידעים לטשטש שאלות של ממש והנחרדים מהשאלה אודות העצ־מאות המוסרית של הישראלי, טהרה־נישקו והצדקת זכות־קיומו על־פני כיברת קרקע זו של המרחב.

בעוד שבמשך שנות־דור החטיאה השי־רה הישראלית את כל המטרות האפשריות שנצבו לפניה, הרי שמאז פרוץ מילחמת־הלבנון והתגלותה של החרפה הישראלית, שהגיעה לשיאה בטבח צברה ושאתילא, הפכה השירה הישראלית לחיל־החלוץ של המאבק על דמותה המוסרית של ישראל. משוררי־ה אינם מתחככים עוד איש ברעהו, במיגדל־שן של אנשי־רוח, אלא מעלים את עימותי המוסר על הנייר.

מכל כתבי־העת הספרותיים בישראל הג־דיל עשות חדרים מס' 3, בעריכתה של **חיית ישורון**, שהקדיש את מדור־הפ־תיחה של החוברת למחאה השירית הישי־ראלית, 1983.

אם משוררי דור תש"ח הסכו את השי־רה העברית למנוף מיליטריסטי, שרומם את המילחמה, הרי שהשירה של 1983 הצליחה להביא את מוראות מילחמת־הלבנון בשוורות סדורות על הנייר, כערך של תועבה והתנוונות מוסרית, תוך חזרה לאחד מתפקידיה החשובים של שירה, בכל תרבות ובכל מצב היסטורי.

לצד משוררים ותיקים ובעלי־שם ועמדה **נתן זך ודליה רביקוביץ**, שלא חש־שו להוקיע את מילחמת־הלבנון ואת פש־עיה, מילחמה זו הצמיחה מבינות לשורו־תיה ושורת לוחמיה דור חדש של משור־רים, דור שהביא משדות־הקרב עקובי־הדם של מילחמה זו, קולות חדשים של כאב ווזועה, המציגים את תועבותיה בלא כחל וסרק.

לשירת המחאה העברית החדשה מוקדש מדור זה.

זך

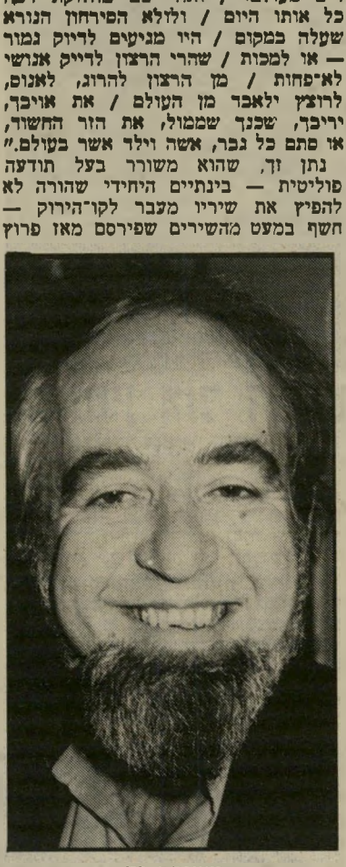
את תיאור פרוץ מילחמת־הלבנון הביא המשורר **נתן זך** בשירו חיפה: ערב הפלישה ללבנון (ראה אור בידיעות אחרונות, 18 ביוני 1982) במילים: „שמוע הספר העברי. כל הספריים נשתתי־קו / ואין טפקי לתל־אביב. ברמקול הקיטש / של נעמי שמר, הפעם בלי חיוך דשן..."

זך מגיע עד מהרה לבשורתו: „לא בחיל ולא בכוח כי אם בטופסים, / אמר הקדוש ברוך הוא בצאתו למבצע: / תמיד היתה לו חולשה לריאליפטים, לא ליפי־נפש. // לא רחוק מכאן נהרג רולף במכונית ממולכדת / על־ידי האנגלים, הערבים או בנין — / מה זה משנה. מי שיחייה יחיה — / השאר יופצצו או יופגזו כדי להכטיח / שלא יהיו עוד ניפגעים / במיקלטים של הליכוד, המערך והאגודה. / אם תרצו אין זו אגדה: נצח ישראל לא ישקר. / או אפילו לא ישאר / כדי לשקר..."

שירו של זך היה סנונית שירית שביש־רה את האביב הקודר, שאותו הביאה מיל־חמת־הלבנון. בשיר אחר, תחת הכותרת על הרצון לדייק (ראה אור במאזניים נ"ה/6), פותח זך ב„מוסר המנצחים" של מילחמת־הלבנון: „ואז היתה הנזמה גדולה במניין הנוויות: / היו שמנו כמאה והיו שמנו כמאות / וזה אמר ספרתי 36 נשים שרופות / וחברו אמר לא צדקת, כי רק אחת־עשרה / והמישגה מכוון הוא ופוליטי, לא יד המיקרה..."

על הרצון לדייק מוליך אל המסקנה החריפה והבלתי־משתמעת לשתי פנים: „בדברים ממין זה אסור להיתפס להנזמות / ויש להבחין ולהיזהר: המדובר בדיני נפשות / שהרי עלולים חלילה לטעות פדוחות / וכבר היו, ידידי המלומד, דב־רים מעולם. / ותהי שם מחלוקת רבה כל אותו היום / ולולא הסירחון הנורא שעלה במקום / היו מניעים לדייק נמור — או למכות / שהרי הרצון לדייק אנושי לא־פחות / מן הרצון להרוג, לאנוס, לרוצץ יולאבר מן העולם / את אויבך, יריבך, שכנך שממול, את הזר החשוד, או סתם כל נבר, אשה וילד אשר בעולם."

נתן זך, שהוא משורר בעל תודעה פוליטית — בינתיים היחידי שהורה לא להפיץ את שיריו מעבר לקו־הירוק — חשף במעט מהשירים שפירסם מאז פרוץ

משורר זך
במיקלטים של הליכוד, המערך

מילחמת־הלבנון את ראייתו המפוקחת על תפקידה ההברתי־פנימי של מילחמת־הל־בנון, כאשר כתב: „אלה הספרדים שהם אשכנזים / אם כאלה לנו — לא ננוצח // אבל גם לא נחזיק מעמד."

רביקוביץ

תחת הכותרת תינוק לא הורגים פעמיים (ראה אור באנשים 14.2.83) מזדעזעת המשוררת **דליה רביקוביץ** מטבח צברה ושאתילא: „על שלוליות שופכין בסאברה ושאתילא / שם העברתם כמויות של בני אדם / הראויות להתכבד / מעולם החי לעולם האמת. / לילה אחרי לילה. / קודם ירו / אחר כך תלו / לכפוף שחטו בסכינים. / נשים מכוהלות הופיעו בדחי־פות / מעל תלולית עפר: „שם שוחטים אותנו, / כשאתילא." // זנב דק של ירח בן ראשית החודש היה תלוי / מעל למחנות. / חיילינו שלנו האירו את המקום בנורים / כאור יום. / „לחזור למחנה, מארש!" ציווה החייל / לנשים הצורחות בסאברה ושאתילא. / היו לו פקודות למלא. והילדים היו כבר מונחים בשלו־ליות המחי. / פיהם פעור / שלווים. / איש לא יגע בהם לרעה. / תינוק לא הורגים פעמיים..."

את השיר מסיימת רביקוביץ בציניות, מעבר לנוסח המזלזל על אותו חייל ישר־אלי ש„היו לו פקודות למלא", והיא כותבת: „חיילים מתוקים שלנו, / דבר לא ברקשו לעצמם, / כה עזה היתה תשוקתם / לחזור הביתה בשלום."

בשיר אחר, תחת הכותרת בצפון קופאים (ראה אור במאזניים, ינואר 1983), על החורף שאותו הבאנו ללבנון, לפליטים הפלסטיניים: „ויעכשיו פה חורף קר מאוד / לא לי, למישהי אחרת. / בצפון עכשיו קופאים תינוקות, / מי שלא המילו אותו לפני / מי שלא ירו בו פנים ואחור / מתענה בדרך אחרת. / קר כל כך בצפון / הקרוב..."

בסופו של בצפון קופאים היא מסכמת: „מה אני צריכה את כל אלה, / לחשוב על כל אלה, / תינוקות קופאים / בצלי־פות גשם אלכסוני. / אמהות מבעיירות / יריעות אוהלים / שתיבער להם מדורה יפה בחורף..."

רביקוביץ, שכתבה על תינוק לא הורגים פעמיים, הצליחה לתאר בשני שירים אלה מעט מאותו מהפך מחריד שעבר על היהו־דים במהלך שנות דור אחד, מפליטים נרדפים לרודפים, מ־שמידים, מכחידים וצי־ניקאים, לכאלה המאירים בנורים את צברה ושאתילא, כדי שהנוצרים ישחטו בדם קר את חסרי־המולדת, החיים במחנות־פליטים.

במיני־ראיון שאותו העניקה רביקוביץ ל„אייל מגד" (ידיעות אחרונות, 4 במרץ 1983), סיפרה המשוררת על פירסום שירה

משוררת רביקוביץ
תינוק לא הורגים פעמיים

תינוק לא הורגים פעמיים: „הקשבתי לאיזה סימפוזיון על המשורר במילחמה ואני חושבת שבמילחמה הזאת אנחנו כלל לא כותבים שירי־מילחמה, אלא לפחות מהזווית שלי זה נראה כשירי־אשמה, ואת האשמה פשוט יש צורך דחוף להביע... אני חושבת שכל־אחד מנסה לשלוף את תעודת־היושר שלו. כשאני אומרת כל אחד, אני מתכוונת גם לעצמי. אני די מועילה לעצמי בעניין הזה."

דיצני

התגלית השירית של מילחמת־הלבנון, הוא משורר צעיר בשם **רמי דיצני**, שפירסם מייד לאחר המילחמה בעיתונים את משירי מדור נכות רוח, שבהם הביא מחוויות ה־מילחמה שלו, שהחלה כפי שהחלה ותס־תיימה במחלקת פלסטיקה, בי"ח רמב"ם.

שירו של דיצני המתנה מתמשכת ורוגז מתגבר (ראה אור בעל המשמר, 4 במרץ 1983) נפתח ב„מי שאסף ברכבו חיילים במילחמה / מי שעצמותיו יקדי בלהט האומה / מצומת הצ'ק־פוסט עד שיפולי הרמה. / ויד על הנה שירקק בשני קולות בלב פנימה... מי שחשב שהוא בן אומה מקסימה / הנהפכת בשעת חרום למכונה מרשימה / של עזרה ורעות אהבה ועוצמה — / (של הנפש כמובן, נפש האומה,) / ועל זה כבר כתוב בעיתון, אלא מה. / עיתון ועיתון, כל עיתוני האומה — / נחיריו מרטיטים, וריחו בו הומה: / „אח איזו אומה זו, איזו אומה?..' // במיל־חמה זה לא חוכמה. / לקחת חיילים לחזית אישם, שיכבשו / שימקמו / ש־ינצרו אישם. / שינגו עליכם שם, ש־ימותו להם שם? / ואת הנותרים להסיע מהר הביתה, שינוחו ויאספו כוח, / למען שוב החישם אל שדי הקרב שם? / זכ"שם? שימותו שם? — בעד ארצנו, בעד ארצכם? שתהיו מרוצים כל כך מעצמכם, ממנהיגיכם, מהאומה הנהדרת שלכם! // במילחמה זה לא חוכמה. / את יפי נפשכם — נפש האומה הנהדרת שלכם — תראו בעת! / את האהבה הגדולה שלכם לבנים שלכם — עכשיו אני רוצה לחוות! / אחרת המילחמה הבאה תתנהל אצלכם ברחובות."

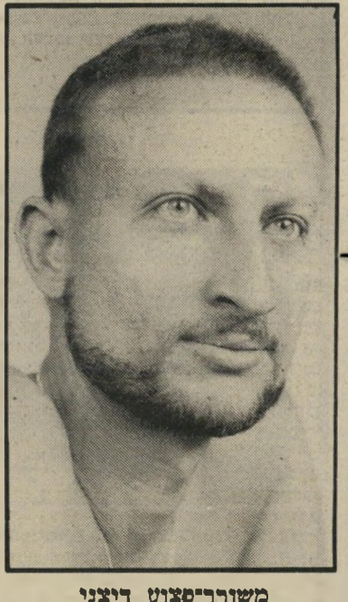
מחזור שלם של שירי מילחמת־לבנון מביא רמי דיצני בחדרים, תחת הכותרת משירי מדור נכות רוח. השירים מביאים את סיפור תוצאותיה של המילחמה על דיצני עצמו, שנפגע בה: „גם נכה הוא צורה פפולה. מילה זו כך נטייתה: / נכה (כהא, משום שהיא מנחי ל"י), נכה רגליים, נכה רוח, / נכה נוף ונפש, אולימפיאדת הנכים, נכים ונכות, חיילים נכים, / נכי צה"ל, נכי מילחמות ישראל, מדור נכות רוח, וכו..."

בשיר הנושא את הכותרת פנים חדשות במראה, שהוא מתת־מחזור שירים שנכתב במחלקת פלסטיקה, בי"ח רמב"ם, כותב דיצני: „...ועינינו במרחקים. כאילו כאן איננו. / צעוד הלוך וחזור לעת ערב / לא לאט במלוא ריכוז / אסירים סובבים בחצר כלא, נדונים במשפת עתשין, תיזמורת מיצעד מוות במחנה־ריכוז. // והפוהרות — אחיות רחמניות, מפלצות־מלאכות מלכן, / חוצות רצוא ושוב את דרכנו בדרכן / ובידיהן הזורועות־אמיצות בקבוקי שתן חמוץ כצבע צהוב עשיר רענן, / ו/או סירי צואה טרייה, פחוסים מניוסטה בגון אפור־כחול חווריו... והנה בדרכי אני נעמד, מול חדר חשוך מרפא פרטי אחד, / ושם בכותונת ספים באפ־

לולית עומד לו ניבט, / שלד אדם מוזלמן מקומט / גולגולת קדוש מעונה, כערופה מעל כתפיה צפה־נדה אם אם / קשורה אל חזהו כשרוך צוואר נבעול מושט ; / אולי בן עשרים ואחת, לא יותר. / בעיניו פחד כוכר..."

אחרי הצגת גיבור מילחמת־הלבנון כ־צעיר שבעיניו פחד בוער במסדרון בית־החולים, הוא מביא תחת הכותרת אוד מוצל מאש נ"ס מעולמו של עוד חייל, שישא על גופו את תוצאות מילחמה זו: „אחות מזדמנת נירנגת בגין מבקר מזדמן שיפסיק לעשן! / כחדר מיטה צחורה. צלם מפוחם מעוך צורה. ישן. ריח צלי מעושן. ריח רע... פתאום גוש כשר שרוף נחרך משנתו / פוקח אין־ריסים־עיניים, שני ריסים כנב השמאלית, שני חריצים עיניים, / עשנות־עכורות אך כל כך בהירות (— כי הרקע פנים שכל כך שחורות!) / ושפתיו הקרועות זבות מק־רישות / מתפשקות כפות — / רוחשות לואמות ממלמות אותיות שרופות: מ־ר־ם..."

אין ספק ששירתו של רמי דיצני עולה לאין ערוך על שירתם של מאות משור־

משורר־פצוע דיצני
גוש־בשר שרוף

רים המאכלסים כיסאות בתי־קפה בדיזי־גוף, מקשקשים במחברות, מבלי לדעת מאומה צל החיים ועל המוות. העולם ש־אותו מציג דיצני מתוך מחלקת הפלסטיקה של ביה"ח רמב"ם, בלשון שירית מעולה, חושף את תוצאותיה של מילחמה שספק אם מישהו — למעט פוליטיקאים ציניים — נזקק לה.

לאור

באותה חוברת של חדרים (מס' 3) מביא **יצחק לאור** סידרת שירים, שמילחמת־הלבנון עוברת בהם כחוט הדם. בשיר במטבח הוא מתאר מחוויות נדידה בכבישי אירופה: „בפני הנהגים האוספים אותי בכביש הרץ אני מודה עכשיו שלא כל כך חשוב לי לאן יפנו ואני / כן שלושים וארבע מחייר בשוכבית כאילו בן עשרים וארבע יכולע את הכאב ואומר לעצמי / בשפתי: בארץ מילחמה פושעת ואם לאלה כאן לא היתה בריירה (עכורה, כש־כנתא, שכנים דואגים לנורל הצבא) ואם אלמד לפלוח להם אלמד לפלוח גם לפושי־עי מילחמה קטנים יותר, אוכל / לשוב שמה כיום מן הימים ולחיות ביניהם ככל האדם..." לאור מעכיר את דימוי פושעי מילחמה קטנים ל„אבל עדיין איני יכול לשטוע את סיפורי הנרמני / הקשיש מהחזית המיזרחית אפילו לא את מעט המילים / שרכש מן הרוסים..."

בשיר סאלוה כותב לאור: „באחד הלילות אחרי זוועת צידון הרחובות הס־ריחו שם מרוב גוויות / והרדיו דיווח בהרחמה על דיוכדכן הלבנון נפשנו לנו שותתים כאב... והמכונית נפעה כאילו מעצמה לאורך חוף הים כאילו / מעצמה דווקא ליפו. בחרבותיה, בעיניה, בצחנתה ביקשנו / אחרי שרירי ההוד אשר אבד לפני הרבה שנים..." לאור עורך תיכבור בין נרדפי ההווה לנרדפי העבר, היהודים והפלסטינים: „אבל נעגועי המנורשים, הנודדים, הפוסחים על הכוכים כונים /

משורר לאור
פושעי־מילחמה קטנים

לה כתפיים של ברזל אמרה לי פאלוה אבו חאדרה פרנונית פלשתינאית / כאי־רופה פגשתי אותה אחרי החורבן השלישי. / היא מיפו, אחר־כך היא מעזה, אחר־כך היא מכווים: דואגת, חיוורת, מעשנת הרבה / מחבלת בלשון הרוצח..." ומסיים לאור, תחת הכותרת בלקסיקון יהיה כתוב: „ישראל. מדינה, התקיימה עד סוף המאה. עם עתיק של רועים בנדוריו עבר / את פלשתין. הוליד בנים ונאפף אל אבותיו. הבנים נסעו משם באוניות ובמטוסים / אחרי הילולת דמים."

תחת הכותרת בשבוע השלישי שב לאור וכותב על המילחמה: „את השבו־עיים הראשונים של המילחמה אסור לש־כוח ולא על־מנת להתנצח. את השבועיים הללו אסור לשכוח כיוון שעם שלם, לבד מצוחנים ספורים, צעד כמו מכונה משומנת היטב אל המילחמה וקרא לה כימעט פה אחד, שלום הגליל, פשו..." תוך שהוא ממשיך בתיאור בפרוזה של המילחמה, כמייצגת כל נפילותיה של החברה הישראלית.

שמאס

אנטון שמאס הוא משורר ערבי־ישראלי הכותב בעברית. בקטע השיבה הביתה, השיבה ללבנון (ראה אור ב־חדרים 3) הוא מספר מסע שהוא עורך ללבנון, כעבור 25 שנה, כדי להחזיר למשורר **סעיד עקל** פינקס שירים („אלי מולדת נאווה, שם גון העפים / כגון המיית היונים"). הוא מגיע לכפר הלב־נוני: „ככשיו, כמבואות הכפר, אני חושב על תמונה: רוכב אופניים מביט כתדהמה בשתי גוויות שרועות לצד ה־מדרכה..."

שמאס מערבב את תמונות־העבר מיל־דותו המובטת, עד תבוסת ההווה של כל שיקול־דעת אפשרי, תוך שהוא עורך מסע אישי אל העבר, אל נופי ילדותו ואל שירתו של סעיד עקל, שהוא גירסה לבנונית של הכנענות הרטושית.

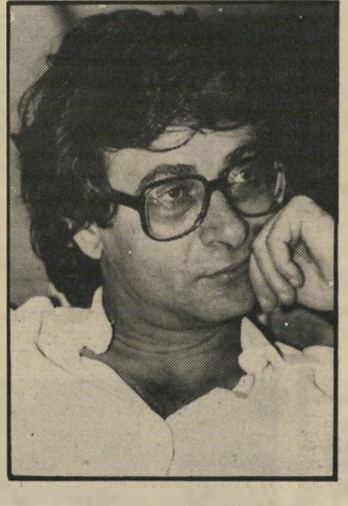
יש בקטע של אנטון שמאס משום הצ־גת הבילבול התרבותי של עמי המיזרח הקרוב, לא מבלי שיפקד כאן מקומו של הבילבול העברי — בילבול שאותו מיטיב לתאר שמאס, הכותב על עקל: „ואחר־כך המשיך הגיבור המיתולוגי שבע־הימים לכיוון בלתי ידוע. ואת שהרגיש המלח הפיניקי הזקן במונית השירות לא נדע לעולם..."

דרוויש

אני זוכר את **מחמוד דרוויש**, משורר ישראלי הכותב ערבית, מהתקופה הית־ראלית שלו, כאשר האמין עדיין בשיתוף־הפעולה בין יהודים לערבים למען עתידה של הארץ הזאת. השנים נקפו, ומחמוד דרוויש נטש את הארץ ועבר למצריים ואחר־כך ללבנון, תוך שהוא תופס לו מעמד כאחד מבולטי הכותבים של תנועת השיחרור הפלסטינית.

במהלך הקרב על ביירות פירסם דרוויש שיר אותו כתב בשיתוף עם **מזיין כייפו**, אף הוא מבולטי השירה הפלס־טינית. השיר תחת הכותרת גלויה לחייל ישראלי פורסם לראשונה בעיתון השמאל הלבנוני א־ספיר, שלא חדל לראות אור בימי המצור, ולוא גם באופן סימלי. תרגום זה פורסם לראשונה בגיליון 2 של אל־פאג'ר המופיע בשפה העברית במזרח־ירושלים:

„הוי פרצוף המשושה אשר מתנחל ב־מולדת / עד מתי תילחם בזמן? / עד

משורר דרוויש
שני פניה של גוויה אחת

מתי תישאר נופתי מזכרת / המתקתקת כשעון קיר? / עד מתי תופיע לפחוד מכל גל המשליך על החול / את מפפח־תו? / עד מתי תופיע לפחוד מכל פרח המשליך על / ההרים את מנורתו? / עד מתי תופיע לפחד מניצן רעידת האר־מה? / עד מתי תמשיך להמתין / ול־המתין לרגע התפוצצותנו בעת התפו־צצותך? עד מתי יופיעו המים האלה להיות מוות ביניעו / והלחם מוות ביניעו? / עד מתי תמות? / עד מתי תמות? / כאילו אנו שני פניה של גוויה אחת, כשביניעו המפול! / עד מתי תופיע להו־ביל על כתפיך ארון־המתים? / הוי בעל הארון / האם אתה חי בביטחון? / האם אתה חי בביטחון?" שאלת־משורר, שאין ספק בדבר התשובה שיעניקו החיים ב־עתיד לשאלתו.

מחמוד דרוויש הוא בעיניי עדיין משו־רר ישראלי, ואולי אחד מראשוני המשו־ררים של תרבות המחר, שבה ישתלבו שתי התרבויות הנאבקות היום בשדה־הקרב לתרבות ארצישראלית אחת.

בן־אריה

יגאל בן־אריה הוא בבחינת שם חדש בשירה הישראלית. רק לאחרונה ראה אור קובץ שיריו הראשון צינת רוחות (שזכה בפרס ביכורים על־שם **ירוחם לוריא**).

בדבר (18 בפברואר 1983) תחת הכותרת בין שני הרים, הב"א שיר ארוך, שהוא הצגת עמדה ברורה למתרחש בישראל: „המשורר שפוחר להיות ברכב, כמו ה־משורר / שנכחר להיות פן, המזחר לעפוף עצמו בעיתון / כמו בתכריך, כמו בהפ־גנה. / המשורר השונא את הגיהנום באותה / קלות בה הוא שונא משורר שאיננו שונא דבר..."

בהמשך כותב בן־אריה: „מתכרבל באוהל סיירים, ישן בשקי שינה, / עולה בכבדות על זלדה ואומר שלא אלה / ששונאים ולא אלה שאוהבים יודעים חיים, / אלא אלה שחיים, / אלה שמתים אינם צר בוויכוח. למרות / שגוררים אותם, מגניבה, אל מרכז הזירה; תחת אור הזרקורים המפנוור / מחזיק אדם בגוויה וקורא אל הרחוב /, אני שונא מילחמה, צודקת או לא צודקת, / באותו הגיון מוצק בו צודק הופך ללא צודק / ובלתי צודק הופך לצודק. אני שונא / משורר המואר באור מדורות, חניך כדורי, / בוגר איטון, אני שונא את שירתו, / את צורתו, את כתיבתו את / אשתו, את חבריו, את / קשריו..."

נעילה

אין ספק שמילחמת־הלבנון הביאה מהפך מעורר על השירה העברית שהיתה רדומה אל תוך מילותיה והרוזיה. באותה מידה ששירה עברית הפכה לחוד־החנית של מאבק במילחמה מיותרת זו, יצירת בית־האולפנא של בנין־את־שרון, הרי שהיא הותירה את השילטון בלא דוויזיות של אנשי־רוח.

לאורך כתיבתו של מדור זה, נשמע ברדיו, בגלי צה"ל, מרתון שירי חיים חפר לרגל זכייתו בפרס ישראל 1983, כמייצג התרבותי הבולט שלה ושל מילחמותיה הקודמות. אלא שפרס־ישראל האמיתי, ב־טוח הזמן הרחוק יותר, יוענק ללא כל ספק לשירה הישראלית — עברית וער־בית — שמצאה את היכולת לצאת למיל־חמת־חורמה במילחמה מיותרת זו בלבנון, שהביאה את ישראל עד לאחד משלבי ההתבהמות והציניות הנמוכים ביותר.

אם פתחתי בשיריו של **נתן זך**, הרי שכאן המקום לסיים בשיר של המשורר **יו פופהם**, שאותו תירגם ופירסם זך, תחת הכותרת טיים לכל הערים שהושמדו (ראה אור בידיעות אחרונות, 13 באוגוסט 1983).

בין השאר כותב פופהם בשירו: „כי יש אשר דימו לראות במילחמתנו / תחייה של זוהר מילחמות האבירים / ואף אמרו: מה אמיצים הם אלו'. / הם לא יודעים כמה קרים ועקרים / הם השדות שאין בהם חורש / או החומות המרחפות מעל, / שדות לא יקבר בהם חלל, / חומות הניפרדות בצליל משום כאש. // כי אין ולא היתה עיר הירח / שבה נשים תשושות כורעות ומתייפחות / או ניצמדות בשפתיהן לגוף קודח / או פה אשר רוסק עם שחר כלי מראות. // ואין חומות ענן קורן בעיר / שנהרסה ובהריסותיה עיניהם של ילדים / אשר בקפאונן האחרון והשביר / בוהות מתוך נופים נראים ולא רואים..."

אין לי ספק שנתן זך כיוון את פירסום תרגום שירו של יו פופהם כדי להציג מעט מעוללות חיל־האוויר הישראלי, ש־ידיו לא נוקו מדם צברה ושאתילא ושאר פישעי מילחמת־הלבנון. לילה אחד, עד 4 לפנות בוקר, סיפר לי טייס צעיר, במילות פרוזה, את השירה המזוויעה של מעללי חיל־האוויר היהודי בשמי ביירות ובנייניה. לילות רבים אחר־כך קשה היה לי לעצום עין.

יום־העצמאות 1983 הוא הקודר מכל ימי־העצמאות. וגם שירת־המחאה שהבי־אה שנת עצמאות זו — אין בכוחה לסלק ולו אף מעט מהקדרות של החברה הש־ראלית, 1983.

מאת בן עומר

מוסיקה

צלילימודרניים

תחרות? לאן כולם ממהרים?

הפסנתרן **ארתור רובינשטיין**, אשר על־שמו ולכבודו נוסדה תחרות הפסנתר שנערכה עתה בארץ, התנגד לתחרויות. הוא סלד מתחרויות באמנות בכלל ובמוסיקה בפרט. כל חייו חזר על־כך. אחד המשתתפים האמריקאים בתחרות זו, האחרונה, דיבר על התחרויות כעל „רע הכרחי. איש מאיתנו אינו אוהב זאת, אך אין ברירה אחרת.“

רזמא העליזה. האם מילחמות גלדיאטורים מודרניות, שבהן מצדיק הקהל את החיפוש אחר כל מעידה, ועם הופעתה מנענע ראשו בסבל איום, מופגן? מתחרה אחר הודה, כי „אם הייתי חושב על מסלול האלימינציה כאן, שאני כביכול בקבוצה הטובה יותר מהנושרים לפנינו, לא הייתי מסוגל כלל להמשיך ולנגן. אני ספוט מתעלם מזה.“

ומה עם דורות המלחינים האחרונים? אם מישהו אומר שדניאל ברנבוים פסנתרן טוב יותר מריכטר או מברנדל, הוא חייב להוסיף „לטעמי“.

בתחרויות מתיימרים לשיפוט אבסולוטי, שהוא בלתי אפשרי, במיוחד בתחומי ביצוע השוואתי. ומה אם, אולי, ברנבוים מוצלח יותר בנגינת ברהמס וברנדל — ואין שוּם לו בבסהובן? רפרטואר התחרות מתעלם, ואין לו ברירה אחרת, מנסיון כאלה. אותו רפרטואר גם נראה כאילו

פסנתר בלדווין
הפתעה בארצות־הברית

הוכן לתחרויות בתחילת המאה. כל אדם השומע יצירה מוכרת, אשר זכתה לביצועים רבים קודמים, משוה אותה מייד לביצוע האהוב עליו. האם תחרות כזו יכולה לשפוט נגינת יצירות שאינן בהשמעת בכורה, או כאלה אשר לא נכתבו בשנים האחרונות?

היצירה „מודרנית“ שנכללה בתחרות רובינשטיין האחרונה נראתה כנסיון לצאת ידי חובת האקטואליות במוסיקה של ימינו. מבחינת אתגר, עניין ויוקרה (גם אם אולי לא קהל) היתה התחרות מרוויחה לו שינתה את באך — בטהובן — מוצרט — ליסט — שופן — מעייני לקרטיס — באביט — ליגטי — שנברג — דביוסי.

מה קורה באמת? אפשר להבין, להירגע ולסלוח מסיבה פשוטה מאוד: אירועים אלה נקראים, בדרך־כלל „התחרות לפסנתר על־שם...“ או „של...“ וכו'. ובאמת נראה כי אלה תחרויות לפסנתרים, שהנגנים מוזמנים/מתנדבים להדגים אותם. בישראל נדמה כי הבוסנדורפר זכה במקום הראשון וסטיינווי וימאהה שותפים למקום השני. בארצות־הברית הפתיע לפני כמה חודשים, בתחרות אחרת, פסנתר בלדווין אמריקאי, שדחק סטיינווי גרמני מהמקום הראשון. היצרן טען בדמעות כי הוא נפגם באופן מסחרי לקראת הרסיטלים ואת תגובת בלדווין לא ניתן להשיג. כי הוא עמוס סיבובי־הופעות וחוזי־הקלטות, כי יאה לזוכה המקום הראשון.

אוזן אחרת

על המילים ועל הכוונות

כשזמר מבצע שיר, הוא משתמש בתמליל. לפעמים הוא שלו ולעתים קרובות יותר — לא. תמלילנים או משוררים מספקים מילים אין־ספור המעובדות לפיזמונים. אך אם זמר אינו מאמין במילים שאותן הוא שר, גם הביצוע לא יהיה משכנע והאיכות תיפגם.

בתקליט לקראת אירווּיזיון (הד־ארצי; BAN14995) שר אחד המשתתפים בשיר בל רוקדת כי „רק פעמון אחד נותן לה קצב מבפנים.“ הוא שר בהתלהבות, בנחישות דעת כי זה מאוד חשוב לו ולכם. אך זה אינו מזיז לאיש, לא לזמר ולא לכם, ועובדה זו ממוטטת שיר זה ואחרים בתקליט. ומה בדבר „שמש זורחת על פני / אני הולך לבד ושר / בלי די, עד בלי די“? כאן בולט עד כאב הצורך באיזון עדין בין קירבה לתמליל ובין מקצועיות כדי להפיק תוצאה סבירה (הצלחה בכך נזקפת רק לזכות ריקי גל וירדנה ארזי).

התכוונות. המאזין לתקליט כלשהו, חש תת־הכרתית אם בשיר מסויים אבדה הזדהות הזמר עם המילים שבפיו והיכן היא חזקה יותר. בתקליטה החדש של עופרה חזה (חי; הד־ארצי ANP14975), מרגישים בשירי בצלאל אלוני ובנושאים שבינו לבינה, כי היא איתכם. „לא נעים“ היא הגדרה מאופקת ביותר לשיר הציונות העולמית הפותח את התקליט הזה. לא ברור איך בכלל מסוגל היה אהוד מנור לכתוב שיר שכמותו. יש לקוות כי עופרה חזה מאבדת קשר לתוכן והופכת פלקט חייכני וצבעוני. השיר הזה כולל, בשמכם — עם ישראל, פנינים דוגמת „רבים חוחי / אך גם פרחי / ולפני שנים רבות מספור“ (אסיר־עולם בארגנטינה?) או „הומים ימי — חי חי / ולילותי — חי חי / ובשמי עמוד האש עוד קם“ (כלוא מחנה ריכוז במילחמת־העולם השניה?).

יופי. נורית גלרון היא זמרת כה טובה,

זמרת גלרון
אוהבת את השירים

עד כי נדמה שהיא אוהבת את כל שירי תקליטה החדש. ואולי זה כך באמת. אני ראיתי יופי (סי־בי־אס 25115) הוא שמו וגם אם מופיעים בו לחנים שיפים מהם כבר נשמעו בארצנו, הרי שהאהבה והכישרון בשירת נורית גלרון אוחזים ומושכים. היא שרה „חורף אוחז בשנינו / אחיזה ללא קירבה / באו מים עד נפשנו / ואין תיבה“ (אהוד מנור באחיזת חורף); „את כל פניך / מכילות ידי // דבר אלי // נפשי יוצאת לאיומיך / ואם תקרע את שמלותי / ערומה בין מעיליך // מלוך עלי! // את כל פניך מכילות ידי.“ (מילים חדוה הרכבי).

פשוט. האזינו לשני מרכיבים, לחן ותמליל. אחד אינו מבטל את השני. מרמה מסויימת ומעלה — גם לא מפצה.

תקליטים

תמיד נועל נעליים לבנות שאינן מתלכלכות

קריסטופר קרוס — עוד דף (ANOTHER PAGE); הד ארצי BEN923757.

מדובר פה במוסיקת פופ אמריקאית של לוס־אנג'לס (רכה, קליטה, קולות־רקע); מדובר פה באיכות הקלטה המתקרבת לשלמות וגגנים דומים (כמו סטיב גאד — תופים; פאולינו דה־קוסטה — כלי־הקשה; רוב מאורר — קלידים). קרוס התפרסם בשירים מפלג וארתור והסגנון זהה. זוהי אופנה ו„ראש“ (חברים כמו ארט גרפונקל והסקספוניסט טום סקוט קופצים לאולפן לבקר ומופיעים באחד מהשירים באותו זמן). לסיכום — מעניין אתכם הראש המוסיקלי של פופ אמריקאי בקליפורניה? תקנו. לא מעניין? אל תקנו. ההדפסה הישראלית מפתיעה מאוד לטובה באיכותה. כל הכבוד לחברת התקליטים, הפעם, על תשומת הלב.

פנינים בכתר הנסיכה

ג'ל קוסטה — MINHA VOZ; פונוקוד 13219.

איכות לחני השירים משתנה. ישנם פחות טובים ולעומתם — פנינים אמיתיות משל ואלוזו, ז'ילברטו ז'יל ואנטוניו קארלוס ז'ובים. הרמה הכללית גבוהה, כיאה להפקה של נסיכת־הזמר הברזילאי. כך גם העיבודים וטיב ההקלטה. קולה של ג'ל קוסטה מצויין וחשוב מאוד להבין את שפת השירה. לרוב, שאינם מבינים פורטוגזית, דף עם מילות השירים במקור ובתרגום, שאינו כלול הפעם, היה מוסיף להנאה.

האם DEF = חירש?

דף לפארד (DEF LEPPARD) — פירומאניה; פונוקוד 119 6359.

להקת רוק כבד אנגלית בשירים פשוטים השואפים לבינוני. הם משתמשים בשירותי קלידים של מחשב FAIRLIGHT CMI. מחירו, נכון לחודש זה, 27570 דולר. לא חבל? צר גם על מאמץ המתופף, ריק אלן. כל מכונת תופים פשוטה היתה מפיקה אותן תוצאות. אפילו לא נשמע שהם נהנים ממה שהם עושים. אולי הם שומעים את זה אחרת.

בוי אנר שהם מוסיקליים

טום פטי ושוברי הלבבות — זמן רב אחרי חשיכה (LONG AFTER DARK); סי־בי־אס BSR 5360.

התקליט פונה לקהל רב החושב איך צריך להתנהג לנשים בקליפורניה כשאתה בלונדי קצוץ־שיער ומעט שובניסט. הוא פונה למנסים לשיר כמו בוב דילן (בשיר DELIVER ME) או לנגן כמו ברוס ספרינגסטין. רוק אמריקאי של אמצע הדרך, בדרך־כלל פונה לאותו כיוון. כל השותפים לאופיו, לגטיותיו ובעיותיו של טום פטי תמיד מחפשים חיזוקים חדשים. אך מי אמר שהם מוסיקליים?

שידור

צל"ג

מכשיר טוטאליטרי

● לעורך השבוע — יומן אירועים, **מיכה לימור**, על מהדורה שהצליחה להראות עד לאיזה שפל הגיע אמצעי־התיקשורת העיקרי במדינה.

בראש המהדורה עמד „דיווח" על „המגפה־כביכול" בגדה המערבית. מתחילת ההקדמה ועד סוף הכתבה היתה זאת מלאכת־רמיה עיתונאית, שהבריאה את הסענות הקיצוניות ביותר של צד אחד („המינהל האזרחי") תוך התעלמות טוטאלית מן הצד השני (תושבי הגדה). לא היתה אף יומרה לשאול את פי ראשי־הציבור בגדה, את הרופאים ושאר עדי־ראייה, התוהים על משמעות התופעה. מה שהתיימר להיות כתבה עיתונאית של **אלישר יערי** לא היה אלא מסכת תעמולתית גסה, שגבלה בשטיפת־מוח.

נוסף על כך „ראיון" של הכתב חובשהכיפה, **בני לים**, עם שני „פסיכיאטרים ישראליים הדוברים ערבית." שנראו ושנשמעו יותר כמנהלי בתי־סוהר בשכם ובחברון.

הפרק הבא של המהדורה היה מוקדש לכניסת „הירוקים" לפרלמנט הגרמני, והוא בא באיחור בלתי־מוסבר של שבוע וחצי בדיוק. הדבר נשמע כאילו ישב מישהו בירושלים ותימצת את כתבת העולם הזה (2379) מן השבוע הקודם.

הכתבה על תחרות־הפסנתרנים היתה סבירה יותר, אולי מפני שהצליחה לרמוז ששני הסינים נכשלו במאבק על הפרס הראשון מכיוון שהזוכה היה בעל נימה „יהודית" יותר. הוא היה, כמובן, יהודי.

צל"ש

פציפיזם במסך הקטן

● למחלקת סרטים קנויים של הטלוויזיה, על רכישת והקרנת הסידרה הבריטית ברית עלומים, שהפרק הבא והאחרון שלה מתאר את הפיכת הגיבורה לעיתונאית ולסופרת, המטיפה לפציפיזם, כתוצאה מילחמת־העולם הראשונה. בדומה לסרטים קודמים (על הסנטור ג'ו מק־קארתי, הקרן־פיס ליוג'ק יונסקו ואחרים), יש ברכה בעצם הבאתם של סרטים קנויים, על נושאים האסורים לטיפול בטלוויזיה הישראלית בתוכניות מקוריות.

מאחרי הקלעים

שיבת חלבי

לפני חצי שנה יצא הכתב לענייני השטחים הכבושים, **רפיק חלבי**, לחופשה־ללא־תשלום ממחלקת־החדשות של הטלוויזיה. בראשית חופשתו עסק בהכנת סרט על הערבים בשטחים אלה, שהוקרן בהצלחה בארצות־הברית, ובמסע הרצאות מחוץ־אל־חוף. עם שובו ארצה התחיל לעבוד באחד השבועונים, הצצים כפיטריות אחרי הגשם, ככתב לענייני השטחים הכבושים.

אלא שכעבור כמה גליונות הגיע חלבי למסקנות עגומות למדי לגבי עתידו של השבוען, והתחיל לחפש דרך חזרה אל מחלקת־החדשות של הטלוויזיה.

בשבוע שעבר ערך חלבי שיחה בארבע עיניים עם מנהל מחלקת־החדשות, **יאיר שטרן**, שהציע לו תפקיד. חלבי הבטיח לשקול את הצעתו.

התפקיד שהוצע לחלבי לא היה חזרה לתפקידו הקודם ככתב לענייני השטחים הכבושים, אלא כתב מיוחד במערכות השבוע — יומן אירועים ובמבט שני.

מילכוד „כימעט חצות"

מזה תקופת־זמן ארוכה חותר הועד־המנהל של רשות־השידור להעביר מן העולם את מהדורת חדשות־הלילה, כימעט חצות. קודם לפרוץ מילחמת־הלבנון הצליחו חברי הועד, בעזרתו של המישנה ה־קודם למנכ"ל, **שלמה עבאדי**, להפוך מהדורה זו למהדורת־רדיו בלבוש שקופיות.

אלא שמילחמת־הלבנון החזירה את כימעט חצות למתכונתה החדשותית (מהדורה הכוללת כתבות), החלטה שהביאה לתוצאות בסקר מינהגי הצפייה שערכה רשות־השידור.

עליית הצפייה לכימעט חצות עוררה בעיה מינהלית בצמרת רשות־השידור, חייבת למלא אחרי החלטת הוועד־המנהל בנושא זה. השאלה הנשאלת כיום היא אם תורד תוכנית זו מהמסך. למניעת הורדתה של המהדורה מהמסך פועלים מגישיה, **מנשה רז, איתן אדרן ועמוס ארבל**.

לא ברור כיצד תצא הנהלת הטלוויזיה ממילכוד כימעט חצות.

שביתת ליס

סיגנון־שביתה חדש נוסה בימים אלה במחלקת־החדשות של הטלוויזיה. הוא מכונה „שביתת ליס."

עם מינויו הסופי של **דן פממה** ככתב צבאי של הטלוויזיה, והעברת ממלא־מקומו **אבי גוב** לתפקיד כתב בדסק הכלכלי (מתמחה בתחבורה ובתעופה) התפנתה מישרת ממלא־מקומו של הכתב הצבאי.

בני לים הציג את מועמדותו לתפקיד. דן סממה התנגד לכך התנגדות נחרצת,

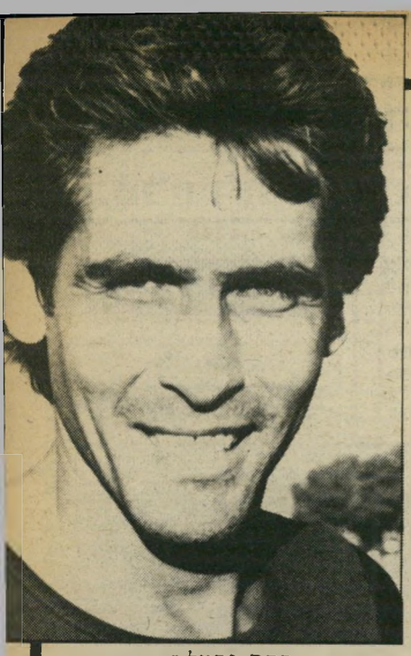
שובת ליס
מעשה בן־ישי ושכר כסממה

בעיקר משום שליס שימש קודם לכן כמתחרהו למילוי התפקיד.

כאשר התברר לליס שסממה מתנגד ל־מנותו כממלא־מקומו — כפי שבעבר התנגד הכתב־הצבאי דאז **רון בן־ישי** לסממה כממלא־מקומו — הודיע ליס למנהל המחלקה **יאיר שטרן**, כי הוא מכריז על שביתה, שבה יתמיד עד שיקבל את תפקיד ממלא־מקום הכתב הצבאי.

כעבור כמה ימים פרצה שביתת־הרופאים. ליס שב לתפקידו ככתב לענייני רפואה. בימים אלה הודיע ליס שיש בכוונתו לשוב לשביתתו, שבה יתמיד הפעם עד לקבלת התפקיד.

סוד השעיית גרטל

כתב גרטל ●
חיבור לא־טוב

אחד הסודות הכמוסים ביותר של מחלקת־הספורט, שהיא מדור במחלקת־החדשות של הטלוויזיה, היה סוד השעייתו של כתב המחלקה, **משה גרטל**, מעבודתו.

גרטל, המשמש במיסגרת מחלקת־הספורט כמפיק ניידות־השידור המצלמות את משחקי־השבת בכדורגל, יצא באחת השבתות, יחד עם ניידת־השידור, לסקר מישחק־ליגה בנתניה. לפני תחילת המישחק ניגש אליו אדם בעל מערכת צילום והקטה פרטית, ואמר לו: „אני מעוניין שלא להפריע לך לצלם את המישחק, ושאתה לא תפריע לי לצלם. לכן כדאי שאני אתחבר למערכת של הניידת." גרטל הסכים. מאוחר יותר התברר לאנשי רשות־השידור, הבודקים גניבה ושידור של תוכניות הטלוויזיה הישראלית, המופצות בקאסטות, כי אותו אדם, מכר קאסטות ממישחק זה של מכבי נתניה.

רק אחרי שהסתיים הבירור בעניין זה, ואחרי שגרטל, העובד בטלוויזיה תמורת שוברי־תשלום, איבד ימי־עבודה רבים, הוא הוחזר לעבודתו, אחרי שנמסרה לו אזהרה.

● עם רותי אסטלין.

נוסח גילעדי מול נוסח סער

כאשר גילו עובדי הטלוויזיה בדרגים השונים את לוח־המישדרים שתיכנן **מוטי כיה סער** ליום־העצמאות, חרקו שיניים בכעס, והתחילו להעלות גלי נוסטלגיה מימי־עצמאות קודמים, כאשר ימים אלה היוו ימי־השיא השנתיים של הטלוויזיה.

נוסטלגיה זו העלתה מתהום השיכחה את סיקור יום־העצמאות ה־30, הנחשב כאחד מהישגיה הגדולים של הטלוויזיה.

מישדרי יום־העצמאות ה־30 נמסרו לידיו האמונות של מנהל מחלקת־הספורט בעבר, **אלכס גילעדי**, (שהגיע בזכות כישוריו למישרה בכירה באחת מרשתות־השידור האמריקאיות). במהלך יום־העצמאות ה־30 היו רוב שידורי הטלוויזיה שידורים חיים מניידות־שידור, בצירוף רצף כימעט בלתי־פוסק של מישדרים מקוריים, שהפכו את יום־העצמאות ה־30 לקומזיץ לאומי מול המסך הקסן.

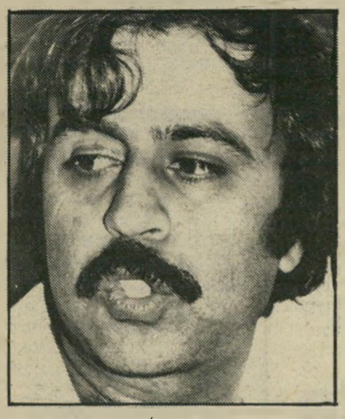
את סופו של מישדר ליל־העצמאות סיים גלעדי בהקרנה של הסרט „אכסודוס".

ביום־העצמאות ה־35, שתוכניותיו רדודות, מלאות נאומים (הנשיא, ראש־הממשלה, הרמטכ"ל, שר־החינוך־והתרבות), היה ברור לטוביה סער שעליו להביא משהו, שיזכיר את ההצגות הגדולות של הטלוויזיה בתקופת המנהלים שקדמו לו. הוא החליט להקריע בסוף ערב יום־העצמאות את הגדולה בהצגות תבל של סטיל דה־מיל. או, כמאמר אחד מבכירי העובדים בטלוויזיה: „אם לא הצגה גדולה, אז לפחות סרט על הצגה גדולה!"

פסקול

המישפחה של רותמה

אחרי תיכנון של קרוב לשנה של הטלוויזיה הישראלית והטלוויזיה הממלכתית

חוזר חלבי
מסקנות עגומות

של פולין, לגבי צילומה של הפקה משותפת שתעסוק בדיוקנו של המחנך היהודי־פולני **יאנוש קורצ'ק**, קורבן השואה, הודיעו הפולנים לטלוויזיה הישראלית שהם פורשים מההפקה המתוכננת ומתכוונים להפיק סרט עצמאי על קורצ'ק ●● לפני חצי שנה כינסו מנכ"ל רשות־השידור, **יוסף לפיד**, ומנהל הטלוויזיה, **טוביה סער**, מסיבת־כתבים המסקרים את רשות־השידור, והודיעו על תוכנית גרנדיוזית למישדרי יום־העצמאות, תחת הכותרת „מישפחת העצמאות". בכוונתם היה למצוא מישפחה ישראלית אחת, שבה מתגלמות כל תכונותיו של הישראלי. אחרי פירסומים רבים הגיעו לטלוויזיה כמאה בקשות של מישפחות. אחרי מיון וניפוי, נותרו רק 12 מישפחות לתוכנית. לבסוף נמצאה מישפחה מתאימה, „**מישפחת שרוני**." אלא שבני מישפחה זו סירבו ליטול עליהם את התפקיד, בטענה שהוא גדול לכתפיהם. התוצאה: הוחלט „להריכיב" את „מישפחת ישראלי" מתוך בני שש מישפחות שונות. ביניהן: מישפחתו של סגן־אלוף **רוחמה**, מי שהתפרסמה כראש לשכתו של **יצחק רבין**.

האשכוליות נשארות!

דוברת רבדל
דימוי לא־נכון

בעיקבות מחאות רבות של נשים ואירגוני־פמיניסטיות, בחנה צמרת רשות־השידור את תשדיר־השירות של האשכוליות, הבנוי על "דמיון שבין אשכוליות ובין שדיהן של הנערות המשתתפות בתשדיר. כתוצאה של הבדיקה הוחלט המשך הקרנתו של תשדיר זה. העירה על־כך דוברת רשות־השידור, **אריה רבדל**: „הגיעו אלינו לא רק התנגדויות מצד נשים, אלא גם מיכתבי־אהדה לתשדיר זה."

תוכניות מועדפות
בטלוויזיה הישראלית

יום רביעי
13. 4

● **תעודה: לעלות בי חומה (8.03 — שידור ב**

שידור בצבע, מדבר אנגלית). מערבון של הבימאי סידני פולאק העוסק באיש היוצא לחיות בהרים המבודדים של מערב ארצות־הברית. הוא לומד להסתדר עם השממה, הבדידות והיערות בחורף, מתרגל לדרכי החיים של החיות ולאינדיאנים הפזורים במרחבים הריקים, והופך לאגדה בחייו.

פאצ'ינו והקמן: הדחליל
יום רביעי, שעה 10.05

צבע, מדבר עברית). סרט ראשון בסידרה תחת הכותרת „תנועות רוחניות בישראל," המתמקד בתנועת „נטורי קרתא" ויחסה לציונות.

● **סרט קולנוע: הדחליל (10.05 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** סיפורם של שני נודדים, החורבים יחד באמצע הדרך וחוזים את היבשת האמריקאית. הבימאי: ג'רי שאצברג. בתפקידים הראשיים מופיעים: אל פאצ'ינו וג'ין הקמן. הסרט הופק ב־1974.

יום חמישי
14. 4

● **דראמה: מי מרום (9.40 — שידור בצבע, מדבר עברית).** בשנת 1883 התיישבה קבוצה שמנתה שש משפחות על שפת אגם החולה וקראה ליישוב שהקימה „יסוד המעלה." היישוב היה באיזור של ביצות, ועל המתיישבים עברה תקופת מאבק בביצות וּבגזירות השילטון התורכי. סיפור הסרט מתמקד בשנה הראשונה לחיי המתיישבים במקום, כשהם נוטשים את ערכי הגולה. בסרט משתתפים: גדליה בסר, יהורם גאון, שרגא הרפז, לירון גירגד, מוחמד בקרי, חנה רוט, יאיר רובין, ראובן דיין ואחרים. בימאי הסרט: חיים („כיימול") גיל.

● **סידרה: ברית עולמים (10.50 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק חמישי ואחרון בסידרה המבוססת על סיפרה של הסופרת הבריטית ורה בריטן. עם תום המלחמה שבה ורה לאוקספורד, עוברת ללימודי היסטוריה, בשל רצונה להבין את הגורמים לטירוף העולמי שהרס את חייה.

יום שישי
15. 4

● **סרט קולנוע: ג'רמיה (10.15 —**

יום שבת
16. 4
ערב יום־הזיכרון

● **זיכרון: נזכור (9.15 — שחור־לבן, שידור־חוזר, מדבר עברית).** פרקי קריאה ושירים ליום הזיכרון. התוכנית הוקלטה ב־1980 בקיבוץ העוגן והשתתפו בה זמרים בני קיבוצים והתיזמורת הבינקיבוצית.

● **זיכרון: שלום הגליל (9.55 — שידור בצבע, מדבר עברית).** שמונה סיפורים על שמונה חללים של מלחמת הלבנון.

● **זיכרון: וחיה כלות (11.15 — שחור־לבן, שידור חוזר).** מחול ליום הזיכרון בבימויו של פול סליג'ר המנוח.

יום ראשון
17. 4
ערב יום־העצמאות

● **חדשות: מהדורה מיוחדת (6.30 — שידור בצבע, מדבר עברית).** מהדורה מיוחדת של חדשות ובמרכזה דיווח מטקס הדלקת המשואות בהר הרצל.

● **נאום: דבר נשיא המדינה (7.35 — שידור בצבע, מדבר עברית).** בירכתו של נשיא המדינה יצחק נבון ליום העצמאות.

● **קונצרט חגיגי (8.00 — שידור בצבע).**

● **נאום: דבר ראש הממשלה (8.30 — שידור בצבע, מדבר עברית).** בירכתו של ראש־הממשלה מנחם בגין ליום העצמאות.

● **חדשות: מבט (8.45 — שידור בצבע, מדבר עברית).** מהדורת חדשות עם נספח מיוחד, ובו ראיון עם הרמטכ"ל היוצא רפאל („רפול") איתן.

● **תעודה: משפחת העצמאות (9.30 — שידור בצבע, מדבר עברית).** ההפקה היחידה של הטלוויזיה הישראלית ליום־העצמאות הנוכחי.

יום שני
18. 4
יום־העצמאות

● **דראמה: הדור אחרון (11.30 — שידור בצבע, מדבר עברית, שידור חוזר).** דראמה בכיכובו של יוסי ידין.

● **בידור: משירי נעמי שמר (2.15 — שידור בצבע, מדבר ומזמר עברית).**

● **בידור: ערב עם חיים חפר (3.55 — שידור בצבע, מדבר ומזמר עברית).** בהנחייתו של דן בן־אמוץ.

● **תיעוד: המיזחמה לעצמאות (5.05 — שידור בצבע, מדבר עברית).** עוד סרט שהטלוויזיה הלימודית הואילה להשאיל לטלוויזיה הכללית, לשם מילוי לוח

גיל וכסר: מי מרום
יום חמישי, שעה 9.40

המישדרים. בסרט זה מובאים פרקים מיומנו של נער לוחם במילחמת תש"ח.

● **בידור: מסיבה לי משה ויקנסקי (9.30 — שידור בצבע, מדבר ומזמר עברית).**

● **מותחן: קוז'אק (10.45 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** תשורה מיוחדת לתושבי ישראל על כוח ספיגת לוח מישדרים עלוב ביום העצמאות.

יום שלישי
19. 4

● **סידרה: בית מיכר עתיקות (8.03 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** פרק אחרון בסידרה המבוססת על סיפרו של צ'ארלס דיקנס.

● **בידור: אירווייזיון, חלק א' (10.20 — שידור בצבע, מדבר ומזמר בשונות אירופה).** מישדר ראשון מתוך שניים, שבהם יוצגו השירים שנבחרו להשתתף במישדר הכלל־אירופי לבידור.

● **מותחן: לא יאומן כי יסופר (10.50 — שידור בצבע, מדבר אנגלית).** תחת הכותרת „הבקבוק האחרון עלי אדמות" עוד אחד מפרקי סידרה בריטית מעולה זו.

תוכניות מומלצות בטלוויזיה הירדנית

יום רביעי 13. 4

● **סידרה היסטורית: מיבחמת האזרחים בספרד (9.10 — עירוך 6 — שידור בצבע, שחור־לבן, 50 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה היסטורית־דוקומנטרית חדשה הסיקרת את המילחמה אשר הטביעה את רישומה על אירופה בשנות השלושים של המאה, והיוותה שדה ניסויים לנשק החדיש והקטלני שפותח בין שתי מילחמות העולם.

יום חמישי 14. 4

● **סידרה קומית: מאגי (8.30 — עירוך 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה חדשה שגיבוריה הם בני משפחה מן המעמד הבינוני, כאשר הבעל משמש כסגן־מנהל בית־ספר והאשה מקדישה את כל זמנה לבית ולטיפול בשלושה ילדים שובבים.

יום שישי 15. 4

● **סידרת מתח: הוואי חמש־אפס (3.20 — שני העירוצים — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** אחרי הפסקה ארוכה חוזרת אל האקרן דמותו של ג'ק לורד בהפקיד סטיב מק־גארט — ראש יחידת „חמש אפס" בהוואי — הפותר תעלומות רצח ושוד.

● **סידרה היסטורית: מיספר 10 (9.10 — עירוך 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** מה קורה מאחרי הדלתות הנעולות ברחוב דאונינג מיספר 10, מישכנם של ראשי ממשלות בריטניה, ואילו השפעות היו לאורח חייהם על החלטותיהם הפוליטיות? סידרה חדשה הסוקרת אירועים אישיים בחייהם של ראשי־ממשלות לשעבר.

יום שבת 16. 4

● **קומדיה: מ"א"ש (8.30 — עירוך 6 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה קומית שזכתה לפופולריות רבה. היא מתרחשת בבית־חולים שדה של הצבא האמריקאי בעת מילחמת קוריאה, ומתארת בהומור שחור את המתרחש מאחורי הקלעים בין רופאים ואחיות, ובין מפקדים לפקודיהם. גיבורי הסידרה: אלן אלדה, מייק פרל, הרי מורגן, דיוויד סטירס ולורטה סווייפט.

יום ראשון 17. 4

● **מלאכת־יד: (7.10 — עירוך 3 — שידור בצבע, 15 דקות, מדבר עברית).** תוכנית המיועדת לצעירים ומבוגרים ולמלמדת מלאכת־יד תוך שימוש בחומרים פשוטים המצויים בכל בית.

● **סידרה עלילתית: משפחת מניון באמריקה (10.15 — עירוך 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה הסוקרת את תולדותיה של משפחה אירית מפורסמת מאז 1845. בשנת הרעב הגדול באירלנד נאלצה המישפחה להגר לאמריקה ולהתחיל בחיים חדשים בארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות.

יום שני 18. 4

● **סידרת אנימציה: הפנתר הוורוד (5.50 — עירוך 3 — שידור בצבע, 20 דקות, מדבר אנגלית).** סרטים מצוירים שגיבורם הפעם הוא הפנתר הורוד, כאשר ברקע נשמעת נעימתו של הנרי מנסיני מן הסרט הנושא שם זה.

● **סידרה קומית: טקסי (8.30 — עירוך 6 — שידור בצבע, 25 דקות, מדבר אנגלית).** סידרה אמריקאית הממזגת בתוכה קומדיה עם דרמה. הסצינות מתרחשות בתחנת־המוניות שנשיין בניו־יורק, המאכלסת טיפוסים שונים ויוצאי דופן. בתפקידים הראשיים ג'ד הירש, מרילו הנר וג'ף קונווי.

יום שלישי 19. 4

● **סידרה עלילתית: דאלאס (10.15 — עירוך 6 — שידור בצבע, 50 דקות, מדבר אנגלית).** המאבק בין שני האחים לבית יואינג מחריף. ג'יי־אר מצליח באמצעות סחיטה להשיג רשיון לשאיבת נפט בלתי מוגבלת במאגרי תיו, במיסגרת מאמציו לממש רווחים תוך שנה ולהשיג את השליטה בחברה. גבר חדש בחייה של מיס אלי גורם לתחושת אי־נוחות בקרב בני המישפחה; ובינתיים מחריף תיסכולו של קליף נוכח כישלונותיו בעסקים.

שיפורים בטלוויזיה הירדנית

הטלוויזיה הירדנית מגוונת ומשפרת את תוכניותיה אחת לשלושה חודשים. במיסגרת תיכנון האביב שהתחיל ב־1 באפריל נוספו תוכניות חדשות רבות, בהפקה מקומית וכן סדרות מיובאות. בין התוכניות המקומיות החדשות ראויות לציון: „קולנע 83", „אלה הם חייך", „אורות", „שבועון הטלוויזיה", „אולפן לאמנות", ואילו בתחום התוכניות הלועזיות התוספו סדרות מעולות כגון: „מילחמת האזרחים בספרד", „מאגי", „מיספר 10", „מישפחת מניון".

פרטים נוספים על הסדרות החדשות יימסרו בגליונות הבאים.

יוון. כמובן!

רק שעתיים מכאן -

השנה עוד יותר זול. "טוס" אל סוכן הנסיעות!

OLYMPIC AIRWAYS

אולימפיק יום-יום ב-8:50 בבוקר

שוב זכינו!

1983

1983 המוצר הנבחר

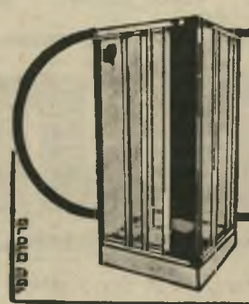
venta

מרחיק עשן סיגריות ממשרדים
מסלק אדים וריחות
מהמטבח ומחדרי
השרותים

שרון תעשיות מיזוג אויר בע"מ רמת-גן, רח' גלעד 2, פנת אבא הלל 12

טל. 733251

להשיג בחנויות מובחרות למוצרי חשמל וכן במשביר המרכזי ובשק"מ בכל רחבי הארץ
טלפן אלינו על-מנת לוודא כתובת החנות הקרובה למקום מגוריך!

GEO מקלחון נאוני

יבואן: אפקס ישראל בע"מ 04-728341

הלהרו מחיקוייק!

דרוש GEO בחנויות המובחרות

התקשר ליבואן (או 03-331890 בגרש דן) וקבל כתובת החנות הקרובה אליך

הצטרף למועדון המחשב האישי

יעוץ למתחילים ומתקדמים
החלפת מידע בין חברים
רכישות מוזלות בתשלומים
ירחון מקצועי
ארגון מפגשי חברים

לפרטים:
ת.ד. 674
ת"א

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים
(ג'וקים), תולעי עץ, חרקי
ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 6-5-790114 רש' מס' 481/75 עסק
שמירה על בריאותך ורכושך

בעיות ולבטים בחיי המין

מאת

ד"ר מרדכי זידמן

הרצאת רשפים

לוועדי עובדים

מבחר גדול

מתנות שי, תמונות עם מסגרות

ארמון · אילת 47, ת"א, 03 657112, 657001

תן טרמפ לחייל

במוצאי השבי׳ע של פסח הקרינה הטלוויזיה את הסרט „נערת השער", המגולל את סיפורה האמיתי של הכוכבנית האמריקאית דורותי סטראטון. שרית ישי הכירה את ג׳בורי הדראמה ומספרת את הסיפור האמיתי שמאחורי הסרט

שחקנים קרטים ורוברטס בתפקידי סטראטון וסניידר
שב הבימאי הוחלף

ב אפריל 1979 ביקרתי בפעם הראשונה בארצות־הברית. מקום שהייתי הראשון היה לוס־אנג׳לס. מייד כשהגעתי הודיעו לי מארחיי שהם מכינים לי הפתעה לערב המחר. נלקחתי למועדון־לילה. הדבר הראשון שבלט לעיניי היתה העובדה שמועדון־הלילה הזה הוא מוזר מאוד. לבד מהגברתן ששמר על הכניסה ולבד מהמלצרים לא היה בו אף לא גבר אחד. כל הנוכחים, ללא יוצא מהכלל, היו נשים.

עוד לא הספקתי להתעורר מהלם הזה, וכבר ניחת עלי הלם גוסף: האורות כובו, התקליטן הניח על המקול תקליט של דונה סאמר, ואל המקום פרץ גברבר בעל גוף בנוי לתלפיות, ולאט־לאט, תוך כדי צוחותיהן ההיסטריות של הנשים, הוריד מעליו את בגדיו ונשאר בתחתונים מינימליים שבמיני מימליים.

האמריקאיות המטורפות דחפו לו לתוך תחתוניו, בלי בושה, דולרים אמריקאים ירוקים, חלק נישקו אותו על פיו. הצעיר אסף את הדולרים, הוריד את תחתוניו ועשה סיבוב.

ואת יו הפנר מגלם קליף רוברטסון.

התחלה במכולת

ה דבר הראשון שראיתי כאשר פגשתי בפול סניידר היה מגן־דויד ענקי, שענד לצווארו. הוא היה ממוצע קומה, בנוי היטב, שיערו היה שחור ואת שפתיו עיטר שפם דק. הוא ממש התלהב מהעובדה שאני מישראל, שמח לעזור לי ואירגן לי את הסטרייפטיזאים לצילומים ולכתבה. מאז ועד לפגישתי הבאה עם סניידר חלפה שנה. במהלך אותה שנה חלו שינויים מרחיקי לכת בחייו של פול סניידר ובחייה של מי שהיתה בזמן שהכרתיו חברתו הקבועה, ומאוחר יותר אשתו.

פול סניידר נולד ונגדל באיסט־אנד של ונקובר. הוא נודע בכינויו „הסרסור היהודי," בגלל אותו מגן־דויד ענקי שאותו לא הסיר מעולם מעל צווארו. סניידר היה גבר נאה וערמומי, מאלה המעוררים תמיד בעיות. הוא אהב ללבוש חליפות גזורות היטב, לנסוע במכונית תאנדרבירד שחורה. הוא אהב לחיות בגדול.

סניידר התפרנס בונקובר מהעסקת נערות־טלפון. בשלב מסויים החליט לעזוב את ונקובר, שעליה אמר שהיא קטנה עליו בכמה מיספרים, ועבר ללוס־אנג׳לס. בעיר־הקולנוע המשיך במיקצועו הקודם, סרסור של נערות־טלפון. כמעט מייד רכש מכונית מרצדס, שהיא סמל להצלחה בלוס־אנג׳לס, ושכר דירה בבברלי הילס.

אך עסקיו של סניידר בלוס־אנג׳לס לא עלו על הדרך הנכונה. יותר מדי סרסורים יש בעיר הזאת, ועד מהרה נאלץ להחזיר את המרצדס, שאותה רכש בתשלומים, לבעלי החברה. הוא גם נאלץ לפנות את דירתו, מכיוון שלא יכול היה לעמוד בשכר־הדירה הגבוה. הוא חזר לוונקובר. שם היה מלך, שם היה „הסרסור היהודי."

לגמרי במיקרה הוא פגש בחנות־מכולת את דורותי־רות הואגסטראטון. היא עבדה מאחרי הדלפק, וכאן בעצם מתחיל הסיפור.

סניידר התחיל לחזר אחרי הבחורה מכולתניקית היסהפיה. לחבריו אמר: „זו האשה שתביא אותי למקום שאליו אני חולם להגיע." דורותי, שהיתה עד אז נערה אפורה, לא האמינה לאיזו שמנת נפלה. סניידר הסיע אותה במכוניתו המפוארת למיסעדות יקרות, הוא לקח אותה לדירת החלומות שלו באיזור היוקרה של ונקובר, ויום אחד ביקש ממנה שתחדל מעבודתה בחנות המכולת. היא היתה בת 17 ותמימה כמו פרח. הוא הבטיח לדאוג לה לדמי־כיס, לבגדים, למתנות, לתכשיטים. דורותי־רות הלכה אחרי הסרסור היהודי בעיניים עצומות.

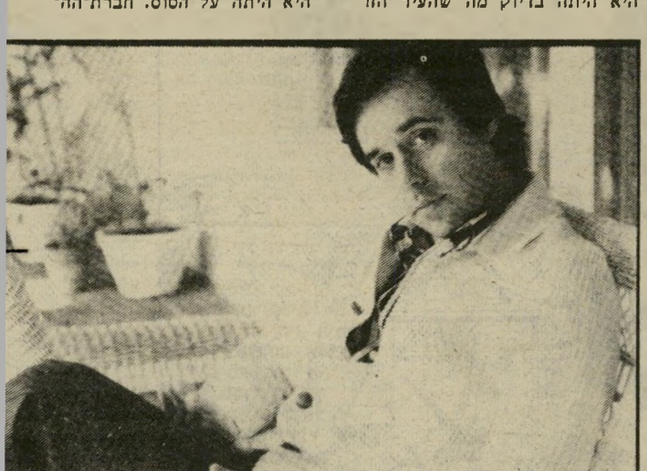
הפנר היה המום

א חרי שבושה חודשים תמו החיזורים, וסניידר התחיל לבנות את הקריירה של סטראטון. השלב הראשון היה צילומי־עירום. סטראטון הביישנית סירבה, אך סניידר ידע איך לשכנע אותה. הוא לא בחר סתם צלם שיצלם את דורותי שלו. הוא עבר בכל האולפנים בוונקובר, עד שהגיע אל הצלם מריו קאזילי.

אחרי מותה סיפר קאזילי שדורותי לא נראתה בדיוק כמו אחת שנלקחה מאחרי דלפק של חנות מסוכנות באד את ויילדר, וביקש ממנו לבוא ולפגוש את דורותי סטראטון. ויילדר בא והחתים אותה מייד על חוזה. אחרי מותה אמר: הפסדתי את הסיכוי של חיי להיות סוכן של כוכבת אמיתית. היא היתה בדיוק מה שהעיר הזו מהממת. האמריקאים, מסתבר, סברו אחרת.

מייד אחרי שהוחתמה על־ידי ויילדר קוצר שמה מדורותי־רות הואגסטראטון לדורותי סטראטון. ידידיה קראו לה „דותי."

היא היתה על הסוס. חברת־ההפקה הציעה לסטראטון תפקיד של יפהפיה מחליקה על סקטים בסרט סקייטאון, ואכשר מפיקי הסרט גלקסייה ומפיקי סידרת־הטלוויזיה הבדיונית באק רוג׳רס במאה העשרים חיפשו שחקנית שתגלם את דמותה של האשה היפה ביותר בעולם, זכתה סטראטון בתפקיד. אחרי מותה אמרו המפיקים: „כשהיא נכנסה לחדר, ידענו שמצאנו את מה שאנחנו מחפשים."

פיטר בוגדנוביץ
להתחתן אחרי צילומי הסרט

דורותי סטראטון התחילה להגשים את חלומם של שלושה גברים: של הסוכן ויילדר, שחלם כי גילה כוכבת, את חלומו של יו הפנר, שחלם כי נערת פלייבוי אחת לפחות תהפוך לכוכבת קולנוע — אחרי ששתי נערות הפלייבוי החביבות עליו, ברבי בנטון וסנדרה תיאודור נחלו כישלון חרוץ — ואת חלומו של פול סניידר, שהמשיך לעבוד כמארגן מופעי סטריפטיז לגברים. הוא ניסה כוחו גם במופעי־בידור אחרים, כמו למשל תחרות „החולצה הרטובה" בחוף מכולת: „באחד הצילומים נאלצתי לשנות את תנוחות העירום שלה ולהזיז את שדיה. הייתי נבוך למדי, כי סניידר ביקש ממני להיות עדין איתה. אך היא אמרה לי: אתה הצלם, תעשה מה שאתה צריך לעשות. אל תתבייש."

סניידר שלח את התצלומים לפלייבוי והציע לבחור בסטראטון כנערת־החודש. פלייבוי, המקבל אלפי פניות כאלה בחודש, קיבל את ההצעה. הצלם זכה ב־1000 דולר ודורותי סטראטון התחילה להגשים את החלום האמריקאי שלה ושל סניידר. היא הוזמנה על־ידי פלייבוי ללוס־אנג׳לס כדי להצטלם לסידרת צילומים לגליון נובמבר. היא הופגשה עם יו הפנר, והוא החליט בו במקום להקדים את פירסום צילומיה לחודש אוגוסט. אחרי מותה אמר: „לא יכולתי להתאפק. היא הממה אותי."

הפנר לקח אישית את הטיפול בסטראטון. הוא דאג להשיג לה רשיון עבודה, מכיוון שהיתה אזרחית קנדית. הוא העסיק אותה כשפנפנה במועדון הפלייבוי שבסנסיטיבי. במקביל התקשר לדייזיד ויילדר, סוכן שחקנית נודע אוהבת: יפהפיה עם כישרון מישהו חק אמיתי."

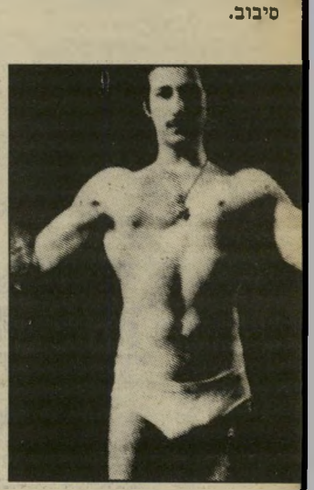
האשה היפה בעולם

ב שלב הזה הכרתי אני את דורותי סטראטון. הוזמנתי על־ידי יו הפנר, שאותו ראיינתי, למסיבת יום ראשון, שהוא נוהג לערוך דרך קבע באחוזתו שבלוס־אנג׳לס.

באותו יום התקיים במקום מישחק טניס. דורותי סטראטון לבשה בגד טניס קצרצר ושיחקה נגד השחקן ג׳יימס קאן. בהפסקה במישחק קרא לה יו הפנר, הציג אותה לפני ואמר לי שהיא נערת־האמצע האהובה עליו ביותר השנה. הוא אמר, שימי לב אליה. היא עוד תהיה כוכבת גדולה.

דורותי סטראטון, בעיניי לפחות, לא היתה יפהפיה מהממת. היא היתה גבוהה־קומה, בעלת מיבנה גוף גדול אך רזה, בלונדית נחמדה מאוד, מהסוג האהוב על הפנר ועל האמריקאים, אך בהחלט לא יפהפיה פקה לרמייר בחרה בה, בתיווכו של ויילדר, כדי שתגלם את דמותה של נערת פלייבוי בסרט אמריקקנדון. חברת־ההפקה קולומביה הציעה לסטראטון תפקיד של יפהפיה מחליקה על סקטים בסרט סקייטאון, ואכשר מפיקי הסרט גלקסייה ומפיקי סידרת־הטלוויזיה הבדיונית באק רוג׳רס במאה העשרים חיפשו שחקנית שתגלם את דמותה של האשה היפה ביותר בעולם, זכתה סטראטון בתפקיד. אחרי מותה אמרו המפיקים: „כשהיא נכנסה לחדר, ידענו שמצאנו את מה שאנחנו מחפשים."

דורותי סטראטון התחילה להגשים את חלומם של שלושה גברים: של הסוכן ויילדר, שחלם כי גילה כוכבת, את חלומו של יו הפנר, שחלם כי נערת פלייבוי אחת לפחות תהפוך לכוכבת קולנוע — אחרי ששתי נערות הפלייבוי החביבות עליו, ברבי בנטון וסנדרה תיאודור נחלו כישלון חרוץ — ואת חלומו של פול סניידר, שהמשיך לעבוד כמארגן מופעי סטריפטיז לגברים. הוא ניסה כוחו גם במופעי־בידור אחרים, כמו למשל תחרות „החולצה הרטובה" בחוף

פול סניידר
הסרסור היהודי

מותה של נערת ה"פלייבוי"

אחריו הופיעו עוד חמישה גברים. זו היתה הפגישה הראשונה שלי עם אמריקה המוזרה. חשבתי שהסיפור שווה כתבה. הצגתי את עצמי לפני פקידת־הקבלה של מועדון־הלילה, אמרתי שאני עיתונאית מישראל והיא הכירה לי את המנהל.

כך פגשתי לראשונה את פול סניידר, מי שהפך שנה וחצי מאוחר יותר לאחד מגיבוריה של דראמה אמריקאית שהוסרסה לטלוויזיה והוקרנה אצלנו במוצאי שביעי של פסח, דראמה שבה כיכבה רעייתו של סניידר, הכוכבנית ונערת פלייבוי דורותי סטראטון.

סיפורם של סניידר וסטראטון, שבו מככבים גם המו״ל של ירחון פלייבוי, יו הפנר, ובימאי הקולנוע פיטר בוגדנוביץ, ממשיך להכות גלים גם היום, שנתיים וחצי אחרי מעשה הרצח וההתאבדות. בימים אלה מושלמים בהוליווד צילומי סרט על הדראמה, כשאת דורותי סטראטן מגלמת מיוריאל המניגוויי

דורותי סטראטון כנערת "פלייבוי" של השנה

200 אלף דולר ומתנות

של סנטה מוניקה, תחרות של תחתונים וחזיות בעמק סן־פרננדו, ותערוכות מכוניות שעליהן ישבו דוגמניות יפהפיות בביקיני.

דורותי עבדה בשביל סניידר בתערוכת המכוניות, שם הכירה אותה פניגה רוזנבלום, שעבדה גם היא עבור פול סניידר. זה היה בתקופה שקדמה להצלחה של סטראטון. הם התגוררו עדיין בעמק סן פרננדו, האזור הפחות יקר של לוס־אנג'לס, בבית דירות.

כעת כשהחלה ההצלחה להאיר פנים לחברתו, הציע לה סניידר נישואין. בניגוד לעצתו של יו הפנר, נישאו השניים ב־1 ביולי 1979, בטקס קצר בלאס־וגאס.

כאשר יצא לאור גליון פלייבוי של אוגוסט 1979 עם תמונתה ב־שער הקדמי, נסעה סטראטון למסע פירסום בוונקובר. היא הפכה שם לגיבורת היום, חברת־הפקה קנדית הציעה לה תפקיד ראשי בסרט חדש, דורותי שיחקה בסרט ודיג־מנה עבור פלייבוי. מצבה הכלכלי השתפר.

סניידר שכר בית דו־קומתי בסנטה מוניקה שבמערב לוס־אנג'לס. אך ידם עדיין לא השיגה לשלם את שכר־הדירה הגבוה. הם התחלקו בדירה עם רופא שהתגורר ב־קומה העליונה והם התגוררו בקומה התחתונה.

לא ברמה שלה

א חרי מותם של דורותי סטראטון ופול סניידר, הוצפה העיתונות האמריקאית בסיפורים אודות השניים. האמריקאים אוהבים סיפורים מסוג זה. היא היתה צעירה יפהפיה, מצליחה, זוהרת. היא כמעט הגשימה את החלום האמריקאי. היא עמדה להפוך ל־אלילת המין של שנות השמונים. היא היתה בתחילת המירוץ אל הפיסגה, אך דרכה נגדעה בעודה באיבה. העיתונים ידעו לספר ש־סניידר דחף את דורותי להצלחה בכל מחיר. הוא הכריח אותה, כך נכתב, ללכת למסיבות יום ראשון של יו הפנר באחוזת הפלייבוי, מסיבות שבהן משעשעות שפנפנות יפהפיות את אורחי העיר החשובים.

במיסגרת הראיון שערכתי עם יו הפנר ושהתפרסם בירחון מוניטין ביקרתי במסיבות. הנערות אינן רשאיות להביא איתם בני זוג. יו הפנר הוא המזמין את האורחים הגברים, ידידיו.

מסיבות אלה מתחילות בארוחת־ערב ובסרט המוקרן על מסך ענק בחדר־האורחים ומסתיימות בג'קוזי, בחדרי הסאונה ובשאר חדרי הבית. סניידר, כך היה כתוב בעיתונים, לימד את סטראטון איך לנער מחזרים בלתי־חשובים והציג לפניה רשימה של אנשים שאיתם כדאי לה להתרועע. ברשימה סומן "ו" ליד שמות האנשים שאיתם רצוי שתיכנס למיטה. בראש הרשימה עמד יו הפנר. "איתו," אמר סניידר לדברי העיתונים, "את מוכרחה ל־שכב. האיש הזה יביא אותך הכי רחוק שאפשר."

יו הפנר

הנערה שעמדה לעשות זאת עבורו סניידר לא ידע עד כמה צדק. הפנר ראה בסטראטון תרנגולת שתטיל את ביצי הזהב. הוא הבין שהיא האשה שתעניק לו מעמד הולם בהוליווד. הוליווד היא עיר של אנשי קולנוע. למרות נסיונותיו הנואשים, סידרת־הטלוויזיה שהפיק ונסיונות כושלים להפיק סרטים, לא הצליח הפנר להתקבל בקהיליית הקולנוע. אורחיו באים לאחוזתו, אוכלים, שותים, מבלים, אך הוא בהחלט לא נמנה על ה"אין פיפל" של הוליווד. הוא קיווה שדורותי סטראטון תהפוך אותו "אין."

הוא ידע. הוא חש בחוש שישי, ושמע דברי מומחים שהצעירה עומדת להפוך למרילין מונרו של שנות השמונים, לכוכב הלוהט ביותר בהוליווד. היא היתה בת לי־מישפחת פלייבוי, היא היתה נערת פלייבוי, והוא ידע שהיא תעניק גושפנקה רשמית להימצאותו בעיר־הסרטים.

הפנר סלד מסניידר. הוא תיעב אותו. הוא חזר ואמר לדורותי ש־סניידר מנצל אותה, שהוא לא ב־רמה שלה. הוא הצמיד לה מנהל־חשבונות, מנהל אישי ועורך־דין, כולם אנשי מישפחת פלייבוי. "מי־שפחת פלייבוי," אמר לה, "דואגת לאנשיה."

וכל אותו זמן הרגיש פול סניידר, הסרסור היהודי, שאשתו הפכה לברבור הזהר של הוליווד, כיצד הולכת דורותי וחומקת מבין ידיו. הוא הפך היסטרי. הוא הציק לה ללא הרף. הוא דרש ממנה שתקח אותו להצגות־בכורה ולמסיבות. מהעבר השני אמר לה הפנר כי היא צריכה להיראות בחברת אנשים מפורסמים, שדרכם יכנסו תמונותיה לעיתון. הוא חזר והסביר לה, הן באופן אישי והן דרך מנהל־העסקיה שקיבל את משכורתו מפלייבוי, שסניידר מפריע לה בדרך לפיסגה.

כדי להראות לדורותי סטראטון עד כמה הוא רציני, הוא בחר בו כנערת פלייבוי של 1980. הוא ידע כי התואר הנכבד הזה יהפוך אותה לאישיות מפורסמת ביותר ויקפיץ את מחירה בשוק. היא עמדה לקבוע את לוח השנה של פלייבוי המופץ במאות אלפי עותקים, ואר־גליון החג של חודש דצמבר. חוץ מזה היה פירוש הדבר סכום של 200 אלף דולר ועוד מתנות בשווי דומה. דורותי סטראטון, נערת הי־מכולת מוונקובר, עמדה להפוך ל־אשה עשירה.

דורותי קיבלה את הסכום הענק והפכה לחברה בע"מ. פול סניידר

(המשך בעמוד 66

(המשך מעמוד 59)

צה לרכוש בכל הסכום הזה בית. עציה של סטראטון אסרו עליה קנות בית. בפעם הראשונה בחייה א שמעה סטראטון לסניידר. הוא תח מזעם. היא עמדה לצאת ל־סע־פירסום מחוץ אל חוף. הוא צה להצטרף אליה. הפנר אסר את עליו. הוא הורה באופן חד־

שלח את הצלם לניו־יורק כדי ל־סכם עם סטראטון את הדפסת ה־פוסטר.

הצלם מצא אותה במלון פלאזה. סטראטון פתחה לו את הדלת ב־חלוק, דיברה איתו כמה דקות ב־מיסדרון, לא הכניסה אותו לדירה, לקחה מידיו את התצלום ונכנסה לדירה כשהוא נותר במיסדרון. כ־

אליה וביקש להיפגש איתה כדי למצוא פיתרון.

מכאן ואילך לוט הסיפור בערפל. במחצית חודש אוגוסט 1980 מצאה משטרת לוס־אנג'לס, בביתם שב־סנטה מוניקה, את גווייתיהם העי־רומות המתות של דורותי סטרא־טון ופול סניידר. השניים מצאו את מותם מיריות אקדח. חמישה חוד־

מי רצח את מי? פול סניידר את דורותי סטראטון או היא את פול?

שמעי לסטראטון לא לספר בר־יונות העיתונאיים שהיא נשואה. דבר היה יותר מברור. סניידר מד להיות מסולק מהמשחה. דורותי סטראטון חזרה מהמסע טורת תהילה. היא התראיינה בכל תנת טלוויזיה בארצות־הברית. מונותיה הופיעו בכל העיתונים, המזל לא חדל להאיר לה פנים. אחת ממסיבות יום הראשון בבי־ו של הפנר פגשה את בימאי קולנוע פיטר בוגדנוביץ. מכאן

שחקנים רוברטס וקרטיס בסרט־טלוויזיה
תרנגולת־הזהב ממשיכה להטיל ביצים

ילך התחיל הסיפור לקבל זוית ורת.

בוגדנוביץ חיפש אז אישה יפה מיוחד, כדי לשחק לצידם של בן ארה ואודרי הפבורן בסירטו כם צחקו. הוא ראה את סטראטון עסת מסטיק. הוא אמר לה שהיא צריכה ללעוס מסטיק, וחוד־ים לאחר מכן, בינואר 1980, היא ריאה לניו־יורק לצילומי הסרט כם צחקו. סניידר נשאר בבית, וס־אנג'לס.

על בימת הצילומים חזרה פרשת ביל שפרד על עצמה. בוגדנוביץ ה מאוהב בשפרד, כוכבת סירטו גת הקולנוע האחרונה. כעת הת־ב בדורותי סטראטון עד מעל אשו. למרות מאמציהם להס־ר את יחסיהם מאנשי הצוות ו־עיתונות, דלפה הרכילות החוצה. השניים נראו מתנשקים ומתלח־ם. סטראטון אף העזה וישבה כסאו של הבימאי הדגול. יותר ה, לא אחת נאספה על־ידי מכו־ ההסרטה מדירתו של בוגדנו־ן שבמלון פלאזה היוקרתי. מיום הגדיל בוגדנוביץ את מיכסת הצילום של סטראטון. אחרי זה סיפר הפנר כי בוגדנוביץ ר לו: „היא מהממת. אני חושב יליתי כוכבת. אני מגדיל את קידה."

כל אותה עת ישב סניידר בבית וס־אנג'לס וחיפש תעסוקה. זמן ר לפני פירסום צולמה סטרא־ בעירום על־ידי צלם הוליוודי תי חשוב. סניידר החליט כי זה מן להוציא את התמונה לאור. רה של פוסטר. הוא ידע ש־סומה של אשתו ימכור את סטר כמו לחמניות טריות. הוא ליט לשבור את שיא המכירות הפוסטר של פארה פוסט. הוא

נוביץ וסטראטון. בוגדנוביץ גילה את הבלש והציע לדורותי להיפגש עם סניידר.

מי רצח את מי?

סניידר, כך נדמה, הבין ש־הפסיד את דורותי, וניסה את כוחו בגילוי דורותי חדשה. הוא גילה צעירה בת 17 בשם פאטי, וניסה למכור גם אותה לפלייבוי כנערת החודש. תמונת־העירום של פאטי הוחזרה לסניידר בתוספת הודעה קצרה בזו הלשון: בית פלייבוי אינו רוצה כל קשר איתך. סניידר הבין כי זו התחלת הסוף.

כאשר הגיעה אשתו לפגישה ש־קבעו, היא ביקשה להתגרש ממנו. היא אמרה לו שהיא רוצה לחיות עם בוגדנוביץ. סניידר ניסה להה־זיק בה. הוא אמר לה שהוא אוהב אותה, שהיא חייבת לו. הוא ידע שלא יוכל לשלם את שכר הדירה בלעדיה. ידידיהם מספרים שסניידר סיפר להם שדורותי אספה חלק מ־בגדיה ואמרה: „את השאר תוכל לתת לפאטי." סניידר נשבר.

דורותי סטראטון שכרה דירה בבברלי הילס, אך היה זה מסווה בלבד. למעשה התגוררה בביתו של בוגדנוביץ בבל אייר. בדירתה הת־גוררה עוזרתו האישית של הבימאי. דורותי סטראטון החליטה להתגרש. על פי עצת עורך־דינה נפגשה עם סניידר וניסתה להגיע איתו להסדר כספי. הוא דרש ממנה סכום אסט־רונומי של 400 אלף דולר תמורת גט. היא הציעה לו רק את מה שהיה מחצית מכספה המזומן בבנק, שהסתכם בכ־7500 דולר. הוא דחה את ההצעה. מאוחר יותר התקשר

שיצאה אמרה לו שהיא מסרבת ל־אשר לו להדפיס את הפוסטר. מ־אותר יותר סיפר הצלם: „היה ברור שמישהו בתוך הדירה יעץ לה ל־צאת מכל העסק."

כשחזר הצלם ללוס־אנג'לס ובפיו התשובה השלילית, רתח סניידר מזעם. שמועות על הרומן של אש־תו עם בוגדנוביץ הגיעו לאוזניו. הוא סירב להאמין לשמועות ורכש את שירותיו של בלש פרטי בשם גולדשטיין, כדי לעקוב אחרי בוגד־

שים אחרי שנמצאו הגופות, בחודש ינואר 1981, עדיין לא קבעה ה־משטרה מי רצח את מי. סטראטון את סניידר, סניידר את סטראטון, או שהיה במקום גורם נוסף.

באותה תקופה פירסמתי את פר־שת הרצח בגליון פברואר של ה־ירחון מוניטין. אז עדיין לא היה ברור מי הרוצח. כיום נוטות חב־רות־ההפקה של הסרטים להסיק כי היה זה פול סניידר שרצח את אשתו ואחר־כך ירה בעצמו. אך קיימת עדיין האפשרות ההפוכה, שהיא ניסתה להתגונן מפניו ו־אחרי שהרגה אותו ירתה בעצמה.

סיפור הרצח היכה גלים בארצות־הברית. נערת פלייבוי, שתמונותיה השתרעו על שישה עמודים, הוא סיפור הצלחה אמריקאי. היא היתה באמצע הדרך אל ההתהילה. היא נבחרה על־ידי הפנר, להיות נערת פלייבוי העולמית במלאת 25 שנים לאימפריה. הפנר אמר לי שהיא תגיע רחוק: היא הגיעה עד לאוגוסט 1980.

מה בדיוק התרחש בדירה כשה־גיעה אליה דורותי סטראטון באותו יום קיץ לוהט של חודש אוגוסט? סניידר פתח לסטראטון את הדלת. שותפו לדירה, הרופא, לא היה בבית. תגליתו החדשה של סניידר, פאטי, שהיתה אמורה להיות דורו־תי החדשה, הגיעה לביתו שש שעות מאוחר יותר. מכוניתה של סטראטון חנתה לפני הבית. מאוחר יותר הגיע הרופא. פאטי היתה עסוקה במיטבח. הרופא דפק על דלת חדר־השינה של סניידר, ומ־שלא שמע דבר פתח את הדלת. סטראטון וסניידר שכבו עירומים על הריצפה. כדור חדר לעינה ה־ימנית של סטראטון וריסק את פניה. סניידר שכב לצידה עם כדור במצח. הרופא הזעיק את המיש־טרה.

פלייבוי פירסם הודעת־אבל, ש־בה כינה את סניידר „איש חולה מאוד." הבימאי פיטר בוגדנוביץ הסתגר בביתו וסירב לראות איש. דורותי סטראטון נקברה בטקס קצר בבית־הקברות שבווסטווד, מערב לוס־אנג'לס. בוגדנוביץ הטיס לטקס־הקבורה את בני משפחתה, שהתגוררו בביתו. גופתו של סניי־דר הוטסה לוונקובר ונקברה ב־טקס יהודי.

שבוע ימים אחרי טקס הקבורה פירסם פיטר בוגדנוביץ את הגר־דעה הבאה לעיתונות: „דורותי סטראטון היתה צעירה כישרונית ו־יפהפיה. התאהבנו במהלך הצילו־מים של הסרט כולם צחקו. תיכננו להינשא מייד אחרי גירושיה. ה־אבידה מקשה עלי את הדיבור."

פיטר בוגדנוביץ לא התאושש עדיין ממותה הטראגי של אהובתו. גם הוליווד לא התאוששה. תרגול־לת הזהב דורותי סטראטון ממשיכה להטיל ביצי זהב. אחרי סרט ה־טלוויזיה עומדים להפיק סרט קול־נוע. בוגדנוביץ מסרב לשתף פעו־לה. הוא גם איים כי יתבע את חברת הטלוויזיה שהפיקה את ה־סרט אם יוזכר שמו. לכן הודבק לבימאי המגלם את דמותו של בוגדנוביץ בסרט שם אחר.

דורותי סטראטון הצליחה להגי־שים את חלומה האמריקאי, אם לא בחייה הרי שבמותה. היא הפכה ל־אגדה נוספת של עיר הסרטים וה־אשליות, שאינה חדלה לרוץ ואינה עוצרת לרגע. שרית ישי ■

הנהלת מכבי צריכה ללכת!

אלף קליין נחשב כמאמן ה־כדורסל הטוב ביותר והמצליח ביותר בארץ. הוא זוכה להערכה בין אנשי־הספורט בעיקר בגלל קור רוחו ברגעים קשים, ותחת לחץ. קליין אינו מאבד את עשתונותיו במישחקים חשובים ומכריעים, תכונה החסרה למרבית המאמנים. רבות ניכתב על ראלף קליין, הרבה מילים צוטטו מפיו, בעיקר סביב הערכותיו, תחזיותיו, ציפיותיו וביקורתו המיקצועית.

אנשי מכבי וקליין בתוכם לא נתנו לסיכסוכים ולקשיים לפרוץ החוצה. גם אם העז מישהו לפלוט משהו — ידעו במכבי למלא את פיהם מים. עיתונאים סקרנים עמ־לו קשות כל השנים כדי לשאוב מידע פעוט על הקבוצה, שחקניה והנהלתה. כולם ציינו שזוהי גדו־לתה של מכבי תל־אביב — נוסף להישגיה.

יש חולקים על יכולתו המיק־צועית של קליין. יש הטוענים שמכבי עשתה את ראלף ולא ש־ראלף עשה את מכבי. הם מוסיפים וטוענים שאת מכבי תל־אביב לא חזכמה גדולה לאמן. ולדוגמה, גם מאמן כמו רודי דאמיקו האיטלקי, שהחליף את ראלף לשנה, הצליח לגרוף עבור מכבי את כל התארים האפשריים שמכבי זכתה בהם מאז היוולדה. יש המצביעים על העוב־דה שלראלף קליין לא היו הצל־חות מרובות לפני שהגיע למכבי תל־אביב.

מאז פרשה קבוצתו מאליפות אי־רופה, לפני כמה שבועות, הירשו לעצמם כמה שחקנים לחרוג מהמ־סורת של מכבי ולצאת בביקורת נוקבת נגד המאמן, מעל דפי העי־תונות, ולפגוע במאמן שנחשב למי שהצעיד אותם במשך שנים רבות אל ההצלחה. ביקרו אותו גם שחק־נים שזכו בהצלחה אישית, וקנו לעצמם שם עולמי. כמו מיקי בר־קוביץ לדוגמה.

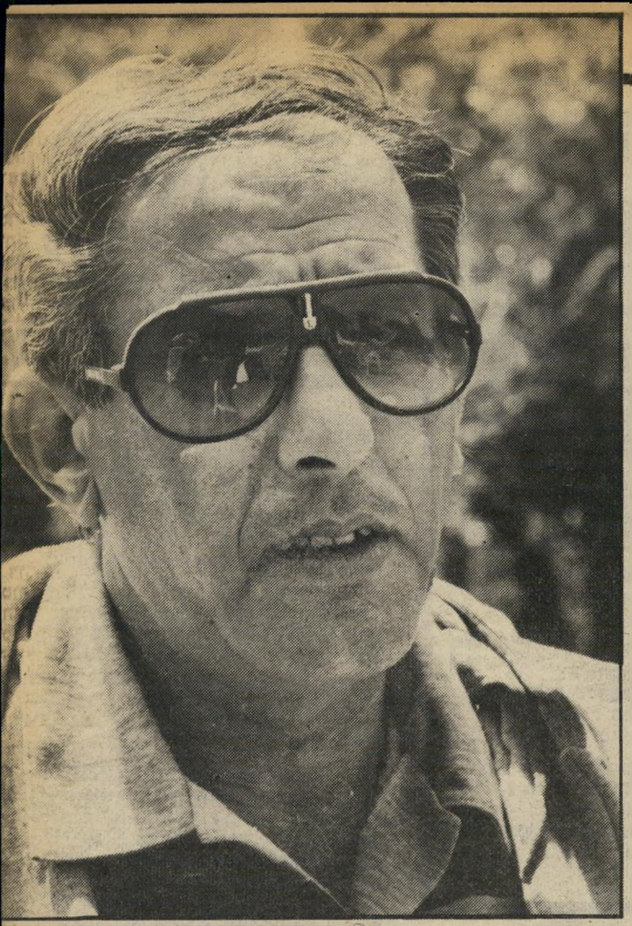
קליין נפגע עד עומק נישמתו מביקורת שחקניו. הביקורת חשפה שפה מהמתחולל במישפחה הסגור־רה. כי לקליין — למרות הצלחו־תיו הרבות עם מכבי — היתה בעיה גדולה עם מכבי תל־אביב.

יודע „לבלוע" עבירות

תמודדויותיו היומיומיות של קלין עם סוללת הכוכבים שמכבי טיפחה — לא היתה משי־מה קלה כלל וכלל. שחקניו־כוכ־ביו הירשו לעצמם להתנהג כמו פרימדונות, התנהגות שמתאימה יותר לכוכבי קולנוע קפריזיים ולא לכדורסלנים מיקצועיים.

אמרו עליו שהיה כפוף לשחקניו ולא היה מסוגל לשלוט בהם מב־חינה מישמעתית. קליין נודע כי מאמן היחידי בארץ היודע „לבלוע" הרבה עבירות מישמעת של שח־קניו. לא פעם ניראו כוכביו עוז־בים את המיגרש אגב תנועת בי־טול כלפי מאמנם, על שהעז לה־חליפם. התנהגות כזאת היתה גור־רת אצל מאמנים אחרים עונש מישמעתי חמור עד כדי השעייה. קליין לא הירשה לעצמו (או לא הירשו לו) להעניש שחקנים כפי שהגיע להם, מתוך החשש הכבד של הנהלת־הקבוצה שמא יפגע ה־דבר בקבוצה, ובעיקר בהכנסותיה.

קליין היה צריך לספוג הרבה השפלות בגלל העמדה שקבעה הנהלתו, ולעיתים היה נידמה ש־הוא אינו מאמן השולט בשחקניו

עם נסיעתו לאירופה נתן ראלף קליין ראיון מיוחד ל השולחן הזה והצהיר:

„חייב לבוא שינוי בהנהלה - ואם יבוא, חלק מן השחקנים חייבים לעזוב!"

„השפלתי לעיתים את עצמי למען הניצחון - אילו היתה ההנהלה נותנת לי גיבוי שלושה שחקנים לא היו במכבי!"

„עם צביקה שרף זה יתפוצץ אחת־שתיים!"

אלא מאמן „בובה." גם אימוניו התנהלו, שלא כמו אצל מאמנים אחרים, בצורה לא סדירה, לגביו, כמו לגבי ההנהלה, היה רק דבר אחד חשוב: שהקבוצה תנצח.

קליין יעזוב השנה את מכבי תל־אביב. את מקומו עתיד לרשת המאמן הנחשב לאיש החזק של הכדורסל הישראלי, צבי שרף (33), מאמן הפועל רמת־גן. ארבעה ימים לפני נסיעתו לגרמניה, שם יאמן בשנה הבאה, על כוס קוקה־קולה ולאור קרני השמש החמימות של מכון וינגייט, שם הוא מלמד כדורסל כבר 10 שנים, ישב קליין וסיפר להעולם הזה על עצמו, על שחקני מכבי תל־אביב ועל הנהלתה, ועל המאמן הבא, צביקה שרף.

אומר קליין:

מה קרה למכבי השנה? מכבי הפסידה חצי מישחק מול ביל מילנו ולכן הפאשלה הגדולה של ירידה מאליפות אירופה. הגרוע במכבי השנה הוא, שחלק מהשחקנים לא הגיע ליכולת אישית גבוה, וזה הביא אותנו לצרה: בכל מישחק היו רק שניים־שלושה שחקנים בכושר טוב. בשבוע שעבר כתבתם שמכבי לא משחקת מישחק קבוצתי. לי לא היתה ברירה. אני הייתי צריך להתאים את סיגנון המישחק של הקבוצה לשחקנים שעמדו על המיגרש.

מכבי משחקת כדורסל לפי היכולת האישית של שחקניה. דאמיקו ניסה לעבוד יותר על הגנה, אך חלק משחקני מכבי היום אינם שחקני־הגנה, בעיקר לא כוכבים כמו מיקי ברקוביץ וארל ויליאמס. השחקנים שאינם בנויים למישחק קבוצתי מורידים את יכולת הקבוצה.

עקרונית אני מתנגד בכל תוקף שבעיות בין בני־אדם בקבוצה יפתרו בעיתון, אך לקראת הסוף, כשראיתי התבטאויות מוגזמות בעיתונות, לא היה לי נעים לקרוא את זה. החזקתי עצמי הרבה פעמים כדי לא לענות. אבל זה טיבעי שיש שחקנים שאין להם ביקורת עצמית. הם רק יודעים לבקר את האחרים. זה נראה לי מוזר — בעידן הווידאו כל שחקן יכול לראות את עצמו עשר פעמים רצוף בבית.

הכי טובים? בולשיט!

מ יקי תמיד אמר שלמכבי יש השחקנים הטובים ביותר בכל אירופה. הוכחתי לו שחור על גבי לבן שבכל קבוצה אירופית שגגדה שיחקנו היו שניים־שלושה שחקנים שיכלו להיות אצלנו בחמישיה הראשונה. אז למה אנחנו בכל זאת מנצחים? זה לא מפני שאנחנו הכי טובים באירופה. זה בולשיט. לנו יש קבוצה של וינרים (מנצחים) שיש לה מוטיבציה עם קצת מזל. ומזל שייך לחיים.

היום מכבי צריכה להחליט מה היא רוצה להשיג ובאיזו דרך. איך אני צופה את שרף עם מכבי? הבעיה של שרף זה לא שרף. אין ויכוח על יכולתו כמאמן. מאמן במכבי זה אחד שיודע לעמוד בלחץ בניהול מישחק, ואת זה שרף עדיין לא הוכיח. אם לא יקבל סיוע יותר חזק ויותר נכון מההנהלה, מכבי תהיה בצרה. חייב לבוא יחס אחר במישמעת וזה צריך לבוא מההנהלה ולא רק מהשחקנים, ההנהלה מחליטה. השחקנים מבצעים את מדיניותה.

אני הולך כי אני מרגיש שאני לא יכול לתרום יותר למכבי. במכבי אין תחלופה — לא רק בשחקנים אלה בעיקר בין אלה הישבים מעליהם, בהנהלה. זו לא בושה לקבל ביקורת ולקום ולהגיד שיש לעשות שינויים.

אני מאמין שאם לא תהיה גישה שחקנים מתחילים לא למסור האחד לשני.

כל ההצלחות של מיקי

א ז מתחיל? הלחץ הגדול. ואז קם לו אחד כמו מיקי ברקוביץ, ומתחיל עם ביקורת אחרי מישחק שבו הוא קולע 27 נקודות וכל כלי־התיקשורת עליו. לא חוכמה להקשיב רק לטיעונים שלו. כל דבר אפשר לראות בשני כיוונים. ברגע ששחקן מעביר ביקורת, גם המאמן יכול להעביר ביקורת. אני לא רץ לענות לו מעל דפי העיתונים, כי אני לא חושב ששיקולים מיקצועיים צריכים להנהל על דפי עיתון. אבל אם שחקן מדבר ומדבר בלי סוף, אז אפשר לומר גם עליו משהו.

כל ההצלחות של מיקי היו עם ראלף. רק בניבחרת אירופה גילו אותו ממש בקנה־מידה בינלאומי. הוא הצטיין כי בניתי את המישחק כך שהוא יצטיין. זה היה תיכנון שלי, שהוא הצליח.

הרבה פעמים כואב לי אישית שאנשים כאלה מדברים בצורה כזו, כי זה לא מכבודי לענות להם דרך עיתוני־הספורט. אבל שחקנים אלה צריכים להבין, שכאשר אמרתי שעסקים מפריעים לכדורסל לא התכוונתי מבחינה גופנית, אלא מבחינת הריכוז. שלוש חנויות וענייני מס־הכנסה הקשורים בהן זה לא פשוט. ומספיק ששחקן לא יהיה מרוכז במישחק, ושלא יספרו לי סיפורים.

מוזר לי ששחקנים, שעברו דרך ארוכה במשך שנים, קמים ומדברים נגדי, כמו שעשה מוסקוביץ ברדיו וכמו שהיה עם חנן קרן בשנה שעברה. הבעיה של שניהם היא מיקי ברקוביץ, וכשלא יכלו לו — הפכו את הבעיה לראלף קליין. אני לא אומר שגידלתי ועשיתי אותם. אבל הם קיבלו ממני הרבה.

לא מיהרתי להזמין את זלוטיקמן לשחק בניבחרת, כי ניחשתי את שעלול לקרות. זלוטיקמן הוא בעיני אחד השחקנים הטובים שיש בארץ כיום. לא הזמנתי אותו לניבחרת כי החלטתי שצריך קודם כל לשוחח איתו. יש שחקנים שיש להם פריווילגיות. לזלוטיקמן יש. שחקן כזה מגיע לו שידברו איתו. לא עם כל שחקן אני משוחח, רק עם שחקנים ותיקים וטובים. אמרתי לו בפירוש: „אתה צריך להילחם על המקום שלך ויכול להיות שאין לך כוח נפשי לזה." רק אחרי שקיבלתי ממנו הסכמה מלאה על נכונותו להתמודד על המישחק עם מיקי ברקוביץ, אני עומד לצרף אותו לניבחרת. אין שום ויכוח על הרמה המיקצועית שלו או על בעיות מישמעת.

הנהלת מכבי היא סופר־מיקצועית, אבל חייב לבוא שינוי. אחרי 12 שנים יש עייפות בחומר, כמו שאומרים בצבא. וגם עייפות ברעיונות. לי יש במכבי מגיות יותר מאשר למיזרחי. ולכן אני מרגיש זכות להגיד על מכבי מה שאני חושב. לפעמים זה נעים ולפעמים לא.

השנה הקרובה היא שנת מיבחן לגבי חמש־שש השנים הקרובות. אהבתי לעבוד במכבי. היתה שם אווירה טובה. זה שיש שם לחץ, על זה אין ויכוח. אני לא מקבל את הטענה שמכבי לא משחקת כדורסל טוב. היא כיום נחשבת בין הטובות באירופה, היו שנים שלא ידעו מה זה מכבי. למרות שבמכבי אין השחקנים הטובים ביותר באירופה, יש להם אופי ותילכוד. כשחקנים בודדים הם מצויינים, אבל לא הכי טובים באירופה.

דינה דנן ■

ספורט

בדורסל

שוק־מאמנים

שוק מאמני־הכדורסל בישראל מתקרב השנה במימדיו המיסחריים לשוק מאמני־הכדורגל. הרבה סודות, הרבה ספקולציות הרבה שמועות — והכל כמעט נסוב על ה־אפשרויות העתידות לבוא. כי אנשי הכדורסל לא אוהבים לספר על המתרחש. אלא רגע לפני סיום העונה.

עד לפני שבוע היה ידוע כמעט בודאות **שמשה וייצקרץ**, מאמן בית"ר תל־אביב, יחליף דווקא את **יהושע רוזין** במכבי רמת־גן. אך משנבחר **צבי שרף** לאמן את מכבי תל־אביב הגדולה, הרי שמועמדותו של וייצקרץ, איש מכבי לשעבר, להיות עוזר מאמן של שרף, היתה מובטחת.

את מכבי רמת־גן יאמן כנראה **שמואל יעקובסון**, ואילו **אפריים בירנבאום** הצעיר ממכבי פתח־תיקוה (״אפי״) נבחר להיות עוזרו של יעקובסון.

בדורגל

ויכוחים בבית־הקפה

מדי יום חמישי בצהריים נוהג **דויד לויאן**, יושב ראש מכבי פתח־תיקוה, לבקר בבית־הקפה שבכיכר מילאנו בצפון תל־אביב, השייך למישפחת המאמן **דויד שווייצר**.

ביקורו של היושב־ראש מסתיים לעיתים קרובות בוויכוחים מיקצועיים קולניים בין שני אנשי הכדורגל. לויאן אינו מתעייף לצעוק לעברו של המאמן על כישלונו המוחלט העונה במכבי תל־אביב, אחרי הרכש היקר שלו, ואילו דויד שווייצר אינו נשאר אף פעם חייב לו. טוען חזור ושוב שמה שהצליחה מכבי תל־אביב לה־שיג בעונה זו, היא לא הצליחה מזה הרבה עונות.

ביום חמישי שעבר הצליח היושב־ראש להביא כמעט לידי רתיחה את המאמן, תקרית שכמעט הסתיימה בסילוקו מהמקום של יושב־ראש מכבי פתח־תיקוה. אלא שבסופו של דבר עזב המאמן, בעל בית־הקפה, את המקום ופנה לביתו. לויאן נשאר על מקומו, שותה בירה קרה.

מי מרוויח כמה?

מאמן שפיגלר
הרבה פרמיות

ה שמועות טוענות, שדויד שוויצר הוא המאמן היקר בישראל. בדיקה העלתה שהדבר לא מדוייק. (דוביד) שווייצר מופיע רק במקום הרביעי. מקדימים אותו שלושה מאמנים בכירים אחרים.

המוביל ברשימה הוא **מוטי שפיגלר**, אשר מוביל את קבוצתו מכבי נתניה גם בטבלת הליגה הלאומית. שכרו של שפיגלר מגיע, השנה, עם כל הפרמיות שמגיעות לו בשל הנצחונות, ל־43 אלף דולר.

אחריו בדירוג מוביל **זאב זלצר**, מאמן מכבי פתח־תיקוה, שידע להסדיר את חוזהו על בסיס של דולרים בלבד. גם את הריבית המגיעה לו אירגן המאמן הצעיר בדולרים. הסכום שישלשל המאמן הפתח־תיקואי מוערך אצל יודעי דבר ב־38 אלף דולר.

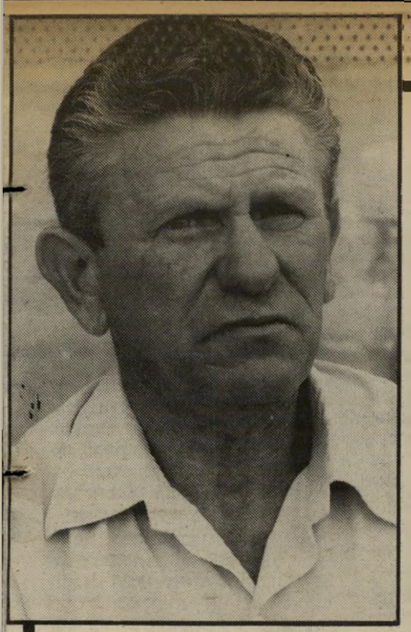
מאמן זלצר
חוזה בדולרים

חותנו של זלצר, מאמנה של שמשון תל־אביב **יצחק שניאור**, הוא הפתעה ברשימת המרוויחנים של הכדורגל: בגלל הצלחותיו עם קבוצתו, יגיע המאמן להכנסה של 36 אלף דולר.

רק אחרי השלושה צועד דויד שווייצר, עם 34 אלף דולר.

ג'ק מנסר היה זוכה במקום החמישי, אילו היה נשאר בליגה הישראלית.

כל שאר המאמנים ישלשלו העונה 20־25 אלף דולר כל אחד, כולל מאמן הנבחרת **יוסף מירמוביץ**.

מאמן שניאור
הפתיע

כסוי גרעונות

במשך שנים השתתפה ההסתדרות הכלית בכיסוי הגרעונות של קבוצות הפועל בכדורגל. בעיקר זכו בכסף קבוצות הליגות העליונות (הלאומית והארצית). היו אלה הליגות הבעיתיות ביותר של הפועל. מבחינת מאזן הכספים השלילי שלהם. תמיד היו להן יותר הוצאות מאשר הכנסות.

מדי שנה נקבע סכום מסויים, כדי לעזור לענף לכסות את כל מחדליו־גרעונותיו. השנה התעוררו אנשי הקיבוצים וטענו ש־הם מקופחים, דרשו שכיסוי הגרעונות ייתחלק באופן שווה לכל הענפים, ולא רק לכדורגל. אנשי ההתיישבות העובדת ביקשו את הכסף כדי לחמם את בריכותיהם בחורף.

בהסתדרות יודעים, שחלוקת הכסף באורח שווה, תעורר זעם אצל נציגי הכדורגל בסניפים העירוניים. סניף אחד של עיר ממוצעת בת — 100 אלף איש משרת אוכלוסיה השוה בגודלה לכל הקיבוצים בארץ.

השבוע החליטה ועדת־הכספים להקפיא את ההקצבות לכיסוי הגרעונות, עד למציאת מוצא לסבך שנוצר.

חקציבים

ספורט וחנגנון

גרעון בתקציב מרכז הפועל לשנת 83־82, שהסתיימה במרס, הסתכם בסכום הכמעט עגול של —1,472,120 שקל. הצעת התקציב החדש לשנה הקרובה לסכום של 161,826,490 שקל. לא ברור מה יהיה הגרעון.

בישיבתה האחרונה החליטה ועדת־הכספים של מרכז הפועל, שמחצית מסכום זה יעבור לסניפים, ואילו המחצית הנותרת מיועדת לפעולות מנגנון מרכז הפועל, דהיינו: כינוסים, מיבצעי־ראוה כמו הרתון, אירוחים, שכר עובדי המנגנון, נסיעות לחו"ל, אש"ל ושאר פעולות מישרדיות. זאת אומרת, שרק מחצית התקציב יוקצה לספורט טהור, ואילו כל השאר יתחלק בין פעולות המנגנון.

כדורמים

שופט בינלאומי

בהשוואה לכדורגל ולכדורסל, ספורט הכדורמים אינו זוכה לפופולריות רבה, בארץ כמו בעולם כולו. רק ההונגרים הצליחו להגיע להישגים עולמיים מרשימים בספורט זה, ולהביאו לכך שיהיה מס' 1 בארצם. בארץ אוהבים כדורמים בעיקר בקיבוצים, אולי בגלל ריבוי ברכות השחיה שם.

דויד תמרי (53), השופט הישראל הבינלאומי למישחקי כדורמים, פרש השבוע, אחרי 27 שנות שיפוט, מתוכן 10 שנים במעמד של שופט בינלאומי. תמרי היה לכדורמים מה שאברהם קליין הוא בכדורגל.

השבוע שיחקה ניבחרת סקוטלנד מול ישראל במכון וינגייט, היה זה המישחק האחרון שבו שפט תמרי, המשמש גם כמזכ"ל אגודת מכבי תל־אביב.

ענף קשה. העולם הזה שאל השבוע את דויד תמרי:

● מדוע אתה פורש?

„מבחינת התקנון הבינלאומי פורשים בגיל 55. בשיפוט הבינלאומי אנו שייכים לאסיה, ובמעמד זה אין לי כל אפשרות של קידום. החלטתי לפרוש."

● מדוע הענף אינו פופולרי?

„קודם כל, הענף הזה נחשב לענף קשה מאוד. צריך כושר גופני גבוה כדי לשחק כדורמים, וכדי להגיע אליו צריך לעבור את ענף השחיה. כדורמים אינו פופולרי בשום מקום בעולם, כי פופולריות היא נחלת הכדורגל והכדורסל.

כינוס מעורפל

ה תקציב של כינוס־הפועל הקודמים היה הנושא הכי־מעורפל והכי שנוי במחלוקת. האמצעים הדלים שהיו בידי המארגנים, לא איפשרו להם להקצות משאבים רבים לכינוס.

השנה, בפעם הראשונה, זכו אנשי הפועל באמצעים אלקטרוניים מתוחכמים כמו מחשבים, שבעזרתם נעשית ביקורת ובהם מתקבל מידע עדכני על הנעשה, עם מירב הדיוק. אפילו תקציב הכינוס מתוכנן בו, בדולרים.

למרות כל השיכלולים, כינוס הפועל השנה יהיה הכי פחות ודאי והכי פחות ברור מכל הכינוסים הקודמים. רבים מאנשי הספורט הבינלאומיים שהוזמנו לא אישרו סופית את בואם, וגם המעטים שאישרו את בואם — שלחו בי־טולים.

השבוע, כ־10 ימים לפני פתיחת חגיגות הכינוס, שרויים מארגניו בעירפול מוחלט ובחוסר־אפשרות לארגן את האירועים השונים. גם קשה למכור כרטיסים, כשלא ברור איפה ישחקו ונגד מי. „תהו ובוהו כזה אף פעם לא היה" התבטא השבוע עסקן ממארגני־הכינוס.

„חלק גדול ממה שקורה בספורט הזה קורה בתוך המים. הקהל אינו רואה, ואם הוא אינו רואה הוא גם אינו מבין, ואז טבעי שיהיה פחות מעניין."

● כמה שופטים בינלאומיים בכדורמים יש בארץ?

„היום יש בסך־הכל שמונה שופטים. שיבעה מהם קיבלו את התואר הבינלאומי במכביה האחרונה, שהתקיימה ב־1981."

תחזית זמרים

את מישחקי הליגה הלאומית והארצית בכדורגל שייערכו השבת חוזים הזמר חובב הכדורגל צביקה פיק וזמרת חובבת־הספורט עירית בולקא.

פיק

בולקא

משחקי הליגה הלאומית והארצית	פיק	בולקא
1. הפועל באר־שבע — מכבי תל־אביב	1(x)	1(x)
2. הפועל יהוד — שימשון תל־אביב	2	2
3. מכבי פתח־תיקוה — הפועל רמת־גן	1	x
4. מכבי חיפה — בית"ר ירושלים	2	2
5. הפועל לוד — מכבי יבנה	x(1)	1(x)
6. הפועל ירושלים — הפועל כפר־סבא	2	2
7. מכבי נתניה — מכבי יפו	1	1(x)
8. הפועל תל־אביב — בני־יהודה תל־אביב	x(2)	1
9. הכח מכבי רמת־גן — הפועל ראשון־לציון	1	2
10. הפועל תל־חנן — הפועל בית־שמש	2(x)	x
11. הפועל עכו — מכבי שפרעם	1(2)	1
12. הפועל אשקלון — הפועל חיפה	1	2
13. הפועל נצרת־עילית — מכבי רמת־עמידר	2	2

בשבוע שעבר הצליח מיקי ברקוביץ לנחש תשע תוצאות נכונות, ואילו דורון ג'אמצי ניחש שבע.

שתיים בליגה העולמית

בה ללכת לתצוגות־אופנה, כי זאת הצגה, ובדרך כלל מצחיקה, שבה אשה לא תוכל לקנות באמת את הבגדים שהיא זקוקה להם.

הצבע שלי הוא שחור בלבד, בתוספת לבן. אפילו המכונית שלי הונדה, שחורה. צבעים אלה שולטים אצלי גם בקיץ וגם בחורף. בכלל, אין לי בגדים לבוקר, לצהריים ולערב. אני אוהבת ללבוש

אירית לנדאו נבחרה במישאל של מחכנני־האופנה הגדולים בעולם כאחת מעשר הנשים האלגנטיות ביותר בעולם בשנת 1980, ושוב בשנה זו -

וד"יצה חבס נבחרה על־ידי השבועון הצרפתי „וג" כאחת מ־10 הנשים הצרפתיות האלגנטיות ביותר

„הייתי מעדיף שזה יהיה פרס נובל," אמר יקותיאל פדרמן, בעל רשת מלונות דן. אבל את הפרס הביאי ש"י עגנון ומנחם בגין — ואילו בתו, אירית לנדאו (פדרמן), זכתה פעמיים בתואר ה־נכסף ביותר בתחום האופנה. היא נבחרה כאחת מ־10 הנשים האלגנטיות ביותר בעולם לשנת 1980, וזכתה בתואר זה גם בשנת 1982.

את התואר הזה, מעניקה מדי שנה בשנה אלינור למברט עיתונאית־אופנה מניו־יורק, חברי־השופטים הקובע את הנשים שיכללו ב־תחרות מורכב מטובי המעצבים ב־רחבי העולם, ושיפוטם זוכה בהע־רכה גדולה ביותר.

עד כה זכו להיכלל ברשימותיה של למברט ג'קי קנדי, הנסיכה דיאנה, גרייס קלי, הגברת זיסקאר ד'אסטן — אשת נשיא צרפת לש־עבר, ורבות אחרות. נראה שכדי להצליח ולהיכלל ברשימה המיר־חדת היו צריכות הנשים להיות בעלות תקציב בלתי־מוגבל, לג־לות עניין בלתי פוסק באופנה ול־קיים קשרים ענפים ורציפים עם אופנאי־צמרת.

השנה נכללו ברשימת הגברים והנשים הלבושים בצורה הטובה ב־יותר בשנת 1982 שמות מוכרים ומפורסמים. הנסיכה דיאנה נבחרה בזכות שמלות הקטיפה הרומנטיות שלה. לצידה ברשימה מופיע גיסה, הנסיך אנדריו. הדוכסית מפריאה מספרד, אירית לנדאו, הזמרת די־אנה רוס, ברברה סינטרה אשתו של פרנק סינטרה, השחקנית רקל וולש. בין הגברים זכו בין היתר הזמר חוליו איגלסיאס, השחקן ה־בריטי ג'רמי איירונס, הנשיא פרנ־סואה מיטראן, ורוברטו רוסיליני בנה של אינגריד ברגמן וידידה של הנסיכה קרוליין ממונקו.

ישראלית בפאריס

אירית לנדאו (38) היא בתו של יקותיאל פדרמן, המתגו־ררת מזה שנים בפאריס.

אירית שולטת בחמש שפות. ב־גיל 13 שלחו אותה לפנימיה לב־נות־אצילים בלוזאן שבשוויץ. ל־פנימיה הזאת קראו ההר הנוצץ. כשחזרה לארץ, לא גוייסה לצבא בגלל תת־מישקל. היא החליטה ל־למוד, נסעה למכסיקו, וחזרה משם כשהיא דוברת גם ספרדית. ואז, כשחזרה, נקראה שוב לצבא, נש־קלה ונשלחה חזרה שוב בגלל חר־סר מישקל.

היא התחילה לעבוד כמנהלת יחסי־ציבור של רשת־המלונות של אביה. היא מצאה שפה משותפת עם כל אורח. היא התגוררה אז במלון דן כרמל. אחר־כך נסעה ל־פאריס כדי לעבוד עבור בגד עור, ומאז, מזה 15 שנה, נשארה שם.

אירית נראית ככוכבת־חרסינה. שיערה חום ושזור בכמה שיערות שיבה. עיניה חומות מלוכסנות, גובהה 165 ס"מ היא שוקלת עדיין 44 קילוגרם. ולובשת בגדים ב־מידה 36.

מגוף מינאטורי זה בוקע קול עמוק וסכסי להפתיע. בראיון בל־עדי שנתנה לכתבת העולם הזה שולמית יריב, לפני שעזבה ביום הראשון השבוע את ישראל, אחרי ביקור קצר, בדרכה חזרה לפאריס.

פיפרה איריה:

הייתי מעדיפה לקבל פרס עבור משהו יוצא מן הכלל שעשיתי ל־מען הכלל. אבל זה בהחלט מחניף שזכיתי זו הפעם השנייה בתואר אחת הנשים האלגנטיות ביותר ב־עולם. מי שמתלהב וגאה זה בעלי. למרות שהוא לא מבין גדול ב־אופנה. אגב, גם אבי לא מבין בזה כלום.

הכל שחור

א ני חושבת שמי שעזר לי לזכות בתואר הזה הוא אחד מידידיי הטובים ביותר, מרק בוהם, שהוא מתכנן האופנה מזה 25 שנה של בית כריסטיאן דיור.

הוא דואג שאקבל בהשאלה או במתנה דגמים בלעדיים של בית־האופנה הזה.

אני קונה מעט ולא בכמויות, ושומרת על בגדים לאורך שנים. אני לא משנה לעולם את אורך השמלות. להיות אשה אלגנטית זאת לא עבודה קשה. החוכמה היא להראות את מה שיש לך ול־הסתיר את מה שאין. אני לא מר־

ג'קלין ג'קלין קנדי זכתה להבחר רק בתקופות שבהן היתה אשת נשיא ארצות־הברית ואשתו של אונסיס.

ולש השחקנית רקל ולש זכתה להיבחר השנה, אחרי שהפכה כוכבת הצגה בברודוויי.

אירית פדרמן כפי שצולמה על־ידי „העולם הזה" לפני 17 שנים והשבוע

דיאנה הנסיכה דיאנה זכתה להיבחר השנה בין הנשים האלגנטיות ביותר.

(המשך מעמוד 63)

מיכנסי ג'ינס, אבל לצערי, בגלל המידות שלי, אני קונה מיכנסי ילדות במידות 16. אני אוהבת אותם כמה שיותר מכובסים ומשופשפים — כמובן בלי חורים. להם אני מצרפת חולצות גבריות ובלייזרים קצרים.

אני לא מבקרת במספרות. אני חופפת את שערי יום יום לבד בבית, ומייבשת במשך כמה דקות. אני לא מבקרת במכוני־יופי, כמעט לא מתאפרת, מורחת לק שקוף על הציפורניים ולא אוהבת כובעים. אני הולכת אם פרווה רק כשקר. אין לי יהלומים גדולים, אך אני לא מורידה צמיד קטן, שקיבלתי כמתנה ראשונה מבעלי, הולכת בדרך־כלל עם תכשיט אחד. אני משתמשת מזה 15 שנה) באותו בושם, ואני כבר לא מריחה אותו. הוא הזול ביותר באמריקה — נמכר בסופרמרקטים ב־6 דולר ושמו — ג'נגל ג'רדנה.

באבזרים אני לא מרבה להשתמש. אני פשוט לא יודעת מה לעשות בהם. חגורות כן. צריך שיהיה נורא חם כדי שאשחה, וגם זאת בבגדיים בלי קשקושים, שרוכים וכפתורים. בכלל, אני אנטי־ספורט. אני אוכלת הכול. מאז שילדתי את שתי בנותיי, אלכסיה בת ה־12 ואמבר בת ה־9 עוד רזיתי. אני לא אוהבת לבשל, אבל רעבים לא יצאו ממני.

אני מקדישה חלק גדול מיומי, וכל חופשה, לבנותיי. אך לצערי החופשות קצרות מדי. אנחנו נוסעות לאחד מהמלונות של אבי, שהוא סבא טוב במיוחד. לצערי, אני לא גרה בארץ והמישפחה חסרה לי.

לדעתי הצעירה האמריקאית, יפה ואלגנטית יותר מהצרפתיה, אבל הצרפתיות המבוגרות עולות על כל הנשים. הן פשוט לא מפסיקות לטפח את עצמן.

דיצה חבס כפי שצולמה לפני 15 שנה והשבוע

הישראליות הופכות במשך השנים מוזנחות. מה שהורס אותן זהו גם מזג־האוויר והחיים הקשים. איך אפשר בכלל להתלבש בארץ? גם בלי גרביים, וגם בחום ובלחות כזאת!

אני שולחת מדי שנה את בגדיי ואת בגדי הילדות לארץ ואמי מחלקת אותם למטרות צדקה.

פירסטנברג

הרוזנת נבחרה יחד עם דיצה חבס הישראלית, כאחת הנשים האלגנטיות ביותר לשנת 82' בצרפת.

דיצה, בנוסף להיותה אלגנטית, היא יפהפיה אמיתית. גובהה 173 סנטימטרים, ומישקלה 54 קילוגרם. היא אמא לשלושה ילדים, נשואה מזה 20 שנה לאיש־העסקים ברוך חבס. דיצה, הדואגת לא להצטלם ולהתראיין, העניקה את אחד הראיונות הבודדים להעולם הזה.

מספרת דיצה:

כדי להיות אלגנטית צריך לדעתי גובה, גוף, פנים — ובעל.

אני משתדלת להשתתף בתצוגות הגדולות של פתיחת עונות השנה בפאריס. בתצוגות אלה יש שליטה מוחלטת לערביות. הן פשוט רוכשות את כל המיספרים הראשונים בתצוגה. לפעמים הן לא טורחות אפילו לבוא, אלא מודיעות בטלפון לשלוח למלון מסוים את כל הדגמים הראשונים בתצוגה, וזהו.

הן הפכו ליפהפיות כי היו שורצות בחוות־היופי האכסלוסיבית ביותר בעולם, ולמדו להיות רזות, כי אין גבול לכסף ולרצון.

בדרך־כלל אני מתלבשת בשלושה־ארבעה צבעים: שחור, לבן, בז' וכחול כהה. תמיד אותו אורך.

איני רוכשת שום שיגעון אופנתי. הבגדים שלי הם שטוחים, טיבעיים, ליינן, משי וצמר, בלי שום הדפסות מיוחדות.

אני לא לקוחה של שום בית־אופנה בארץ. למרות שגידעון אוברזון טוען שאני האשה האלגנטית ביותר בארץ, לא הפריע לי לצאת באמצע תצוגה שלו.

אני משתדלת לא לשוף את הפנים, מחליפה קרמים בתדירות גבוהה ומרבה לשחות ולהתעמל.

אני אוהבת לצאת עם תכשיט בודד והולכת בצבע השיער הטבעי שלי — חום כהה.

נעליים אני רוכשת אצל המתכננים האיטלקיים. ארנקים — צרפתיים. בדרך־כלל, אם אני כבר רוכשת בגדים, אז זה אצל כריסטיאן דיור. השנה ולנטינו הוא המתכנן האהוב עלי. זה היה ממש הפסד לאיטלקים שהוא עבר לצרפת. הוא גם זה שהשאיל לי את השמלות הארוכות היחידות, שאותן אני לובשת בנשפי הצלב־האדום הנערכים בסוף יולי בקאן. אין לי שמלות ארוכות אחרות.

יש אשה שבאה מדי פעם וקונה את בגדי הישנים. זהו דבר מקובל. ישנה חנות בניו־יורק, שם ידוע שאפשר לרכוש את בגדיה הישנים של ג'קלין קנדי. ושל אחרות.

בכלל — לעולם איני מתלבשת למען נשים. אני מתלבשת רק למען גברים.

שולמית יריב ■

מזכרת מריו

דיצה חזרה בימים אלה מביקור בברזיל, לשם נסעה עם הוריה. אביה הוא חסיד לשעבר יוסף תמיר. בדרך־כלל אין היא נראית באירועים חברתיים בארץ.

עד כאן סיפורה של אירית לנדאו.

גוף, פנים ובעל

אירית דומה להפליא לדיצה חבס, שגם היא זכתה להיכלל ברשימה אחרת, של הנשים האלגנטיות ביותר בצרפת. אומרת על כך אירית: „זהו קומפלימנט בשבילי. דיצה חבס היא אחת הנשים היפות ביותר שאני מכירה."

דיצה חבס, קיבלה ליום־הולדתה ה־40 מתנה מקורית: היא הוכתרה על־ידי ירחון היוקרה ווג כאחת מ־10 הנשים האלגנטיות ביותר בצרפת בשנת 1982, לצד בעלות תארי אצולה ושמות מפוצצים.

גרייס

ממונאקו נכללה פעמים רבות ברשימת הנשים הלבושות האלגנטיים. אירית, לעומת זאת, אוהבת מיכנסי ג'ינס וחולצות גבריות.

פיקאסו

פלומה, בתו של הצייר פבלו פיקאסו, ידועה בבגדיה המקוריים

(המשך מעמוד 13)

לבניית השיכונים בשטחים הכבושים, למשל, והזמנות לייצוא של נשק לדיקטטורות שונות ברחבי תבל. כשהדיקטטורים רוצחים בנשק הזה את חברי המיפלגות, היושבות עם שימעון פרס באינטרנציונל הסוציאליסטי, אבל לכסף אין ריח, וגם לא ריח של דם.)

שום „מהפכים" בין המרכיבים השונים של המימסד הקיים לא ישנו מציאות זו. יכול המערך לבוא במקום הליכוד, או לחצטרף לליכוד בממשלה משותפת — חשיטה הזאת תישאר על כנה.

■ ■ ■

ה מיפלגות הדתיות אינן טובות במהותן מן המיפלגות האחרות של המימסד.

הן רק גרועות יותר.

חלק ענק מן השלל מגיע לידי המפד"ל, אשר לפי הסקרים המעודכנים מייצגת עכשיו פחות משלושה אחוזים של הציבור הישראלי. ממדי שליטתה במישרדים הממשלתיים, וכמויות הכספים הזורמים אליה מכיסי האזרחים, מתאימים יותר למיפלגה המייצגת 30 אחוז.

גרועה ממנה אגודת־ישראל.

יש משהו מיוחד במיפלגה זו. עוות־המצח שלה מגיעה לממדים כאלה, ששוב קשה לכעוס עליה. היא מעוררת כימעט הערצה, המהולה בחיוך של התפעלות. כמו גנב גאוני. דמותו העגולה של אברהם שפירא מסמלת אותה היטב.

האגודה היא מיפלגה אנטי־ציונית, היושבת בקואליציה של מלך־הציונים־הקנאים. לאנשים שלה ניתן להופיע בצל"ל בתפקידים רשמיים, ולהטיף שם נגד הציונות והמדינה הציונית. חבריה אינם מתגייסים לשרות צבאי או אחר. הרבנים האנטי־ציוניים לא הירשו לה לקבל לידיה מישרדים בממשלה הציונית. ולמרות כל אלה, היא חולבת את המדינה הציונית כפי ששום מיפלגה אחרת לא הצליחה מעולם — בגלוי, בפרהסיה, בפנים שוחקות.

ואם אגודת־ישראל היא שיא השיטה, הרי הישיבות הן שיא־השיאים.

מדי יום מתפרסמות עתה ידיעות על ההפקרות של אנשי־הישיבות. הם מתנפלים על מישפחה יהודית, ש„אורח־חייה" אינו מוצא חן בעיניהם, שורפים את דירתה ומכים את בניה. הם מתעללים באשה ערביה וקנה, מכים אותה עד כדי אובדן הכרתה במשך ימים ארוכים, כדי לגרשה מביתה. הם מסתובבים בשטחים הכבושים כקאובויים של הקדוש־ברוך־הוא, מכים, יורים, פוצעים, ולפעמים גם הורגים. עם ישראל חי.

כל זה — מבלי לעבוד. זוהי עדת־הטפילים בה"א הידיעה, עדת־הטפילים האלוהית — וכל זה — על חשבון הברון. על חשבון הניב הידוע, שהוא משלם־המיסים הישראלי, העובד עבודת־פרך, לפעמים בשתי מישרות, כדי לפרנס את מישפחתו ו„לגמור את החודש."

עם ישראל חי, ומשלם.

■ ■ ■

ע ד מתי?

ד ליום שבו יחליט עם ישראל לחדול מהיות עם של כבשים.

במדינה

מישפט

לגנוז או לא לגנוז?

חקירת הצבא הוכיחה כי לא נעברה עבירה והמישטרה הגישה כתב־אישום בבית־מישפט אזרחי.

„הנני מורה לגנוז את תיק־החקירה בכל הנוגע לגורם צבאי כלשהו. מכיוון שהאחריות לתאונה היגה של המנוח," כך קבע הפרקליט הצבאי סא"ל אורי שוהם ב־22 בנובמבר 1981. היה זה אחרי חקי־

פרקליט שפטל
מיכתב ליועץ המישפטי

רה של מצ"ח, שבדקה את נסיבות תאונת־דרכים שאירעה בספטמבר 1981, שבה מצא את מותו סמ"ר יובל רביד.

שני המעורבים בתאונה זו היו אנשי־צבא בעת המיקרה. הקורבן, רביד, היה בחופשת שישי־שבת ונהג את מכוניתו הפרטית ברחוב הירדן ברמת־גן. הרחוב במקום התאונה רוחבו עשרה מטרים ולא היה כל מיכשול בטווח הראייה של הקורבן. מכוניתו הצבאית של סרן יצחק ויינטראוב חנתה ברחוב, סמוך למידרכה. לפתע שמע ויינטראוב קול רעש חזק. הוא יצא מביתו וראה כי מכונית פרטית התנגשה באחורי מכוניתו שחנתה ברחוב. איש לא ראה את התאונה עצמה, והנהג שגרם לה מת מפצעיו בבית־החולים.

מכיוון שגם הקורבן וגם בעל־הרכב השני שהיה מעורב בתאונה היו אנשי־צבא, חקרה המישטרה הצבאית את נסיבות המיקרה ומצאה כי למרות שסרן ויינטראוב החנה את מכוניתו במקום האסור לחנייה, לא היה בכך קשר סיבתי לתאונה הקטלנית. „באשר לסרן ויינטראוב, לאור המסקנה כי אין קשר סיבתי בין חניית הרכב במקום האסור ובין קרות המיקרה, ומאחר שהקצין שוחרר מצה"ל, איני מוצא מקום לנקוט נגדו צעדים מישפטיים כלשהם," סיכם הפרקליט הצבאי.

גרימת מוות ברשלנות. שנתיים אחר־כך, בינואר 1983, מצא ויינטראוב שהשתחרר מזמן מצה"ל, כתב־אישום בתיבת־הדואר שלו. הוא קרא אותו בעיון ולא הבין מה קרה. למרות שעברו שנתיים מיום התאונה והפרקליט הצבאי גנז את התיק, הגישה מישטרת־ישראל כתב־אישום נגדו, על גרימת מוות ברשלנות.

ויינטראוב מיהר אל עורך־הדין יורם שפטל וביקש ממנו לברר את העניין. עורך־הדין בירר והסתבר לו כי המישטרה האזרחית ערכה חקירה נפרדת לחלוטין, שלא התחשבה בחקירה הצבאית ובמסקנותיה. הזרוע האזרחית החליטה שלא לגנוז את התיק ולהגיש כתב־אישום נגד ויינטראוב. עורך־הדין שפטל בחר בדרך היעילה ביותר לדעתו. הוא כתב מיכתב ליועץ המישפטי לממשלה, פירט בו את כל עובדות המיקרה, צירף אליו את הדו"ח של הפרקליט הצבאי, וביקש כי היועץ־המישפטי יעכב את ההליכים בתיק מוזר זה.

דרכי אדם

המישפטן המשורר

פרקליט תל־אביבי דתי מוצא פורקן בכתיבת שירים.

הפתיח לספר שיריו הראשון של חיים שטנגר אומר הכל. „אני משורר, אבל נועדתי לדת זמן רב לפני שנעשתי למשורר." שטנגר מצטט את הפילוסוף הדני סרן קיר־קגור, הנכלל בזרם האכסיסטנציאליסטי בתולדות הפילוסופיה.

שירי אהבה. שטנגר בן ה־29 הספיק לסיים תואר ראשון במישפטים באוניברסיטת בר־אילן, לקבל רישיון לעריכת־דין, לעמוד לפני סיום התואר השני, לעסוק בפרקטיקה פרטית, להיות פעיל בתנועת החרות, לכתוב שירים וגם לבלות, לפחות יומיים בשבוע, בחנויות ספרים. הוא מספר שהוא קורא הרבה ובשפות שונות שבהן הוא שולט, ולדבריו כתיבת שירה לגביו היא צורך שאין הוא יכול לעצור. בספרו ביאה קשה הוא קובץ שירים שהתפרסמו קודם בכימות סיפרותיות שונות.

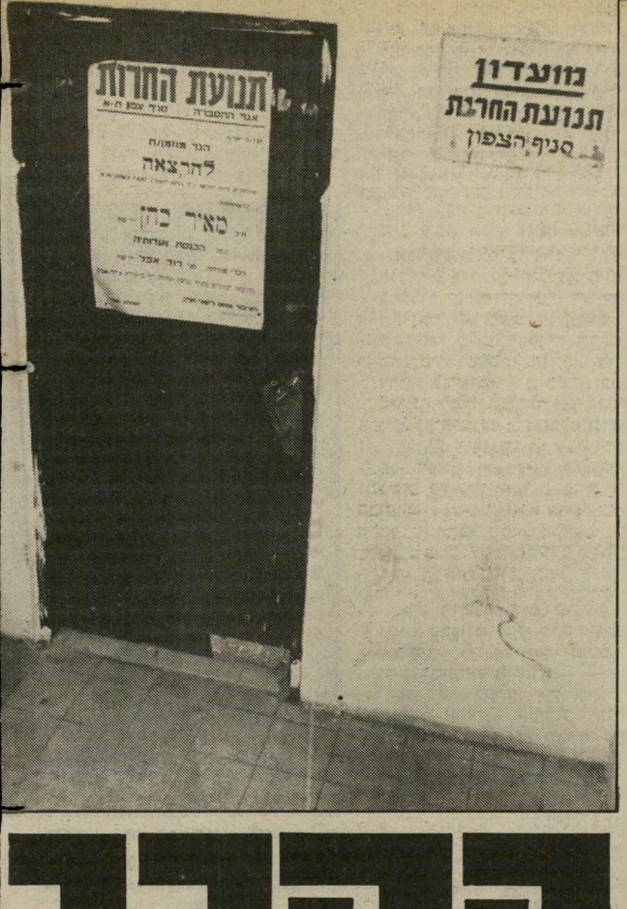
משפטן שטנגר
דת, פוליטיקה ואהבה

בשיריו מביע שטנגר את הדילמות העומדות לפני צעיר ישראלי שומר מיצוות ובעל מודעות פוליטית גבוהה. אך הוא אינו מסתפק בשירים דתיים. בשיר „יוני חודש מילחמה" הוא כותב: „יוני חודש מילחמה / מכה אותי בשקט / ובחולצות שקופות שלום / עובר ברחובות."

עתה עומד שטנגר, המבלה את בקריו בהיכל המישפט בתל־אביב, להוציא ספר שירים שני, שונה לגמרי מהראשון. זה יהיה ספר שירי אהבה קלילים, ארוטיים משהו, שגורמים לשטנגר עצמו להסמיק כשהוא קורא אותם בקול.

שיר אחד: „בבקרים המאוחרים / על כוס קפה / אני גונב את שעותייך / וסוד יופיך, כולו שלי / בלי שותפים / שלא ארצה." ושיר אחר: „אני זוכר אותך שונה / שיער אסוף במכבנה / ושתי עיניים שואלות תשובה / ואיפה את ילדה היום / לאן הלך ממך החום / ולמה זה פרעת את שיערך."

שטנגר מספר שחלומו הוא ביולי יומי בחנויות ספרים וכתיבת רומאנים. אך התיקים הנמצאים על שולחנו והמחייבים טיפול מישפטי מרחיקים אותו לעת עתה מאהבותיו.

הקרב על הדת

ב קבוקי השמפניה, שהוכנו מראש, נפתחו בקול נפץ. המנצחים בבחירות הפנימיות בסניף צפון־תל־אביב של תנועת החרות לא ידעו גבול לשימחתם.

בראש המנצחים עמד דויד („דודי") אפל, שותפו לעיסקי בנייה של הקבלן שלום־אהרון גניש. הוא נבחר כיושב־ראש הסניף, אחרי שבמשך חודשים ניסה לזכות בתפקיד הפנוי. חברו, מיכאל קליינר, ח"כ טרי שהודח לפניכן מהתפקיד, נבחר כיושב־ראש מועצת הסניף.

מולם עמדו המנוצחים, המומים מעוצמת הכאב הצורב. בראשם רוני מילוא, ולצידו יגאל כהן־אורגד.

בסניף הגדול ביותר של חרות בארץ, היה נדמה שבא הקץ למאבקים, להשמצות הדדיות, למכות ולאיומים על חברים שליוו את הבחירות (העולם הזה 2321, 2325).

איש של ארנס

כ זה התרחש בשלהי חודש מאי 1982. קצת פחות משנה מאז אותן בחירות, נדרש בית־המישפט המחוזי בתל־אביב לבטל את הבחירות ולהכריז על בחירות חדשות. בטענה שהבחירות שהתקיימו אז איגן כשרות והיו רצופות פגמים, שיבושים, אי־סדרים וזיופים.

רבים בתנועת החרות עוקבים מקרוב אחרי הדיון המישפטי בעניין סניף צפון־תל־אביב. כל התלטה של השופט יצחק שילה תגרום זעזוע בתנועה כולה, לא רק בסניף, הנמצא ברחוב אבן־עזרא בתל־אביב.

סניף צפון־תל־אביב שולח 50 צירים למרכז בן 1000 החברים, וחברים בו אנשים מרכזיים בתנועה: השרים יעקב מרידור ויורם ארידור, הח"כים איתן ליבני, רוני מילוא, מיכאל קליינר ומיכה רייסר. דמויות מוכרות אחרות בסניף הן עורך־הדין אברהם („אייב") נאמן והאלוף (מיל') שמואל גונן.

למרות שכהן־אורגד אינו משתייך לסניף, טוענים כלפיו שהוא ניצב מאחורי הקבוצה המרבסת, זו שגם עתרה לבית־המישפט. ומכיוון שכהן־אורגד מוכר כאיש של שר־הביטחון החדש, משה („מישה") ארנס — שגם הוא אינו חבר הסניף — הרי שבחירות חדשות בסניף צפון־תל־אביב יכולות להשפיע במידה רבה על מעמדו של ארנס במרכז־התנועה. מה

המצחים: מיכאל קליינר ודויד אפל
זיופים בחסות המצודה

גם שקליינר עצמו נמנה כיום עם מחנה ארגס, בעוד שאפל שייך למחנה דויד לוי.

השערוריה התחילה ב־25 במאי שעבר. קבוצת חברים בסניף פתח לוועדת־הבחירות המרכזית בבקשה לדחות את הבחירות בסניף, ש־נועדו ל־30 באותו חודש. בחירות אלה היו ארציות, והיו אמורות להקיף את כל סניפי חרות בארץ. הנבחרים היו אמורים להישלח כ־צירים לוועידת חרות, שהיתה אמורה להתכנס בסוף יוני.

העותרים טענו לפני עורך־הדין אלחנן ויניצקי, יו"ר ועדת־הבחי־רות, שספר־הבוחרים לא הוצג כ־נדרש, לא הוכנה רשימה מעודכנת של בעלי זכות־בחירה ולא ניתנה שהות למי שלא היה כלול בר־שימה לערער על כך ולהיכלל ברשימה.

חברים אלמונים

עדת־הבחירות המרכזית דחתה את בקשת העותרים. אלה לא היססו וכעבור יומיים, ב־27 במאי, הם פנו לבית־המישפט המחוזי ב־בקשה לאסור על קיום הבחירות, בגלל זיופים, תוספות והשמטות בסניף לא יוכל לקיים בחירות חדשות עד מועד כינוס הוועידה ביוני, לסניף לא יהיה כלל ייצוג בוועידה.

למחרת הבחירות, ב־31 במאי מיהרו העותרים לפנות לבית־הדין העליון של התנועה. לדיבריהם, היו להם סיבות טובות לעשות זאת זמן כה קצר אחרי ספירת הקולות.

תוספות והשמטות

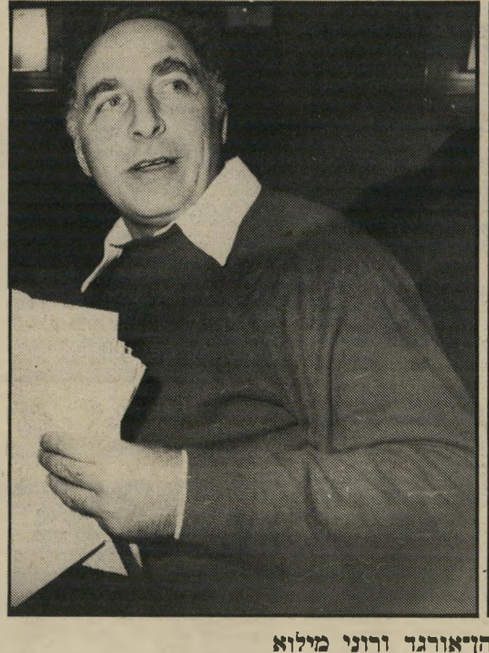
נימוקים שהגישו לבית־הדין העליון של התנועה הם טענו, שלא הוצג פינקס־בוחרים כנדרש; הרשימה של בעלי זכות־הבחירה היתה לקויה, ואף נגדה את חוקת־התנועה; ההחלטות על העירעורים שהוגשו היו פסולות; נעשו זיופים, תוספות והשמטות ומעשים פליליים אחרים ברשימת־הבוחרים; נשללה שלא כדין זכות־ההצבעה מחברי סניף אחדים, ש־אינם נימנים עם המנצחים; העתק רשימת־הבוחרים לא נמסר לידיהם של העותרים לעיון או להעתקה, אך אחרי הבחירות הם גילו שתר־שבים מבית־דגן השתתפו בבחי־רות, בוחרים שלא שילמו מיסי־חבר, וכאלה שנכתב עליהם בפי־רוש בעותק פינקס־הבוחרים — שהוצג שבועיים לפני הבחירות — שאסור להם לבחור, או כאלה שלא הופיעו כלל בפינקס.

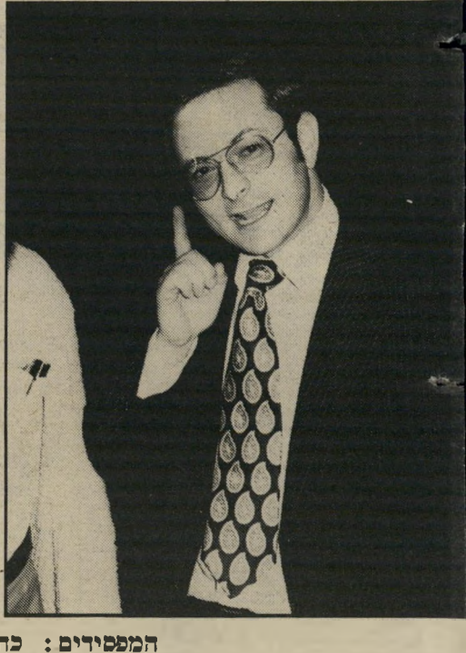
אם חשבו העותרים שצדק יע־שה בבית־הדין העליון של התנ־נועה, הם טעו — כך הם טוע־נים בבקשתם לבית־המישפט ה־מחוזי.

שותפו של הקבלן שלום גניש נבחר כיו"ר הסניף הגדול ביותר של חרות - והמפסידים טוענים שהבחירות זוייפו

שנעשו במזיד, מתוך כוונה להטות את תוצאות הבחירות.

העותרים יוצגו על־ידי עורכי־הדין יוסף וסמי סמואל, ועד להג־שת הבקשה הם היו חברים אלמו־נים מן השורה. חמשת העותרים היו בנימין שמר, יוסף שיטרית, חדווה שפיגל, אליעזר פיקל, ודויד רז, המתגוררים בסמוך לסניף ה־

המפסידים: כהן־אורגד ורוני מילוא
סעד מישפטי

בחירות המרכזית וועדת־הבחירות של הסניף בדקו ברשימות שלהם וערכו השוואות, אך סירבו להציג אותן לפני העותרים ועורך־דינם.

בינתיים פרצה מילחמת־הלבנון. כעבור שבועיים, ב־14 ביוני, ב־ישיבה נוספת של בתי־הדין של חרות, החליט אב בית־הדין, יעקב שכטר, לדון רק בשאלה אם נכונה תנועה.

השופט יצחק שילה דחה את בקשת העותרים. לדבריו, בגלל מיעוט הזמן — עד למועד ה־בחירות. היו צפויים שני ימי־שבתון, שבת וחג־השבועות. הוא הציע שבית־הדין של תנועת החי־רות, בהרכב של שלושה שופטים, יכונס מייד אחרי הבחירות. אם יתברר שהעותרים צודקים, אזי על בית־הדין של התנועה לפסול את הבחירות.

השופט שילה אף הוסיף, שאם

והממתין: ארנס
מבט מרחוק

אחד המישפטנים בהרכב היה עורך־הדין מנחם גוטרמן, חבר ועדת־הבחירות המרכזית, שהתב־קשה להשיב על טענות העותרים. מזכירת בית־הדין, שרה אנג'ל, כי־הנה כיושב־ראש ועדת־הקלפי של סניף־צפון.

בית־הדין של התנועה ביקש מ־העותרים שיביאו רשימות של או־תם שהיו זכאים לבחור ולא בחרו, ושל אותם שלא היו רשאים לבחור והשתתפו בהצבעה. אנשי ועדת־ה־

טענת שמר וחבריו, שנמנע מהם לעיין ברשימת הבוחרים.

בכך הוא סתר את הוראת השו־פט שילה, שהעביר לידיו את המ־שך הטיפול בפרשה.

פסק־דין מוזר

המשך העירעור בבית־המיש־פט המחוזי התבררו פרטים מד־הימים על שהתרחש בוועדת־הבחי־רות המרכזית. פינקס־הבוחרים נר־שא תאריך של יומיים אחרי המועד שבו הוא היה חייב להתפרסם; התברר שיושב־ראש ועדת־הבחי־רות המרכזית, ויניצקי, ערך לבדו וללא ביקורת כלשהי תיקונים נוס־פים בפינקס־הבוחרים.

הוועידה שהיתה אמורה להתכנס בסוף יוני, נדחתה לתאריך לא ידוע, בגלל המילחמה.

בינתיים, בנו של אחד העותרים, שמר, נפל בלבנון.

ב־8 בחודש אוגוסט נתן בית־הדין העליון של התנועה פסק־דין מוזר ביותר. כאמור, הם סירבו לדון בשאלה אם היו זיופים ב־סניף, אלא עסקו רק בשאלה אם התנהל דיון לפני ועדת־הבחירות המרכזית בדרך הוגנת וממצה, ב־25 במאי.

שכטר ושני השופטים האחרים התעלמו מדרישת העותרים לעיין במיסמכים הרשמיים של הסניף: פינקס־הבוחרים, רשימת משלמי ה־מיסים ופינקסי־קבלות. למרות ש־הבקשות הוגשו כבר ביוני.

בית־הדין החליט להחזיר את הדיון לוועדת־הבחירות המרכזית, שהתנגדה במהלך הדיון לקיים בחירות חדשות. לדעת שמר וחב־ריו, נמנע בדרך זו מישפט־צדק ובירור של טוהר הליכי הבחירות בסניף צפון־תל־אביב.

ועידה בסכנה

מר חבריו החליטו בכל זאת לחזור לוועדת־הבחירות המר־כזית. ב־17 באוגוסט פנו לויניצקי. רק אחרי ארבעה חודשים, בדצ־מבר, השיב עורך־הדין ויניצקי ש־אין מקום להביא לדיון לפני ועדת־הבחירות המרכזית ערעור כלשהו בעניין סניף צפון תל־אביב, משום שהעירעור הוגש באיחור!

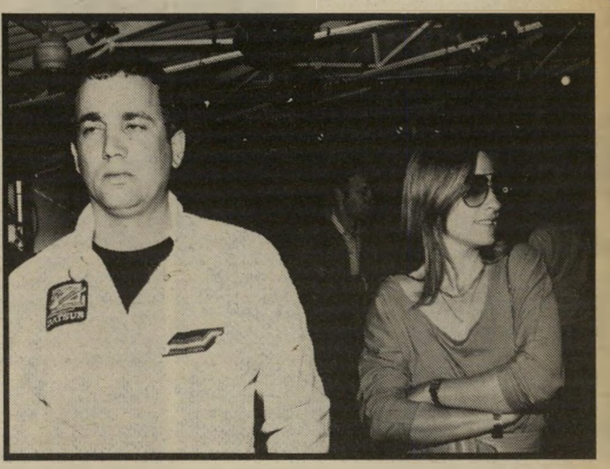
העותרים חזרו לבית־המישפט ה־מחוזי בתל־אביב, בבקשה לבדוק את כשרות הבחירות בסניף צפון־תל־אביב ולפסול אותן.

אם יקבל שילה את הבקשה, ייתכן שבעוד סניפים של תנועת החרות יוגשו בקשות דומות לפ־סול את תוצאות הבחירות מהשנה שעברה. במצודת זאב חוששים שבכך תידחה בפעם המי יודע כמה וועידת המיפלגה.

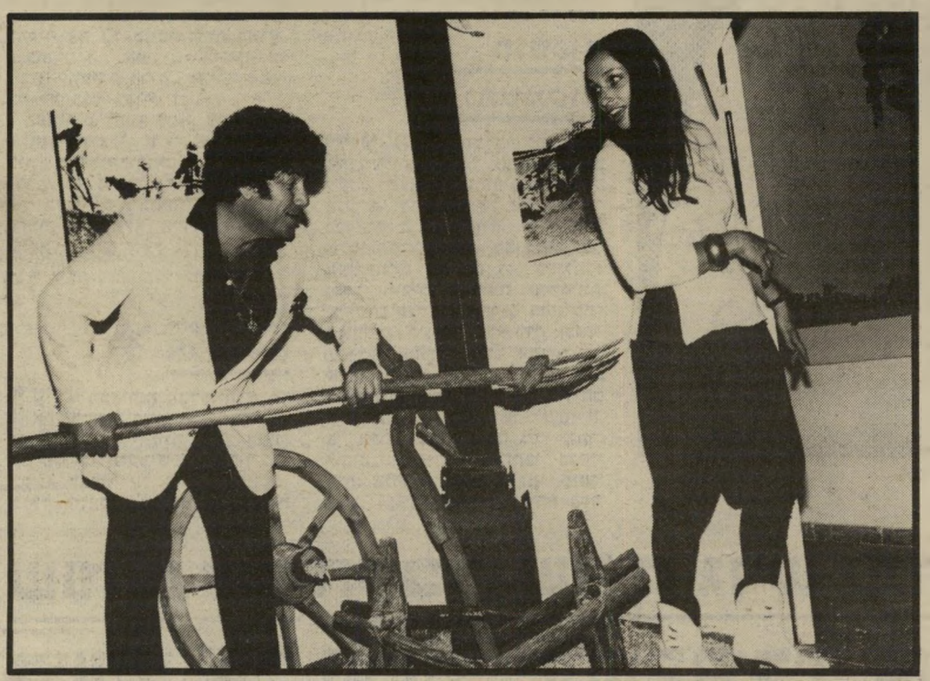
בן־ציון ציטרין ■

בעל מועדון ביקש להעלות את תדמיתו והעלה את אורחיו על הגג

ויפהפיות שנות השלושים חגגו במסיבת שנות העשרים

אילנית הזמרת אילנית במשקפיים כהים וחולצת טריקו באה לפתיחה בחברת ידידה הקבוע, עורך־הדין אלי טמיר, שהיה נשוי בעבר לדוגמנית אנאבל טמיר. אנאבל אמרה שהיא שמחה שאלי מצא בחורה נחמדה כמו אילנית, ומאחלת לו הצלחה מכל לב.

עד הניצחון בעל המועדון רפי ניצחון הפתיע את אשתו הציירת, יפה, כשרץ אחריה עם קילשון העשוי עץ המשמש כתפאורה במועדונו החדש. במועדונו החדש יוכלו האורחים להנות מהכל, שתיה, תוכנית ריקודים, ארוחה והכל במחיר של 700 שקלים לאדם, כך אומר רפי.

דוכמה התל־אביבית המפשת מקומות חדשים ואוהבת לבלות את צהרי יום השישי בבתי־קפה המשמשים מקום מיפגש, עסה על ההזדמנות להתכנס בצהרי יום השישי בקומה החדשה שהוסיף רפי ניצחון למועדונו, וקרא לה מועדון תל־אביב שלנו. חדר־המדרגות המקושט בתמונות מחיי תל־אביב הישנה הוביל אותנו לקומת מירפסת־הגג הענקית, שבפינותיה מוקמו קילשינים וטוריה. בפינה אחרת ניצב דוכן־ירקות כמו פעם. תיזמורתו של **אלברט פיא־**

משנה תפאורה משנה מזל!

מכות למוקדי מלכת המים לשעבר אילנה סיבוני פגשה במדרגות את מבקר המיסעדות רנה מוקדי, שנישען על מקל. היא חטפה מידיו את המקל וניסתה לזרזו במדרגות. בתמונה למטה: הזקר קיקי רוטשטיין מספר את חברו להקת **הכל עובר חביבי**, יובל דור.

אשכוליות האופנאית שרה מילר עם חברה הקבוע, איש־העסקים זמי ברמן, החליפה שגם לה מותר לעשות פירסומת לאשכוליות. השניים עומדים ליד דוכן ירקות.

מנטה הנעימה נעימות צ'ארלסטון ופסה־דובלה. רוב האורחים שהגיעו העדיפו לבוא בחברת ילדיהם. **עקיבא נוף** סחב את בנו על ה־כתפיים, הדוגמנית **קארין דונסקי** הביאה את בנה **נוא?**, הפרקליט **צבי לירסקי** סיפר שהלוה לרפי את שהיה חסר לו כדי לרכוש את מועדונו לפני 10 שנים. הזמרת **עירית דיתן** באה בלווית גבר מבוגר שהציג עצמו כמדריך יוגה, הזמרת **עירית ענבי** הציגה את בנה התפוחה.

בלטו כאן בחסרונם אנשי־צבא יתיקים, שהיו במשך כל השנים הקליינטים הקבועים של מועדונו, ושרפי מתפאר כל־כך בחברותו איתם.

„הייתי חייב לחדש את המועדון,“ אמר רפי, „כי אני חייב היום לעמוד בהתחרות עם מועדונים אחרים שמצליחים מאוד.“

סכום עגול

כלת המסיבה, מימי ויינברג, מקבלת באצבעה מקרס עוגת יום־ההולדת הענקית. מימי סירבה בתוקף לגלות את גילה: „תכתבי שאני בת 22," ביקשה.

הן עדיין זוהרות

„אמרו לי לבוא בתילבושת שנות העשרים, אז באתי בלבוש שנות השישים, כי זה מה שיש," העיד בהומור מנכ"ל חברת התעופה אלימפיק **זאב קיס**. כששאלתי אותו היכן אשתו, **זיוה**, ענה: „היא בסדום ואני בעמורה." את זאב קיס פגשתי במסיבת יום־הולדתה של **מימי ויינברג**, אלמנתו של המתאגרף **משה ויינברג** („מוני") שנרצח באולימפיאדת מינכן.

המסיבה הזאת לא נראתה בדיוק כמסיבת שנות העשרים, אלא דוקא שנות השלושים. והסיבה לכך היתה נוכחותו של אוסף מרשים ביותר של חתיכות שנות השלושים שפיארו את טורי החברה והרכילות. כולן עדיין יפות וזוהרות.

מלכה'לה רוזנשטיין באה בשיער מפוזר, בחולצה תוצרת תופרת ביתית ומיכנסי הרמון, וסיפרה כי היא חברתן הטובה ביותר של בנותיה הבוגרות וסבתא לארבעה נכדים.

רפנה נוי, שהיתה מלכת היופי לפני 16 שנים, זהרה בחליפת פסים מסאטן וסיפרה כי סוף סוף היא עומדת לקבל את הגט המיוחל מבעלה־לשעבר, הארכיטקט **יורם רפקין**. בלטה שם משיכמה ומעלה מי שהיתה מלכת הדוגמניות של ישראל, **אתי וויס**, בשימלת צ'רלסטון שחורה בעלת שסע, שחשפה רגל עטופה בגרב המסתיים בבירית שחורה מעל הברך.

יונה לחוביץ הגיעה מאוחר בשימלת צ'רלסטון לבנה עשוייה מסאטין, המסתיימת בקיטול בברך: „אני באתי לבושה בלבן כי אני תמיד מוכנה להצעות נישואין," הסבירה את פשר שימלתה הלבנה.

אורנה גיבעדי אשתו של הבדרן **מוטי גילדרי**, הפתיעה את המארחת במתנה מקורית: מחרוזת פנינים אמיתיות, שמימי חלמה עליה בקול רם מזמן. אורנה הביגה את הרמז והביאה פנינים. אשת יחסי־הציבור **טובה ישעיה**, שהיא אחייניתה של **רחל דיין**, היתה הרוח החיה במסיבה, ולא הפסיק לרקוד.

המלכה הניצחית

של חיי הזוהר בישראל היא עדיין מלכה'לה רוזנשטיין, המחייכת במלוא פיה. מלכה, סבתא לארבעה נכדים, באה בשיער בלונדי מפוזר והצטנעה במשך כל המסיבה בפינה שקטה בחברת ידידיה.

שנות ה־20

אשת יחסי־הציבור טובה ישעיה, אחייניתה של רחל דיין וחברתה הטובה, באה לבושה בטוניקה לבנה שאותה הפכה לשמלת צ'רלסטון. לרגליה גרבי רשת מוזהבים, לראשה כיפה סרוגה מזהב ופומית ארוכה בנוסח שנות העשרים.

קשוחה

היא נורית רידר. בעלה לשעבר נשוי לגרושתו של עמי וידנסקי.

שחור ולבן

יונה לחוביץ (משמאל) מראה את השסע בשימלתה הלבנה למי שהיתה מלכת החן לפני 16 שנים, דפנה נוי. משמאל: פנינה קלימי, יושבת על משה וייס.

אצילה

מי שהיתה מלכת הדוגמניות בארץ, אתי וייס, לבושה בשימלת צ'רלסטון שחורה ופנינים, שעדת כיום כמקדמת מכירות של בתי־חרושת בחוץ־לארץ. לידה בעלה, משה וייס.

נירה גל

מניות מקרקעין - סימן טוב לבאות

קיבלתי שאלון הצטרפות לאגודת האיצטגניגים של הבורסה. זה חשוב מאוד ותיכף גם תביגו למה. את המיבחן האחרון עברתי בשבוע שעבר, ואת המיבחן לפני אחרון בשבוע שלפניו.

אתם רואים, משהו התחיל לזוז בבורסה. אם לא ברור עדיין אם זה באמת „קהל המשקיעים" שחזר לבורסה, בכל מיקרה המחזורים היומיים — שהם סימן מובהק להתאוששות — גדלו ואיתם גם שערי המניות הטובות, הכבדות־הנכסיות, אותן שה־קרנות מסחרות ולאחרונה גם הבנקים.

נחזור לעניין. ועדת־הקבלה של „אגודת גביאי האמת" של הבורסה, לא תוכל שלא לקבל אותי כחבר מן המניין. אמרתי לכם שמה שצריך זה לעבור את ה־1 באפריל — הוא עבר. אמרתי לכם שצריך קצת דחיפות והרבה משיכות כדי שהבורסה תזוז — היא זזה בעיקבותיהם.

הבנקים הפסיקו לתת למשקיעים במניותיהם 0.6 אחוזים ליום. הם ירדו ברמה ל־0.02, ל־0.3 ולעיתים גם 0.4 אחוזים. המשקיעים התחילו לצאת מהבנקאיות. „פליטי הבנקים" חוזרים לשוק והתגיבה זוטא התחילה.

עכשיו עצה קלה. עדיין צריך להיזהר: אופטי־מיות — כן, זהירות — גם כן. אז מי שרוצה להתעשר החודש, יחפש לו מניות כבדות־נכסיות.

מי שחשב שפסו „פרוייקטים" מן הארץ לאחר המפולת, טועה. קחו לדוגמה את הפרוייקט הנחמד של רוני זילברמן (חדרה, תעל, זוכרים?) הוא היה השבוע סנונית ראשונה. ובמקום שמריצי מניות עומדים, גם מנהלי תיקים מצדיעים. השבוע, ביום הראשון נפלה המניה הקלה של קליל בחמישים אחוז. מי שמיהר לקחת טרמפ ושכח לרדת, נשאר עם המניות. רוני זילברמן נשאר עם הכסף. הוא עשה זאת שוב. ללמדכם שבחור עם דיפלומה של כלכלן עושה את זה גם.

בחזור השבועי של אחד הבנקים נאמר, כי השוק משנה כיוון, והם מסבירים: גידול במחזורים, עליות שערים וקליטה טובה של היצעים. תיאור המצב מדוייק. הם גם מציינים שלהיטל על מסבע חוץ תהיה השפעה טובה על שוק־המניות. לא מדוייק, אבל גם לא מפריע.

עוד שורה אחת ובזה סיימנו להשבוע.

מתברר שההשקעה המובה ביותר במשך השנה ורבע האחרונים, מאז ינואר 1982, היתה במניות חברות המקרקעין. השינוי הריאלי במדד מניות המקרקעין עלה ב־230 אחוז, בניכוי האינפלציה. וזה סימן טוב לבאות.

נפט שואף לאפס

לפעמים מותר גם לומר ולהסביר, מדוע לא כדאי לקנות מניות מסוימות. הנה אחת מהן.

בתחילת מרס פרסמה חברה חדשה, בשם סיסמיקה חיפושי נפט 1983 תשקיף להנ־פקה. בראש התשקיף כתוב: „ההשקעה במניות ובכתבי האופציה המוצעים בתש־קיף זה כרוכה בדרגה גבוהה של סיכון." אני מציע לכל המשקיעים לקחת את זה ברצינות גדולה.

לא חשוב אם ימצאו נפט. מה שמעניין במניות החדשות הוא, שערכן ביום ההנ־פקה לא היה שווה אפילו חצי ממה ש־הציגו. אם תקחו בחשבון שחצי מאפס, זה גם אפס, תבינו למה אני מתכוון.

מה שעשה את ההנפקה ליותר מעניינת היא העובדה שבנק לאומי היה החתם הראשי. ומה שעשה את העניין לעוד יותר מעניין הוא, שבנק לאומי הפך לחתם למ־רות שידע מפי יועציו שהעסק מופרך.

ויש עוד דבר מעניין: שניים מבעלי המניות, אברהם („בומה") שביט ודוד שו־הם, המנכ"ל הפורש של בנק כללי. אני לא יודע אם הם ימצאו נפט, אבל פנסיה שמנה כבר מובטחת לשניים אלה. אין כל סיבה להעשיר את העשירים, אפילו הם מנכ"לים לשעבר של חברת־תעופה או בנק.

מט"ווען לצרכן - פי 14

קראתי באחד השבועונים האמריקאיים כי בטאיוון, לשעבר פורמוזה — האי הסיני שליד חופי סין — פורחת תעשייה מיוחדת של זיופים. מזייפים הכל: ג'ינסים של ליוויס, שעונים יוקרתיים של רולקס, בחמישה אחוז מהמחיר של השעון האמי־תי, מחשבים אישיים ברבע המחיר — בקיצור, כל דבר שניתן לחיקוי (וכמעט שאין דבר שלא ניתן לחקות אותו), אפשר להזמין בדואר בטייפה, בירת טאיוון.

גם ספרים מצלמים שם בלי רשותו של המו"ל, ומוכרים ברבע ובמחצית המחיר. הסטודנטים במזרח הרחוק וגם בהודו נהנים מספרים זולים במיוחד, שמחירם בארץ המוצא הוא בין 35 עד 60 דולר — כמעט הכנסה חודשית של סטודנט מצוי — נמכרים במחירים של חמישה עד 10 דולר.

עד כאן, כדי ליצור רקע מתאים לסיפור ישראלי מצוי. בטאיוון מפותחת גם תע־שית חלקי־חילוף למכוניות מכל דגם, מין וסוג. שימעה של תעשיה זו הגיעה גם אל כמה מסוחריה הזריזים של ישראל. אם אפשר לקנות שם בעשירית המחיר חלק־חילוף ולשלם עליו אגרות, היטלים, מכס, מס־קנייה, מע"מ, הרי בסופו של עניין, הם אמרו לעצמם, הוא עדיין יצלה רק 30% ממחירו אצל היצרן המקורי! והם צדקו.

למשל, סוחר קנה בטאיוון חני־קי פח של קורטינה, המיועדים ל־חופת המנוע. המחיר בטאיוון היה 30 דולר. עד שהסחורה הגיעה לישראל ויצאה את בית־המכס, בדרכה אל מחסני היבואן, קפץ מחירה ועלה ל־90 דולר. לא ברור בכמה קנה את הפח המפיץ הסי־טונאי, אך הגרז'נק שיום עבור הפח הנ"ל 8000 (שמונת אלפים שקל). בעל המכונית שילם 17 אלף שקלים וחברת־הביטוח הוסיפה את המע"מ.

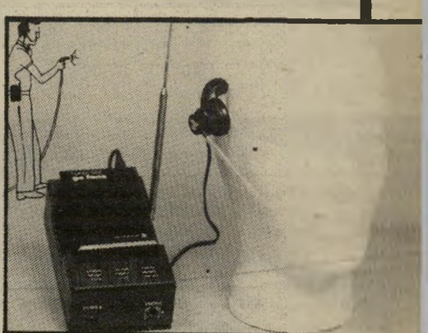
הכל על מקומו בא בשלום. הנה, יש לכם הסבר, או שיעור במיקרו־כלכלה, איך הופכים 30 דולר בטאיוון ל־420 דולר בישראל.

וזהו מעשה של יום־יום. זו היא אולי הסיבה שהשנה שוב תהיה האינפלציה בת שלוש ספרות, אבל לעומת זה הדולר יהיה זול.

טלפון לידיים מלוכלכות

גם אני חשבתי שבשטח הטלפונים גב־מרו כל הפטנטים. טעיתי. יש עוד, ואפילו מעניינים ויעילים. מי שמשוגע על טל־פונים, יואיל להוסיף לשורת הפטנטים מכשיר נוסף ונייד.

נניח שיש לך וילה, ונניח שאתה מנכש את העשבים השוטים שעלו על הדשא, ופיתאום — נניח — אתה שומע צילצול של הטלפון בבית ורץ מהר עם הידיים המלוכלכות, תופס את השפופרת וטרח... הצילצול נפסק. מה קרה? רצת כמו משר־גע, אולי בגלל טעות בחיוג, ליכלכת את הטלפון ונוסף על אלה — היה הכל לשווא. איך אפשר לפתור את הבעיה?

טלפון גינה
150 דולר והוא שלך

הכולבו המפורסם האמאכר שליימר, מעמיד לרשותך פיתרון קל ונוח, אפשר לקנות אותו במקום או באמצעות הדואר — למי שכמובן נמצא בניו־יורק. ועכשיו למכשיר עצמו.

המכשיר עצמו הוא טלפון עם שיטה מרחוק, שאותו אפשר לחי־גור על חגורת המכנסיים. מן הי־מכשיר משתרך זיז חום, שאליו מחוברת אפרכסת המתלבשת כ־קול על האוזן. המיקרופון יוצא ממרכז האפרכסת ונתון בתוך צי־נורית פלסטית קשיחה, המובילה אל הפה. ועכשיו, איך הפטנט הזה עובד. קודם כל הטווח: משהו בין 30 ל־40 מטרים מטלפון־האם. ה־משקל: כ־120 גרם בלבד. אפשר גם לחייג החוצה, כתנאי שמיספר הטלפון הוכנס לזיכרון.

יש דבר אחד ששכחתי: ברגע שה־טלפון מצלצל, צריך ללחוץ על מתג כדי לקבל את השיחה. בסיס הטלפון משמש גם כתחנת־מימסר אלחוטית, מתחבר לכל שקע מצוי של טלפון רגיל.

ועכשיו למחיר. 150 דולר — והוא שלך.

אני מקווה ששמתם לב לעובדה שה־ידיים תמיד חופשיות לנכש עשבים.

הגברת עם הקקטלוגים

הגברת עם הדובון
המחיר: 40 מיליון לירות

מדור הקטלוגים של חפצים ופטנטים משוגעים מתרחב. השבוע הגיע אלי גזיר של עיתון, שנשלח על־ידי אחת מקוראות העולם הזה בווירג'יניה, בארצות־הברית. קודם כל, תודה לקוראה יעל על המישלוח. ועכשיו לעניין עצמו. הקטע באותו עיתון, דיילי פרס, מצטט ידיעה של סוכ־נות הידיעות יו־פי (יונייטד פרס), על גברת בת 28 בשם פטריסיה שלזינגר, שהקימה עסק חדש בלוס־אנג'לס. הגברת הצעירה הזו היא המו"לית של מדריך הקניות הבינלאומי לטוב ביותר בבוורלי־הילס. למי שאינו יודע, בוורלי־הילס הוא הרחוב הארוך בייחר בלוס־אנג'לס, ובו גרים, בחווילות, כל המי־ומה של עולם הקולנוע האמריקאי, כל העשירים, היפים והיפות של המקום.

המדריך המיוחד — שאותו הדפיסה במאה אלף עותקים — חולק בחינם במ־קומות המתאימים ונשלח בדואר לעשירים שונים, כולל כאלה המתגוררים במכסיקו ובארצות דרום־אמריקה, במדינות־הנפט, ביפאן, ואפילו במיזרח אירופה.

כדי להקל על הלקוחות הפוטנציאליים, הטכסט במדריך הוא בחמש שפות: אנג־לית, ספרדית, ערבית, יפאנית וצרפתית. „שפות אלה," אומרת בעלת העסק, „הן הנפוצות ביותר בין העשירים הבאים ל־בוורלי־הילס."

מה מוצע במדריך, ההופך אותו לכה מעניין, שסוכנות ידיעות בינלאומית מו־צאת עניין לראיין את המו"לית שלו?

בדרך־כלל אלה הם חפצים רגילים, אך מה שעושה אותם למיוחדים, הוא החומר שממנו הם עשויים. למשל, רצועה לבובת־דוב העשויה מירקס של יהלומים, במחיר מיוחד של תישעים אלף מאתיים חמישים דולר בלבד (מ־40 מיליון לירות מקבלים עודף). הדוב עצמו עשוי מפרוות של חמישה מינקים, והוא אחד הפריטים הזולים שברשימה: 950 דולר בלבד.

הנה רשימה קצרה של פריטים: קופסה לכדורי טניס עשויה מכסף טהור, במחיר 1750 דולר; אוכף עבודת־יד, עשוי עור כמוכן, במ־חיר של 1600 דולר; לחובבי מו־סיקה מוצע רשמקול בשם „נאקא־מיצ'י 1000", עשוי מעץ אדום ממורק, עם לחיצי הפעלה מזהב טהור, במחיר ששת אלפים דולר; שימושי מאוד הוא השעון של „פאטק פיליפ" המשוכץ ב־10.5 קאראט של יהלומים, במחיר של 350 אלף דולר.

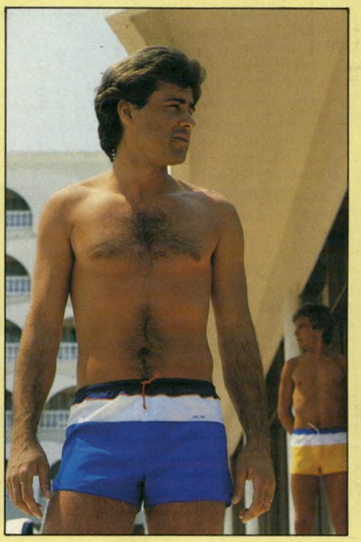
במדריך־קטלוג יש כמה מדורים. בין היתר מדור למיסעדות־יוקרה, למכוניות עתיקות, להשקעות מעניינות ולתמונות של חוויות־יוקרה העומדות למכירה, במחירים החל מ־2.5 עד 6 מיליון דולר. הגברת עצמה מודה, שהיא נוהגת בשברולט ולא ברולס רויס, ולעיתים קרובות לובשת מכ־נסי ג'ינס, שאינם תואמים את שעון ה־רולקס משובץ היהלומים שעל ידה.

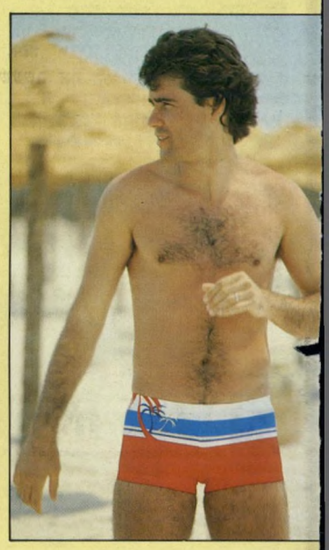
אל דאגה, היא תתעשר. העשירים יעזרו לה.

יומאר – אופנה בעיצוב צרפתי

HOM לגברים – בגדי־ים
וספורט, חולצות,
מכנסי KARNEX
בגזרות אופנתיות
מחויטות.
MOI לנשים –
בגדי־ים וחוף, אימוניות.

יומאר טקסטיל בע"מ שיווק ע"י אראן

ניתם מערכות הדמית

ל' ניסן תשמ"ג, 13.4.1983 מיספר 2380 72 עמודים שנה 47 המחיר: 60 שקלים (כולל מ.ע.מ.)

העולם הזה

גירית לנדאו, בתו של יקותיאל פדרמן, בחרה כאחת מעשר הנשים האלגנטיות ביותר בעולם כולו

הישראלית הראשונה בעולם